

Årsrapport 2020

Sparebanken
Møre

Innhold

Hovedtall konsern	4
Administrerende direktør har ordet	6
Virksomheten	
▪ Organisasjon og ledelsesstruktur	10
▪ Styret	12
▪ Konsernledelsen	14
▪ Datterselskap	16
▪ Eierstyring og selskapsledelse	18
Redegjørelse og resultater - innholdsfortegnelse	26
▪ Styrets årsberetning 2020	27
▪ Resultat	48
▪ Balanse	50
▪ Egenkapitaloppstilling	52
▪ Kontantstrømoppstilling	56
▪ Noter	58
▪ Erklæring i henhold til verdipapirhandellovens § 5-5	162
▪ Uavhengig revisors beretning	163
▪ Alternative resultatmål – APM	169
Bærekraft og samfunnsansvar	171
▪ En pådriver for bærekraftig utvikling	172
▪ Interessentdialog og vesentlighetsanalyse	174
▪ Våre forpliktelser	178
▪ Strategiske mål	181
▪ Vesentlige temaer	182
▪ GRI-indeks	209
▪ Energi & klimaregnskap 2020	217

Hovedtall konsern

Resultat

	2020		2019		2018		2017		2016	
	Mill. kroner	%	Mill. kroner	%	Mill. kroner	%	Mill. kroner	%	Mill. kroner	%
Netto renteinntekter	1 228	1,57	1 314	1,79	1 179	1,70	1 100	1,72	1 082	1,79
Netto provisjons- og andre driftsinntekter	211	0,27	219	0,30	207	0,30	194	0,30	182	0,30
Netto avkastning på finansielle investeringer	74	0,09	74	0,10	41	0,06	48	0,08	99	0,16
Sum inntekter	1 513	1,93	1 607	2,19	1 427	2,06	1 342	2,10	1 363	2,25
Sum driftskostnader	630	0,80	646	0,88	607	0,87	590	0,92	586	0,97
Resultat før tap	883	1,13	961	1,31	820	1,19	752	1,18	777	1,28
Tap på utlån, garantier m.v	149	0,19	50	0,07	16	0,02	13	0,02	22	0,04
Resultat før skatt	734	0,94	911	1,24	804	1,17	739	1,16	755	1,24
Skattekostnad	167	0,21	200	0,27	199	0,28	182	0,28	181	0,30
Resultat for regnskapsåret	567	0,73	711	0,97	605	0,89	557	0,88	574	0,94

Balanse

(Mill. kroner)	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
Forvaltningskapital 3)	79 486	74 875	71 040	66 491	61 593
Gjennomsnittlig forvaltningskapital 3)	78 450	73 496	69 373	64 000	60 525
Utlån til kunder	66 850	64 029	60 346	56 867	52 691
Brutto utlån til personkunder	45 592	43 847	41 917	39 817	37 133
Brutto utlån til næringsliv og offentlig sektor	21 534	20 441	18 616	17 168	15 734
Innskudd fra kunder	39 023	36 803	34 414	32 803	32 562
Innskudd fra personkunder	23 366	21 685	20 624	19 688	18 675
Innskudd fra næringsliv og offentlig sektor	15 657	15 118	13 790	13 101	13 877
Utlånsvekst i % 3)	4,4	6,1	6,1	7,9	2,7
Innskuddsvekst i % 3)	6,0	6,9	4,9	0,7	10,8

Nøkkel tall

	2020	2019	2018	2017	2016
Egenkapitalforrentning 1) 3)	8,6	11,7	10,6	10,4	11,6
Kostnader i prosent av inntekter 3)	41,6	40,2	42,5	44,0	43,0
Tap i % av utlån 1.1. 3)	0,23	0,08	0,03	0,02	0,04
Brutto kredittforringede engasjement i % av utlån/garantier	1,53	1,48	0,62	0,57	1,12
Netto kredittforringede engasjement i % av utlån/garantier	1,22	1,12	0,42	0,40	0,98
Innskuddsdekning i % 3)	58,1	57,2	57,0	57,7	61,8
Likviditetsindikator (Liquidity Coverage Ratio - LCR)	138	165	158	159	91
Ansvarlig kapital i %	21,3	21,7	19,6	18,4	18,6
Kjernekapital i %	19,2	19,5	17,6	16,8	17,0
Ren kjernekapital i %	17,5	17,7	16,0	15,0	14,6
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio, LR)	8,0	8,1	8,1	8,2	8,5
Årsverk	346	357	361	359	378
Egenkapitalbevis:					
Resultat per egenkapitalbevis (konsern) (kroner) 2)	27,10	34,50	29,60	27,70	28,80
Resultat per egenkapitalbevis (morbank) (kroner) 2)	26,83	32,00	28,35	27,00	29,85
Utbytte per egenkapitalbevis (kroner)	4,50	14,00	15,50	14,00	14,00
Egenkapitalbevisbrøken i % 1.1. (morbank)	49,6	49,6	49,6	49,6	49,6
Kurs på Oslo Børs	296	317	283	262	254
Bokført egenkapital pr EKB (konsern, inkl. avsatt utbytte)	332	320	303	289	275
Pris/Bokført verdi (P/B) (konsern) 3)	0,89	0,99	0,93	0,91	0,93

1) Beregnet med utgangspunkt i andel av resultatet som tilfaller egenkapitaleierne.

2) Beregnet med utgangspunkt i egenkapitalbevisernes andel (49,6 %) av årets resultat som tilfaller egenkapitaleierne.

3) Definert som alternativt resultatmål (APM), se vedlegg til årsrapport.

Trond Lars Nydal
Administrerende direktør

Viktige verdier er styrket

Vi legger bak oss et 2020 der samfunnets stabilitet har blitt satt på prøve. Til tross for et spesielt og utfordrende år, erfarer vi at koronakrisen også har bidratt til å styrke viktige verdier.

Et år som startet med god fart, lønnsomhet og vekst i både bankens og samfunnets økonomi fikk en brå omveltning bare noen uker senere. Vi må langt tilbake for å finne en situasjon som kan måle seg med den vi har måttet håndtere i 2020.

Som bank har vi en viktig samfunnsoppgave, og i situasjonen som oppsto som følge av covid-19 ble denne enda viktigere. I løpet av få dager måtte både mennesker, næringsliv og lokalsamfunn forholde seg til en ny hverdag med stengte skoler og barnehager, strenge avstandsrestriksjoner, avlyste aktiviteter, hjemmekontor og isolasjon. Store deler av det vi normalt tar for gitt i samfunnet vårt ble plutselig stramt regulert.

Det er liten tvil om at koronapandemien vil få konsekvenser for mange i årene som kommer. Samtidig erfarer vi at situasjonen også har ledet til ny verdiskaping og styrking av grunnleggende verdier som er viktige for videre samfunnsutvikling.

Dugnadsånd og felles ansvar

Da koronaviruset rammet, var budskapet fra myndighetene klinkende klart; denne situasjonen ville kreve handling fra hver enkelt av oss. Mens det ble innført «portforbud» i en rekke andre land, innkalte den norske regjeringen heller til «dugnad».

Aldri før har vi vel vært vitne til et større kollektivt dugnadsarbeid enn det som ble vist gjennom fjoråret. Både retorikk og handling er gode bevis på en kultur som er gjennomsyret av et ønske om og vilje til å bidra til fellesskapets beste. Dette erfarte vi på nært hold, også i banken.

Til tross for at samfunnet på mange måter «sto stille» i mars og april, har aktivitetsnivået sjelden vært høyere i banken. På få dager var store deler av organisasjonen vår flyttet over til hjemmekontor, uten at dette hindret de over 200 rådgiverne våre fra å bidra med økonomisk rådgivning og tett oppfølging av kunder som plutselig sto overfor usikre økonomiske utsikter. Ved å være tett på, tidlig ute og enkelt tilgjengelige fikk vi iverksatt effektive og betydningsfulle tiltak for kundene våre. Perioden står fram som et godt eksempel på at verdien av nærhet strekker seg langt utover det rent fysiske aspektet.

Omstillingsevne og næringsutvikling

Også lokalt næringsliv ble hardt rammet av koronapandemien. Særlig reiselivsnæringen, event- og kulturbransjen, den maritime industrien og oljerelaterte næringer legger bak seg et krevende år og står fortsatt overfor usikkerhet og utsikter til sviktende omsetning. For flere aktører innen varehandel, bygg og anlegg føyer imidlertid 2020 seg inn i historiebøkene som et av de resultatmessig beste.

Næringslivet i regionen er vant til å endre og tilpasse seg. Det har de gjort gjennom alle tider. Vi har videreutviklet i medvind – og tenkt nytt i motvind. Slik har det også vært under korona.

Vi i Sparebanken Møre har gjennom en årrekke utviklet kompetanse for å være gode sparringspartnere til alt fra gründere og enkeltmannsforetak, til store hjørnesteinsbedrifter med lange tradisjoner. Hver dag er vi i kontakt med et bredt spekter av virksomheter, og i løpet av det siste året har vi latt oss imponere stort av omstillingsevnen hos lokalt næringsliv. Det er liten tvil om at nye utfordringer har generert nye ideer. Mens noen har etablert nettbutikk eller hjemlevering, har andre satset på nye produkter og tjenester som følge av endret kundeadferd og nye behov. Vi registrerer at få kunder har behov for avdragsutsettelse, og at mange har klart å holde aktivitetsnivået oppe gjennom året.

Jeg tar dette som en bekreftelse på at vi har et tilpasningsdyktig næringsliv, en robust kundeportefølje og en sterk drivkraft for å skape verdier. Ikke minst bekrefter det styrken i bankens forretningsmodell som bygger på nærhet og lokalkunnskap, tett oppfølging og høy kompetanse.

Oppslutning rundt lokale tilbud

Parallelt med næringslivets omstillingsevne, har vi også sett en økt bevissthet blant forbrukere rundt å handle lokalt. Både vi og andre aktører har iverksatt en rekke initiativ for å ta vare på lokale tilbud, enten det gjelder butikker, serveringssteder eller ulike aktiviteter.

Dette er utvilsomt viktige verdier for videre samfunnsutvikling, hvor sterke lokalsamfunn utgjør selve ryggraden. Om vi ønsker at lokale tilbud skal opprettholdes, må vi også støtte opp om dem.

Dette er også bakgrunnen for at Sparebanken Møre har FNs bærekraftsmål nr. 11 som et av fem prioriterte; bærekraftige byer og lokalsamfunn. Vi jobber systematisk med tiltak for å gjøre byer og bygder på Nordvestlandet inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, ikke minst gjennom det brede samfunnsengasjementet vårt. Halvparten av bankens utbetalte overskudd går tilbake til lokalsamfunnet der vi hører til, og årlig mottar vi over tusen søknader om støtte til allmennnyttige formål i regionen vår. Vi har også rundt 120 langsiktige samarbeidsavtaler med lag og organisasjoner.

Da koronapandemien traff og all aktivitet ble avlyst, etablerte vi omfattende støtteordninger og tiltak for å redusere de negative konsekvensene.

Sterk organisasjon – sterk region

Når omgivelsene forandres, må vi også gjøre tilpasninger hos oss selv. I 2020 fikk vi testet egenskaper i egen organisasjon som vil bli viktige også i tiden framover, og vi har gjort løpende justeringer for å opprettholde aktivitet og konkurransekraft.

Tilgjengelighet og ansvarlig rådgivning har hatt høy prioritet, og i november åpnet vi nytt bankkontor på Digernes i Ålesund kommune. Vi har gjennom året ansatt en rekke nye og dyktige medarbeidere som skal bidra til å videreutvikle banken, og vi har utviklet nye digitale løsninger og etablert nye digitale møteplasser. Vi har jobbet målrettet med bærekraft og kompetanse – og ikke minst har bankens kundesenter blitt kåret til Norges beste i kategorien «Bank», for andre gang på rad.

Vi har en sterk organisasjon, og vi opererer i en sterk region. Dette er forhold som er avhengige av hverandre. Lokal aktivitet, sysselsetting og verdiskaping er viktige forutsetninger for en attraktiv region, men også for at vi som bank skal kunne utvikle oss videre.

I fjerde kvartal lanserte vi en nyinnspilling av Jahn Teigens «Optimist». Bakgrunnen var et ønske om å bidra til inntektsgivende arbeid for artister, musikere, lydteknikere, filmskapere og andre i den kulturelle næringskjeden som har blitt hardt rammet av koronatiltakene. Låtvalget var ikke tilfeldig; budskapet uttrykker kraften og viljen som finnes blant oss nordvestlendinger.

Vi legger bak oss et krevende år, men skal bruke erfaringene 2020 har gitt oss til å videreutvikle både banken og regionen. Verdiene og egenskapene våre gjør meg trygg på at vi skal lykkes.

Trond Lars Nydal

Adm. direktør

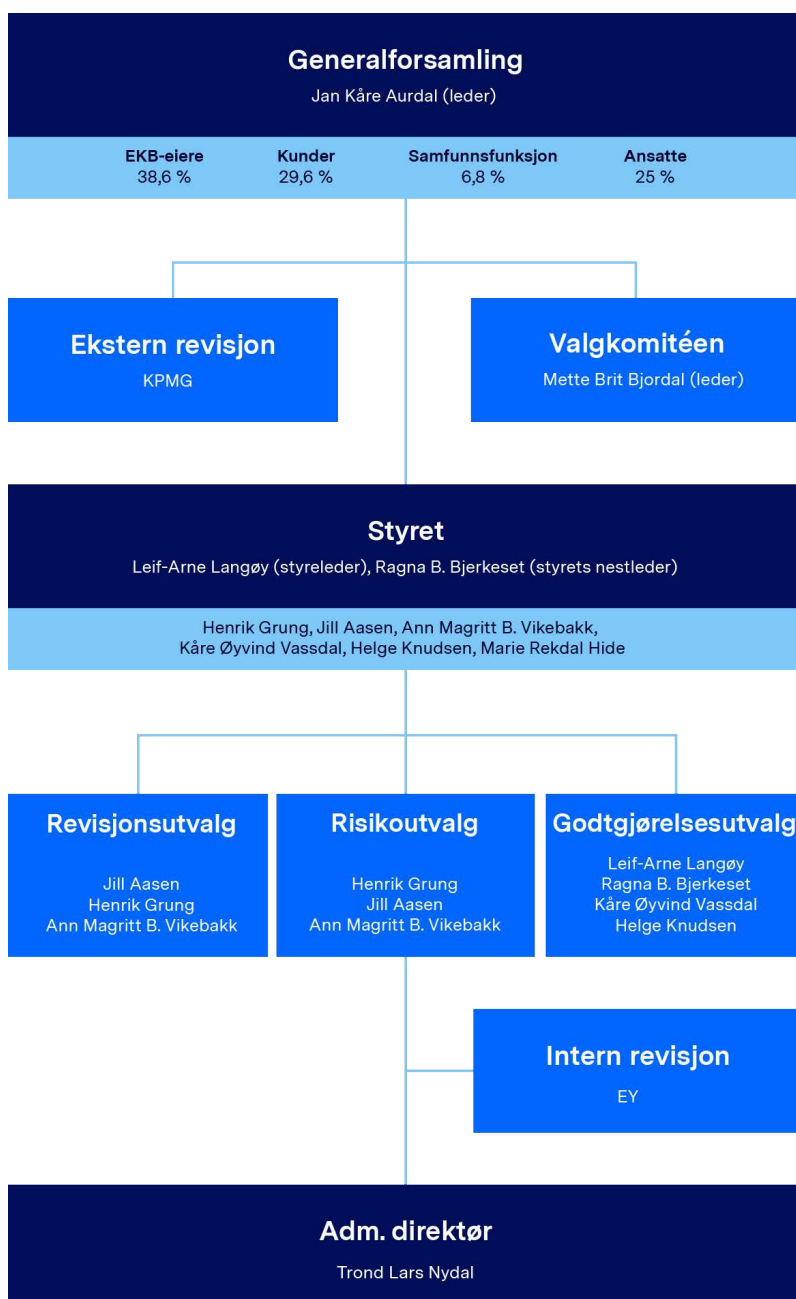

Organisasjon og ledelsesstruktur

Sparebanken Møres generalforsamling er bankens øverste organ. Hovedoppgavene til generalforsamlingen er å fastsette resultatregnskapet og balansen, og velge et styre på 8 medlemmer.

Generalforsamlingen i Sparebanken Møre har 44 medlemmer med 14 varamedlemmer. Den er sammensatt av fire grupperinger med følgende fordeling: 17 medlemmer og 4 varamedlemmer velges av eierne av egenkapitalbevis, 13 medlemmer og 4 varamedlemmer velges av og blant bankens kunder, 11 medlemmer og 4 varamedlemmer velges av og blant de ansatte og 3 medlemmer og 2 varamedlemmer velges av generalforsamlingen til å representere samfunnsfunksjonen.

Styret i Sparebanken Møre består av 8 medlemmer, med 4 varamedlemmer. To av medlemmene er valgt blant de ansatte.

Styret

Leif-Arne Langøy

Styreleder (123.500)

Leif-Arne Langøy (1956) er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole i Bergen. Han er bosatt i Brattvåg i Ålesund kommune og er i dag eier og daglig leder i Lapas AS. I perioden 2003-2009 var Langøy konsernsjef i Aker ASA, og i 2006-2009 var han også styreleder i selskapet. Tidligere har Langøy bl.a. vært konsernsjef i Aker Yards ASA og Aker Brattvaag. Han har hatt og har en rekke styreverv, blant annet er han styreleder i Aker Solutions ASA og nestleder i TRG AS. Langøy ble valgt som styreleder i Sparebanken Møre i 2011. Han var også styreleder i banken i perioden fra 1998 til 2003.

Langøy har deltatt på 11 av 11 styremøter i 2020.

Ragna Brenne Bjerkeset

Styrets nestleder (1.450)

Ragna Brenne Bjerkeset (1962) er utdannet sivilagronom fra UMB med tilleggsutdannelse innen markeds-kommunikasjon, ledelse, innovasjon og digital transformasjon. Hun har bred erfaring fra konsulentbransjen i Møre og Romsdal, fra ulike lederstillinger både i større konsern, i små og mellomstore bedrifter og offentlig sektor. I dag jobber hun som prosessleder i innovasjonsselskapet ProtoMore AS. Bjerkeset har vært styremedlem i Sparebanken Møre siden 2011, og har flere styreverv i regionalt næringsliv. Hun er bosatt i Fræna kommune. Bjerkeset har deltatt på 11 av 11 styremøter i 2020.

Henrik Grung

Styremedlem (0)

Henrik Grung (1970) er partner og advokat i advokatfirmaet Kvale. Grung arbeider hovedsakelig med eierstyring og selskapsledelse, bedriftsstrategi og industriell utvikling med hovedvekt på virksomheter som i ulike faser er knyttet til oppkjøp, fusjoner, fisjoner, og allianser. Grung er spesialisert innenfor selskapsrett, kommersielle forhandlinger og kontrakter. Han er utdannet cand. jur. ved Universitetet i Bergen. Grung har vært styremedlem i Sparebanken Møre siden 2015. Han er bosatt i Ålesund kommune. Grung har deltatt på 10 av 11 styremøter i 2020.

Ann Magritt B. Vikebakk

Styremedlem (6.805)

Ann Magritt Bjåstad Vikebakk (1977) er i dag daglig leder i HG International AS, et selskap i Hareid Group. I perioden 2013-2018 drev hun eget advokatfirma, Bjåstad Vikebakk Advokatfirma AS med skatterett, kontrakter og fast eiendom som hovedarbeidsområder. Vikebakk har tidligere vært ansatt i Skatteetaten og Advokatfirmaet Schjødt AS. Hun er utdannet cand. jur. ved Universitetet i Oslo. Vikebakk har vært styremedlem i Sparebanken Møre siden 2014, og har i tillegg styreverv i flere selskaper. Hun er bosatt i Hareid kommune. Vikebakk har deltatt på 9 av 11 styremøter i 2020.

Jill Aasen

Styremedlem (0)

Jill Aasen (1971) er finansdirektør i Havila AS. Hun er utdannet revisor fra Høgskolen i Molde, og har tidligere jobbet som revisor i BDO i Ulsteinvik og som controller i Tussa Kraft AS. Aasen har styreefaring fra Havila Shipping ASA og har flere

frivillige verv innen idrett og kultur. Hun har vært varamedlem i styret i Sparebanken Møre siden 2014, og styremedlem fra 2018. Aasen er bosatt i Herøy kommune. Hun har deltatt på 11 av 11 styremøter i 2020.

Kåre Øyvind Vassdal

Styremedlem (0)

Kåre Øyvind Vassdal (1981) er konsernsjef i Brunvoll. Han har tidligere erfaring som CFO i samme konsern, og har også hatt ulike stillinger i Vard Group. Vassdal er utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen BI Sandvika og har i tillegg en Master of

Technology Management på NTNU/Cambridge. Han har styreefaring fra Vard Promar SA og er styreleder i Brunvoll Volda AS og Brunvoll Mar-Ei AS. Vassdal er bosatt i Aukra kommune. Han har vært styremedlem siden april 2020, og deltatt på 7 av 8 styremøter i 2020.

Marie Rekdal Hide

Styremedlem (341)

Marie Rekdal Hide (1985) er ansatt i Sparebanken Møre som autorisert finansiell rådgiver for Næringsliv Sunnmøre, avd. SMB. Representant i styret siden 2017. Har en Master of Business Administration fra

Edinburgh Business School. Ansatt i Sparebanken Møre siden 2007, og har erfaring fra person- og næringslivsmarkedet. Hun er bosatt i Sula kommune. Hide har deltatt på 11 av 11 styremøter i 2020.

Helge Karsten Knudsen

Styremedlem (1.344)

Helge Karsten Knudsen (1954) er hovedtillitsvalgt i Sparebanken Møre. Han har vært styremedlem siden 2014, og var også styremedlem i perioden 2001-2012. Han ble

ansatt i Sparebanken Møre i 1973, og har mange års erfaring som kunderådgiver. Knudsen er bosatt i Ålesund kommune. Han har deltatt på 10 av 11 styremøter i 2020.

Konsernledelsen

Trond Lars Nydal

Født: 1970 | EKB: 7.646

Administrerende direktør fra 2017.

Tidligere leder for divisjon Personmarked. Ansatt i Sparebanken Møre i 1997. Han har hatt flere ledende stillinger i banken, som blant annet regionbanksjef og personalsjef. Nydal har vært medlem av bankens ledergruppe siden 2003. Siviløkonom fra NHH.

Terje Krøvel

Født: 1959 | EKB: 5.489

Leder divisjon Næringslivsmarked fra 2017. Tidligere banksjef Næringsliv Sunnmøre. Ansatt i Sparebanken Møre i 1983. Har hatt ledende stillinger innenfor ulike bransjegrupper i banken, har vært regionbanksjef Næringsliv for Ålesund og Sula region. Økonomi og administrasjon ved M&R Distriktshøyskole (1983).

Elisabeth Blomvik

Født: 1978 EKB: 1.099

Leder divisjon Personmarked fra 2017. Tidligere erfaring fra Nordea (2001-2017). Der hadde hun flere lederstillinger, sist som avdelingsjef for Nordea Ålesund. Master i ledelse fra BI Oslo, og har vært både deltaker og mentor i ulike lederutviklingsprogram.

Runar Sandanger

Født: 1957 | EKB: 4.579

Leder seksjon Treasury og Markets fra 2013. Ansatt i Sparebanken Møre i 1986. Har hatt ulike ledende stillinger i banken innen områdene valuta, kapitalmarked, finans og økonomi. Tidligere erfaring fra Norges Bank og Norsk Utenrikspolitisk Institutt. Sosialøkonomisk embedseksamen (cand. oecon) fra Universitetet i Oslo (1983).

Erik Røkke

Født: 1969 | EKB: 6.593

Leder seksjon Risikostyring og Compliance fra 2017. Tidligere leder seksjon Kreditt og Juridisk. Ansatt i Sparebanken Møre i 2012. Jobbet tidligere som revisor i PWC (1994-2001) og som banksjef i Ørskog Sparebank (2001-2012). Siviløkonom fra NHH (1994) og statsautorisert revisor.

Perdy Karin Lunde

Født: 1957 | EKB: 4.629

Leder seksjon Forretningsstøtte fra 2017. Tidligere leder for seksjon Forretningsutvikling. Ansatt i Sparebanken Møre i 1977. Har hatt flere ledende stillinger innen området produkt- og forretningsutvikling. Bedriftsøkonom fra BI (1990).

Idar Vattøy

Født: 1959 | EKB: 5.306

Leder seksjon Økonomi, Regnskap og Eiendom fra 2017. Tidligere leder for seksjon Økonomi, Risikostyring, Personal og Sikkerhet. Ansatt i Sparebanken Møre i 1984. Cand. Mag. Møre og Romsdal Distriktshøgskole (1980-1982) og Møre og Romsdal Ingeniørhøgskole (1982-1984).

Tone Skotheim Gjerdsbakk

Født: 1982 | EKB: 3.314

Kommunikasjonssjef og leder for seksjon Kommunikasjon og Konsernstøtte fra 2017. Tidligere leder for seksjon Informasjon og Administrasjon. Ansatt i Sparebanken Møre i 2014. Har erfaring som journalist i NRK og som kommunikasjonsrådgiver i flere kommunikasjonsbyrå. Journalist fra Høgskulen i Volda (2003).

Arild Sulebakk

Født: 1963 | EKB: 909

Leder seksjon Kundeopplevelse fra 2018. Ansatt i Sparebanken Møre i 2006. Har vært leder for Møre Finans AS, regionbanksjef for indre region og leder for NL Stab. Jobbet tidligere i PAB Consulting og Norsk Hydro. Elektroingeniør fra Møre og Romsdal Ingeniørhøgskole (1985) og Bedriftsøkonom fra BI (1991).

Kjetil Hauge

Født: 1972 | EKB: 2.374

Leder seksjon Organisasjonsutvikling fra 2017. Ansatt i Sparebanken Møre i 1998. Har hatt ulike ledende stillinger i banken, bl.a. regionbanksjef, seksjonsleder Informasjon og Compliance, banksjef Møreskolen og daglig leder i Møre Boligkreditt AS. Siviløkonom fra NHH (1995).

Datterselskap

Konsernet Sparebanken Møre er sammensatt av morbanken og tre heleide datterselskaper. Dette er Møre Boligkreditt AS, Møre Eiendomsmegling AS og Sparebankeiendom AS. Sistnevnte er et eiendomsselskap som eier og driver bankens egne forretningseiendommer.

Møre Boligkreditt AS

Møre Boligkreditt AS er et heleid datterselskap av Sparebanken Møre. Selskapet har som formål å erverve lån med pant i bolig fra Sparebanken Møre og finansiere disse gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). OMF er blant de mest omsatte private obligasjonene på Oslo Børs, og regnes for å være et av de sikreste verdipapirene i det norske markedet, etter statsobligasjoner.

Møre Boligkreditt AS er Sparebanken Møres viktigste kilde til langsiktig markedsfinansiering, og har utestående OMF både i norske kroner og i euro. OMF utstedt av Møre Boligkreditt AS er notert på regulert handelsplass. Daglig leder er Ole Andre Kjerstad.

Nøkkeltall 2020 - tall i NOK mill

Netto utlån	29 041
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir (OMF)	23 991
Netto renteinntekter	345
Resultat etter skatt	230

Møre Eiendomsmegling AS

Selskapet ble etablert i 1992 og kjøpt av Sparebanken Møre i 2005. Møre Eiendomsmegling AS benytter Møremegling som markedsføringsnavn. Selskapet tilbyr meglertjenester innen kjøp og salg av bolig, fritidseiendom, prosjektmegling og næringsmegling. De er blant de største og mest erfarne meglermiljøene i Møre og Romsdal med 14 ansatte og kontor i Ålesund, Molde og Ørsta.

Selskapet omsatte 416 eiendommer i 2020. Daglig leder fra 1. januar 2021 er Bendik Tangen.

Nøkkeltall 2020 - tall i NOK mill

Omsetning	22,4
Resultat etter skatt	0,4
Egenkapital	11,0

Eierstyring og selskapsledelse

Beskrivelsen nedenfor redegjør for hvordan Sparebanken Møre i 2020 har fulgt de 15 punktene i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse av 17. oktober 2018. Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) har utarbeidet Anbefalingen, og denne er tilgjengelig på www.nues.no.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Sparebanken Møre følger Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse av 17. oktober 2018 («Anbefalingen») så langt den passer for sparebanker som har utstedt egenkapitalbevis. Banken følger også EBAs (det Europeiske Banktilsynet) Guidelines on Internal Governance GL 11/2017.

Finansforetaksloven fastsetter bestemmelser for sparebanker som har utstedt egenkapitalbevis som i noen tilfeller medfører avvik fra allmennaksjeloven, og at Anbefalingen ikke passer fullt ut. Det redegjøres for slike avvik fra Anbefalingen under de aktuelle punkt nedenfor. Det er likevel ingen vesentlige avvik mellom Anbefalingen og hvordan denne etterleves i Sparebanken Møre.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

2. Virksomhet

Sparebanken Møre ble dannet 1. april 1985 ved en sammenslutning av en rekke banker i Møre og Romsdal. Senere har flere banker i Møre og Romsdal sluttet seg til Sparebanken Møre. Bankvirksomheten i de sammensluttede sparebankene kan spores tilbake til 1843.

Sparebanken Møres vedtekter angir tydelig den virksomhet som skal drives. Sparebanken Møres formål er å utføre forretninger og tjenester som det er vanlig eller naturlig at sparebanker utfører, og som er innenfor rammen av den lovgivning som til enhver tid gjelder, og de til enhver tid gitte konsesjoner. Sparebanken Møre kan herunder yte investeringstjenester og tilknyttede tjenester i samsvar med bestemmelsene i verdipapirhandelloven. Vedtektene finnes i sin helhet på Sparebanken Møres internettside.

Konsernet er totalleverandør av finansielle tjenester innen områdene finansiering, innskudd og plasseringer, betalingsformidling, økonomisk rådgivning, formuesforvaltning, forsikring og eiendomsmegling.

Styret i Sparebanken Møre sørger for at det årlig gjennomføres en omfattende strategiprosess som definerer konsernets mål, strategier og risikoprofil. Gjeldende strategidokument, «Møre 2023», ble vedtatt av styret i august 2019, og det har i løpet av året blitt arbeidet med ny strategi som skal gjelde fra januar 2021.

Mål og strategier er innenfor rammen av virksomhetsbestemmelsen i Sparebanken Møres vedtekter.

Sparebanken Møre skal opprettholde sin posisjon som førstevalget på Nordvestlandet for personkunder, samt små og mellomstore bedrifter. Sparebanken Møre skal også være en attraktiv partner for større bedrifter og offentlig sektor.

Det skal arbeides for en sunn finansiell struktur og soliditet, samt god lønnsomhet.

De økonomiske måltallene er gjengitt i Sparebanken Møres årsrapport, samt i Sparebanken Møres Pilar 3-dokument som er tilgjengelig på bankens internettside. Gjennom året gis det informasjon og guiding til markedet og andre interessenter, gjennom børsmeldinger og regnskapspresentasjoner, om de strategiske målsettingene og utvikling i forhold til disse.

Styret har vedtatt retningslinjer for etikk og samfunnsansvar, basert på konsernets kjerneverdier ”Nær, Engasjert og Handlekraftig”. Kjerneverdiene skal reflekteres i alle kontaktpunkt Sparebanken Møre har med markedet, kundene og omgivelsene forøvrig. En nærmere beskrivelse av retningslinjene og de enkelte kjerneverdiene finnes på Sparebanken Møres nettside. Det vises for øvrig til eget kapittel i årsrapporten for 2020 vedrørende ytterligere redegjørelse for Sparebanken Møres utøvelse av samfunnsansvar.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

3. Selskapskapital og utbytte

Sparebanken Møres kapital er sammensatt ut fra flere hensyn. De viktigste er konsernets størrelse, virksomhet og risiko, det internasjonalt rettede næringslivet i Møre og Romsdal, et stabilt marked for langsiktig finansiering ved behov og mål i langsiktig strategisk plan.

Gjennom en årlig prosess for evaluering av styring og kontroll, herunder kapitalbehovsvurderinger, har styret fokus på at kapitalen er tilpasset mål, strategier, risikoprofil og regulatoriske krav. Kapitalsituasjonen følges kontinuerlig gjennom interne beregninger og rapporteringer.

Kapitaldekningen ligger ved utgangen av 2020 over de regulatoriske og interne minimumskravene til kapital. Ansvarlig kapital utgjør 21,3 prosent, kjernekapital 19,2 prosent og ren kjernekapital 17,5 prosent.

Sparebanken Møres utbyttepolitikk er offentliggjort, og gjort tilgjengelig på Sparebanken Møres nettsider. Utbyttepolitikken er som følger:

”Sparebanken Møre har som målsetting å oppnå økonomiske resultater som gir god og stabil avkastning på bankens egenkapital. Resultatene skal sikre eierne av egenkapitalen en konkurransedyktig langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalen.

Utbytte består av kontantutbytte til egenkapitalbeviserne og samfunnsutbytte. Andelen av overskuddet som avsettes til utbytte tilpasses bankens soliditet. Om ikke soliditeten tilsier noe annet, tas det sikte på at om lag 50 prosent av årets overskudd samlet sett kan utdeles som utbytte.

Sparebanken Møres resultatdisponering skal påse at alle egenkapitaleierne sikres likebehandling.”

Styret kan få fullmakt fra generalforsamlingen til å foreta kapitalforhøyelser til nærmere definerte formål. Styret ble på generalforsamlingen den 16. april 2020 gitt fullmakt til å øke eierandelskapitalen med inntil 98 869 500 kroner dersom den finansielle situasjonen skulle tilsa det. Fullmakten gjelder frem til ordinær generalforsamling i 2021, men likevel ikke lenger enn 31. mars 2021. Pr. årsskiftet er fullmakten ikke benyttet da det ikke har vært behov for det.

Styret kan videre få fullmakt fra generalforsamlingen til kjøp av egne egenkapitalbevis innenfor lovens rammer. Styret ble på generalforsamlingen den 16. april 2020 gitt fullmakt til å erverve/etablere pant i egne egenkapitalbevis med inntil 98,8 mill. kroner. Fullmakten krever godkjenning fra Finanstilsynet. Med bakgrunn i den generelle usikkerheten omkring konsekvensene av covid-19-pandemien, har Finanstilsynet ikke godkjent fullmakten.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

4. Likebehandling av egenkapitalbevisere og transaksjoner med nærstående

Alle egenkapitalbeviserne likebehandles og har samme mulighet for innflytelse.

Alle egenkapitalbevis har lik stemmerett.

Ved forhøyelse av eierandelskapitalen skal eksisterende egenkapitalbevisere ha fortrinnsrett med mindre særskilte forhold tilsier at dette fravikes. Slik fravikelse vil i så fall bli begrunnet, og begrunnelsen skal offentliggjøres i børs melding i forbindelse med kapitalforhøyelsen.

Bankens transaksjoner i egne egenkapitalbevis foretas på børs. Tilbakekjøp av egne egenkapitalbevis gjøres til gjeldende kurs i markedet.

Dersom det skulle forekomme ikke-uvesentlige transaksjoner mellom Sparebanken Møre konsernet og egenkapitalbeviserne, styremedlemmer, ledende ansatte eller nærstående av disse, skal styret sørge for at det foreligger verdivurdering fra uavhengig tredjepart med mindre det gjelder saker som behandles av generalforsamlingen.

Uavhengig verdivurdering skal også foreligge ved transaksjoner mellom selskap i samme konsern der det er minoritetsaksjonærer. Datterselskaper i Sparebanken Møre pr. 31.12.20 er alle heleide av banken.

For å sikre egenkapitalbeviserne økt innflytelse ved beslutninger som gjelder eierandelskapitalen, ble vedtektene i 2018 endret slik at vedtektsendringer som gjelder nærmere angitte saker av betydning for eierandelskapitalen ikke kan vedtas av generalforsamlingen med mindre det også oppnås 2/3 flertall av stemmene avgitt av generalforsamlingens medlemmer valgt av egenkapitalbeviserne. En angivelse av hvilke saker dette gjelder for er angitt i vedtekter som finnes på Sparebanken Møres internettside.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

5. Fri omsettelighet

Sparebanken Møres egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs med ticker MORG, og er fritt omsettelige. Vedtektene inneholder ingen begrensninger på omsetteligheten.

Ved erverv av kvalifiserte eierandeler i finansforetak (10 prosent eller mer av kapitalen) gjelder det regler om tillatelse fra Finanstilsynet. Jf. finansforetakslovens kap. 6 og verdipapirhandelloven § 9-10.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen, med unntak av de særregler som følger av finansforetaksloven om erverv av kvalifiserte eierandeler.

6. Generalforsamling

I sparebanker som har utstedt egenkapitalbevis er deler av egenkapitalen selveiende. Som følge av dette gjelder det andre krav til sammensetning av generalforsamlingen i sparebanker som har utstedt egenkapitalbevis enn det som gjelder for allmennaksjeselskap. Kravene er fastsatt i finansforetakslovens kap. 8. Sparebanken Møre etterlever de lovpålagte kravene. Anbefalingen punkt 6 passer derfor ikke fullt ut for sparebanker.

Bankens øverste organ er generalforsamlingen. Generalforsamlingen i Sparebanken Møre har 44 medlemmer med 14 varamedlemmer, hvorav 17 medlemmer og 4 varamedlemmer velges av eierne av egenkapitalbevis, 13 medlemmer og 4 varamedlemmer velges av og blant bankens kunder, 11 medlemmer og 4 varamedlemmer velges av og blant de ansatte og 3 medlemmer og 2 varamedlemmer velges av generalforsamlingen til å representere samfunnsfunksjonen.

Kravene til sammensetning følger av Sparebanken Møres vedtekter. Oversikt over de valgte medlemmene er tilgjengelig på Sparebanken Møres internettside.

Generalforsamlingens medlemmer er personlig valgt, og kan ikke møte ved fullmektig. Det er valgt varamedlemmer som møter ved fravær.

Innkalling og saksdokument til generalforsamlingens møter gjøres tilgjengelig på Sparebanken Møres internettsider senest 21 dager før møtet. I tillegg offentliggjøres innkalling og saksdokumenter på Oslo Børs, og innkalling sendes via post. Et medlem i generalforsamlingen, eller andre som etter loven skal motta slike dokument, kan likevel kreve å få dokumentene tilsendt.

Saksdokumentene skal være utførlige og presise nok til at generalforsamlingens medlemmer kan ta stilling til de saker som skal behandles.

Medlemmer av styret, valgkomiteen og ekstern revisor deltar på generalforsamlingens møter. Styrets leder og administrerende direktør har plikt til å møte i generalforsamlingen.

Generalforsamlingen velger leder og nestleder blant medlemmene i generalforsamlingen som ikke er ansatt i sparebanken. Generalforsamlingens leder er møteleder, eller ved dennes fravær, nestlederen.

Avvik fra Anbefalingen: Anbefalingen punkt 6 passer ikke fullt ut for sparebanker som har utstedt egenkapitalbevis og dette medfører avvik.

7. Valgkomiteer

Sparebanken Møres vedtekter fastsetter bestemmelser om valgkomiteer. Generalforsamlingen har fastsatt instruks for generalforsamlingens valgkomité.

Generalforsamlingens valgkomité velges av generalforsamlingen og består av 4 medlemmer, valgt blant medlemmene i generalforsamlingen. Leder av komiteen velges av generalforsamlingen ved særskilt valg. Generalforsamlingen fastsetter komiteens godtgjørelse.

Både styrets leder og adm. direktør skal innkalles til minst et møte med valgkomiteen. Valgkomiteen mottar styrets evaluering av eget arbeid.

Komiteen har representanter fra alle grupper som er representert i generalforsamlingen. Det skal i tillegg tilstrebes geografisk spredning av valgkomiteens medlemmer innenfor kommunene der sparebanken har sitt virksomhetsområde. Valgkomiteen er uavhengig av styret og øvrige ledende ansatte. Hverken styremedlemmer eller ledende ansatte er medlemmer i komiteen. Medlemmer av valgkomiteene velges for 2 år av gangen, og ingen kan ha vervet i mer enn 6 år sammenhengende.

Generalforsamlingens valgkomité foreslår kandidater til generalforsamlingsmedlemmer og varamedlemmer for samfunnsfunksjonen, leder og nestleder i generalforsamlingen, leder, nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til styret, samt valg av leder og medlemmer av valgkomiteen.

Valgkomiteens innstilling begrunnes.

Egenkapitalbeviserne velger en egen valgkomité som forbereder egenkapitalbevisernes valg av medlemmer til generalforsamlingen. Denne komiteen har 3 medlemmer. De kundevalgte medlemmene av generalforsamlingen velger en egen valgkomité som forbereder kundenes valg av medlemmer til generalforsamlingen. Denne komiteen har 4 medlemmer.

Oversikt over hvem som er medlemmer av de ulike valgkomiteene finnes på Sparebanken Møres nettsider.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

8. Styre, sammensetning og uavhengighet

Styret består av 8 medlemmer, med 4 varamedlemmer, valgt av generalforsamlingen. To av medlemmene er valgt blant de ansatte.

Ved valg av styrets medlemmer legges det vekt på kompetanse, kapasitet, uavhengighet, mangfold og at styret skal fungere som et kollegialt organ. Finansforetaks- og verdipapirhandelloven stiller krav om at det skal gjennomføres egnethetsvurdering av styremedlemmer i finans- og verdipapirforetak. Vurderingen omhandler kompetanse, kapasitet, uavhengighet og skikkethet/vandel. Vurderingen skal meldes Finanstilsynet for hvert styremedlem.

Flertallet av styremedlemmene er uavhengig av ledende ansatte, vesentlige forretningsforbindelser og største eiere av egenkapitalbevis. Ingen ledende ansatte er medlem av styret. Styrets leder og nestleder er valgt av generalforsamlingen ved særskilte valg.

Vedtektene fastsetter at styremedlemmer velges for 2 år. Av de valgte medlemmer er fire på valg det ene året, og fire medlemmer på valg påfølgende år. Medlemmer og varamedlemmer som er på valg kan gjenvelges. Et valgt medlem av styret kan ikke ha tillitsvervet i et sammenhengende tidsrom lengre enn 12 år, eller i mer enn 20 år sammenlagt.

Årsrapporten inneholder ytterligere opplysninger om styremedlemmene deltagelse på styremøtene, kompetanse og hvor mange egenkapitalbevis det enkelte medlem eier.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

9. Styrets arbeid

Styret har fastsatt instruks for styret og den daglige ledelsen med særlig vekt på klar intern ansvars- og oppgavefordeling.

Styrets leder skal innen mai hvert år, i samråd med administrerende direktør, sette opp forslag til en årlig plan for styrets arbeid i det kommende året med særlig vekt på mål, strategi og gjennomføring, herunder møteplan og hovedpunkter på agenda for styremøtene for neste kalenderår.

Styret vedtar de overordnede langsiktige økonomiske målene for Sparebanken Møre. Disse er nedfelt i konsernets strategidokument. Dokumentet revideres årlig i en felles prosess mellom styret og bankens toppledergruppe. Styret sikrer på denne måten at Sparebanken Møre ledes slik at de fastsatte overordnede mål nås.

Finansforetaksloven fastsetter strengere regler om inhabilitet enn det som følger av allmennaksjeloven. Styret har fastsatt retningslinjer om inhabilitet som på enkelte punkt er strengere enn lovpålagte krav. Styret sørger for at styremedlemmer og ledende ansatte gjør banken kjent med vesentlige interesser de måtte ha i saker som styret skal behandle. I saker av vesentlig karakter hvor styreleder selv er eller har vært aktivt engasjert, ledes styrets behandling av styrets nestleder eller annet styremedlem.

Styret har valgt både et revisjonsutvalg, et risikoutvalg og et godtgjørelsesutvalg blant styrets medlemmer. Revisjonsutvalget og risikoutvalget har tre medlemmer, hvorav alle er uavhengige av virksomheten. Godtgjørelsesutvalget har fire medlemmer, hvorav ett medlem fra de ansatte.

Styret har videre vedtatt instruks for styreutvalgene som beskriver utvalgenes oppgaver og saksbehandling.

Godtgjørelsesutvalget er nærmere omtalt i redegjørelsens punkt 12.

Styret evaluerer årlig sitt arbeid og sin kompetanse med sikte på forbedringstiltak.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

10. Risikostyring og internkontroll

Sparebanken Møre legger til grunn en helhetlig risikostyringsprosess som grunnlag for sin internkontroll. For å utøve en helhetlig risikostyring i Sparebanken Møre benyttes den globale internkontrollstandarden COSO-modellen.

Styrevedtatte "Overordnede retningslinjer for styring og kontroll i Sparebanken Møre" har nedfelt som utgangspunkt at den enkelte leder i konsernet skal sørge for å ha tilstrekkelig kunnskap om alle vesentlige risikoer innen eget ansvarsområde, slik at risikoen kan forvaltes på en økonomisk og administrativt forsvarlig måte.

I "Instruks for styret i Sparebanken Møre" er styrets rolle, styrearbeidets betydning, form, innhold og gjennomføring definert. Inkludert her er også risikostyring, både gjennom styringsfunksjonen og tilsynsfunksjonen. Videre er det utarbeidet egen instruks for revisjonsutvalget og risikoutvalget i konsernet, samt egen instruks for godtgjørelsesutvalget.

Styret påser at risikostyringen og internkontrollen i Sparebanken Møre er tilstrekkelig og systematisk, og at disse prosessene er etablert i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter, etiske retningslinjer, pålegg, og eksterne og interne retningslinjer. Styret fastsetter prinsippene og retningslinjer for risikostyring og internkontroll for de ulike aktivitetsnivåene i samsvar med bankens og konsernets risikobærende evne, og forsikrer seg om at strategier og retningslinjer blir formidlet til de ansatte. Styret vurderer systematisk og jevnlig strategier og retningslinjer for risikostyringen. Styret overvåker og periodisk vurderer effektiviteten av konsernets overordnede styring og kontroll, herunder tar hensyn til interne og eksterne påvirkningsforhold. Siste gjelder særlig ved endringer i konjunkturer og makroøkonomiske rammebetingelser.

For å påse at Sparebanken Møre utfører tilfredsstillende risikostyring og internkontroll, mottar styret løpende gjennom året flere typer rapporter fra Sparebanken Møres kontrollfunksjoner, herunder avdeling Risikostyring, avdeling Compliance, avdeling Operasjonell risiko, intern og ekstern revisor. Styret er selv aktivt i årlig ICAAP og Gjenopprettingsplanen gjennom implementering av disse i langsiktig strategisk plan.

Styret reviderer og vedtar minst årlig alle bankens overordnede risikostyringsdokument. Administrerende direktørs rapportering om hvorledes oppbygning og effektiviteten er i konsernets internkontroll gjennomføres hvert år i fjerde kvartal.

Banken er organisert i tre forsvarslinjer som bidrar til styring og kontroll av konsernets virksomhet og sikre tilstrekkelig ansvarsdeling mellom foretakets virksomhetsområder for derigjennom forhindrer interessekonflikter, samt etterleve gjeldende anbefalinger for organisering av finansielle institusjoner.

Forsvarslinjene rapporterer direkte til ledelsen og/eller styret. Innenfor alle tre forsvarslinjer skal hensiktsmessige interne kontrollprosedyrer, mekanismer og prosesser utformes, utvikles, vedlikeholdes og evalueres.

Både styrets årsrapport og årsregnskapet for øvrig inneholder ytterligere informasjon om Sparebanken Møres risikostyring og internkontroll.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

11. Godtgjørelse til styret

Godtgjørelse til styrets medlemmer, og styreutvalgenes medlemmer, fastsettes av generalforsamlingen etter forslag fra valgkomiteen.

Styremedlemmenes honorar er ikke resultatavhengige. Det utstedes ikke opsjoner til styremedlemmer.

Utgangspunktet er at styrets medlemmer, eller selskap som de er tilknyttet, ikke bør påta seg oppgaver for Sparebanken Møre utover styrevervet. Dersom de likevel gjør det, skal hele styret informeres. Honorar for slike tjenester skal godkjennes av styret. Dersom det har vært gitt godtgjørelser utover vanlig styrehonorar blir disse opplyst om i noter i årsrapporten.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Styret reviderer årlig retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte.

Retningslinjene fremlegges årlig for generalforsamlingen for rådgivende avstemming. Retningslinjer som gjelder tildeling mv. av egenkapitalbevis i banken fremlegges generalforsamlingen for godkjenning. Fra og med regnskapsåret 2021 vil retningslinjene bli forelagt generalforsamlingen for godkjenning i samsvar med endringer i allmennaksjeloven som trer i kraft 1.1.21.

Styrets erklæring om lederlønn utarbeides som eget saksdokument til generalforsamlingen. Fra og med regnskapsåret 2021 vil erklæringen bli erstattet med rapport over lederlønn som forelegges generalforsamlingen for rådgivende avstemming i samsvar med endringer i allmennaksjeloven som trer i kraft 1.1.21.

For godtgjørelsesordninger i finansforetak gjelder det særskilte regler fastsatt i finansforetaksforskriftens kap. 15.

Styret har valgt et godtgjørelsesutvalg blant styrets medlemmer.

Godtgjørelser i Sparebanken Møre skal bidra til konsernets måloppnåelse og fremme ønsket adferd. Videre skal godtgjørelser være et virkemiddel for god styring og kontroll med konsernets risiko, motvirke uønsket risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter.

Praktisering av godtgjørelsesordningen gjennomgås minst en gang i året av internrevisor som fremlegger rapport fra gjennomgangen til styret.

Sparebanken Møre har ingen fastsatt årlig bonusordning, men i år med gode resultat og god måloppnåelse vil bankens styre vurdere en bonus til alle bankens ansatte, herunder ledende ansatte med unntak av adm. direktør. Med bakgrunn i den generelle usikkerheten knyttet til covid-19-pandemien, besluttet styret å ikke utbetale bonus i 2020.

Den enkelte ansatte kan utover dette motta et engangstillegg som en påskjønnelse for ekstraordinær innsats. Engangstillegg til ledende ansatte, ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for bankens risikoeksponering, og ansatte med kontrolloppgaver skal som et generelt krav baseres på en kombinasjon av vurdering av vedkommende person, vedkommende sin forretningsenhet og banken som helhet. Utgangspunktet for fastsetting av variabel engangsgodtgjørelse skal være risikobasert resultat.

For ledende ansatte mv. som nevnt i avsnittet over, og som ikke innehar stillinger som er direkte knyttet til resultatgenererende enheter, legges det i større grad til grunn oppfyllelse av den enkeltes avdelings/seksjons måloppnåelse i etablerte lederavtaler, hva angår resultat i forhold til endring av arbeidsmåter og oppnåelse av person- og saksresultat. Det legges i disse vurderingene til grunn de resultater som er oppnådd over en periode på 2 år. I vurderingene vektlegges også, så langt det er mulig, Sparebanken Møres totale egenkapitalavkastning de siste 2 år.

For ledende ansatte mv. som arbeider i resultatgenererende enheter skal de finansielle måltallene definert i Sparebanken Møres BMS (balansert målstyring), og oppfyllelse av disse de siste 2 år, legges til grunn i større grad enn for personer som ikke arbeider i direkte resultatgenererende enheter. Også for disse ansatte skal oppfyllelse av den enkeltes og avdelingens/seksjonens måloppnåelse i etablerte lederavtaler utover de finansielle tallstørrelsene i BMS legges til grunn i vurderingene. BMS inneholder flere måltall som er direkte relatert til risikorelaterte resultater.

For begge typer variabel godtgjørelse er det satt tak.

Minst halvparten av den generelle bonusen til alle ansatte gis i form av Sparebanken Møres egenkapitalbevis. Tildelingen gis fra Sparebanken Møres beholdning av egne egenkapitalbevis tilsvarende markedsverdi på oppgjørstidspunktet. Den ansatte kan ikke avhende egenkapitalbevisene tidligere enn 1 år etter tildeling (se under vedrørende spesielle regler for ledende ansatte mv.).

Til ledende ansatte mv. skal minimum halvparten av den generelle bonusen gid i form av egenkapitalbevis. Egenkapitalbevisene kan ikke avhendes av den enkelte tidligere enn jevnt fordelt over en periode på 3 år.

Dersom det er negativ utvikling i bankens resultater, eller særskilt i den ledende ansattes mv. forretningsenhet, kan den innvilgede variable godtgjørelsen kreves tilbakeført helt eller delvis de påfølgende tre årene etter den er mottatt. Eventuelt sluttvederlag ved opphør av arbeidsforhold skal tilpasses de resultater som er oppnådd over tid. Manglende resultater skal ikke belønnes. Ledende ansatte mv. skal ikke ha avtaler eller forsikringer som sikrer bortfall av prestasjonsbetinget godtgjørelse.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

13. Informasjon og kommunikasjon

Styret har fastsatt retningslinjer for rapportering av finansiell og annen informasjon. Sparebanken Møre følger IR-anbefalingen fra Oslo Børs av juli 2019.

Retningslinjene legger vekt på at korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om konsernets utvikling og resultater skal skape tillit ovenfor investormarkedet, og ivareta kravet til likebehandling av aktørene i verdipapirmarkedet.

Gjennom årsrapporten og kvartalsrapportene søker banken å oppnå den nødvendige åpenhet om de vesentlige faktorene knyttet til bankens utvikling. Dette gjøres for at markedsaktørene skal ha mest mulig korrekt bilde av bankens situasjon. Bankens ledelse gjennomfører presentasjoner i tilknytning til fremleggelse av Sparebanken Møres års- og kvartalsresultater. Rapportene og presentasjonene gjøres tilgjengelig for hele markedet via Sparebanken Møres internettsider, herunder presentasjoner på webcast, og ved offentliggjøring på Oslo Børs.

Års- og kvartalsrapporter samt kvartalspresentasjoner av regnskapet blir utarbeidet i engelsk utgave. Bankens bankforbindelser og investorer i utlandet blir også orientert jevnlig, blant annet gjennom oppsøkende aktiviteter der Sparebanken Møres regnskap og utvikling er blant temaene.

Det utarbeides årlig en egen investor relations plan for hvilke interessenter som skal oppsøkes, og når og hvordan dette skal foregå.

Det er fastsatt retningslinjer for bankens kontakt med egenkapitalbevisiere utenfor generalforsamlingen.

Opplysninger knyttet til bankens egenkapitalbevis, utbyttepolitikk og finanskalender finnes både i årsrapporter og på bankens nettsider.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

14. Selskapsovertakelse

I en sparebank som har utstedt egenkapitalbevis er deler av egenkapitalen selveiende. Dette medfører at Sparebanken Møre ikke kan bli overtatt av andre gjennom oppkjøp. Strukturendringer krever tillatelse fra myndighetene. Ved erverv av egenkapitalbevis som medfører eierskap utover 10 prosent av kapitalen må det søkes tillatelse fra Finanstilsynet.

Avvik fra Anbefalingen: Anbefalingen punkt 14 passer ikke for sparebanker som har utstedt egenkapitalbevis og dette medfører et avvik

15. Revisor

Revisjonsutvalget sørger for at revisor hvert år utarbeider en plan for gjennomføring av revisjonsarbeidet, og at revisor presenterer planen for revisjonsutvalget.

Styret og revisjonsutvalget innkaller revisor til møte der årsregnskapet behandles.

I møtene gjennomgår revisor bl.a. sentrale forhold ved revisjonen, herunder vesentlige forhold hvor det har vært uenighet mellom revisor og administrasjonen. Videre gjennomgås også revisors syn på bankens risikoområder, interne kontrollrutiner, regnskapsprinsipper mv. Revisor påpeker dessuten eventuelle områder der det bør gjennomføres kvalitetsheving, og fremmer forslag til forbedringstiltak der det er behov for det.

Styrets årsplan inneholder ett årlig møte med revisor hvor bankens ledelse ikke er til stede.

Styret har fastsatt retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon.

Avvik fra Anbefalingen: Ingen

Redegjørelse og resultater

Styrets årsberetning 2020	27
Resultat	48
Balanse	50
Egenkapitaloppstilling	52
Kontantstrømoppstilling	56
Noter	58
Overordnet informasjon	
1 Regnskapsprinsipper	58
2 Risikostyring	62
3 Kapitaldekning	73
4 Driftssegmenter	77
Kredittrisiko	
5 Utlån fordelt på kundegrupper	80
6 Utlån og innskudd fordelt geografisk	82
7 Engasjementer fordelt på risikoklasser	83
8 Utlån fordelt på sikkerhetsnivå	86
9 Tap på utlån og garantier	88
10 Kredittforringede engasjementer	101
Markedsrisiko	
11 Markedsrisiko	103
12 Renterisiko	104
13 Valutarisiko	105
Likviditetsrisiko	
14 Likviditetsrisiko	108
Resultatregnskap	
15 Netto renteinntekter	111
16 Netto provisjons- og andre inntekter	113
17 Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter	115
18 Lønn	116
19 Driftskostnader ekskl. personal	120
20 Pensjon	121
21 Skatt	125
Balansen	
22 Klassifikasjon av finansielle instrumenter	128
23 Finansielle instrumenter til amortisert kost	132
24 Finansielle instrumenter til virkelig verdi	133
25 Finansielle derivater	138
26 Verdipapirgjeld	142
27 Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	144
28 Innskudd fra kunder	145
29 Datterselskap	146
30 Leieavtaler	148
31 Varige driftsmidler	150
32 Immaterielle eiendeler	153
33 Andre eiendeler	154
Øvrige noteopplysninger	
34 Egenkapitalbevis og eierstruktur	155
35 Transaksjoner med nærstående parter	160
36 Hendelser etter balansedagen	161
Erklæring i henhold til verdipapirhandelloven § 5-5	162
Uavhengig revisors beretning	163
Alternative resultatmål – APM	169

Styrets årsberetning 2020

Regnskapet er rapportert i henhold til IFRS. Samtlige tallstørrelser er knyttet til konsernet. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor.

Virksomhetens art

Sparebanken Møre er et uavhengig og børsnotert finanskonsern som består av morbanken, kredittforetaket Møre Boligkreditt AS, eiendomsmeglerselskapet Møre Eiendomsmegling AS og eiendomsselskapet Sparebankeiendom AS.

Sparebanken Møre ble etablert i 1985 gjennom en sammenslutning av en rekke lokale sparebanker. Den eldste i denne sammenslutningen var Herrøe og Røvde Sparebank, som ble etablert i 1843.

I alle disse årene har sterk lokal tilstedeværelse vært selve grunnmuren i bankens virksomhet, og i dag er Sparebanken Møre det ledende finanshuset på Nordvestlandet. Ved utgangen av 2020 hadde banken 346 årsverk fordelt på 27 kontorer i Møre og Romsdal. Hovedkontoret ligger i Ålesund.

Banken har over mange år bygget opp et stort kompetansemiljø relatert til person- og bedriftsmarkedet, samt aksje-, rente- og valutamarkedet. Sammen med datterselskapet Møre Eiendomsmegling AS er Sparebanken Møre en fullservicebank for personer, bedrifter og det offentlige på Nordvestlandet.

Sparebanken Møre er totalleverandør av finansielle tjenester innen følgende områder:

- Finansiering
- Innskudd og plasseringer
- Formuesforvaltning
- Økonomisk rådgivning
- Betalingsformidling
- Valuta- og rentehandel
- Forsikring
- Eiendomsmegling

Nøkkeltall 2020

Hovedtall konsern

(Sammenlignbare tall for 2019 i parentes)

- Resultat etter skatt: 567 mill. kroner (711 mill. kroner)
- Egenkapitalavkastning etter skatt: 8,6 prosent, (11,7 prosent)
- Utlånsvekst siste 12 mnd.: 4,4 prosent (6,1 prosent)
- Innskuddsvekst siste 12 mnd.: 6,0 prosent (6,9 prosent)
- Ansvarlig kapital ved årsskiftet var 7,3 mrd. kroner, 21,3 prosent av beregningsgrunnlaget, derav er 19,2 prosent kjernekapital og 17,5 prosent ren kjernekapital
- Resultat pr egenkapitalbevis: Kr 27,10 (kr 34,50)
- Styret foreslår ovenfor generalforsamlingen å utbetale et kontantutbytte på 4,50 kroner pr egenkapitalbevis, samt avsette 45 mill. kroner til utbyttedmidler til lokalsamfunnet. Styret vil i tillegg foreslå overfor generalforsamlingen at det utstedes en styrefullmakt der inntil ytterligere kr 9,00 pr egenkapitalbevis kan foreslås delt ut som kontantutbytte og inntil 91 mill. kroner kan settes av som utbyttedmidler til lokalsamfunnet for regnskapsåret 2020.

Hovedtall morbank

(Sammenlignbare tall for 2019 i parentes)

- Resultat etter skatt: 561 mill. kroner (661 mill. kroner)
- Ansvarlig kapital ved årsskiftet var 7,0 mrd. kroner, 21,7 prosent av beregningsgrunnlaget, derav er 19,5 prosent kjernekapital og 17,7 prosent ren kjernekapital
- Resultat pr. egenkapitalbevis: Kr 26,83 (kr 32,00)

Fig. 1 Resultat og egenkapitalavkastning

Strategi og mål

Visjon og verdier

Sparebanken Møres visjon er å være den fremste pådriveren for skaperglede på Nordvestlandet. Hver dag.

Som regional sparebank er Sparebanken Møre sterkt knyttet til omgivelsene. Bankens utvikling er avhengig av bærekraftig utvikling av regionen, og regionen er avhengig av en solid og fremtidsrettet bank. Visjonen reflekterer dette samspillet. Bankens kjerneverdier er Nær, Engasjert og Handlekraftig.

Forretningsmodell

Sparebanken Møre skal være en selvstendig bank som er førstevalget for personkunder og små og mellomstore bedrifter på Nordvestlandet. Banken skal i tillegg være en attraktiv partner for større bedrifter og offentlig sektor.

Konsernets produkter og tjenester skal totalt sett være konkurransedyktige, bærekraftige og bidra til konsernets lønnsomhet.

Sparebanken Møre baserer seg på en contract-banking-modell, som innebærer at konsernet kan velge drift og utvikling i egen regi, eller sammen med partnere/leverandører der dette er formålstjenlig. Konsernet skal samarbeide med de beste partnerne.

Sparebanken Møre skal videre tiltrekke seg de beste medarbeiderne, og kulturen skal være preget av samarbeid, læring, arbeidsglede og motivasjon. Holdningene og arbeidsmåtene skal skape økonomiske, sosiale og miljømessige verdier for både banken og interessentene.

Gjennom et godt samspill mellom bankens kontornett, digitale kanaler, spesialistfunksjoner og kundeservice skal banken legge til rette for høy kvalitet i kundeopplevelsen.

Økonomiske målsettinger

De økonomiske målsettingene for strategiperioden 2021-2024 er en egenkapitalavkastning som overstiger 11 prosent, og en kostnadsandel i prosent av inntekter som er lavere enn 40 prosent. Det er videre en

målsetting at tapsnivået er lavere enn gjennomsnittet blant norske banker.

Pådriver for bærekraftig utvikling

Sparebanken Møre har gitt sin tilslutning til UNEP FIs Principles for responsible banking, som forplikter banken til å tilpasse forretningsstrategien til FNs bærekraftsmål, Parisavtalen og relevante nasjonale rammeverk. Banken har en klar målsetting om å være en pådriver for bærekraftig utvikling, og dette er løftet inn som et prioritert område i bankens strategiske plan for perioden 2021-2024. Mer informasjon om bankens arbeid med bærekraft og samfunnsansvar finnes i årsberetningen under «Bærekraft og samfunnsansvar», samt i eget kapittel om bærekraft i årsrapporten.

Rammebetingelser

Smittevernpreget konjunkturutvikling

Verdensøkonomien og norsk økonomi var i 2020 sterkt preget av de aktivitetsdempende tiltakene mot korona-pandemien. Ifølge beregninger utført av Statistisk sentralbyrå falt BNP i Fastlands-Norge med 3,0 prosent i 2020 målt mot et gjennomsnitt for 2019. Dette skjedde til tross for en kraftig produksjonsoppgang i perioden mai-oktober som følge av mindre strenge smittevernstiltak. Det var særlig innenfor tjenesteytende næringer at aktiviteten gikk ned. Samtidig med oppgangen i aktivitetsnivået fra våren av falt ledigheten kraftig. I desember lå den registrerte ledigheten i Norge på 3,8 prosent ifølge NAV.

Den samlede kredittveksten i Norge (K2) lå på 4,7 prosent i november 2020. For husholdningene var kredittveksten 4,8 prosent, mens den var på 3,8 prosent for ikke-finansielle foretak. Boligprisene falt noe fra februar til mars i fjor, men boligmarkedet var sterkt resten av året og for landet sett under ett økte boligprisene i gjennomsnitt med 8,7 prosent i 2020.

Styringsrenten

Norges Bank reduserte styringsrenten tre ganger i perioden mars-mai i fjor. Dermed kom styringsrenten ned i 0,00 prosent. Dette er det laveste nivået noensinne. Hensikten med rentekuttene var å dempe de negative økonomiske virkningene av smitteverntiltakene. Ifølge sentralbankens siste renteprognose, som ble offentliggjort i desember 2020, vil styringsrenten mest sannsynlig bli holdt uendret i 2021.

Utvikling i finansmarkedene

Innskudd er konsernets viktigste finansieringskilde. Innskuddsdekningen på 58,1 prosent pr. 31.12.2020 er høy og bidrar både til å redusere Sparebanken Møres avhengighet av finansieringsmarkedet samt til å beskytte rentenettoen i tider med renteoppgang.

Kapitalmarkedene har fungert gjennom 2020, dog med en markert marginutgang tidlig i koronapandemien. Denne marginutgangen ble reversert i løpet av året.

Diversifisering av finansieringskilder har hatt fokus de siste årene. Et viktig instrument har vært Møre Boligkreditt AS sine semi benchmark Public Issues i det europeiske markedet. Sparebanken Møre etablerte i 2020, også som en del av bankens strategi for bærekraft, et grønt rammeverk for utstedelse av obligasjoner fra banken og Møre Boligkreditt AS.

Sparebanken Møres positive utvikling i kredittverdighet ble bekreftet 20. januar i år da Moody's Investor Service oppgraderte bankens langsiktige rating til A1 fra A2, begge med stabile utsikter.

MREL

I henhold til krisehåndteringsdirektivet har Finanstilsynet i 2020 fastsatt MREL-krav (Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities) for Sparebanken Møre. Kravet uttrykker minstekravet til summen av ansvarlig kapital og konvertibel gjeld, og er på 9,2 milliarder kroner, tilsvarende 31,40 prosent av justert beregningsgrunnlag. Dette gir et foreløpig beregnet behov for utstedelse av senior etterstilte obligasjoner på 4,2 milliarder kroner. Bankens plan for innfasing av MREL-kvalifiserende gjeld til Finanstilsynet innen 31. mars 2021, hvor det i beregningene skal tas utgangspunkt i forventet

justert risikovektet beregningsgrunnlag per 1. januar 2024. Krav til etterstilt gjeld skal oppfylles fullt ut innen 1. januar 2024. Sparebanken Møre skal oppfylle kravet innen 31. mars 2021, men i overgangsperioden kan banken benytte seniorobligasjoner med gjenværende løpetid over ett år til å dekke kravet.

Bærekraftig finans

EUs handlingsplan for bærekraftig finans består av en rekke reguleringer som skal omdirigere kapitalflyten til bærekraftige investeringer. Planen er en viktig brikke for EU i å nå målet om «net zero» klimautslipp innen 2050.

En sentral del av handlingsplanen er innføring av et klassifiseringssystem som definerer hvilke typer aktiviteter som kan kalles bærekraftige (EUs klassifiseringsforordning). Det er i tillegg vedtatt en forordning som fastsetter krav til offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren (EUs offentliggjøringsforordning).

I oktober 2020 sendte Finansdepartementet ut på høring forslag til «Lov om opplysninger om bærekraft». Høringsnotatet inneholdt forslag til norsk gjennomføring av de to forordningene, med høringsfrist i januar 2021.

Sparebanken Møre har iverksatt flere tiltak for å tilpasse seg nye krav innen dette området. Mer informasjon finnes i kapittel om bærekraft og samfunnsansvar.

Redegjørelse for årsregnskapet

Årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med internasjonale regnskapsstandarder, International Financial Reporting Standards (IFRS), som fastsatt av International Accounting Standards Board, og godkjent av EU pr 31. desember 2020.

Rentenetto

Netto renteinntekter endte på 1 228 mill. kroner (1 314 mill. kroner) og som andel av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde dette 1,57 % (1,79 %). Rentenettoen utgjorde 81,2 % (81,8 %) av sum inntekter i 2020.

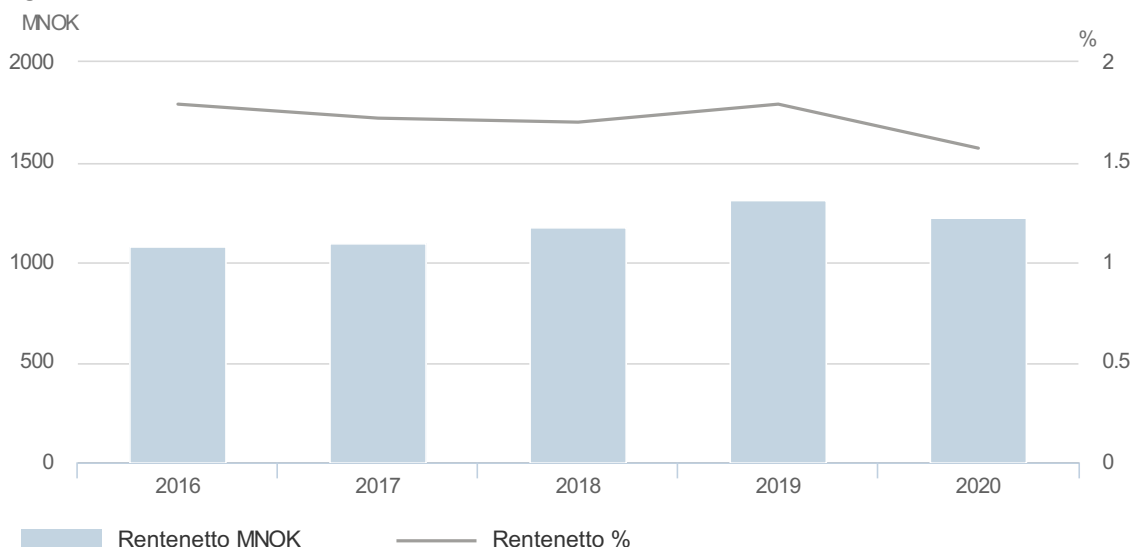
Utlåns- og innskuddsmarginen for 2020 er sterkt påvirket av renteendringene som ble gjennomført i løpet av 2. og 3. kvartal. Utlånsrentene ble redusert før innskuddsrentene og dette påvirket netto renteinntekter og marginer for året i vesentlig grad.

Et fallende rentenivå har gitt reduserte fundingkostnader, men også vesentlig redusert netto rentebidrag fra bankens egenkapital.

Sterk konkurranse både på utlåns- og innskuddssiden og redusert risiko i utlånsporteføljen har bidratt til press nedover på netto renteinntekter, mens et høyere utlåns- og innskuddsvolum har gitt økning i netto renteinntekter.

Innen personkundemarkedet er det en svak økning i rentemarginen på utlån, mens det er en stor reduksjon i innskuddsmarginen sammenlignet med 2019. Innen næringslivsmarkedet er rentemarginen på utlån på samme nivå som i 2019, mens rentemarginen på innskudd er redusert.

Fig. 2 Rentenetto

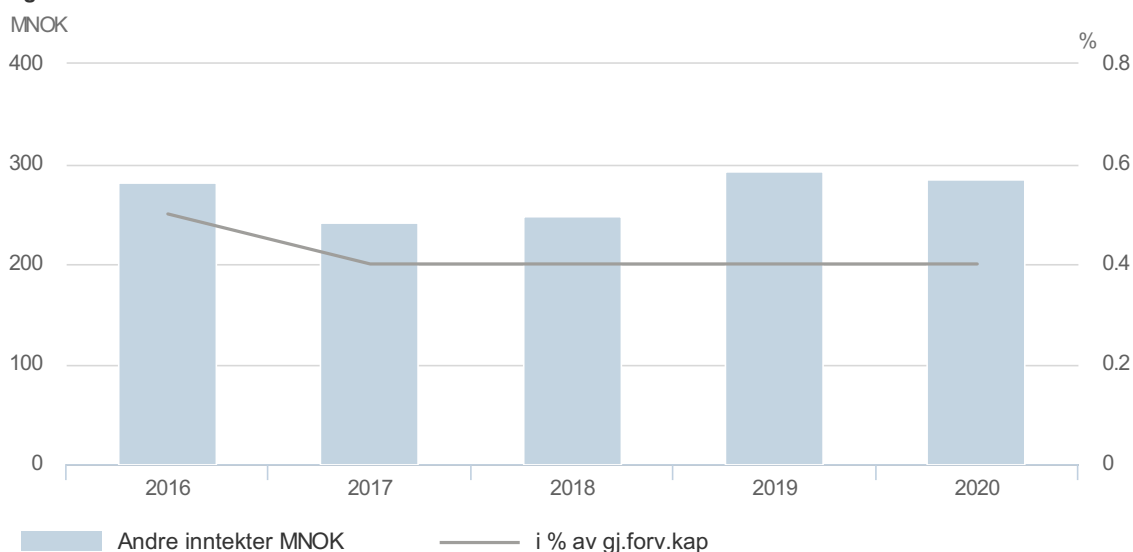
Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter var i 2020 på 285 mill. kroner (0,36 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital). Dette er en reduksjon på 8 mill. kroner i forhold til 2019.

Utbytte utgjør 22 mill. kroner mot 12 mill. kroner i 2019. Kurstap fra obligasjonsbeholdningen utgjør 4 mill. kroner mot et tap på 9 mill. kroner i 2019. Kurstap på aksjer utgjør 3 mill. kroner mot en gevinst på 16 mill. kroner i 2019. Inntekter fra øvrige finansielle investeringer viser en økning på 8 mill. kroner sammenlignet med 2019.

Øvrige andre driftsinntekter viser en reduksjon på 8 mill. kroner sammenlignet med 2019, hvorav inntekter knyttet til betalingsformidling er redusert med 16 mill. kroner.

Fig. 3 Andre inntekter

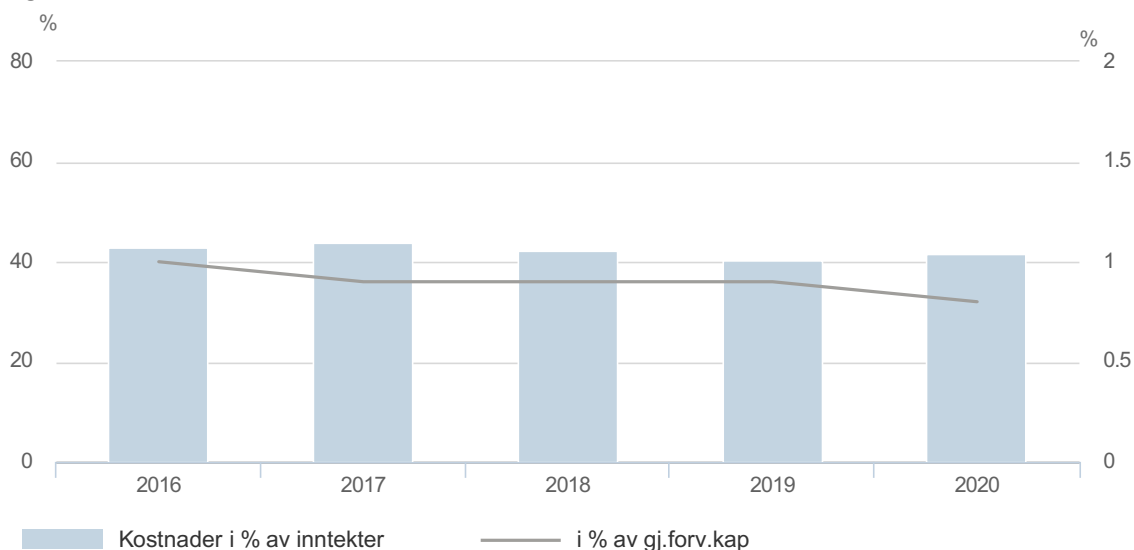

Kostnader

Totale kostnader ble 630 mill. kroner som er 16 mill. kroner lavere enn i 2019. Personalkostnadene er redusert med 22 mill. kroner sammenlignet med 2019 og utgjør 332 mill. kroner. Bemanningen er redusert med 11 årsverk de siste 12 månedene til 346 årsverk. Øvrige kostnader er 6 mill. kroner høyere enn i 2019, i hovedsak knyttet til økte IKT-kostnader.

Kostnader som andel av inntekter utgjorde 41,6 % i 2020 som er en økning i forhold til 2019 på 1,4 p.e.

Fig. 4 Kostnader

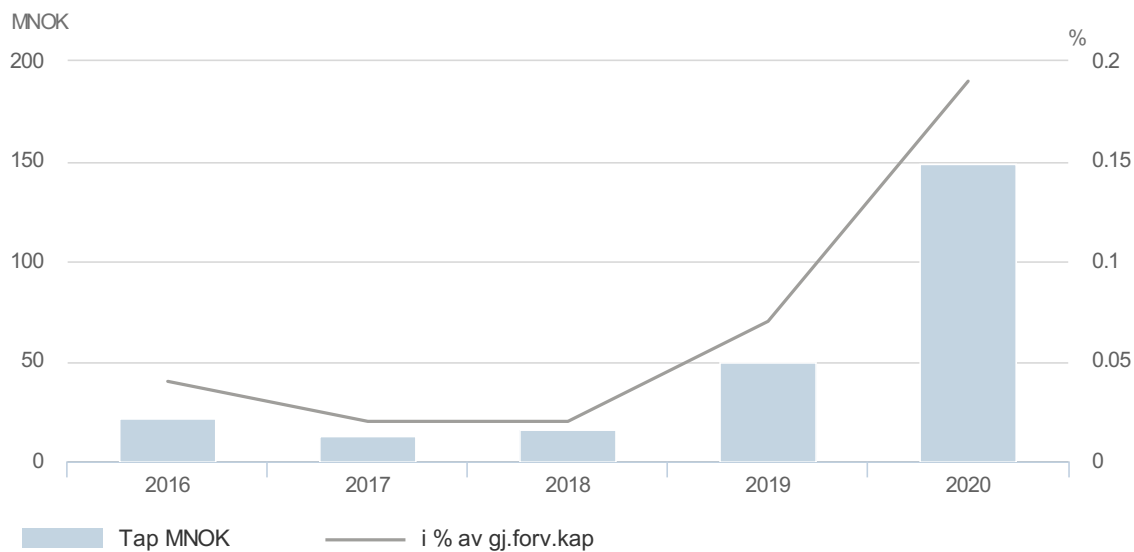
Tapsnedskrivning og mislighold

Resultatregnskapet er i 2020 belastet med 149 mill. kroner (50 mill. kroner) i tap på utlån og garantier. Dette utgjør 0,19 % (0,07 %) av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Pr. utgangen av 2020 utgjør totalt forventet tap 326 mill. kroner, tilsvarende 0,47 % av brutto utlån og garantier (375 mill. kroner og 0,57 %). Av totalt forventet tap er 18 mill. kroner knyttet til kredittforringede engasjement med betalingsmislighold over 90 dager (24 mill. kroner), noe som utgjør 0,03 % av brutto utlån og garantier (0,04 %). 191 mill. kroner er relatert til øvrige kredittforringede engasjement (216 mill. kroner), tilsvarende 0,28 % av brutto utlån og garantier (0,33 %).

Netto kredittforringede engasjement (engasjement med betalingsmislighold over 90 dager og øvrige engasjement i steg 3) har de siste 12 månedene hatt en økning på 105 mill. kroner. Pr. utgangen av 2020 fordeler netto kredittforringede engasjement seg med 750 mill. kroner på næringslivsmarkedet og 91 mill. kroner på personmarkedet. Totalt utgjør dette 1,22 % av brutto utlån og garantier (1,12 %).

Fig. 5 Tap

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen økte i 2020 med 4 611 mill. kroner og 6,2 % til 79 486 mill. kroner pr 31.12.2020. Endringen i forvaltningskapitalen skyldes hovedsakelig økning i utlån. I tillegg har banken økt likviditetsberedskapen i 2020 gjennom en økning i likviditetsporteføljen.

Fig. 6 Balanseutvikling

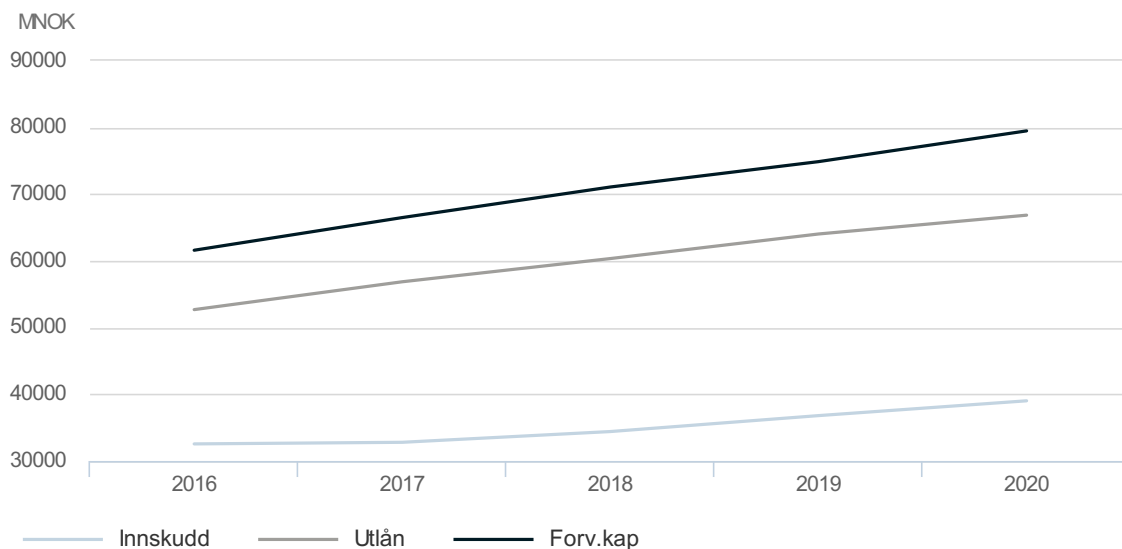
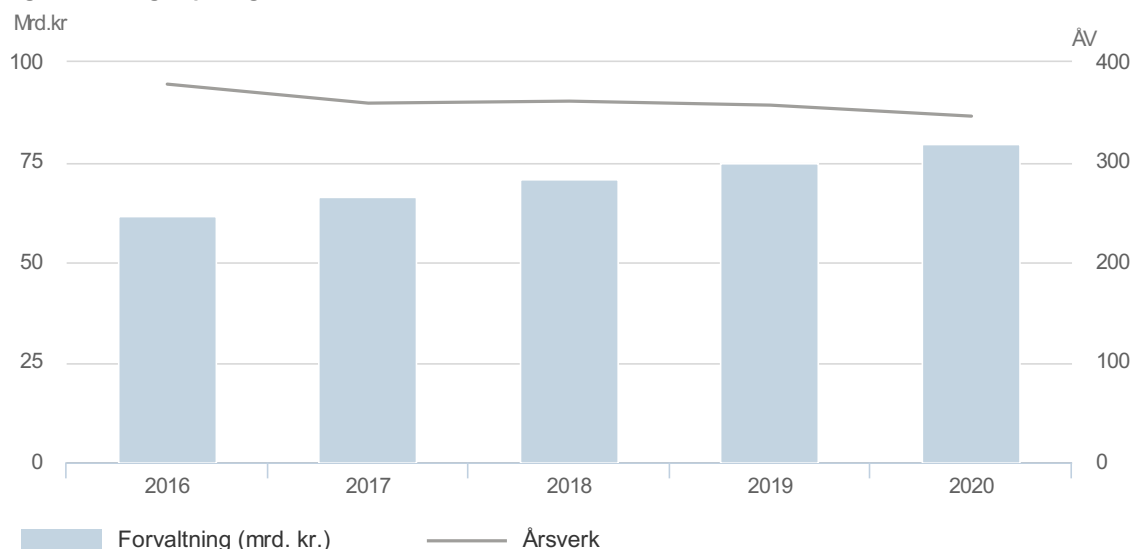

Fig. 7 Forvaltningskapital og antall årsverk

Utlån til kunder

Ved utgangen av 2020 utgjorde utlån til kunder 66 850 mill. kroner (64 029 mill. kroner). De siste 12 månedene har det vært en økning på utlån til kunder på totalt 2 821 mill. kroner, tilsvarende 4,4 %. Utlån til personkunder økte med 4,0 %, mens utlån til næringslivskunder har økt med 5,3 % siste 12 måneder. Personmarkedsandelen av utlån er ved utgangen av 2020 på 68,2 % (68,4 %).

Innskudd fra kunder

Innskudd fra kunder har de siste 12 månedene økt med 2 220 mill. kroner og 6,0 %. Ved utgangen av 2020 utgjør innskuddene 39 023 mill. kroner (36 803 mill. kroner). Innskudd fra personmarkedet har økt med 7,8 % de siste 12 månedene, innskudd fra næringsliv har økt med 3,4 % og innskudd fra det offentlige har økt med 5,8 %. Personmarkedets relative andel av innskuddene utgjør 59,9 % (58,9 %), innskudd fra næringslivsmarkedet utgjør 38,0 % (39,0 %) og det offentliges andel av innskuddene utgjør 2,1 % (2,1 %).

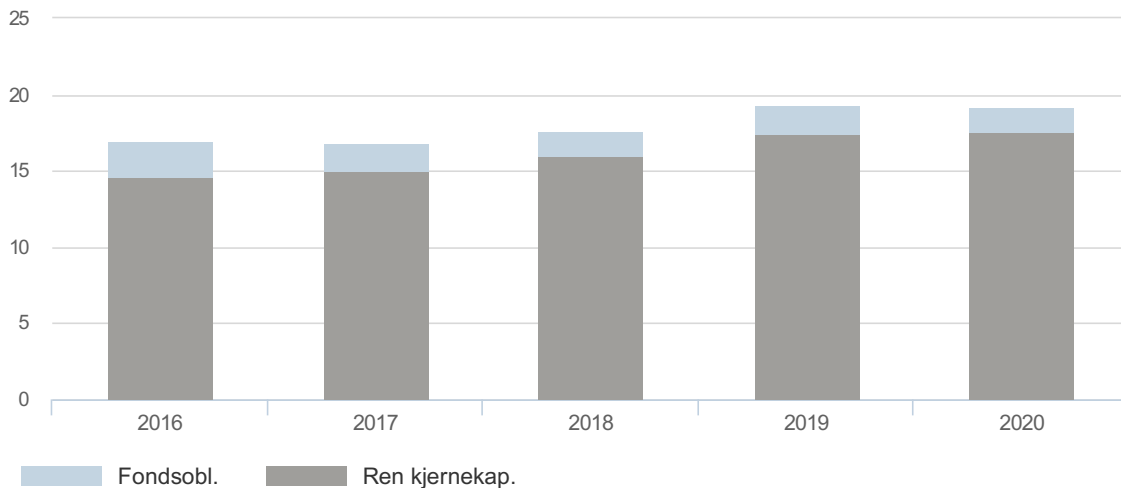
Innskudd som andel av utlån utgjør 58,1 % ved utgangen av 2020 (57,2 %).

Kapitaldekning

Sparebanken Møre er meget godt kapitalisert. Ved utgangen av 2020 var ren kjernekapitaldekning 17,5 % (17,7 %) og dette er 4,8 prosentpoeng høyere enn det samlede regulatoriske minstekravet til ren kjernekapitaldekning på 12,7 %. Ansvarlig kapital utgjør 21,3 % (21,7 %), og kjernekapitalen utgjør 19,2 % (19,5 %).

Fig. 8 Kapitaldekning

I % av beregningsgr.lag

COVID-19: Likviditet, finansiering og resultatkonsekvenser

Sparebanken Møre gikk inn i koronakrisen med gode nøkkeltall for likviditet og kapital. Ved utgangen av 2019 lå LCR (kortsiktig likviditetsindikator) på 165, NSFR (langsiktig likviditetsindikator) på 113, mens konsernets rene kjernekapital (CET1) lå på 17,7 prosent.

Ved utgangen av året endte LCR på 138, NSFR på 114 og ren kjernekapital på 17,5 prosent.

Konsernet hadde ett større låneforfall i obligasjonsmarkedet i 2020. 23. september var forfallsdato for brutto 3 000 mill. kroner i MOBK14 fra Møre Boligkreditt AS. Førtidig tilbakekjøp hadde redusert MOBK14 til 438 mill. kroner på tidspunkt for innfrielse.

I tillegg til forfall på markedsfinansiering er det normale sesongvariasjoner og vekstendringer for utlån og innskudd som følge av den aktuelle situasjonen som har påvirket bankens likviditet. Myndighetstiltak knyttet til skatte- og avgiftsutsettelse, samt støtteordninger mv. som følge av covid-19 har også til noen grad påvirket likviditetssituasjonen.

I løpet av året økte utlånene med vel 600 mill. kroner mer enn innskuddene. Konsernets innskuddsdekning økte fra 57,2 prosent til 58,1 prosent.

Kapitalmarkedene har fungert gjennom 2020, dog med en markert marginutgang tidlig i koronapandemien. Denne marginutgangen ble reversert i løpet av året. Sparebanken Møre har hatt god tilgang på konkurransedyktig finansiering ikke bare i form av innskudd, men også gjennom emisjon av seniorgjeld og obligasjoner med fortrinnsrett, og konsernet gjennomførte i 2020 planlagt finansieringsstrategi. Banken valgte i første kvartal likevel å benytte seg av Norges Banks F-lånsordning med to lån på til sammen 1 000 mill. kroner, 500 mill. kroner med 6 måneders- og 500 mill. kroner med 12 måneders løpetid. Det første lånet hadde forfall i september 2020. Likviditeten fra lånene har gått til å styrke bankens LCR-likviditetsportefølje tilsvarende.

Banken følger likviditetsutviklingen tett. Det er siden mars 2020 avholdt hyppige møter i beredskapsgruppen for likviditet med rapportering administrativt og til styret med høy frekvens. Likviditetsstatus og innskuddsutvikling har også vært fast agendapunkt i møter i bankens beredskapsledelse. LCR har kontinuerlig blitt monitorert og rapportert daglig. Vi har ikke registrert noen dager uten robuste marginer mot minimumskravet.

All markedsfinansiering til konsernet er gjort til flytende rente eller ved at rentene på fastrenteobligasjoner er swappet til flytende. Innlånskostnaden vil således følge utviklingen i 3 måneders NIBOR med et tidslag svarende til tidspunkt for rentefixing. Sparebanken Møre hadde dermed først fra juli i fjor finansieringskostnader for utestående markedsfinansiering tilpasset et nytt og lavere nivå på markedsrentene.

Ovennevnte rentefastsettelsesprofil, og det faktum at utlånsrenter til kunder ble nedjustert rett i etterkant av sentralbankens rentekutt, mens innskuddsrentene først ble redusert 6 uker senere, svekket bankens rentenetto markert i 2. kvartal 2020. Rentenettoen er gjennom 2020 også generelt negativt påvirket av lavere avkastning på bankens frie egenkapital samt muligheter til å holde på innskuddsmarginen i lavrenteomgivelser. Netto renteinntekter endte på 1 228 mill. kroner i 2020 mot 1 314 mill. kroner i 2019. Som andel av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør dette et fall fra 1,79 prosent til 1,57 prosent.

Utviklingen i markedsverdien på bankens likviditetsbeholdning var den posten som hadde størst negativ effekt på bankens resultat i første kvartal. Denne effekten ble i hovedsak reversert fram til utgangen av året. Banken har ingen handelsportefølje i aksjer eller vesentlige eierposisjoner i produkselskaper, noe som gir lav volatilitet i resultatutviklingen som følge av utviklingen i kapitalmarkedet.

I konsernets beregninger av forventet kreditt tap (ECL) har endringer i økonomiske forhold fått konsekvenser for makroøkonomiske scenarier og vektinger gjennom 2020. I 1. kvartal 2020 ble sannsynligheten for pessimistisk scenario økt fra 10 til 40 prosent, mens basis scenariet ble redusert fra 80 prosent til 50 prosent sannsynlighet.

I løpet av 4. kvartal er utsiktene mer positive og oversiktlige. Det er forbedringer i de makroøkonomiske forholdene. Vaksineringen av befolkningen er iverksatt. Det er svært få konkurser og misligholdet er relativt lavt. Myndighetene har kommet med nye tiltakspakker rettet mot bransjer som er hardest rammet. I tillegg har oljeprisen steget markert i løpet av 4. kvartal.

Banken innvilget betalingslettelser i 1. og 2. kvartal 2020 som følge av konsekvensene av covid-19. Kunder som søkte fikk innvilget 6 måneders avdragsfrihet til 2. halvår 2020. De fleste av kundene som fikk innvilget betalingslettelse, betaler nå avdrag etter opprinnelig avtale.

I forbindelse med innvilgelse av en betalingslettelse gjennomføres det en individuell og konkret vurdering av om søknaden om betalingslettelse er «forbearance» og om lånet dermed skal migrere til steg 2 (performing) eller steg 3 (non-performing) i konsernets ECL-modell.

Videre er det supplert med en mer portefølje- eller segmentbasert (hotell, turisme, reiseliv, personlig tjenesteytende næringer) tilnærming for vurdering av vesentlig økt kredittrisiko og migrering til steg 2. Dette på bakgrunn av at dagens endringer i framtidsutsikter ikke er fanget opp av ECL-modellen i tilstrekkelig grad.

De positive endringene i økonomiske forhold har ført til endring i makroøkonomiske scenarier og vektinger pr 31.12.2020. Sannsynligheten for pessimistisk scenario er redusert fra 40 til 20 prosent, mens basis scenariet er økt fra 50 prosent til 70 prosent sannsynlighet. Beste scenario er beholdt uendret på 10 prosent. Det henvises til ytterligere informasjon om konsekvenser av covid-19 og måling av forventet kreditttap i note 9.

Forslag til disponering av årets overskudd

Finansdepartementet har i brev til Finanstilsynet av 20. januar 2021 gitt uttrykk for en forventning om at norske banker som etter en forsiktig vurdering og basert på ESRBs anbefalinger finner grunnlag for utdelinger, holder samlede utdelinger innenfor maksimalt 30 prosent av kumulert årsresultat for årene 2019 og 2020 fram til 30. september 2021.

Bankens utbyttepolitikk tilsier et kontantutbytte for 2020 på kr 13,50 pr. egenkapitalbevis. Styret har på bakgrunn av dagens ekstraordinære situasjon og myndighetenes forventninger funnet det riktig å foreslå overfor generalforsamlingen et kontantutbytte pr. egenkapitalbevis på kr 4,50 for regnskapsåret 2020.

Tilsvarende avsetning for utbyttemidler til lokalsamfunnet vil utgjøre 45 mill. kroner. Samlet utbytte for 2019 og 2020 vil dermed utgjøre 30 prosent av det kumulerte årsresultatet for årene 2019 og 2020.

Styret vil i tillegg foreslå overfor generalforsamlingen at det utstedes en styrefullmakt der inntil ytterligere kr 9,00 pr egenkapitalbevis kan foreslås delt ut som kontantutbytte og inntil 91 mill. kroner kan settes av som utbyttemidler til lokalsamfunnet for regnskapsåret 2020. Ved slik ytterligere utdeling, vil samlet utbytte for regnskapsåret 2020 dermed være i tråd med bankens utbyttepolitikk.

Ut fra den regnskapsmessige fordelingen av egenkapitalen i morbanken mellom eierandelskapitalen og grunnfondet tilfaller 49,6 prosent av overskuddet eierne av egenkapitalbevis og 50,4 prosent tilfaller grunnfondet. Resultat pr. egenkapitalbevis i konsernet i 2020 ble kr 27,10.

Forslag til resultatdisponering (tall i mill. kroner):

Årets overskudd		567
Andel tilordnet fondsobligasjonseierne		27
Utbyttmidler (16,5 %)		
Til kontantutbytte	44	
Til samfunnsutbytte	45	89
Styrking av egenkapitalen (83,5 %):		
Til utjevningfondet	221	
Til grunnfondet	224	
Til andre fond	6	451
Sum disponert		567

Forretningsområder

Personmarked

Sparebanken Møre er markedsleder på Nordvestlandet og har sterk tilstedeværelse med 130 autoriserte finansielle rådgivere i personmarkedet. Tilgjengelighet og god kompetanse i en solid bank har vært viktig for kundene våre i et spesielt år. Nedstenging av samfunnet i mars og strenge smittevernstiltak gjennom året, har påvirket vår arbeidsmåte og gitt både utfordringer og muligheter. Veksten har vært sterk i bankens prioriterte markedsområder med god økning i nye kunder og et økende forretningsvolum.

Utlån til personmarkedet økte med 1,75 mrd. kroner (4 prosent), og endte på 45,6 mrd. kroner ved utgangen av året. Innskuddsveksten var økende og ved utgangen av året var veksten på hele 7,8 prosent tilsvarende 1,68 mrd. kroner. Innskuddsbalansen viste 23,37 mrd. kroner for personmarkedet ved årsskiftet.

Sparebanken Møre legger stor vekt på tilgjengelighet og kompetanse. I et spesielt år der det i perioder har vært begrensinger når det gjelder å møte kundene våre fysisk, har vi vært opptatt av rask responstid via kundeservice, telefon og i e-post dialog med kundene. Mange kunder har gjort store digitale fremskritt gjennom året. Dette har ført til at flere har valgt å treffe oss via digitale møter. Vi ser også en generell økning i bruk av bankens digitale løsninger. Dette gir oss muligheter til å bruke mer tid og ressurser på god rådgivning til kundene våre. Etterspørselen etter rådgivning har vært økende, og spesielt ser vi at mange kunder har hatt behov for å omstrukturere økonomien sin på grunn av endringer i inntektssituasjonen. Vi har i løpet av året lansert et nytt digitalt verktøy til bruk i både fysiske og digitale kundemøter for å forbedre kundeopplevelsen ytterligere.

God rådgivningskompetanse kombinert med produkter som er godt egnet til å dekke kundenes behov er viktige bidrag for å skape gode kundeopplevelser. Alle ansatte i kundeopposisjon gjennomfører FinAut sine autorisasjonsordninger. I tillegg gjennomføres løpende oppdateringer i markedsutvikling, systemopplæring og trening i utøvelse av god kunderådgivning. Banken har også en produktkomite som vurderer nye og eksisterende produkter, for å påse at disse er tilpasset kundenes behov.

På bakgrunn av sterkt fall i renten har mange husholdninger og enkeltkunder fått en betydelig bedret likviditet utover året. Med en styringsrente satt til 0 har mange kunder valgt å plassere deler av sparingen sin i fond og aksjemarkedet. Mange har gått i markedet for første gang, og de søker da rådgivning fra sin faste rådgiver. Vår tilgjengelighet og sterke kompetansemiljø har derfor vært et viktig konkurransefortrinn i året som har gått.

Banken har jobbet systematisk gjennom året med å sikre gode kundeopplevelser når kundene er i kontakt med oss. I 2020 gikk Sparebanken Møre, for andre året på rad, helt til topps i kåringen av Norges beste kundeservice i kategorien bank.

Tilgjengelighet og kompetanse er viktige satsingsområder for banken videre, og arbeidet vil fortsette med fullt driv i 2021. For Sparebanken Møre er dette viktige suksessfaktorer i kampen om kundene.

Næringslivsmarked

Divisjon Næringslivsmarked er Nordvestlandets største finansielle næringslivsmiljø, og opprettholdt i 2020 god vekst for både utlåns- og plasseringsmarkedet, men noe mer dempet i forhold til den sterke volumutviklingen de siste tre årene.

Utlån til bedriftsmarkedet økte med 1,1 mrd. kroner til totalt 21,5 mrd. kroner, tilsvarende en vekst på 5,3 prosent. Innskuddsveksten utgjorde 3,6 prosent, og innskudd fra næringslivskunder utgjorde totalt 15,7 mrd. kroner ved utgangen av året.

De største enkeltbransjene målt i utlån er næringseiendom og fiskeri. Kvaliteten i utlånsporteføljen er god, og både mislighold og tap er fortsatt lave i de fleste bransjer. Tap i 2020 er i all hovedsak relatert til sektoren offshore/supply.

Tilveksten av nye kunder er fortsatt økende, og etter at ca. 500 nye næringslivskunder i 2019 valgte å etablere et aktivt kundeforhold i Sparebanken Møre økte dette til i overkant av 600 nye kunder i 2020. Hovedtyngden av dette var bedrifter i SMB-segmentet.

Videreutvikling av medarbeidernes kompetanse er et viktig satsingsområde. Alle kundeansvarlige i divisjon Næringslivsmarked er autoriserte finansielle rådgivere, og gjennomfører årlige tester for fornyelse av autoriseringen. For å skape merverdi for kundene gjennom solid rådgivningskompetanse arbeides det også målrettet for å utvikle spisset, oppdatert og relevant bransjekunnskap.

Nærhet til kundene og god rådgivning gjennom medarbeidernes bransje- og lokalkunnskap vurderes som ett av våre viktigste konkurransefortrinn. I denne sammenheng er tett dialog med kundene gjennom enkeltvis kundemøter og tilstedeværelse på ulike bransjearenaer viktige elementer. I et år med sterke begrensninger i fysiske møteplasser har kundekontakten i større grad blitt ivaretatt gjennom digitale kanaler. Funksjonalitet og driftsstabilitet har vært god, og vi har på denne måten opprettholdt god tilgjengelighet og rådgivningsfunksjon for våre kunder.

Enkelt næringer har fått store endringer i sine rammebetingelser som følge av covid-19, og vi har lagt stor vekt på å bistå kundene med gode finansielle løsninger i en krevende situasjon. Gjennom 2020 ble det introdusert en rekke statlige, økonomiske tiltakspakker, og vår ambisjon har også vært å fungere som gode rådgivere i forhold til tilgjengelige økonomiske tiltak for våre kunder.

Parallelt med videreutvikling og styrking av rådgiverens bransje- og øvrige fagkompetanse arbeides det også med digitalisering og effektivisering av interne prosesser og forbedrede selvbetjente løsninger med sikte på å forenkle prosessene for kundene med hensyn til kunde- og produktetablering. Dette gjelder også effektive, digitaliserte og selvbetjente kredittløsninger. Dette vil bidra til at bankens kundeansvarlige i enda større grad kan prioritere direkte kundekontakt med rådgivning som gir merverdi for kundene i 2021.

Kapitalmarkedet

Sparebanken Møres konsesjon som verdipapirforetak blir forvaltet av seksjon Treasury og Markets, der avdeling Treasury følger opp tjenester knyttet til finansiering og forvaltning for konsernet, mens avdeling Markets forvalter de kunderettede tjenestene gjennom kundeforvaltning i valuta, renter og aksjer samt tjenesten Aktiv Forvaltning.

Sparebanken Møre skal ha lav til moderat risiko totalt for bankens og konsernets virksomhet. Inntjeningen skal være et produkt av kunderelaterte aktiviteter, og ikke finansiell risikotakning, bankens markedsrisiko skal være lav.

Seksjonens kunderettede tjenester ga inntekter på 117 mill. kroner i 2020 noe som utgjør i overkant av 41 prosent av bankens andre inntekter i 2020 og en økning på vel 11 prosent sammenlignet med 2019. Valuta- og rentehandel samt Aktiv Forvaltning er de viktigste inntektsområdene. Etter fratrekk av kostnader blir inntektene allokert til kundestedene i divisjon Næringslivsmarked og divisjon Personmarked.

Datterselskaper

Samlet resultat i bankens tre datterselskaper ble 232 mill. kroner etter skatt i 2020 (222 mill. kroner).

Møre Boligkreditt

Møre Boligkreditt AS er etablert som et ledd i konsernets langsiktige finansieringsstrategi, og kredittforetakets hovedmålsetting er å utstede obligasjoner med fortrinnsrett rettet mot nasjonale og internasjonale investorer. Selskapet har ved utgangen av 2020 utstående obligasjoner for 24 milliarder kroner, hvorav 35 prosent utstedt i annen valuta enn NOK. Av utstedt obligasjonsvolum fra selskapet holdes 500 mill. kroner av morbank ved utgangen av 2020. Møre Boligkreditt AS har gitt 230 mill. kroner i resultatbidrag til konsernet i 2020 (222 mill. kroner).

Møre Eiendomsmegling AS

Møre Eiendomsmegling AS tilbyr tjenester innen eiendomsomsetning til både personkunder og næringslivet. Selskapet har gitt et resultatbidrag på 0,5 mill. kroner i 2020 (0,8 mill. kroner). Det var ved utgangen av kvartalet 11 årsverk i selskapet.

Sparebankeiendom AS

Sparebankeiendom AS har som formål å eie og forvalte bankens egne forretningseiendommer. Selskapet har gitt et resultatbidrag på 2 mill. kroner i 2020 (-1,1 mill. kroner). Det er ingen ansatte i selskapet.

Forskning og utvikling

Banken arbeider målrettet med ulike utviklingsprosjekt der hensikten er å fremskaffe forbedrede produkter og tjenester for kundene, eller som et ledd i å effektivisere og styrke kvaliteten i interne arbeidsprosesser. Noen av prosjektene gjennomføres i samarbeid med partnere, blant annet gjennom TEFT-lab, som er et forskningssamarbeid med NTNU i Ålesund. Her utforsker vi mulighetene det teknologiske skiftet byr på, og deltar aktivt i utdanning, forskning, nyskaping og formidling i skjæringspunktet økonomi og teknologi.

Konsernet driver ikke egen forskningsvirksomhet utover det, men er en sterk bidragsyter til FoU-aktiviteter på Nordvestlandet via kunnskapsparken og bransjeklynger.

Redegjørelse om eierstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i Sparebanken Møre omfatter de mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter for å sikre egenkapitalbeveiseiernes, kundenes og andre gruppers interesser i konsernet. Konsernets eierstyring og selskapsledelse skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi trygghet for at kommuniserte mål blir nådd og strategier realisert.

Styret vil fremheve følgende områder som svært viktige for å opprettholde tillitsforholdet til markedet:

- Verdiskaping for egenkapitalbeveiseierne og andre investorer i bankens verdipapirer
- Kompetent og uavhengig styring og kontroll
- Gode interne styringsprosesser
- Overholdelse av lover og regler
- Åpenhet og god kommunikasjon med eiere, øvrige investorer, kunder, ansatte og omgivelsene for øvrig
- Likebehandling av egenkapitaleierne

Konsernets eierstyring og selskapsledelse bygger på "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse", sist oppdatert 17. oktober 2018. Sparebanken Møres redegjørelse om eierstyring og selskapsledelse finnes som en egen del av årsrapporten.

Risiko- og kapitalstyring

Et grunnleggende element med å drive bankvirksomhet er å ta risiko. Risikostyring og risikokontroll er fokusområder for styret. Overordnet formål med risikostyring og risikokontroll er å sikre at man oppnår de fastsatte mål, sikre effektiv drift, håndtere risikoer som kan hindre oppnåelse av forretningsmessige mål, sikre intern og ekstern rapportering av høy kvalitet og sikre at konsernet opererer i samsvar med relevante lover, regler og interne retningslinjer.

Styret i Sparebanken Møre har vedtatt en målsetting om at konsernet skal ha lav til moderat risiko i sin virksomhet. Inntjeningen skal være et produkt av kunderelaterte aktiviteter, ikke finansiell risikotaking. Det skal kontinuerlig arbeides for å ha kontroll på de risikoer som foreligger. I de tilfeller hvor risikoen er vurdert større enn det som anses akseptabelt, skal det straks settes i gang tiltak for å redusere denne risikoen.

De overordnede rammene for Sparebanken Møres risikostyring vurderes årlig av styret i forbindelse med utarbeidelse og revidering av strategisk plan. Styret vedtok i januar 2021 ny strategisk plan, "Møre 2024". Årlig vedtar også styret overordnede retningslinjer for styring og kontroll i konsernet, og morbank og datterselskaper vedtar individuelle risikostrategier tilpasset sin virksomhet. Det er vedtatt egne retningslinjer for hvert vesentlige risikoområde, herunder blant annet kredittrisiko, motpartsrisiko, markedsrisiko, konsentrasjonsrisiko, operasjonell risiko og likviditetsrisiko.

De ulike retningslinjene danner rammeverk for konsernets ICAAP. Styret tar aktivt del i årlig prosess og etablerer eierskap til vurderingene og beregningene som fremkommer, blant annet gjennom ICAAP sin sentrale rolle i langsiktig strategisk plan. Som en del av ICAAP inngår ILAAP, som er bankens vurdering av likviditets- og finansieringsrisiko. Gjennomførte beregninger i ICAAP 2020 viser at konsernets kapitaldekning er robust for å kunne møte vesentlig mer negativ økonomisk utvikling enn det som ligger til grunn i langsiktig strategisk plan. Dette er understøttet både av økonomiske beregninger, samt av simuleringer ved bruk av ulike stresstester.

Sparebanken Møre har etablert en oppfølgings- og kontrollstruktur som skal sørge for at strategisk plans overordnede rammeverk blir overholdt. Konsernets risikoeksponering og risikoutvikling følges overordnet opp ved periodiske rapporter til ledelsen, risikoutvalget og styret. Ett av risikoutvalgets hovedformål er å påse at Sparebanken Møres risikohåndtering blir godt ivaretatt.

Styret vurderer Sparebanken Møres samlede risikoeksponeringer å ligge innenfor konsernets målsatte risikoprofil. Det er styrets oppfatning at konsernets og bankens risikostyring er god.

EUs kapitalkravsregelverk CRR/CRD IV er gjort gjeldende i Norge, og Sparebanken Møre rapporterer blant annet kapitaldekningskrav og likviditetskrav i henhold til dette regelverket. En revidering av regelverket antas å tre i kraft i Norge i løpet av 2021 og medfører flere endringer som utvidelse av SMB-rabatten og innføring av et minimumskrav for NSFR.

Basert på kapitaldekningsregelverket består minimumskravet for kapitaldekning av et Pilar 1- og et Pilar 2 krav. Pilar 2-tillegget gjelder for risikoer som ikke er dekket eller bare delvis er dekket av Pilar 1. Finanstilsynet fastsatte bankens Pilar 2-krav til 1,7 prosent gjeldende fra 31. mars 2019. Finanstilsynet vil ved neste fastsetting av Pilar 2-kravet i 2021 i tillegg uttrykke en forventning om en kapitalkravsmargin (P2G) ut over det samlede risikovektede kapitalkravet.

For Sparebanken Møre utgjør det totale minimumskravet til ren kjernekapital 12,7 prosent pr 31. desember 2020.

Sparebanken Møre har tillatelse fra Finanstilsynet til å bruke grunnleggende IRB-metode for beregning av kapitalkrav for kredittengasjement. Beregninger knyttet til operasjonell risiko gjøres ut fra basismetoden.

Ved utgangen av 2020 har Sparebanken Møre en kapitaldekning godt over de regulatoriske kapitalkravene og den internt satte minimumsmålsettingen for ren kjernekapital på 15,2 prosent. Ansvarlig kapital utgjør 21,3 prosent (21,7 prosent), kjernekapital 19,2 prosent (19,5 prosent), hvorav ren kjernekapital utgjør 17,5 prosent (17,7 prosent).

Minstekravet til uvektet kjernekapitalandel er fastsatt til 3 prosent. I tillegg skal alle banker ha en buffer på minst 2 prosentpoeng. Ved utgangen av 2020 var uvektet kjernekapitalandel for Sparebanken Møre 8,0 prosent (8,1 prosent), som gir en god margin til det totale kravet på 5 prosent.

Styret har løpende oppfølging av kapitaldekningen, og konsernet skal ha et kapitaliseringsnivå som samsvarer med den aksepterte risikotoleransen. I bankens gjenopprettingsplan klargjøres alternativer som konsernet kan gjennomføre dersom kapitaldekningen kommer under stress. Alternativene listes i prioritert rekkefølge, med beskrivelse av tiltak, samt angivelse av planlagt iverksettelse om nødvendig.

Kredittrisiko

Kredittrisiko (eller motpartsrisiko) er risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav.

Kredittrisiko omfatter også konsentrasjonsrisiko, herunder risiko knyttet til store engasjement med samme kunde, konsentrasjon innenfor geografiske områder eller næringer eller med likeartede grupper av kunder.

Kredittrisiko representerer Sparebanken Møres største risikoområde. Konsernet har en moderat risikoprofil for kredittrisiko, slik denne er definert gjennom konsernets kredittrisikostrategi. Strategien gir blant annet rammer for konsentrasjon knyttet til bransjer og engasjementstørrelser, geografisk eksponering, vekstmål og risikonivå.

Etterlevelse av styrets vedtak innenfor kredittområdet overvåkes av Seksjon Risikostyring og Compliance, som er uavhengig av kundeenhetene. Styret mottar gjennom året løpende rapportering om utviklingen i kredittrisikoen presentert i månedlig risikorapport. I tillegg gjennomføres det egne periodiske gjennomganger av kredittområdet i revisjons- og risikoutvalgene. I henhold til boliglånfskriften og utlånfskriften mottar styret kvartalsvise rapporter. Sparebanken Møres interne retningslinjer er tilpasset i henhold til Finanstilsynets retningslinjer om utlån til boligformål.

Sparebanken Møre har som en del av IRB-systemet egne risikoklassifiseringsmodeller som kundene klassifiseres etter:

- Forventet misligholdsfrekvens (PD) brukes som mål på kvalitet. Kunden klassifiseres i risikoklasse ut fra sannsynlighet for mislighold.
- Forventet engasjement ved mislighold (EAD) er en beregnet størrelse hvor trukket engasjement eller utlån, lånetilsagn og en andel av bevilgede, utrukne rammer inngår.
- Tap gitt mislighold (LGD) angir hvor mye konsernet forventer å tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Modellene tar hensyn til sikkerhetene kunden har stilt, fremtidig kontantstrøm og andre relevante faktorer.

Disse modellene er et vesentlig bidrag i den interne styringen av kredittrisiko. Det gjennomføres månedlig scoring av kundene, og dette gir grunnlag for løpende overvåkning av utviklingen i Sparebanken Møres kredittrisiko. Egne søknadsscoremodeller benyttes i kredittbevilgningsprosessen.

Gjennom konsernets rapporteringsportal har hver enkelt medarbeider med kundeansvar tilgang til rapporter som viser utviklingen i sin porteføljes kredittrisiko. Portalen er hierarkisk oppbygd slik at lederne i Sparebanken Møre kan følge utviklingen innenfor sine respektive ansvarsområder. Rapporteringen benyttes blant annet til analyser av kunder, porteføljer og bransjer. Portalen gir også kundeansvarlige oversikt over kunders posisjoner og rammer relatert til eksponering i finansielle instrument.

Avdeling Spesialengasjement utgjør en del av Seksjon Risikostyring og Compliance. Målsettingen med denne avdelingen er å effektivisere taps- og misligholdsprosessen. Gjennom dette øker man kvaliteten og profesjonaliseringen i håndteringen av utsatte engasjement, og man sikrer objektivitet og uavhengig behandling. Avdelingen rapporterer oppover i ledelseshierarkiet uavhengig av linjen.

Styret vurderer Sparebanken Møres samlede kredittrisiko å være innenfor den vedtatte risikotoleransen i konsernet. Eksponeringen mot store engasjement er godt innenfor vedtatte rammer, og oppfølging og kontroll på dette området er god. Styret mener at Sparebanken Møre er godt rustet til å håndtere eventuell

økt kredittrisiko i utlånsporteføljen, og konsernet har et godt grunnlag for økt satsing mot gode utlånsprosjekt i Sparebanken Møres virkeområde fremover.

Klimarisiko

Klimarisiko er konsekvenser som følge av klimaendringer. Klimarisiko vil også påvirke bankens kredittrisiko. Det er derfor avgjørende at banken forstår hvordan klimarisiko vil påvirke næringslivskundenes forretningsmodeller og lønnsomhet. Samtidig skal banken være *pådriver* for at kunden ikke påvirker klimaet negativt, men går i en grønnere retning (lavutslipp).

I vurderingen av klimarisiko skal særlig to risikoer vurderes; fysisk risiko og overgangsrisiko:

- Fysisk klimarisiko oppstår som følge av hyppigere og mer alvorlige episoder med tørke, flom, nedbør, stormer, ras og stigende havnivå.
- Overgangsrisiko er risiko knyttet til endringer og opptrapping av klimapolitikken/reguleringer, utviklingen av ny teknologi og endrede kundepreferanser (forbrukere) og investorkrav som kan føre til brå endringer i markedsverdien til finansielle aktiva og særlig eiendeler knyttet til karbonintensiv virksomhet (høyt forbruk av energi fra fossilt brensel; kull, olje, naturgass, oljeskifer og tjæresand).

I 2020 igangsatte banken et prosjekt for å etablere retningslinjer og krav til ESG-vurderinger i forbindelse med kredittgivning til bankens næringslivskunder. Det utvikles et eget vurderingsverktøy for dette arbeidet som skal bidra til å kartlegge bankens kunder mht. ESG. Analyser og vurderinger skal dokumenteres og inngå i beslutningsgrunnlaget ved innvilgelse eller årlige engasjementsgjennomganger av kredittengasjement. Alle dimensjonene (ESG) vil bli inkludert, men hovedfokus vil likevel være kunders påvirkning på miljø og klima. Dette arbeidet vil fortsette utover i 2021.

Den periodiske styrerapporteringen vil bli ytterligere styrket i 2021 med hensyn til klimarisiko.

Det er styrets oppfatning at de planlagte tiltakene vil medføre at bankens drift er innrettet slik at klimarisiko er innenfor bankens risikotoleranse.

Markedsrisiko

Markedsrisiko i Sparebanken Møre fremkommer i hovedsak som følge av de aktiviteter som utføres for å understøtte konsernets daglige drift. I dette ligger konsernets finansiering, obligasjonsporteføljen som holdes for å kunne møte likviditetsbehov og sikre låneadgang i Norges Bank, samt kundegenerert rente- og valutahandel.

I markedsrisikostrategien fastsetter styret rammer for konsernets markedsrisiko. Rammene overvåkes av Seksjon Risikostyring og Compliance. Rammestørrelsene fastsettes med bakgrunn i analyser av negative markedsbevegelser. Basert på evaluering av risikoprofil, styring og kontroll legges det til grunn at banken aksepterer lav risiko innenfor markedsrisikoområdet. Rapportering av markedsaktiviteten inngår i Sparebanken Møres periodiske Risikorapport til ledelse, risikoutvalg og styre. Månedlig rapporteres resultatutvikling, samt faktisk risikoeksponering innenfor hver portefølje enkeltvis og aggregert. De rammer som gjelder for markedsrisiko er konservative, og samlet utgjør markedsrisikoen en liten andel av konsernets totale risiko.

Styret mener at konsernets risikoeksponering innenfor markedsrisikoområdet er innenfor de vedtatte risikotoleransegrensene.

Likviditetsrisiko

Styringen av Sparebanken Møres finansieringsstruktur er fastsatt i en overordnet finansieringsstrategi. Strategien gjenspeiler det moderate risikonivået som aksepteres for dette risikoområdet. Her beskrives de mål Sparebanken Møre har for å bevare sin finansielle styrke. Det er definert konkrete rammer på ulike områder for konsernets likviditetsstyring. I Sparebanken Møres gjenopprettingsplan er det beskrevet hvordan likviditetssituasjonen skal håndteres i urolige finansmarkeder.

Det er etablert to sentrale kvantitative krav til likviditet:

- Krav til likviditetsdekning under stress: Liquidity Coverage Ratio (LCR)
- Krav til langsiktig stabil finansiering: Net Stable Funding Ratio (NSFR)

LCR måler institusjonens evne til å overleve en stressperiode på 30 dager. LCR øker betydningen av likvide eiendeler med høy kvalitet. NSFR måler langsiktigheten i institusjonens finansiering. NSFR medfører at institusjonene i større grad må finansiere illikvide eiendeler ved hjelp av stabil og langsiktig finansiering.

Minimumskravet til LCR er på 100 prosent. Konsernet har etablert målsetting for LCR i henhold til kravet i regelverket, og rapporteringen viser at Sparebanken Møre ligger med god margin til kravet.

Generelt innebærer strengere likviditetskrav en vesentlig rentekostnad for banken. I tillegg gjør det banken mer utsatt for endringer i kredittspread.

For å sørge for at konsernets likviditetsrisiko holdes på et lavt nivå, skal utlån til kunder i hovedsak finansieres ved kundeinnskudd og langsiktig verdipapirgjeld. Konsernets innskuddsdekning pr utgangen av 2020 utgjør 58,1 prosent.

Møre Boligkreditt AS gir konsernet en økt diversifisering av finansieringskildene. Selskapet utsteder obligasjoner med fortrinnsrett. Banken overdrar deler av boliglånsporteføljen til kredittforetaket, og dette gir således tilgang til å utnytte disse finansieringsmulighetene. Ved utgangen av 2020 er 42,1 prosent av konsernets totale utlån (ca. 62 prosent av lån til personmarkedet) overført til boligkredittforetaket. Sparebanken Møre vil fortsette å overføre lån til Møre Boligkreditt AS i samsvar med finansieringsstrategiens planer. Ved årsskiftet hadde Møre Boligkreditt AS utstedt syv lån som kvalifiserer til Nivå 2A-likviditet i LCR. Møre Boligkreditt AS vil framover utstede og bygge opp flere lån i denne kategorien.

For ytterligere å få tilgang til nye finansieringskilder, og for å søke stabilisert tilgang til finansieringen fra eksterne kilder, er både Sparebanken Møre og Møre Boligkreditt AS sine utstedelser ratet av ratingbyrået Moody's.

Ratingbyrået Moody's oppgraderte i januar 2021 Sparebanken Møres langsiktige rating fra A2 til A1 med stabile utsikter. Obligasjoner utstedt av Møre Boligkreditt AS er ratet Aaa av Moody's.

I sammensetningen av den eksterne finansieringen er det prioritert å ha relativ høy andel med løpetid over ett år. Total markedsfinansiering endte på netto 30,6 mrd. kroner ved årsskiftet – vel 86 prosent av denne finansieringen har restløpetid ut over ett år. Mørbankens utestående seniorobligasjoner, med løpetid over ett år, har ved utgangen av 2020 en vektet gjenstående løpetid på 3,21 år, mens finansieringen fra obligasjoner med fortrinnsrett tilsvarende har en gjenstående løpetid på 3,57 år.

Sparebanken Møre har implementert styrerapportering knyttet til likviditetsområdet basert på rapporteringsstrukturen i Finanstilsynets modul for likviditetsrisiko.

Styret får hver måned en gjennomgang av bankens likviditetsstatus og faktiske kostnader ved markedslån, utvikling i marginalkostnad og gjennomsnittlige innlånskostnader – samt prognoser for likviditetsbehov og kommentarer til refinansiering i perioden framover.

Styret mottar også månedlig status i Risikorapporten om likviditetssituasjonen, og umiddelbart hvis det skjer viktige endringer som kan påvirke nåværende eller framtidig likviditetssituasjon. I rapporteringen inngår flere ulike nøkkeltall knyttet til utvikling i soliditet, balanse- og resultatutvikling, tap/mislighold og utvikling i cost of funds. Rapporteringen søker å identifisere likviditetssituasjon under normal drift, avdekke tidlige «faresignaler» og vurdere bankens stresskapasitet.

Det er styrets vurdering at likviditetssituasjonen ved utgangen av året er god. Styret mener også at den løpende likviditetsstyringen i konsernet er god.

Operasjonell risiko

Styring av Sparebanken Møres operasjonelle risiko er fastsatt i en strategi som blir evaluert og vedtatt av styret årlig. Strategien presiserer risikotoleransen som aksepteres for dette risikoområdet.

Operasjonell risiko defineres som risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko er et omfattende risikoområde og inkluderer blant annet juridisk og omdømme risiko i prosessene, cyber-/IT-risiko, tredjepartsrisiko, adferdsrisiko med mer.

Proessen for styring av operasjonell risiko skal sikre at ingen enkelt hendelse kan skade Sparebanken Møres finansielle stilling i alvorlig grad. Styret har vedtatt interne retningslinjer for området, og det gjennomføres risikovurderinger basert på eksterne og interne hendelser som banken er eksponert for.

Operasjonell risiko er i stor endring. Dette er drevet av digitaliseringen av samfunnet og finansnæringen. Risikoer knyttet til informasjonssikkerhet ved f.eks. hacking øker som følge av dette, samtidig som risikoen for menneskelig svikt kan reduseres på utvalgte områder.

Digitale banktjenester og øvrige IT-tjenester var preget av god kvalitet og stabilitet i 2020. Godt samarbeid mellom aktørene i næringen gir et viktig bidrag i arbeidet med å redusere konsekvensene av målrettede angrep mot banker og andre finansinstitusjoner. Sparebanken Møre har stort fokus på informasjonssikkerhet, også blant bankens ansatte og hos bankens leverandører. Det er i løpet av året gjennomført et omfattende prosjekt for å sikre bankens styringssystem innenfor informasjonssikkerhet. I tillegg er det helt siden oppstarten av koronapandemien blitt gjennomført jevnlig obligatoriske e-læringskurs i informasjonssikkerhet for alle ansatte i banken.

Bankens forretningsmodell med datterselskap, tilknyttede selskap gjennom utkontraktering av flere kritiske prosesser og økende krav til regulatorisk regelverk vil få konsekvenser for den operasjonelle risikoen. Covid-19 har også bidratt til en endring i risikobildet, og dette samlet understreker viktigheten av å ha styring og kontroll på den operasjonelle risikoen.

De regulatoriske kravene og føringene for styring og kontroll av operasjonell risiko er økende, og banken har sett behov for å profesjonalisere dette området. Selv om styring og kontroll er gjennomført i mange år, ser banken behov for en bred inngang til forbedringsarbeidet. Banken har derfor satt i gang et omfattende prosjekt for å designe og implementere et rammeverk for styring og kontroll av operasjonell risiko som bidrar til at risikoeksponeringen er innenfor risikotoleranse, ivaretar regulatoriske krav og forventninger og bidrar til kontinuerlig forbedring.

Sparebanken Møre legger stor vekt på utadrettede aktiviteter der kunden står i fokus. God kompetanse hos våre medarbeidere og produkter som er godt egnet til å dekke kundenes behov er viktige bidrag for å redusere den operasjonelle risikoen, og samtidig gi våre kunder en god opplevelse ved å være kunde i vår bank. Alle ansatte i kundeoposisjon er autorisert i FinAut sine autorisasjonsordninger. De får også løpende oppdateringer i markedsutvikling, systemopplæring og trening i utøvelse av god kunderådgeving.

Sparebanken Møres operative og etablerte internkontroll er et viktig hjelpemiddel for å redusere den operasjonelle risikoen, både gjennom avdekking og oppfølging. Styret mottar kvartalsvis Risikorapport som inkluderer risikoen knyttet til vesentlige avvik og hendelser som måtte oppstå.

Styret mener at bankens samlede risikoeksponering knyttet til operasjonell risiko er forsvarlig.

Compliancerisiko

Compliancerisiko er løpende og fremtidig risiko med hensyn til inntjening og kapital knyttet til konsernets brudd på eller manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov og forskrift.

Compliancerisiko kan medføre offentlige sanksjoner (tap av konsesjon eller bøter), privatrettslig kompensasjon, og/eller erstatning for skade ved kontraktsbrudd. Compliancerisiko kan også medføre tap av omdømme, begrense forretningsmuligheter og redusere ekspansjonspotensiale.

Sparebanken Møres overordnede mål for compliance er å sikre at konsernet opererer i samsvar med lov og forskrift, og toleranse for avvik skal være lav.

Hovedprinsippet for etterlevelse av de regulatoriske krav som Sparebanken Møre er eksponert for, er en arbeids- og ansvarsdeling. Det innebærer at de ulike divisjoner, seksjoner, avdelinger og forretningsenheter har et selvstendig ansvar for å påse at lover og forskrifter følges i det daglige.

Alle ansatte har et selvstendig ansvar for å etterleve rutiner og retningslinjer etablert i samsvar med lov og forskrift, herunder gi tilbakemelding ved eventuelle avvik.

Konsernets compliancefunksjon skal påse etterlevelse av krav fastsatt i lov eller forskrift, og rapporterer direkte til administrerende direktør og styret. Funksjonen har ansvar for å identifisere, vurdere, overvåke, rapportere og gi råd om compliancerisiko.

Styret vedtar årlig instruks for compliancefunksjonen og mottar kvartalsvis compliancerapporter. Det er styrets oppfatning at bankens drift er innrettet slik at compliancerisiko er innenfor vedtatt risikotoleranse.

Internkontroll knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen

Formålet med internkontrollen knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen er å sørge for at avlagt

regnskap er uten vesentlig feil. Videre skal internkontrollen sørge for at de eksterne regnskapskravene oppfylles, samt at den informasjonen som publiseres til analytikere, tilsynsmyndigheter, investorer, kunder og andre interessenter er fullstendig og gir et rettviseende bilde av konsernets finansielle situasjon.

Ansvar for regnskapsrapporteringsprosessen er tillagt Seksjon Økonomi, Regnskap og Eiendom.

Registrering av transaksjoner skjer i kjernesystemene til banken, og det gjennomføres daglige avstemminger mellom disse systemene og regnskapssystemet (BGL). Det tas ut periodiske styringsrapporter fra regnskapssystemet som kvalitetssjekkes. Eventuelle registrerte avvik korrigeres fortløpende. Månedlig utarbeides ulike styringsrapporter; BMS, analyser, risikorapporter mv., og regnskapsmessig konsolidering med tilhørende internregnskap gjennomføres både månedlig og kvartalsvis. Både resultat-, balanseposter og noteopplysninger avstemmes mot regnskapssystem og tidligere rapporteringer.

Et ledd i internkontrollen knyttet til rapporteringen av årsregnskapet er samarbeidet med ekstern revisor og deres revisjon av konsernets regnskap.

Kvartalsregnskapene og årsregnskap behandles av bankens ledergruppe og revisjonsutvalget, før endelig behandling i styret. Årsregnskapet behandles i tillegg av generalforsamlingen.

Rapportering av internkontroll

Rapportering av internkontroll i Sparebanken Møre er organisert desentralt med avdeling Compliance som koordinerende enhet. Det gjennomføres årlig lederbekreftelse av internkontrollen hvor alle ledere på nivå 1, 2 og 3 deltar.

Administrerende direktør har videre avlagt årlig rapport til styret vedrørende en samlet vurdering av risikosituasjonen og en vurdering av om de etablerte internkontrollene fungerer.

Styret har mottatt løpende rapportering om driften og risikosituasjonen gjennom året. Basert på mottatte rapporteringer mener styret at internkontrollen er forsvarlig ivaretatt i Sparebanken Møre.

Bærekraft og samfunnsansvar

I løpet av 2020 har Sparebanken Møre både intensivert og strukturert arbeidet med bærekraft ytterligere. Det er definert bærekraftsansvarlige for alle relevante fagområder, som til sammen utgjør konsernets bærekraftskomite.

For å rette innsatsen mot de områdene som er viktigst for både interessentene og bankens langsiktige verdiskaping, er det gjennomført en vesentlighetsanalyse. Basert på denne er det formulert konkrete mål som inngår i en overordnet strategi for bærekraft som er vedtatt av styret.

Bærekraft er videre løftet inn som et prioritert satsingsområde i bankens konsernstrategi for perioden 2021-2024. Den overordnede målsettingen er at Sparebanken Møre skal være en pådriver for bærekraftig utvikling. Målsettingen er konkretisert gjennom egne handlingsplaner og tiltak i alle bankens seksjoner/divisjoner.

I løpet av året har bærekraft i større grad blitt implementert i konsernets styrende dokumenter, og det er gjennomført kompetansehevende tiltak for hele organisasjonen. Det er også igangsatt flere interne prosesser for å implementere bærekraftshensyn i konsernets drift, og det er utarbeidet et grønt rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner.

Sparebanken Møre har gitt sin tilslutning til UNEP FIs Principles for responsible banking, som forplikter banken til å tilpasse forretningsstrategien til FNs bærekraftsmål, Parisavtalen og relevante nasjonale rammeverk. Sparebanken Møre har påbegynt dette arbeidet, og vil i løpet av våren 2021 publisere en selvevaluering som inneholder status for prosessen. Informasjonen skal gjennomgå av en uavhengig tredjepart og gjøres tilgjengelig på bankens nettsider.

Det vises til eget kapittel om bærekraft og samfunnsansvar for ytterligere informasjon om hvordan Sparebanken Møre jobber for og ivaretar sitt ansvar innen menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon i forretningsstrategier, daglig drift og i forholdet til interessenter.

Medarbeidere og arbeidsmiljø

Sparebanken Møre skal være en svært attraktiv arbeidsgiver. Dette skal oppnås gjennom personalpolitiske tiltak, involvering og utvikling av medarbeiderne og reflekterte tilbakemeldinger.

Medarbeidernes tilfredshet måles årlig, og både arbeidsmiljø, engasjement, ledelse og kommunikasjon samt risikokulturen i Sparebanken Møre kartlegges. For 2020 ble AMU-score 8,3 på en skala fra 1-10, noe som gjenspeiler et svært godt arbeidsmiljø. I tillegg viser resultatene at bankens ansatte i svært stor grad vil anbefale Sparebanken Møre som arbeidsplass.

Sparebanken Møre skal gjennom systematisk HMS-arbeid, god ledelse og godt arbeidsmiljø bidra til lavt jobbrelatert sykefravær. Sykefraværet har vært lavt over tid, og i 2020 var det 3,86 prosent.

Les mer om bankens arbeid med kompetanseutvikling, samt om arbeidsforhold, likestilling og mangfold i kapittelet om bærekraft og samfunnsansvar.

Intern revisjon

Internrevisjonens mandat er å gi en uavhengig vurdering av kvaliteten og effektiviteten av styring og kontroll, risikostyring og internkontroll, samt etterlevelse av relevante lover og forskrifter.

Konsernets internrevisjon har i 2020 vært utkontraktet til EY. Internrevisjonen rapporterer til risikoutvalget og styret. Det er utarbeidet plan for internrevisors arbeid som er vedtatt av styret. Risikoutvalget og styret har i 2020 mottatt regelmessige rapporter fra internrevisor i henhold til denne planen, og det er ikke avdekket vesentlige brudd på relevante lover eller forskrifter.

Egenkapitalbevis og utbytte

Ved utgangen av 2020 var det 5 758 eiere av Sparebanken Møres egenkapitalbevis. Antall utstedte egenkapitalbevis er 9 886 954. Eierandelskapitalen utgjør 49,6 prosent av bankens totale egenkapital.

De 20 største eierne er notert med 50,7 prosent av eierandelskapitalen ved årsskiftet. Av disse er 9 hjemmehørende i Møre og Romsdal, med en relativ eierandel blant de 20 største på 57,3 prosent (57,7 prosent). I note 34 finnes en oversikt over de 20 største eierne av bankens egenkapitalbevis.

Sparebanken Møre oppmuntrer til at alle ansatte skal eie egenkapitalbevis i Sparebanken Møre, og bidrar til dette gjennom belønningsordninger. Ved årsskiftet eide ansatte 269 829 egenkapitalbevis, noe som i sum plasserer ansatte som den åttende største MORG-eieren.

Pr 31. desember 2020 eide banken 22 111 egne egenkapitalbevis. Disse er anskaffet via Oslo Børs til markedskurs. Egenkapitalbevisene er fritt omsettelige i markedet

Sparebanken Møres utbyttepolitikk fastslår at banken har som målsetting å oppnå økonomiske resultater som gir god og stabil avkastning på bankens egenkapital. Resultatene skal sikre eierne av egenkapitalen en konkurransedyktig langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalen.

Utbytte består av kontantutbytte til egenkapitalbevisene og samfunnsutbytte. Andelen av overskuddet som avsettes til utbytte tilpasses bankens soliditet. Om ikke soliditeten tilsier noe annet, tas det sikte på at om lag 50 prosent av årets overskudd samlet sett kan utdeles som utbytte.

Sparebanken Møres resultatdisponering skal påse at alle egenkapitaleierne sikres likebehandling.

Fortsatt drift

I samsvar med krav i norsk regnskapslovgivning bekrefter styret at forutsetningen for fortsatt drift er til stede, og at årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for dette ligger konsernets langsiktige prognoser for de kommende år.

Hendelser etter balansedagen

Det har ikke vært vesentlige hendelser etter balansedato som påvirker det avlagte årsregnskapet.

Utsiktene fremover

Utviklingen på arbeidsmarkedet i Møre og Romsdal indikerer at samlet produksjon av varer og tjenester i fylket stabiliserte seg gjennom 4. kvartal 2020. Ved utgangen av desember utgjorde den registrerte ledigheten ved arbeidskontorene 2,9 prosent av arbeidsstyrken ifølge NAV. Til sammenligning var ledighetsprosenten for landet som helhet på 3,8 prosent.

Som følge av aktivitetsdempende smitteverntiltak gjennom lengre tid er det imidlertid fare for at ledigheten kan stige noe og at antall konkurser vil øke. Den økonomiske situasjonen er alvorlig for flere bransjer. Særlig gjelder dette for reiselivsrelaterte næringer som hotell- og restaurantbransjen, personlig tjenesteyting samt maritim industri og deres leverandører. I tillegg vil det fortsatt være utfordringer i oljerelaterte næringer.

Etter å ha falt fram til juni, viser tallene for annet halvår 2020 at veksttaket i utlån til husholdningene for Norge sett under ett var tiltakende i annet halvår. Utlånsveksten til næringslivsmarkedet er ved utgangen av 2020 noe lavere enn ved utgangen av foregående år.

Banken registrerte gjennom de tre første kvartalene i 2020 avtakende veksttakt både i utlån til personmarkedet og i utlån til næringslivsmarkedet sammenlignet med årsveksten ved utgangen av 2019. Gjennom fjerde kvartal i fjor økte veksttaket, og endte for utlån til personmarkedet på 4,0 prosent for 2020, mens veksten i lån til næringslivet ble 5,3 prosent. Innskuddene økte med 6,0 prosent i 2020 og innskuddsdekningen holder seg høy.

Sparebanken Møre forventer at utlånsveksten for banken i 2021 vil bli noe høyere enn veksten i 2020. Innskuddsveksten forventes fortsatt å holde seg høy.

Banken har en solid kapitalbase og god likviditet og vil også framover være en sterk og engasjert støttespiller for våre kunder. Fokus er hele tiden å ha god drift og lønnsomhet.

Selv om Sparebanken Møres strategiske finansielle mål ikke ble nådd i 2020 og aktivitetsdempende tiltak som følge av koronapandemien ventes å kunne påvirke markedet også i 2021, ligger våre mål om en egenkapitalrentabilitet som overstiger 11 prosent og en kostnadsandel under 40 prosent fast. Bankens har iverksatt tiltak for å nå disse målene.

Takk

Styret vil takke de ansatte og tillitsvalgte i konsernet for deres gode bidrag i 2020. Styret vil også takke Sparebanken Møres kunder, investorer og øvrige forbindelser for det gode samarbeidet gjennom året.

Ålesund, 31. desember 2020

18. februar 2021

I STYRET FOR SPAREBANKEN MØRE

LEIF-ARNE LANGØY, styreleder
RAGNA BRENNE BJERKESET, styrets nestleder
HENRIK GRUNG
JILL AASEN
ANN MAGRITT BJÅSTAD VIKERBAKK
KÅRE ØYVIND VASSDAL
HELGE KARSTEN KNUDSEN
MARIE REKDAL HIDE
TROND LARS NYDAL, adm.direktør

Resultat

RESULTAT

KONSERN				MORBANK	
2019	2020	(Mill. kroner)	Note	2020	2019
2 328	1 954	Renteinntekter		1 309	1 612
1 014	726	Rentekostnader		426	605
1 314	1 228	Netto renteinntekter	<u>15</u>	883	1 007
221	210	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		209	220
26	26	Provisjonskostnader og kostnader fra banktjenester		26	26
24	27	Andre driftsinntekter		44	38
219	211	Netto provisjons- og andre driftsinntekter	<u>16</u>	227	232
74	74	Netto resultat fra finansielle instrumenter	<u>17</u>	303	249
293	285	Sum andre driftsinntekter		530	481
1 607	1 513	Sum inntekter	<u>4</u>	1 413	1 488
354	332	Lønn m.v.	<u>18 20</u>	317	340
143	143	Administrasjonskostnader	<u>19 30</u>	142	143
497	475	Sum lønn og generelle administrasjonskostnader		459	483
50	46	Av- og nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler	<u>19 30 31 32</u>	51	54
99	109	Andre driftskostnader	<u>19 29 30 35</u>	92	80
961	883	Resultat før tap		811	871
50	149	Tap på utlån, garantier m.v.	<u>9 10</u>	148	60
911	734	Resultat før skatt	<u>4</u>	663	811
200	167	Skattekostnad	<u>21</u>	102	150
711	567	Resultat for regnskapsåret		561	661
688	540	Tilordnet egenkapitaleiere		534	638
23	27	Tilordnet fondsobligasjonseiere		27	23
176	45	Overført til utbyttemidler for lokalsamfunnet 1)		45	176
173	44	Utbytte på egenkapitalbevis 1)		44	173
146	224	Overført til grunnfond		224	146
144	221	Overført til utjevningsfond		221	144
49	6	Overført til annen egenkapital		0	0
688	540	Sum foreslåtte disponeringer		534	638
34,50	27,10	Resultat pr. egenkapitalbevis (kroner) 2)	<u>34</u>	26,83	32,00
34,50	27,10	Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis (kroner) 2)	<u>34</u>	26,83	32,00

1) Overføres til annen egenkapital inntil endelig vedtak foreligger.

2) Beregnet med utgangspunkt i egenkapitalbevisernes andel (49,6 %) av årets resultat som tilfaller egenkapitaleierne.

UTVIDET RESULTAT

KONSERN				MORBANK	
2019	2020	(Mill. kroner)	Note	2020	2019
711	567	Resultat for regnskapsåret		561	661
		Andre inntekter/kostnader som reverseres over ordinært resultat:			
2	3	Verdiendring basisspreader		0	0
0	-1	Skatteeffekt av verdiendring basisspreader	<u>21</u>	0	0
		Andre inntekter/kostnader som ikke reverseres over ordinært resultat:			
-29	-36	Estimatavvik pensjon	<u>20</u>	-36	-29
7	9	Skatteeffekt av estimatavvik pensjon	<u>21</u>	9	7
691	542	Totalresultat for regnskapsåret		534	639
668	515	Tilordnet egenkapitaleiere		507	616
23	27	Tilordnet fondsobligasjonseiere		27	23

Balanse

EIENDELER

KONSERN				MORBANK	
31.12.2019	31.12.2020	(Mill. kroner)	Note	31.12.2020	31.12.2019
1 072	542	Kontanter og fordringer på Norges Bank		542	1 072
369	1 166	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid		1 165	369
719	0	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		4 760	2 890
1 088	1 166	Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	<u>29</u>	5 925	3 259
64 029	66 850	Utlån til og fordringer på kunder	<u>4 5 6 7 8 9 10 18 29</u>	37 925	38 494
6 938	8 563	Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	<u>22 24</u>	8 950	6 260
1 176	1 793	Finansielle derivater	<u>25</u>	677	586
194	178	Aksjer og andre verdipapirer	<u>22 24</u>	178	194
0	0	Eierinteresser i kredittinstitusjoner (datterselskap)		2 050	2 050
0	0	Eierinteresser i andre datterselskap		21	21
0	0	Sum eierinteresser i datterselskap	<u>29</u>	2 071	2 071
53	56	Immaterielle eiendeler	<u>32</u>	56	53
9	13	Maskiner, inventar og transportmidler	<u>31</u>	13	9
227	211	Bygninger og andre faste eiendommer	<u>30 31</u>	170	189
236	224	Sum varige driftsmidler		183	198
89	114	Andre eiendeler	<u>33</u>	111	84
74 875	79 486	Sum eiendeler	<u>11 12 13 14 22 23 24</u>	56 618	52 271

FORPLIKTELSE og EGENKAPITAL

KONSERN				MORBANK	
31.12.2019	31.12.2020	(Mill. kroner)	Note	31.12.2020	31.12.2019
67	1 009	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid		1 913	769
750	1 200	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		1 200	750
817	2 209	Sum lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	<u>29</u>	3 113	1 519
25 538	28 116	Innskudd fra kunder uten avtalt løpetid		28 142	25 559
11 265	10 907	Innskudd fra kunder med avtalt løpetid		10 907	11 265
36 803	39 023	Sum innskudd fra kunder	<u>4 6 18 28 29</u>	39 049	36 824

28 271	28 774	Utstedte obligasjoner	<u>22 23 24 26</u>	5 286	5 209
288	537	Finansielle derivater	<u>25</u>	521	242
86	78	Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter		79	86
32	57	Pensjonsforpliktelser	<u>20</u>	57	32
100	111	Betalbar skatt	<u>21</u>	109	88
116	43	Avsetninger på garantiansvar	<u>9</u>	43	116
146	194	Forpliktelse ved utsatt skatt	<u>21</u>	65	81
542	550	Andre forpliktelser	<u>30</u>	640	646
1 022	1 033	Sum avsetninger og andre forpliktelser		993	1 049
704	702	Ansvarlig lånekapital	<u>23 27</u>	702	704
67 905	72 278	Sum forpliktelser	<u>11 12 13 14 22 23 24 26</u>	49 664	45 547
989	989	Egenkapitalbevis	<u>34</u>	989	989
-3	-2	Beholdning av egne egenkapitalbevis	<u>34</u>	-2	-3
357	357	Overkurs		357	357
599	599	Fondsobligasjoner	<u>27</u>	599	599
1 942	1 943	Sum innskutt egenkapital		1 943	1 942
2 819	3 029	Grunnfondskapital		3 029	2 819
125	125	Gavefond		125	125
1 559	1 768	Utjevningsfond		1 768	1 559
525	343	Annen egenkapital		89	279
5 028	5 265	Sum opptjent egenkapital		5 011	4 782
6 970	7 208	Sum egenkapital	<u>3</u>	6 954	6 724
74 875	79 486	Sum forpliktelser og egenkapital		56 618	52 271

Ålesund, 31. desember 2020

18. februar 2021

I STYRET FOR SPAREBANKEN MØRE

LEIF-ARNE LANGØY, styreleder
RAGNA BRENNE BJERKESET, styrets nestleder
HENRIK GRUNG
JILL AASEN
ANN MAGRITT BJÅSTAD VIKERBAKK
KÅRE ØYVIND VASSDAL
HELGE KARSTEN KNUDSEN
MARIE REKDAL HIDE
TROND LARS NYDAL, adm.direktør

Egenkapitaloppstilling

KONSERN 31.12.2020	Sum egen-kapital	Egen-kapital-bevis	Over-kurs	Fonds-obliga-sjon	Grunn-fond	Gave-fond	Utjev-nings-fond	Annen egen-kapital
Egenkapital pr 31.12.2019 (note 3 og 34)	6 970	986	357	599	2 819	125	1 559	525
Endring egne egenkapitalbevis	2	1					1	
Utdelt utbytte midler til egenkapitalbeviserne	-138							-138
Utdelt utbytte midler til lokalsamfunnet	-141							-141
Renter på utstedt fondsobligasjon	-27							-27
Egenkapital før årets resultatdisponering	6 666	987	357	599	2 819	125	1 560	219
Tilført grunnfondet	224				224			
Tilført utjevningsfondet	221						221	
Tilført fondsobligasjonseiere	27							27
Tilført annen egenkapital	6							6
Foreslått utbytte midler til egenkapitalbeviserne	44							44
Foreslått utbytte midler til lokalsamfunnet	45							45
Resultat for regnskapsåret	567	0	0	0	224	0	221	122
Verdiendring basisspreader	3							3
Skatteeffekt av verdiendring basisspreader	-1							-1
Estimatavvik pensjoner	-36				-18		-18	
Skatteeffekt av estimatavvik pensjoner	9				4		5	
Sum andre inntekter og kostnader fra utvidet resultat	-25	0	0	0	-14	0	-13	2
Totalresultat for regnskapsåret	542	0	0	0	210	0	208	124
Egenkapital pr 31.12.2020 (note 3 og 34)	7 208	987	357	599	3 029	125	1 768	343

KONSERN 31.12.2019	Sum egenkapital	Egenkapitalbevis	Overkurs	Fondsobligasjon	Grunnfond	Gavefond	Utjevningsfond	Annen egenkapital
Egenkapital pr 31.12.2018 (note 3 og 34)	6 360	986	356	349	2 649	125	1 391	504
Endring egne egenkapitalbevis	1		1					
Utdelt utbytte midler til egenkapitalbeviserne	-153							-153
Utdelt utbytte midler til lokalsamfunnet	-156							-156
Utstedt fondsobligasjon	250			250				
Renter på utstedt fondsobligasjon	-23							-23
Egenkapital før årets resultatdisponering	6 279	986	357	599	2 649	125	1 391	172
Tilført grunnfondet	181				181			
Tilført utjevningsfondet	179						179	
Tilført fondsobligasjonseiere	23							23
Tilført annen egenkapital	49							49
Foreslått utbytte midler til egenkapitalbeviserne	138							138
Foreslått utbytte midler til lokalsamfunnet	141							141
Resultat for regnskapsåret	711	0	0	0	181	0	179	351
Verdiendring basisspreader	2							2
Skatteeffekt av verdiendring basisspreader	0							0
Estimatavvik pensjoner	-29				-15		-14	
Skatteeffekt av estimatavvik pensjoner	7				4		3	
Sum andre inntekter og kostnader fra utvidet resultat	-20	0	0	0	-11	0	-11	2
Totalresultat for regnskapsåret	691	0	0	0	170	0	168	353
Egenkapital pr 31.12.2019 (note 3 og 34)	6 970	986	357	599	2 819	125	1 559	525

MORBANK 31.12.2020	Sum egen- kapital	Egen- kapital- bevis	Over- kurs	Fonds- obliga- sjon	Grunn- fond	Gave- fond	Utjev- nings- fond	Annen egen- kapital
Egenkapital pr 31.12.2019 (note 3 og 34)	6 724	986	357	599	2 819	125	1 559	279
Endring egne egenkapitalbevis	2	1					1	
Utdelt utbytte midler til egenkapitalbeviserne	-138							-138
Utdelt utbytte midler til lokalsamfunnet	-141							-141
Renter på utstedt fondsobligasjon	-27							-27
Egenkapital før årets resultatdisponering	6 420	987	357	599	2 819	125	1 560	-27
Tilført grunnfondet	224				224			
Tilført utjevningsfondet	221						221	
Tilført fondsobligasjonseiere	27							27
Foreslått utbytte midler til egenkapitalbeviserne	44							44
Foreslått utbytte midler til lokalsamfunnet	45							45
Resultat for regnskapsåret	561	0	0	0	224	0	221	116
Verdiendring basisspreader	0							0
Skatteeffekt av verdiendring basisspreader	0							0
Estimatavvik pensjoner	-36				-18		-18	
Skatteeffekt av estimatavvik pensjoner	9				4		5	
Sum andre inntekter og kostnader fra utvidet resultat	-27	0	0	0	-14	0	-13	0
Totalresultat for regnskapsåret	534	0	0	0	210	0	208	116
Egenkapital pr 31.12.2020 (note 3 og 34)	6 954	987	357	599	3 029	125	1 768	89

MORBANK 31.12.2019	Sum egen- kapital	Egen- kapital- bevis	Over- kurs	Fonds- obliga- sjon	Grunn- fond	Gave- fond	Utjev- nings- fond	Annen egen- kapital
Egenkapital pr 31.12.2018 (note 3 og 34)	6 166	986	356	349	2 649	125	1 391	310
Endring egne egenkapitalbevis	1		1					
Utdelt utbytte midler til egenkapitalbeviserne	-153							-153
Utdelt utbytte midler til lokalsamfunnet	-156							-156
Utstedt fondsobligasjon	250			250				
Renter på utstedt fondsobligasjon	-23							-23
Egenkapital før årets resultatdisponering	6 085	986	357	599	2 649	125	1 391	-23
Tilført grunnfondet	181				181			
Tilført utjevningsfondet	179						179	
Tilført fondsobligasjonseiere	23							23
Foreslått utbytte midler til egenkapitalbeviserne	138							138
Foreslått utbytte midler til lokalsamfunnet	141							141
Resultat for regnskapsåret	662	0	0	0	181	0	179	302
Verdiendring basisspreader	0							0
Skatteeffekt av verdiendring basisspreader	0							0
Estimatavvik pensjoner	-29				-15		-14	
Skatteeffekt av estimatavvik pensjoner	7				4		3	
Sum andre inntekter og kostnader fra utvidet resultat	-22	0	0	0	-11	0	-11	0
Totalresultat for regnskapsåret	640	0	0	0	170	0	168	302
Egenkapital pr 31.12.2019 (note 3 og 34)	6 724	986	357	599	2 819	125	1 559	279

Kontantstrømpoppstilling

KONSERN				MORBANK	
2019	2020	(Mill. kroner)	Note	2020	2019
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter					
2 449	2 069	Renteinnbetalinger, provisjonsinnbetalinger og gebyrer	<u>15 16</u>	1 437	1 742
-515	-521	Renteutbetalinger, provisjonsutbetalinger og gebyrer	<u>15 16</u>	-526	-542
12	22	Innbetalinger av utbytte og konsernbidrag	<u>17</u>	249	184
-548	-552	Driftsutbetalinger	<u>18 19 20 30</u>	-508	-499
-81	-99	Utbetalinger av skatt	<u>21</u>	-88	-57
200	-78	Netto inn-/utbetaling på utlån til og fordringer på andre finansinstitusjoner		-2 667	-929
-3 755	-2 632	Netto inn-/utbetaling av nedbetalingslån/leasing til kunder		742	-1 747
52	-207	Netto inn-/utbetaling av benyttede rammekreditter		-195	287
2 390	2 220	Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder		2 225	2 388
204	222	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		669	827
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
134	115	Renteinnbetalinger på sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer		118	136
8 462	7 359	Innbetaling ved salg av sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer		8 882	9 996
-8 649	-8 919	Utbetaling ved kjøp av sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer		-11 500	-9 199
0	0	Innbetaling ved salg av driftsmidler m.v.	<u>31 32</u>	0	0
-33	-37	Utbetaling ved tilgang av driftsmidler m.v.	<u>31 32</u>	-37	-32
63	-65	Netto inn-/utbetaling av øvrige eiendeler	<u>32 33</u>	-73	-424
-23	-1 547	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-2 610	477
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
-563	-388	Renteutbetalinger på utstedte verdipapirer og ansvarlig lånekapital		-82	-137
-138	1 392	Netto inn-/utbetaling av innskudd fra Norges Bank og andre finansinstitusjoner		1 593	-150
5 374	5 821	Innbetaling ved utstedelse av verdipapirgjeld	<u>26 27</u>	2 500	2 299
-4 317	-5 912	Utbetaling ved innløsning av verdipapirgjeld	<u>26 27</u>	-2 438	-2 813
-153	-138	Utbetalinger av utbytte	<u>34</u>	-138	-153
-396	47	Netto inn-/utbetaling av øvrig gjeld	<u>4 20</u>	3	-362
250	0	Innbetaling ved utstedelse av fondsobligasjon	<u>27</u>	0	250
-23	-27	Betalte renter på utstedt fondsobligasjon	<u>27</u>	-27	-23
34	795	Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		1 411	-1 089
215	-530	Netto endring likvider		-530	215
857	1 072	Likviditetsbeholdning 01.01		1 072	857
1 072	542	Likviditetsbeholdning 31.12		542	1 072

Kontantstrømoppstillingen viser innbetalinger og utbetalinger av kontanter og kontantekvivalenter gjennom året. Oppstillingen er utarbeidet i henhold til direkte metoden. Kontantstrømmene er klassifisert som operasjonelle aktiviteter, investeringsaktiviteter eller finansieringsaktiviteter. Balansepostene er justert for effekter av valutakursendringer. Kontanter er definert som kontanter og fordringer på Norges Bank.

For spesifisering av konsernets finansieringsaktiviteter, se note 26 og 27.

Note 1

Regnskapsprinsipper

1.1 GENERELLE OPPLYSNINGER

Sparebanken Møre, som er konsernets morselskap, er en sparebank registrert i Norge. Bankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs.

Konsernet består av morbanken Sparebanken Møre, samt datterselskapene Møre Boligkreditt AS, Møre Eiendomsmegling AS og Sparebankeiendom AS.

Konsernet Sparebanken Møre tilbyr banktjenester for personmarked og næringsliv, samt eiendomsmegling gjennom et utstrakt kontornett på Nordvestlandet, som er definert som geografisk hjemmemarked.

Selskapets hovedkontor er lokalisert i Keiser Wilhelmsgt. 29/33, Postboks 121 Sentrum, 6001 Ålesund, Norge.

Tall presenteres i MNOK dersom ikke annet er angitt.

Foreløpig årsregnskap ble godkjent for publisering av styret 11. februar 2021. Endelig årsregnskap er avlagt av styret 18. februar 2021.

Konsernets virksomhet er beskrevet i note 4.

1.2 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med internasjonale regnskapsstandarder, International Financial Reporting Standards (IFRS), som fastsatt av International Accounting Standards Board, og godkjent av EU pr 31. desember 2020.

Hvordan konsernets regnskapsprinsipper skal leses:

Sparebanken Møre beskriver regnskapsprinsipper og prinsippvalg i tilknytning til de aktuelle notene som prinsippene omhandler. Se tabellen under for oversikt over i hvilken note de ulike prinsippene er beskrevet, samt henvisning til aktuelle og viktige IFRS-standarder.

Regnskapsprinsipp	Note	IFRS-standard
Nedskrivninger	Note 9 Tap på utlån og garantier	IFRS 9, IFRS 7
Finansielle derivater	Note 25 Finansielle derivater	IFRS 9, IFRS 7, IFRS 13
Sikring	Note 26 Verdpapirgjeld	IFRS 9, IFRS 7
Klassifisering av fin.instr.	Note 22 Klassifikasjon av finansielle instrument	IFRS 9, IFRS 7
Amortisert kost	Note 23 Finansielle instrument til amortisert kost	IFRS 9, IFRS 7
Virkelig verdi	Note 24 Finansielle instrument til virkelig verdi	IFRS 9, IFRS 13, IFRS 7
Driftssegmenter	Note 4 Driftssegmenter	IFRS 8
Inntektsføring	Note 16 Netto provisjons- og andre inntekter	IFRS 15, IFRS 9
Leieavtaler	Note 30 Leieavtaler	IFRS 16
Pensjon	Note 20 Pensjon	IAS 19
Varige driftsmidler	Note 31 Varige driftsmidler	IAS 16, IAS 36
Immaterielle eiendeler	Note 32 Immaterielle eiendeler	IAS 38, IAS 36
Skatt	Note 21 Skatt	IAS 12
Egenkapital	Note 34 Egenkapitalbevis og eierstruktur	IAS 1
Hendelser etter balansedagen	Note 36 Hendelser etter balansedagen	IAS 10

Målegrunnlag

Målegrunnlaget for utarbeidelse av finansregnskapet er historisk kost, med unntak av følgende poster (AC = amortisert kost. FVPL = virkelig verdi over ordinært resultat):

EIENDELER	Kategori
Konter og fordringer på Norges Bank	AC
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	AC
Utlån til og fordringer på kunder	AC/FVPL
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	FVPL
Finansielle derivater	FVPL
Aksjer og andre verdipapirer	FVPL

GJELD	Kategori
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	AC
Innskudd fra kunder	AC
Utstedte obligasjoner	AC
Finansielle derivater	FVPL
Ansvarlig lånekapital	AC

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter Sparebanken Møre og alle selskap der Sparebanken Møre har kontroll gjennom sitt eierskap. Et foretak er kontrollert når eier er eksponert for eller har rettigheter til avkastningen fra foretaket og har mulighet til å påvirke denne avkastningen gjennom sin innflytelse over foretaket. Dette gjelder datterselskaper spesifisert i note 29.

Selskaper som kjøpes eller selges i løpet av året inkluderes i konsernregnskapet fra det tidspunktet kontroll oppnås og inntil kontroll opphører.

Konsernregnskapet utarbeides som om konsernet var en økonomisk enhet.

Alle transaksjoner mellom selskap som inngår i konsernet er eliminert i konsolideringen av konsernregnskapet. Det er brukt ensartede regnskapsprinsipper for alle selskap som inngår i konsernregnskapet. Investeringer i datterselskaper er i morbankens regnskap vurdert til kost. Oppkjøpsmetoden brukes ved regnskapsføring av oppkjøpte enheter. Anskaffelseskost ved et oppkjøp måles som virkelig verdi av avgitte eiendeler, utstedte egenkapitalinstrumenter og overtatt gjeld. Identifiserbare kjøpte eiendeler og overtatt gjeld og gjeldsforpliktelser måles til virkelig verdi på oppkjøpsdato. Anskaffelseskost utover virkelig verdi av konsernets eierandel av identifiserte netto eiendeler klassifiseres i tråd med IFRS 3 som goodwill. Transaksjonskostnader ved oppkjøp resultatføres etter hvert som de påløper.

Endringer i regnskapsprinsipper og presentasjon (klassifiseringer)

Det foreligger ingen vesentlige endringer i regnskapsprinsipper eller presentasjon for 2020.

Nye eller endrede standarder

Konsernet har ikke implementert noen nye eller endrede standarder i 2020.

Fremtidige standarder

På tidspunkt for avleggelse av konsernregnskapet er det ikke vedtatt noen standarder eller fortolkninger hvor ikrafttredelsestidspunkt er frem i tid med vesentlig betydning for den finansielle stilling eller resultat for konsernet Sparebanken Møre.

Årlig forbedringsprosjekt

IASB har i sine årlige forbedringsprosjekter gjort mindre endringer i en rekke standarder. Ingen av disse endringene er vurdert å ha vesentlige betydning for den finansielle stilling eller resultat for konsernet Sparebanken Møre.

1.3 VALUTA

Konsernet presenterer sitt regnskap i norske kroner (NOK). Morbanken med datterselskaper har NOK som funksjonell valuta.

Alle pengeposter i utenlandsk valuta er omregnet til funksjonell valuta (NOK) etter kurser fra Norges Bank pr. 31.12.2020. Løpende inntekter og utgifter er omregnet til transaksjonstidspunktens valutakurs, og valutakursendringer er resultatført løpende i regnskapsperioden.

1.4 SKJØNNMESSIGE VURDERINGER VED BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPP

Finansielle eiendeler og forpliktelser henføres til ulike kategorier i IFRS 9 som etterfølgende styrer målingen i balansen. Konsernet har klare rutiner for denne kategoriseringen, og prosessen krever normalt bare begrenset bruk av skjønn. Det vises til note 22 for måleprinsippene. Konsernet foretar således ingen vesentlige skjønnsmessige vurderinger ved bruk av regnskapsprinsipp.

1.5 BRUK AV ESTIMATER VED UTARBEIDELSEN AV ÅRSREGNSKAPET

Enkelte regnskapsprinsipper anses som spesielt viktige for å belyse konsernets finansielle stilling fordi det kreves at ledelsen gjør vanskelige eller subjektive vurderinger og fastsetter estimater som i hovedsak relaterer seg til saker som er usikre i utgangspunktet.

Ledelsen vurderer at de viktigste områdene som det er knyttet kritiske estimater og forutsetninger til er:

Forventet tap på utlån

Måling av ECL (Expected Credit Loss – forventet kredittap) i henhold til IFRS 9 krever vurdering av når det har vært en vesentlig økning i kredittisiko og ved fastsettelse av nivået på verdifall, særlig med hensyn til estimeringen av beløp og tidspunkt for fremtidige kontantstrømmer og sikkerhetsverdier. Disse estimatene er drevet av en rekke faktorer, der endringer kan resultere i ulike nivåer av avsetninger for forventet tap.

Sparebanken Møre har utviklet en ECL-modell basert på IRB parameterne i konsernet. ECL-beregningene er

output fra komplekse modeller med flere underliggende forutsetninger knyttet til valg av variable inputs og avhengighetsforholdet mellom disse. Elementer av ECL-modellen som inneholder vurderinger og estimerer inkluderer:

- Den interne kredittmodellen, som angir PD'er (PD = sannsynlighet for mislighold)
- Kriteriene for vurdering om det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko, slik at det beregnes livstids ECL
- Utviklingen av ECL-modellen, inkludert ulike formler og valg av inputs
- Valg av tilknytning mellom makroøkonomiske scenarioer og økonomiske inputs, for eksempel arbeidsledighetsnivå og verdi på sikkerhetsstillelse, og effekten på PD, eksponering og LGD (tap ved mislighold)
- Valg av fremtidsskuende makroøkonomiske scenarioer og vekting av sannsynlighet

Ytterligere informasjon om konsernets tapsmodell, foretatte tapsberegninger og tilknyttede sensitiviteter fremgår av note 9.

Virkelig verdi på finansielle instrumenter – herunder derivater

For finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked benyttes ulike verdsettelsesmetoder for å fastsette virkelig verdi. Ytterligere informasjon, samt beskrivelse av teknikkene gis i note 24. Det henvises også til notene 11-14 og 22-27 som omhandler finansielle instrumenter.

Note 2

Risikostyring

Strategi

Sparebanken Møres langsiktige strategiske utvikling og måloppnåelse støttes ved god risiko- og kapitalstyring. Overordnet formål med risikostyring og kontroll er å sikre at man oppnår de fastsatte mål, sikre effektiv drift, håndtering av risikoer som kan hindre oppnåelse av forretningsmessige mål, sikre intern og ekstern rapportering av høy kvalitet, og sikre at konsernet opererer i samsvar med relevante lover, regler og interne retningslinjer. Å ta risiko er et grunnleggende trekk ved å drive bankvirksomhet, og risikostyring er således et sentralt område i den daglige driften og i styrets løpende fokus.

Styret i Sparebanken Møre har vedtatt overordnede retningslinjer for styring og kontroll i konsernet. Konsernet skal ha lav til moderat risikoprofil, hvor inntjeningen skal være et produkt av kunderelaterte aktiviteter, og ikke finansiell risikotaking. Det er videre vedtatt egne strategier for hvert vesentlig risikoområde; kreditt risiko, motpartsrisiko, markedsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko. Risikostrategiene vedtas av styret, og revideres minimum årlig eller når spesielle forhold skulle tilsi det. Konsernet har etablert en oppfølgings- og kontrollstruktur som skal sørge for at strategisk plans overordnede rammeverk blir overholdt.

Bedriftskultur, organisering og ansvar

Risikostyringsprosessen er fundert på bankens og konsernets bedriftskultur. Denne inkluderer ledelsesfilosofi, lederstil og menneskene i organisasjonen. De ansattes integritet, verdigrunnlag og etiske holdninger er fundamentale elementer i en velfungerende bedriftskultur. Velutviklede kontroll- og styringstiltak kan ikke kompensere for en dårlig bedriftskultur. Med bakgrunn i dette har Sparebanken Møre etablert klare etiske retningslinjer og et tydelig verdigrunnlag som er godt kommunisert i hele organisasjonen.

Sparebanken Møre legger vekt på uavhengighet i risikostyringen. Ansvar for, og gjennomføringen av risikostyring og kontroll er derfor delt mellom styret, ledelsen og ulike forretningsenheter/operative ledere.

Styret i Sparebanken Møre har det overordnede ansvaret for å påse at banken og konsernet har en kapitaldekning som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko og konsernets virksomhet, samt sørge for at Sparebanken Møre er tilstrekkelig kapitalisert ut fra regulatoriske krav. Styret skal videre påse at risikostyringen og internkontrollen er god og systematisk, og at dette er etablert i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter, eksterne og interne retningslinjer. Styret fastsetter videre prinsippene og retningslinjene for risikostyring og internkontroll for de ulike aktivitetsnivåene, og reviderer og vedtar jevnlig, og minst årlig, ulike strategier og retningslinjer for risikostyringen.

Revisjons- og risikoutvalgene velges av og blant styrets medlemmer. Utvalgene er underutvalg av styret, hvis formål er å foreta mer grundige vurderinger av utpekte saksområder og rapportere resultatet til styret. Revisjons- og risikoutvalgene skal se til at institusjonen har en uavhengig og effektiv ekstern og intern revisjon og en tilfredsstillende regnskapsrapportering og risikohåndtering i samsvar med lover og forskrifter.

Administrerende direktør har ansvar for at det er etablert en forsvarlig risikostyring og internkontroll på basis av vurderinger, prinsippfastsettelse og retningslinjer fastsatt av styret. Administrerende direktør er ansvarlig for at det etableres et godt kontrollmiljø på alle nivå i banken, og skal gjennomføre en løpende oppfølging av endringer i bankens risikoer, og påse at disse er forsvarlig ivaretatt i samsvar med styrets retningslinjer. Administrerende direktør skal sørge for at bankens risikostyring og internkontroll er dokumentert i henhold til gjeldende lover, regler, forskrifter og vedtekter, og skal minst én gang i året utarbeide en samlet vurdering av risikosituasjonen, som skal forelegges styret til behandling.

Avdeling Risikostyring har ansvar for å utarbeide systemer, retningslinjer og prosedyrer for å identifisere,

måle, rapportere og følge opp bankens viktigste iboende risikoer. Avdelingen har ansvaret for å sørge for at Sparebanken Møres totale risikoeksponering blir rapportert til administrerende direktør og styret, herunder resultater av gjennomførte stresstester. Videre har avdelingen det koordinerende hovedansvaret for konsernets IRB-system. Funksjonen er en sentral premissleverandør og rådgiver i strategiprosessen knyttet til risikovurderinger, risikotoleranse og operasjonalisering av bankens overordnede mål med hensyn til risikoer. Avdelingen har også ansvar for arbeidet med ICAAP og Gjenopprettingsplanen. Avdelingen inngår i Seksjon Risikostyring og Compliance som rapporterer direkte til administrerende direktør.

I henhold til krav i finansforetaksloven har Sparebanken Møre en compliance-funksjon. Sparebanken Møres styre vedtar årlig egen complianceinstruks, og det utarbeides en årlig arbeids- og handlingsplan for funksjonen. Avdelingen har ansvar for å koordinere årlig internkontrollbekreftelser fra de operative lederne. Compliance-ansvarlig rapporterer til Sparebanken Møres administrerende direktør, men er organisatorisk underlagt leder for Seksjon Risikostyring og Compliance.

Avdelingene Økonomi og Regnskap har ansvaret for konsernets samlede økonomistyring/-rapportering og regnskapsrapportering og inngår i Seksjon Økonomi, Regnskap og Eiendom.

Sparebanken Møres operative ledere på vesentlige virksomhetsområder skal aktivt engasjere seg i prosessen rundt vurderingen av om etablert risikostyring og internkontroll blir gjennomført som forutsatt. Det legges til grunn at ledere på alle plan i organisasjonen overvåker vedtatte kontrolltiltak innenfor sitt ansvarsområde.

Sparebanken Møres kredittkomité behandler større engasjement og saker av spesiell karakter, og skal avgi en uavhengig innstilling til fullmaktshaver. Kredittkomiteen legger særskilt vekt på å avdekke risiko i tilknytning til den enkelte søknad og gjennomfører en egen vurdering av kredittrisiko. I tillegg til dette vurderes om det enkelte engasjement er i henhold til konsernets kredittrisikostrategi, kredittpolitikk, bevilgningsreglement og kredittbehandlingsrutiner.

Internrevisor er en overvåkningsinstitusjon som, uavhengig av administrasjonen for øvrig, foretar systematiske risikovurderinger, kontroller og undersøkelser av Sparebanken Møres internkontroll for å vurdere om den virker hensiktsmessig og betryggende. Bankens styre godkjenner internrevisjonens ressurser og årsplaner. Internrevisor skal også diskutere plan og omfang av revisjonsarbeidet med revisjons- og risikoutvalget. Internrevisjonen i Sparebanken Møre er utkontraktet til EY.

Kapitalstruktur

Sparebanken Møres kapital er sammensatt ut fra flere hensyn. De viktigste er konsernets størrelse, det internasjonalt rettede næringslivet på Nordvestlandet og et stabilt marked for langsiktig funding. Videre er konsernets langsiktige strategiske plan, og dens innvirkning, vesentlig i forhold til hvilken kapitalstruktur Sparebanken Møre skal ha.

Vurdering av risikoprofil, kapitalbehov og lønnsomhet bygger til en hver tid på Sparebanken Møres langsiktige strategiske plan. Det gjennomføres en beregning av konsernets kapitalbehov minst ved årlig ICAAP. Sparebanken Møre skal ha et kapitaliseringsnivå som samsvarer med konsernets aksepterte risikotoleranse. I Gjenopprettingsplanen klargjøres samtidig alternativer som konsernet kan gjennomføre dersom kapitaldekningen kommer under stress. Alternativene listes i prioritert rekkefølge, med beskrivelse av tiltak, samt angivelse av planlagt iverksettelse om nødvendig.

Sparebanken Møre har som målsetting å oppnå økonomiske resultater som gir god og stabil avkastning på egenkapitalen. Resultatene skal sikre eierne av egenkapitalen en konkurransedyktig langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalen. Egenkapitaleiernes andel av nettoresultatet som avsettes til utbyttmidler, tilpasses egenkapitalsituasjonen. Sparebanken Møres resultatdisponeringer skal påse at alle egenkapitaleierne sikres likebehandling.

Kapitaldekningsregelverket

Kapitaldekningsregelverket har som formål å styrke stabiliteten i det finansielle systemet gjennom mer risikosensitivt kapitalkrav, bedre risikostyring og kontroll, tettere tilsyn og mer informasjon til markedet.

Kapitaldekningsforskriften bygger på tre pilarer:

- Pilar I – Minimumskrav til ansvarlig kapital
- Pilar II – Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging (ICAAP)
- Pilar III – Offentliggjøring av informasjon

Sparebanken Møres kapitaldekning er beregnet i henhold til grunnleggende IRB-metode for kredittrisiko. Beregninger knyttet til markedsrisiko baseres på standardmetoden og for operasjonell risiko på basismetoden. Styret i Sparebanken Møre legger til grunn at konsernet skal være godt kapitalisert, både under lavkonjunkturer og høykonjunkturer. Kapitalvurderinger (ICAAP) gjennomføres årlig, og konsernets kapitalstrategi er basert på risiko i virksomheten, hvor effekten av ulike stressscenarioer er tatt hensyn til.

Det vises også til note 3 Kapitaldekning for ytterligere beskrivelser, samt kommentarer relatert til endringer i regelverket.

Risikoeksponering og strategisk risikostyring

Sparebanken Møre eksponeres for flere ulike typer risikoer. De viktigste risikoområdene er:

- Kredittrisiko: Konsernets største risikoområde. Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Inkludert i dette risikoområdet er også motpartsrisiko og konsentrasjonsrisiko
- Markedsrisiko: Risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser og renter
- Likviditetsrisiko: Risiko for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid
- Operasjonell risiko: Risiko for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser

Sparebanken Møre forsøker å ta hensyn til samspillet mellom de ulike risikoområdene ved fastsettelse av risikotoleranse for de ulike risikoområdene. Overordnet er det de interne forhold, rammebetingelser, kundegrunnlag mv. i konsernet som danner grunnlag for hvilken overordnet risikoeksponering man ønsker å legge til grunn.

Basert på evaluering av risikoprofil, styring og kontroll legger Sparebanken Møre følgende overordnet risikotoleranse til grunn for de ulike risikoområdene:

- Kredittrisiko: Det aksepteres moderat risiko
- Markedsrisiko: Det aksepteres lav risiko
- Likviditetsrisiko: Det aksepteres moderat risiko
- Operasjonell risiko: Det aksepteres lav risiko

Konsernets risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av forventet tap og behov for økonomisk kapital for å kunne dekke uventede tap. Det beregnes forventet tap og økonomisk kapital for alle hovedgrupper av risiko, og for ulike forretningsområder i konsernet. Forventet tap beskriver det beløpet man statistisk sett må forvente å tape i løpet av en periode på 12 måneder. Økonomisk kapital beskriver hvor mye kapital konsernet mener er nødvendig for å dekke den faktiske risikoen konsernet har pådratt seg. Det er lagt til grunn statistiske metoder for beregning av økonomisk kapital. Det vises for øvrig til note 3 Kapitaldekning for ytterligere kommentarer vedrørende økonomisk kapital.

Kredittrisiko

Kredittrisiko representerer Sparebanken Møres største risikoområde. Inkludert i dette risikoområdet inngår også motpartsrisiko og konsentrasjonsrisiko. Konsernet eksponeres for denne risikoformen gjennom utlån til privatmarkeds- og næringslivskunder, samt gjennom aktiviteter i Sparebanken Møres Seksjon Treasury og Markets.

Kredittrisikostrategien revideres og vedtas årlig av styret. Strategien fokuserer på risikosensitive rammer som er satt sammen slik at de på en mest hensiktsmessig og effektiv måte styrer konsernets risikoprofil på kredittområdet. Videre er det etablert rammer, retningslinjer og fullmaktsreglement som bygger opp under Sparebanken Møres kreditttrisikostrategi og langsiktige strategiske plan.

Sparebanken Møres kjerneverdier er ”Nær, Engasjert og Handlekraftig”. Disse verdiene skal reflekteres i alle kontaktpunkt med markedet, skape merverdi for kundene og bidra til å skape en positiv oppfatning av Sparebanken Møre. Kredittpolitikken skal videre fremme en kredittkultur der kredittverdighet sees i et langsiktig perspektiv, der generelle og bransjemessige konjunktursvingninger tas hensyn til. Sparebanken Møre skal fremstå med høy etisk standard, og skal ikke bli forbundet med aktiviteter, kunder eller bransjer med tvilsomt renommé. Konsernet er åpent for alle typer kunder innenfor definerte markedsområder, og det skal ikke finne sted diskriminering basert på kundens alder, kjønn, nasjonalitet, religion eller sivil status.

Sparebanken Møres geografiske kjerneområde er Nordvestlandet. Det er likevel adgang til å gi finansiell bistand til investeringer/etableringer utenfor kjerneområdet når dette eiermessig er knyttet til enkeltpersoner eller selskaper i/fra Nordvestlandet. Som et ledd i en bevisst diversifisering av porteføljen i forhold til bransje eller geografisk eksponering vil det også kunne vurderes engasjement utenfor konsernets markedsområde. Ved slike tilfeller stiller konsernets strategi klare rammer for maksimalt risikonivå ved det enkelte engasjement.

Avdeling Risikostyring har etablert månedlige porteføljestyrrapporter som sikrer at eventuelle avvik fra de strategiske målene fastsatt i kreditttrisikostrategien blir avdekket. Ledere for henholdsvis næringsliv og personmarked har et selvstendig ansvar for den løpende overvåkingen av status, for å avdekke avvik i forhold til de samme strategiske målene, og for å iverksette tiltak ved eventuelle avvik.

Styret er ansvarlig for konsernets innvilgelse av lån og kreditter. Innenfor visse rammer delegeres fullmakt til administrerende direktør for det operasjonelle ansvaret for beslutning i kredittsakene. Innenfor sine fullmakter kan igjen administrerende direktør videre delegerer fullmakter. Bevilgningsfullmaktene er personlige og er gradert etter kriterier som størrelse på bevilgning, engasjementsgrense (NL), kundens totale lånegjeld (PM), samt risikoklasse. Fullmaktene er videre knyttet til stillingsnivå.

Sparebanken Møre benytter aktivt interne rapporter for å overvåke nivå og utvikling av konsernets kredittportefølje. Hver enkelt medarbeider med kundeansvar har tilgang til rapporter som viser status og utvikling i sin porteføljes kreditt risiko. Rapportene er hierarkisk oppbygd slik at ledelsen i banken kan følge utviklingen innenfor sitt ansvarsområde. Rapporteringene benyttes også til analyser av kunder, porteføljer og bransjer.

Konsernet har utarbeidet egne risikomodeller for næringslivssegmentet og personmarkedet som benyttes i månedlig måling og rapportering av kreditt risiko. Det er også utviklet egne søknadsscoremodeller for de to kundesegmentene som benyttes i kredittinnvilgelsesprosessen.

Det er hovedsakelig tre sentrale parametere innenfor kreditt risiko som modelleres:

1. Sannsynlighet for mislighold (PD): PD beregnes pr kunde og angir sannsynlighet for at kunden skal misligholde sitt engasjement i løpet av de neste 12 måneder. Hver kunde får beregnet sin PD basert på statistiske modeller som benytter variabler av både ekstern og bankintern informasjon, i form av både finansielle nøkkeltall og ikke-finansielle kriterier.
2. Tapsgrad ved mislighold (LGD): LGD angir hvor stor andel av engasjementet som forventes tapt ved mislighold. Vurderingene tar hensyn til verdier på kundens stille sikkerheter, og de kostnader som vil oppstå ved inndrivelse av misligholdte engasjementer.
3. Forventet eksponering ved mislighold (EAD): EAD angir hvilken eksponering som forventes på et engasjement hvis og når dette går i mislighold.

De omtalte parameterne danner grunnlag for beregning av forventet tap (EL) og inngår i beregningen av økonomisk kapital. Ved å klassifisere kundene etter sannsynlighet for mislighold, samt beregne forventet

tap og behovet for økonomisk kapital på kundenivå, får konsernet informasjon om nivået og utviklingen i den samlede kreditttrisikoen i totalporteføljen. Egne migrasjonsanalyser viser utviklingen av antall kunder og EAD mellom ulike risikoklasser i ulike perioder.

Treasuryrisiko

Treasuryrisiko er en del av den totale kreditttrisikoen i Sparebanken Møre. Det er definert styrevedtatte rammer for hvilken kreditteksponering konsernet kan ha innen dette området.

Kreditteksponering er knyttet til obligasjoner og sertifikat i konsernets likviditetsreserveportefølje, kortsiktige utlån til andre banker, herunder kontohold i utenlandske banker, og eksponering i forbindelse med finansielle derivater som er inngått for å nøytralisere en allerede aktuell rente- og valutarisiko banken har påtatt seg. Porteføljen består av velrenommerede relasjoner i inn- og utland. Kredittkvaliteten er vurdert å være høy, hovedsakelig som følge av eksponeringer mot utstedere med høy rating og lav kapitalvekt. Det vises til note 7 for en oversikt over kredittkvaliteten på konsernets likviditetsportefølje.

Sparebanken Møre sin policy er at spesielt i forhold til plasseringer i internasjonale banker og andre debitorer utenom Norge, skal konsernet legge til grunn vurderinger utført av de store offisielle ratingbyråene. Kreditttrisikoen skal være på et minimum, og om motparter blir satt på "negative outlook" eller får nedgradert rating gjennomføres det en ny intern vurdering i Sparebanken Møre om eksisterende kredittlinjer. Om nødvendig skal kredittlinje, og eventuell eksponering, reduseres eller fjernes.

Treasuryrisiko sees også i sammenheng med likviditetsindikatorene LCR og NSFR. Regelverket for LCR har medført en vridning mot lavere risikovektede motparter, slik som blant annet stats- og statsgaranterte papirer, samt obligasjoner med fortrinnsrett (OmF).

I preklassifiseringen av motpartsbanker legges det vekt på å vurdere de som Sparebanken Møre har et gjensidig (resiprositet) og langt forretningsmessig forhold til. Det er i tillegg behov for å ha tilstrekkelig konkurranse om de produkter og instrumenter det handles i, samt at konsernet skal være markedsmessig og geografisk diversifisert.

Dersom det skjer endringer i rammebetingelser, marked, økonomisk utvikling eller i Sparebanken Møres aktiviteter som har vesentlig innvirkning på konsernets risikoposisjon skal det vurderes og eventuelt settes begrensninger for investeringsmulighetene. I dette ligger for eksempel å ikke investere i enkeltland, grupper av land, enkeltmotparter, motparter med visse karakteristika mv.

Sparebanken Møre og Møre Boligkreditt AS stiller krav om inngåelse av CSA-avtale (Credit Support Annex) før derivathandel mot enhver motpart. CSA-avtaler er en del av en ISDA-avtale og bidrar til å regulere motpartsrisiko knyttet til endringer i markedsforshold. Dette gir Sparebanken Møre sikkerhet for en gitt eksponering, og avtalen med motpart definerer når pant skal overføres mellom partene. Sparebanken Møre praktiserer kontantpant mot sine motparter. Markedsverdien av alle derivater inngått mellom Sparebanken Møre og motparten avregnes i henhold til de ulike CSA-avtalene, og motpartsrisikoen vil da i stor grad elimineres. EMIR – European Market Infrastructure Regulation – skal sikre regulering og kontroll med markedet for derivater som handles utenfor regulerte markeder gjennom krav til innberetning til transaksjonsregistre og krav til avregning (clearing) gjennom sentrale motparter (CCP). Sparebanken Møre har inngått avtale med SEB som clearing broker, og clearer derivat gjennom London Clearing House.

Markedsrisiko

Sparebanken Møres markedsrisiko styres gjennom definerte posisjonsrammer for hvert risikoområde. Styring av markedsrisiko er nedfelt i Sparebanken Møres markedsrisikostrategi. Strategien vedtas av styret, og gir de overordnede føringene for konsernets aktiviteter i kapitalmarkedet, herunder rammer for Sparebanken Møres samlede eksponeringer innenfor valuta, renter og aksjer.

Konsernets markedsrisiko kan splittes i følgende elementer:

- Renterisiko: Består av markedsrisiko knyttet til posisjoner i rentebærende finansielle instrumenter, herunder derivater med renteinstrumenter som underliggende. Renterisiko knyttet til likviditetsporteføljen, samt sikringsforretninger knyttet til denne, vurderes særskilt og har egen risikoramme. Det vises til note 12

for konsernets renterisiko.

- **Aksjerisiko:** Består av markedsrisiko knyttet til posisjoner i egenkapitalinstrumenter. Aksjer i datterselskap er ikke inkludert. Sparebanken Møre har ingen handelsportefølje. Sparebanken Møres finansielle risiko vurderes å være lav. Det vises til note 24 for konsernets aksjerisiko.

- **Valutarisiko:** Består av risikoen for tap når valutakursene endres. Alle finansielle instrumenter og øvrige posisjoner med valutarisiko blir inkludert i vurderingen. Valutarisiko knyttet til bankporteføljen, det vil si valutarisiko som oppstår som et resultat av sikring av kundehandler, herunder utlån-/innskuddsvirksomhet, vurderes særskilt og har et eget sett av risikorammer.

Sparebanken Møres eksponering for valutarisiko fremkommer som følge av mismatch mellom underliggende forretninger og sikringsforretninger, samt nødvendig beholdning på konsernets arbeidskonti i utenlandske banker. Endringer i markedskurser medfører endringer i verdien av Sparebanken Møres valutaposisjon. Valutaposisjonen inneholder også Sparebanken Møres kassabeholdning av sedler i utenlandsk valuta. Sparebanken Møre har ikke handelsportefølje i FX-kontrakter. Sparebanken Møres valutarisiko er lav og godt innenfor de grenser som er angitt i forskrift. Det vises til note 13 for konsernets valutarisiko.

- **Spreadrisiko:** Defineres som risikoen for endringer i markedsverdi av obligasjoner og engasjementer som følge av generelle endringer i kredittspreader.

- **Total markedsrisiko:** Den samlede risikovurderingen fremkommer ved å sammenstille vurderingene fra områdene renter, aksjer og valuta. Finanstilsynets metodikk på dette området legges til grunn for å vurdere det samlede markedsrisikoområdet. Vurderingene baseres på tre ulike risikofaktorer:

- Eksponering
- Risikospredning
- Markedslikviditet

Det tas ikke hensyn til eventuelle diversifiseringseffekter mellom aktivaklassene.

Basert på innstilling fra administrerende direktørs Balansekomité godkjenner styret hvert år en totalramme for Sparebanken Møres markedsrisiko. Rammene er tilpasset konsernets aktivitetsnivå og risikotoleranse. Ved behov kan totalrammen bli endret hyppigere enn den årlige gjennomgangen.

Total markedsrisikoramme defineres som maksimalt tap ved et stressscenario der Finanstilsynets metodikk legges til grunn. Den godkjente overordnede markedsrisikorammen delegeres til administrerende direktør, mens banksjef Seksjon Treasury og Markets har forvaltningsfullmakten for den totale markedsrisikorammen. Seksjonsleder har ansvar for at forvaltningen av rammene innenfor ulike underporteføljer blir overholdt til enhver tid.

Seksjon Treasury og Markets har et selvstendig ansvar for den løpende overvåkingen av posisjoner innenfor de ulike porteføljene og følger dette opp daglig eller med den frekvens som er nødvendig i forhold til aktivitetsnivå. Avdeling Risikostyring har hovedansvaret for måling, rapportering og kontroll av markedsrisikoområdet. Dersom aktiviteter overskrider rammer eller strategi er det nedfelt skriftlige rapporteringsinstrukser. Back-office har ansvaret for transaksjonskontroll og prosessering av betalingstransaksjoner.

SimCorp Dimension er det bærende risk management systemet i Sparebanken Møre knyttet til markedsrisikoområdet. Systemet gir løpende status på markedsutviklingen. Alle finansielle instrumenter blir registrert i systemet og overvåket kontinuerlig. Avdeling Risikostyring er ansvarlig for at verdivurderingen av finansielle instrument er god og relevant.

Rapportering av markedsaktiviteten inngår i Sparebanken Møres periodiske "Risikorapport" til ledelse, risikoutvalg og styre. Månedlig rapporteres resultatutvikling, samt faktisk risikoeksponering innenfor hver portefølje enkeltvis og aggregert. Rapportene blir sammenholdt mot maksimal aktivitetsramme og total markedsrisikoramme (stressramme). Styret blir også hvert kvartal gitt logg over eventuelle brudd på rammer, strategi eller lov og forskrift.

Det er ikke knyttet resultatbasert avlønning til noen personer som arbeider innen markedsrisikoområdet utover det som inngår i Sparebanken Møres generelle bonusordning som omhandler, og er lik for, alle ansatte i konsernet.

Likviditetsrisiko

Likviditet kan defineres som konsernets evne til å finansiere økninger i eiendelene og innfri sine forpliktelser etter hvert som finansieringsbehovet oppstår. Sparebanken Møre er likvid når den er i stand til å innfri gjelden sin etter hvert som den forfaller.

Styring av konsernets likviditetsrisiko tar utgangspunkt i konsernets overordnede finansieringsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum en gang årlig. Strategien gjenspeiler det moderate risikonivået som aksepteres for dette risikoområdet.

Konsernets likviditetsrisiko krever særskilt oppfølging. Dette skyldes konsernets særstilling som forvalter av innskuddsmidler for små og uprofesjonelle aktører, og konsernets sentrale rolle i betalingsformidlingen. Bankers forpliktelse til å motta innskudd fra en ubestemt krets av innskyttere, og det forhold at disse innskuddene normalt er disponible på dagen, medfører at de står ovenfor en vesentlig større likviditetsrisiko enn andre finansforetak. Myndighetenes låneordninger og sikkerhetsnett for bankene er begrunnet nettopp i disse forholdene. Kostnadene ved å redusere likviditetsrisikoen må sees i sammenheng med de fordeler lavere likviditetsrisiko gir. En grunnleggende forutsetning for å opprettholde innskyteres og andre långiveres tillit er at institusjonene alltid har tilstrekkelig likviditet til å dekke løpende forpliktelser.

LCR måler bankens evne til å overleve en stressperiode på 30 dager. LCR har økt betydningen av likvide eiendeler med høy kvalitet. NSFR måler langsiktigheten i bankens finansiering, og har medført en større grad av stabil og langsiktig finansiering. I den sammenheng er innskudd ikke sett på som en like stabil finansieringskilde, noe som har medført at kvaliteten på innskuddene har fått økt betydning. Dette betyr at banken i større grad har finansiert seg gjennom lengre obligasjonslån.

Konsernet rapporterer også regelmessig, i henhold til rapporteringskrav, til tilsynsmyndighetene om utviklingen knyttet til likviditetsindikatorne.

Gjennom konsernets langsiktige strategiske plan, "Møre 2024", er det lagt en likviditetsstrategi som ivaretar struktur og volum i LCR-kravet. Myndighetens krav til LCR utgjør 100 prosent.

Ved utgangen av 2020 utgjorde LCR-indikatoren for konsernet 138 % og NSFR 114 %. I sammensetningen av den eksterne finansieringen er det prioritert å ha en relativt høy andel med løpetid over ett år.

Likviditetsfunksjonen i Sparebanken Møre er organisert i Seksjon Treasury og Markets. Seksjonen styrer således dag til dag flyten av likvider, og har ansvaret for å dekke finansieringsbehovet i Sparebanken Møre. Utnyttelsen av boligkreditselskapet, Møre Boligkreditt AS, er herunder sentralt.

Likviditetskontrollen ivaretas både gjennom Seksjon Treasury og Markets og avdeling Risikostyring. Det skilles i denne sammenheng mellom overordnet og daglig operasjonell likviditetsstyring og -kontroll. Den daglige operasjonelle styringen ivaretas av Seksjon Treasury og Markets, mens den overordnede risikostyringen, herunder kontroll mot strategier og rammer, ivaretas av avdeling Risikostyring.

Når det oppstår unormale likviditetssituasjoner enten i markedet eller i Sparebanken Møre, skal bankens beredskapsgruppe komme sammen. Gruppen består av følgende personer:

- Administrerende direktør (leder)
- Leder Seksjon Treasury og Markets
- Kommunikasjonssjef
- Leder Seksjon Økonomi, Regnskap og Eiendom
- Leder Seksjon Risikostyring og Compliance
- Leder avdeling Risikostyring
- Leder avdeling Økonomi

Styret mottar månedlige rapporter om likviditetssituasjonen hvor det inngår flere ulike nøkkeltall. I tillegg rapporteres tidlige faresignaler gjennom utvikling i soliditet, balanse- og resultatutvikling, tap/mislighold, utviklingen i cost of funds.

Likviditetsrisikoen forsøkes redusert ved en spredning av innlånene på markeder, kilder, instrumenter og løpetider. For å sørge for at konsernets likviditetsrisiko holdes på et lavt nivå skal utlån til kunder i hovedsak finansieres ved kundeinnskudd, samt langsiktig verdipapirgjeld. Arbeidet med å øke ordinære innskudd er sterkt fokusert i kundearbeidet i alle deler av Sparebanken Møre. Konsernets innskuddsdekning, innskudd fra kunder i forhold til utlån til kunder, var ved utgangen av året på 58,1 %.

Styret skal informeres om bankens likviditetssituasjon på månedsbasis, og umiddelbart hvis det skjer viktige endringer som kan påvirke nåværende eller framtidig likviditetssituasjon. Rapporteringen søker å identifisere likviditetssituasjon under normal drift, avdekke tidlige «faresignaler» og vurdere bankens stresskapasitet.

Møre Boligkreditt AS har konsesjon fra Finanstilsynet til å drive som kredittforetak, og selskapet gir konsernet en økt diversifisering av dets fundingkilder.

Operasjonell risiko

I operasjonell risiko ligger alle de potensielle tapskilder som er knyttet til den løpende driften av Sparebanken Møre. Konsernet har definert ulike typer operasjonell risiko inn i følgende hovedkategorier:

- Internt bedrageri
- Eksternt bedrageri
- Ansettelsesvilkår og sikkerhet på arbeidsplassen
- Kunder, produkter og forretningspraksis
- Skade på fysiske eiendeler
- Avbrudd i drift og/eller systemer
- Oppgjør, levering eller annen transaksjonsbehandling

Styret i Sparebanken Møre har vedtatt at det aksepteres en lav risikoprofil knyttet til operasjonell risiko. Det er utarbeidet en egen overordnet strategi for risikoområdet, og det foreligger flere dokumenter som underbygger konsernets risikohåndtering. Disse dokumentene omhandler blant annet IKT-området, beredskapsplaner for personell og eiendom, sikkerhetshåndbok, fullmakts strukturer, etiske retningslinjer og forsikringsstrategi.

For Compliance er det etablert styrevedtatt instruks, arbeidsplaner og handlingsplaner.

Det operative ansvaret for styring og kontroll av operasjonell risiko, og således også kvaliteten i Sparebanken Møres drift, ligger hos den enkelte leder. Dette ansvaret følger av stillingsinstrukser og ulike retningslinjer og rutiner. Alle ledere avgir årlig en bekreftelse til administrerende direktør på kvalitet og etterlevelse av internkontroller innenfor de risikoområdene som er gjengitt i dette dokumentet. Det angis også forbedringsområder som går inn i egne handlingsplaner, og administrerende direktør legger rapporten frem for risikoutvalget og styret. Årlig ICAAP medfører også en gjennomgang av konsernets vesentlige risikoområder, inklusive operasjonell risiko.

Konsernets etablerte internkontroll er et viktig hjelpemiddel for å redusere den operasjonelle risikoen, både for avdekking og oppfølging.

Klimarisiko

Klimarisiko er konsekvenser som følge av klimaendringer. Klimarisiko vil også påvirke bankens kredittrisiko. Det er derfor avgjørende at banken forstår hvordan klimarisiko vil påvirke næringslivskundenes

forretningsmodell og lønnsomhet. Samtidig skal banken være pådriver for at kunden ikke påvirker klima negativt og at den går i en grønnere retning (lavutslipp).

I vurderingen av klimarisiko skal særlig to risikoer vurderes; fysisk risiko og overgangsrisiko:

- Fysisk klimarisiko oppstår som følge av hyppigere og mer alvorlige episoder med tørke, flom, nedbør, stormer, ras og stigende havnivå.
- Overgangsrisiko er risiko knyttet til endringer og opptrapping av klimapolitikken/reguleringer, utviklingen av ny teknologi og endrede kundepreferanser (forbrukere) og investorkrav som kan føre til brå endringer i markedsverdien til finansielle aktiva og særlig eiendeler knyttet til karbonintensiv virksomhet (høyt forbruk av energi fra fossilt brensel; kull, olje, naturgass, oljeskifer og tjæresand).

I 2020 ble det igangsatt et prosjekt for å etablere retningslinjer og krav til ESG-vurderinger i forbindelse med kredittgivning på næringsliv. Det utvikles et eget vurderingsverktøy for dette arbeidet som skal bidra til å kartlegge bankens kunder mht. ESG. Analyser og vurderinger skal dokumenteres og inngå i beslutningsgrunnlaget ved innvilgelse eller årlige engasjementsgjennomganger av kredittengasjement. Alle dimensjonene (ESG) vil bli inkludert, men hovedfokus vil likevel være kunders påvirkning på miljø og klima. Dette arbeidet vil fortsette utover i 2021.

Internkontroll

Internkontroll skal utformes for å gi rimelig sikkerhet vedrørende måloppnåelse innen områdene strategisk utvikling, målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og overholdelse av lover og regler, herunder også etterlevelse av konserninterne retningslinjer og policyer. En velfungerende internkontroll skal videre sikre at konsernets risikoeksponering er innenfor vedtatt risikoprofil.

Internkontroll i Sparebanken Møre er organisert desentralt med Seksjon Risikostyring og Compliance som koordinerende enhet og ansvarlig for den årlige rapporteringen til risikoutvalget og styret. Compliance overvåker hvordan konsernet operasjonaliserer lover og regler i virksomheten, og hvordan ansatte overholder relevante regler, herunder lover, forskrifter, konsesjoner, avtaler, bransjestandarder, interne instruksjoner mv. i den daglige driften. Avdeling Risikostyring har ansvar for å utarbeide systemer, retningslinjer og prosedyrer for å identifisere, måle, rapportere og følge opp konsernets viktigste iboende risikoer.

Det rapporteres løpende til konsernets risikoutvalg og styre om driften og risikosituasjonen gjennom året. Administrerende direktør avlegger årlig en samlet vurdering til styret av risikosituasjonen, og om de etablerte internkontrollene fungerer tilfredsstillende. Denne rapporten baserer seg på bekreftelser fra ledere på ulike nivå i Sparebanken Møre.

Sparebanken Møres internrevisor rapporterer regelmessig til konsernets risikoutvalg og styre forhold vedrørende konsernets internkontroll.

Aktiv Forvaltning

Konsernet tilbyr aktiv forvaltning ovenfor kunder. Forvaltningen utføres på vegne av kunder, og tilhørende eiendeler er kundens og ikke konsernets eiendeler.

Finansielle derivater

Sparebanken Møre benytter finansielle derivater for å håndtere risiko som oppstår som følge av bankens ordinære virksomhet. Som hovedprinsipp skal alle kundeforretninger omgående dekkes med en motgående forretning i markedet.

Følgende derivater benyttes i Sparebanken Møre:

• Terminer

En avtale om kjøp eller salg av et bestemt beløp i en valuta, mot et fastsatt beløp i en annen valuta til en på forhånd avtalt kurs, med oppgjør på et bestemt tidspunkt senere enn to virkedager etter avtalens inngåelse.

• Swapper

En byttehandel hvor to parter bytter kontantstrømmer for et avtalt beløp over en periode. Ved en renteswap byttes rentebetingelsene. Ved en rente- og valutaswap byttes både valuta- og rentebetingelser.

- FRA-kontrakter

En forpliktende avtale om en rentesats som skal gjelde for en framtidig periode for en definert hovedstol. Ved oppgjør utveksles kun forskjellen mellom avtalt rente og faktisk markedsrente.

- Opsjoner

En rett - men ikke en plikt til å kjøpe («call - opsjon») eller selge («put - opsjon») et spesifisert produkt til en på forhånd bestemt pris («strikeprice»). Ved inngåelse av en opsjonskontrakt vil den som kjøper en kjøps- eller salgsrett måtte betale en premie til de som utsteder («skriver») opsjonen. Opsjoner kan tilbys med basis i et finansielt instrument.

Risikoen til disse instrumentene er knyttet til kredittrisiko mot avdekkingsmotparter som er kredittmessig klarert av styret, samt operasjonell risiko.

Disse instrumentene benyttes i hovedsak til å gi bankens kunder en sikker cash-flow samt en ønsket risikoposisjon i de ulike markedene. Rammer for finansielle instrumenter mot kunder er etablert av de respektive kundeansvarlige. Rammene skal sette maksimumsgrense for bankens eksponering mot hver enkelt kunde knyttet til kundens forretningsvolum i finansielle instrumenter og den markedsmessige utviklingen av disse. Det er den enkelte kundeansvarlige som har ansvar for etableringen av rammen og for at den har gjennomgått nødvendig formell kredittbehandling, samt at det er etablert tilstrekkelig sikkerhet for rammen. Videre har kundeansvarlig, sammen med utøvende megler, ansvar for at kredittrisiko som følge av kunders eksponering i finansielle instrumenter til enhver tid ligger innenfor innvilgede rammer. For alle kunder som handler med finansielle instrument, skal det innhentes motregningsavtale. Denne avtalen har som formål å redusere bankens kreditteksponering mot kunden ved at alle kontrakter nettes og banken oppnår kun en nettoeksponering mot kunden. Det er den enkelte kundeansvarlig som er ansvarlig for etablering av motregningsavtale med aktuelle kunder og at alle kunder som handler denne typen instrumenter gjøres kjent med bankens alminnelige forretningsvilkår.

Avdeling Risikostyring har ansvar for oppfølging, samt all internrapportering og rapportering til myndighetene vedrørende bankens eksponering mot ulike motparter som følge av handel med finansielle instrument.

Rapportering

Sparebanken Møre har fokus på korrekt, fullstendig og tidsriktig rapportering av risiko- og kapitalforhold. Med bakgrunn i dette er det etablert flere ulike periodiske rapporteringer som er rettet mot bankens ledergruppe og styret, samt rapporteringer som er rettet ut mot de enkelte segmenter og avdelinger, herunder også mot kundeansvarlige. De mest vesentlige rapporteringene som utarbeides gjennom året angis nedenfor:

ICAAP gjennomføres og rapporteres minst årlig. Styret tar aktivt del i gjennomgangen og etablerer eierskap til prosessen, blant annet gjennom ICAAP sin sentrale rolle i langsiktig strategisk plan. Det er utarbeidet egne retningslinjer for arbeidet med ICAAP i Sparebanken Møre. ICAAP gjennomgås i bankens ledergruppe, risikoutvalget og i styret.

Balansert Målstyringsrapport (BMS) utarbeides hver måned og synliggjør status og utvikling på de viktigste faktorene for Sparebanken Møres måloppnåelse. Rapporten oversendes til banksjefene og bankens ledergruppe, og er en integrert del av den økonomiske rapporteringen til styret.

Risikorapport utarbeides månedlig. Denne er et sentralt element i Sparebanken Møres løpende oppfølging av risikobildet. Risikorapport etter påfølgende kvartalsslutt er også utvidet med utfyllende kommentarer fra ulike fagmiljø i konsernet. Rapporten behandles i bankens ledergruppe, risikoutvalg og i styret.

Internkontrollrapportering utarbeides årlig. I denne gjennomføres det en vurdering av om internkontrollen er tilstrekkelig i forhold til risikotoleransen som omfatter vurdering og kommentarer til eget arbeid med internkontrollen, gjennomgang av alle viktige risikoområder, vurdering av egen etterlevelse av eksternt og internt regelverk, samt foreslåtte og planlagte forbedringstiltak. Internkontrollrapporteringen behandles i bankens ledergruppe, risikoutvalg og i styret.

Compliancerapporter utarbeides periodisk, og inneholder elementer knyttet til vurdering av compliancerisiko og kontroll, testing av etterlevelse og resultat av tester, revurderinger og plan for implementering av retningslinjer, oppfølging av merknader fra ekstern og intern revisor, oppfølging av merknader fra Finanstilsynet, avvikshåndtering internkontroll mv. Compliancerapporter behandles i bankens ledergruppe, risikoutvalg og i styret.

Rapporter fra ekstern og intern revisor behandles av bankens ledergruppe, revisjons- og risikoutvalgene og styret. Både intern og ekstern revisor har jevnlige møter med utvalgene.

Rapportering om utlån til boligformål utarbeides kvartalsvis for bankens styre.

En intern rapporteringsportal er etablert i Sparebanken Møre hvor hver enkelt medarbeider med kundeansvar har tilgang til rapporter som viser status og utvikling i sin porteføljes kredittrisiko. Portalen er hierarkisk oppbygd slik at ledelsen i Sparebanken Møre kan følge utviklingen innenfor sitt ansvarsområde.

Note 3

Kapitaldekning

Sparebanken Møres beregninger og rapportering av kapitaldekning er i samsvar med EUs kapitalkravsregelverk CRR/CRD IV. Konsernets kapitaldekning er beregnet i henhold til IRB grunnleggende metode for kredittrisiko. Beregninger knyttet til markedsrisiko baseres på standardmetoden og for operasjonell risiko på basismetoden.

Motsyklisk kapitalbuffer ble med virkning fra 13.mars 2020 redusert fra 2,5 prosent til 1,0 prosent. Nivået fastsettes av Finansdepartementet etter råd fra Norges Bank. Finansdepartementet har besluttet at systemrisikobufferen for finansforetak som benytter avansert IRB-metode skal økes til 4,5 prosent fra 31.desember 2020. For øvrige foretak, herunder Sparebanken Møre, skal endringen skje fra 31.desember 2022. Finanstilsynet vil ved neste fastsetting av Pilar 2-kravet i tillegg uttrykke en forventning om en kapitalkravsmargin ut over det samlede risikovektede kapitalkravet.

Kravet til ren kjernekapital for Pilar 1 er 11,0 prosent. Kravet består av et minstekrav på 4,5 prosent, bevaringsbuffer på 2,5 prosent, systemrisikobuffer på 3,0 prosent og motsyklisk kapitalbuffer på 1,0 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et individuelt Pilar 2-krav for Sparebanken Møre på 1,7 prosent, dog minimum 590 millioner kroner. Finansdepartementet har fastsatt minstekrav til uvektet egenkapitalandel på 3 prosent i tillegg til en kjernekapitalbuffer på minst 2 prosent.

Ved utgangen av 2020 har Sparebanken Møre en kapitaldekning godt over de regulatoriske kapitalkravene og den internt satte minimumsmålsettingen for ren kjernekapital på 15,2 prosent. Ansvarlig kapital utgjør 21,3 prosent (21,5 prosent), kjernekapital 19,2 prosent (19,3 prosent), hvorav ren kjernekapital utgjør 17,5 prosent (17,7 prosent). Ved utgangen av 2020 var uvektet kjernekapitalandel for Sparebanken Møre 8,0 prosent (8,1 prosent), som gir en god margin til det totale kravet på 5 prosent.

Styret i Sparebanken Møre har vedtatt at konsernets rene kjernekapital skal minimum utgjøre 15,2 prosent. Det legges vekt på at de ulike enhetene i konsernet til enhver tid har tilstrekkelig kapitalisering. Videre skal vurdering av risikoprofil, kapitalbehov og lønnsomhet til enhver tid bygge på konsernets langsiktige strategiske plan. Det gjennomføres en beregning av konsernets kapitalbehov ved årlig ICAAP.

Analyser foretatt i forbindelse med Sparebanken Møres ICAAP 2020 viser at konsernet har en svært god kapitalsituasjon med hensyn til å møte eventuelle stresshendelser.

Konsernets Pilar 3-dokument, som ligger tilgjengelig på Sparebanken Møres internettsider, gir ytterligere informasjon.

Sparebanken Møre beregner økonomisk kapital som benyttes i den løpende styringen av banken og ligger til grunn for forretningsmessige beslutninger. Basert på fordeling av økonomisk kapital beregnes en risikojustert egenkapital som fordeles utover på ulike segment, avdelinger og kunder. Det er den risikojusterte egenkapitalen som blant annet danner grunnlag for avdelingens måloppnåelse knyttet til egenkapitalavkastning.

MREL

I henhold til krisehåndteringsdirektiv har Finanstilsynet i 2020 fastsatt MREL-krav (Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities) for Sparebanken Møre. Kravet uttrykker minstekravet til summen av ansvarlig kapital og konvertibel gjeld, og er på 9,2 milliarder kroner, tilsvarende 31,40 prosent av justert beregningsgrunnlag. Kravet medfører et foreløpig beregnet behov for utstedelse av senior etterstilte obligasjoner på 4,2 milliarder kroner. Krav til etterstilt gjeld skal oppfylles fullt ut innen 1.januar 2024. Sparebanken Møre skal oppfylle kravet innen 31.mars 2021, men i overgangsperioden kan banken benytte seniorobligasjoner med gjenværende løpetid over ett år til å dekke kravet. Banken skal oversende en plan for innfasing av MREL-kvalifiserende gjeld til Finanstilsynet innen 31.mars 2021.

KONSERN			MORBANK	
31.12.2019	31.12.2020		31.12.2020	31.12.2019
989	989	Egenkapitalbevis	989	989
-3	-2	- egne egenkapitalbevis	-2	-3
357	357	Overkursfond	357	357
599	599	Fondsobligasjoner (AT1)	599	599
1 559	1 768	Utjevningfond	1 768	1 559
125	125	Gavefond	125	125
2 819	3 029	Grunnfondskapital	3 029	2 819
138	44	Foreslått utbytte	44	138
140	45	Foreslått utbyttmidler for lokalsamfunnet	45	140
246	254	Annen egenkapital	0	0
6 970	7 208	Sum balanseført egenkapital	6 954	6 724
Kjernekapital (T1)				
-53	-56	Goodwill, immaterielle eiendeler og andre fradrag	-56	-53
-14	-16	Verdijustering av fin. eiendeler og forpliktelser verdsatt til virkelig verdi	-12	-13
-599	-599	Fondsobligasjoner (AT1)	-599	-599
-352	-480	Forventet tap iht IRB utover beregnet ECL iht IFRS 9	-424	-304
-138	-44	Fradrag for foreslått utbytte	-44	-138
-140	-45	Fradrag for foreslått utbyttmidler til lokalsamfunnet	-45	-140
5 673	5 968	Sum ren kjernekapital (CET1)	5 774	5 476
599	599	Fondsobligasjoner - klassifisert som egenkapital	599	599
0	0	Fondsobligasjoner - klassifisert som gjeld	0	0
6 272	6 567	Sum kjernekapital (T1)	6 373	6 075
Tilleggskapital (T2)				
704	702	Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	702	704
704	702	Sum tilleggskapital (T2)	702	704
6 976	7 269	Netto ansvarlig kapital	7 075	6 779

RISIKOVEKTEDE EIENDELER (RWA) FORDELT ETTER ENGASJEMENTSKATEGORIER
Kredittrisiko - standardmetoden

31.12.2019	31.12.2020		31.12.2020	31.12.2019
0	0	Stater og sentralbanker	0	0
188	248	Lokale og regionale myndigheter	248	188
73	99	Offentlig foretak	99	73
342	538	Institusjoner	3 542	1 504
0	0	Foretak	116	120
373	454	Obligasjoner med fortrinnsrett	498	326
148	173	Egenkapitalposisjoner	173	148
666	640	Øvrige engasjement	2 617	2 647
1 790	2 152	Sum kredittrisiko, standardmetoden	7 293	5 006

Kredittrisiko - grunnleggende IRB-metode

31.12.2019	31.12.2020		31.12.2020	31.12.2019
8 684	9 932	Massemarked pant i fast eiendom	4 046	4 134
431	411	Massemarked øvrige engasjementer	410	431
17 969	18 419	Foretak	18 149	17 784
27 084	28 762	Sum kredittrisiko, grunnleggende IRB-metode	22 605	22 349
535	396	Risiko for svekket kredittverdighet hos motpart (CVA-tillegg) - markedsrisiko	25	83
2 735	2 840	Operasjonell risiko (basismetoden)	2 637	2 546
32 144	34 150	Risikovektede eiendeler (RWA)	32 560	29 984
1 446	1 537	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	1 465	1 349

Bufferkrav

31.12.2019	31.12.2020		31.12.2020	31.12.2019
804	854	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	814	750
964	1 025	Systemrisikobuffer, 3,0 prosent	977	900
804	342	Motsyklisk kapitalbuffer, 1,0 prosent (2,5 prosent i 2019)	326	750
2 572	2 220	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	2 116	2 399
1 655	2 212	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	2 192	1 728

Kapitaldekning i prosent av beregningsgrunnlaget

31.12.2019	31.12.2020		31.12.2020	31.12.2019
21,7	21,3	Ansvarlig kapital	21,7	22,6
19,5	19,2	Kjernekapital	19,6	20,3
17,7	17,5	Ren kjernekapital	17,7	18,3

Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio LR)

31.12.2019	31.12.2020		31.12.2020	31.12.2019
77 552	82 643	Beregningsgrunnlag	82 084	58 580
8,1	8,0	Uvektet kjernekapitalandel i prosent	7,8	10,4

Note 4

Driftssegmenter

Virksomheten i konsernet er inndelt i tre strategiske driftssegmenter etter tjenestespekter/produkttilbud og type kunde, som også er rapporteringssegmenter etter IFRS 8. Inndelingen tilsvarende strukturen i rapporteringen som løpende skjer til administrerende direktør og bankens styre, som øverste beslutningstakere. De forskjellige driftssegmentene selger til dels forskjellige produkter, har noe ulik risikoprofil, men retter seg mye mot de samme kundegruppene.

Inndeling i driftssegmenter og finansiell informasjon vedrørende segmenter er presentert i tabell nedenfor. Det vesentligste av inntekter og kostnader er fordelt på konsernets driftssegmenter etter reelt forbruk eller aktivitetsbaserte fordelingsnøkler. Sentrale fordelingsnøkler er årsverk, aktivitetskapital, utlån, innskudd, antall kunder og kundetransaksjoner som eks. brukes ved belastning av seksjonenes kostnader.

Kundeinntekter som inntektsføres på hovedkontoret og er generert av segmentene (eks. valutaagio, rentesikringsinntekter, inntekter fra aktiv forvaltning m.m.) videreføres til segmentene etter kundetilhørighet. Disse kundeinntektene fordeles på segmentene netto (fratrasket tilhørende kostnader) og vises under interne inntekter. Kostnadene blir liggende igjen på hovedkontoret under «Annet» og bidrar til et negativt resultat.

Konsernet driver ikke med trading på egen bok, slik at alle inntekter er resultat av eksterne kundeforretninger. Utbytte fra verdipapir, verdiendring på aksjer, obligasjoner og finansielle derivat fordeles ikke på kundesegment.

Det definerte segmentresultatet er resultat før skatt. Skattekostnaden fordeles ikke ut på segmentene.

Transaksjoner mellom driftssegmentene gjøres til markedsverdier, tilsvarende som for transaksjoner med datterselskaper. Se note 29 for ytterligere informasjon om vilkår.

Konsernet er delt inn i følgende tre rapporteringssegment:

Rapporteringssegment	Selskapsnavn	Produkt/Virksomhet
Næringsliv	Sparebanken Møre	Finansiering, betalingsformidling, sparing/plassering, rådgivning mv.
Personmarked	Sparebanken Møre	Finansiering, betalingsformidling, sparing/plassering, rådgivning mv.
	Møre Boligkreditt AS 1)	Finansiering (lån med pant i bolig)
Eiendomsmegling	Møre Eiendomsmegling AS	Meglertjenester innen kjøp og salg av bolig- og næringseiendommer

1) Utlån til borettslag fra Møre Boligkreditt AS er innregnet i næringslivssegmentet.

Geografisk fordeling

Konsernets aktiviteter er i all hovedsak begrenset til Nordvestlandet som er definert som konsernets hjemmemarked. Resultat- og balansetall rapporteres derfor ikke geografisk fordelt. Aktiviteter utenom fylket skiller seg ikke fra konsernets andre aktiviteter mht. risiko eller avkastning. Se note 2 og note 6 for mer informasjon.

Resultat - 2020	Konsern	Elimineringer	Annet 2)	Næringsliv	Personmarked 1)	Eiendomsmegling
Netto renteinntekter	1 228	2	15	485	726	0
Andre driftsinntekter	285	-56	115	101	102	23
Sum inntekter	1 513	-54	130	586	828	23
Driftskostnader	630	-55	139	128	396	22
Resultat før tap	883	1	-9	458	432	1
Tap på utlån	149	0	0	149	0	0
Resultat før skatt	734	1	-9	309	432	1
Skattekostnad	167					
Resultat etter skatt	567					

Nøkkeltall - 31.12.2020	Konsern	Elimineringer	Annet 2)	Næringsliv	Personmarked 1)	Eiendomsmegling
Utlån til kunder 1)	66 850	-116	1 312	20 690	44 964	0
Innskudd fra kunder 1)	39 023	-26	651	13 665	24 733	0
Garantiforpliktelser	1 530	0	0	1 525	5	0
Innskuddsdekning	58,1	0,0	49,6	66,0	55,0	0,0
Antall årsverk	346	0	156	49	130	11

Resultat - 2019	Konsern	Elimineringer	Annet 2)	Næringsliv	Personmarked 1)	Eiendomsmegling
Netto renteinntekter	1 314	2	5	509	798	0
Andre driftsinntekter	293	-51	110	99	115	20
Sum inntekter	1 607	-49	115	608	913	20
Driftskostnader	646	-50	153	127	397	19
Resultat før tap	961	1	-38	481	516	1
Tap på utlån	50	0	0	40	10	0
Resultat før skatt	911	1	-38	441	506	1
Skattekostnad	200					
Resultat etter skatt	711					

Nøkkeltall - 31.12.2019	Konsern	Elimineringer	Annet 2)	Næringsliv	Personmarked 1)	Eiendomsmegling
Utlån til kunder 1)	64 029	-120	1 372	19 693	43 084	0
Innskudd fra kunder 1)	36 803	-21	711	13 134	22 979	0
Garantiforpliktelser	1 360	0	0	1 355	5	0
Innskuddsdekning	57,2	0,0	51,8	66,7	53,3	0,0
Antall årsverk	357	0	156	51	137	13

1) Datterselskapet Møre Boligkreditt AS er en del av segmentet Personmarked. Kredittforetakets hovedmålsetning er å utstede obligasjoner med fortrinnsrett rettet mot nasjonale og internasjonale investorer, og selskapet er et ledd i Sparebanken Møres langsiktige finansieringsstrategi. Hovedtall for selskapet vises i egen tabell.

2) Består av hovedkontorsaktiviteter som ikke fordeles på rapportsegment, kundeengasjement ansatte, samt datterselskapet Sparebankeiendom AS som forvalter konsernets eide bygg.

MØRE BOLIGKREDITT AS		
Resultat	2020	2019
Netto renteinntekter	345	308
Andre driftsinntekter	-1	-3
Sum inntekter	344	305
Driftskostnader	49	45
Resultat før tap	295	260
Tap på utlån, garantier m.v.	1	-11
Resultat før skatt	294	271
Skattekostnad	64	49
Resultat for perioden	230	222

Balanse	31.12.2020	31.12.2019
Utlån til kunder	29 041	25 655
Egenkapital	2 282	2 274

Land-for-land rapportering

KONSERN (Mill.kroner)	31.12.2020	31.12.2019
Navn på foretak	Sparebanken Møre	Sparebanken Møre
Virksomhetsområde	Norge	Norge
Geografisk beliggenhet	Norge	Norge
Omsetning/sum inntekter	1 513	1 607
Antall årsverk	346	357
Resultat før skatt	734	911
Skatt	167	200
Mottatte offentlige tilskudd/subsidier	Ingen mottatt	Ingen mottatt

Note 5

Utlån fordelt på kundegrupper

Utlånsporteføljen med avtalt flytende rente er målt til amortisert kost, mens utlånsporteføljen med fast rente er målt til virkelig verdi. Se for øvrig note 22 for ytterligere informasjon om klassifisering og måling.

2020						
KONSERN						
Sektor/næring	Brutto utlån til amortisert kost	ECL Steg 1	ECL Steg 2	ECL Steg 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
Jordbruk og skogbruk	569	0	-2	-1	53	619
Fiske og fangst	3 449	-2	-2	0	3	3 448
Industri	2 690	-8	-6	-7	13	2 682
Bygg og anlegg	965	-3	-6	-1	6	961
Varehandel og hotell	686	-1	-2	-2	6	687
Supply/Offshore	1 488	-3	-16	-122	0	1 347
Eiendomsdrift	7 516	-7	-5	-8	186	7 682
Faglig/finansiell tjenesteytelse	909	-1	-1	0	24	931
Transport, privat/offentlig tjenesteytelse/utland	2 941	-2	-3	-5	30	2 961
Sum næringsliv	21 213	-27	-43	-146	321	21 318
Personkunder	41 541	-6	-34	-20	4 051	45 532
Sum utlån og fordringer på kunder	62 754	-33	-77	-166	4 372	66 850

2019						
KONSERN						
Sektor/næring	Brutto utlån til amortisert kost	ECL Steg 1	ECL Steg 2	ECL Steg 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
Jordbruk og skogbruk	515	0	-2	-2	53	564
Fiske og fangst	3 502	-1	-1	0	0	3 500
Industri	2 338	-10	-7	-8	8	2 321
Bygg og anlegg	911	-3	-5	-2	4	905
Varehandel og hotell	618	-1	-3	-1	3	616
Supply/Offshore	1 042	-1	-32	-86	0	923
Eiendomsdrift	7 562	-8	-6	-4	130	7 674
Faglig/finansiell tjenesteytelse	1 161	-1	-2	0	25	1 183
Transport, privat/offentlig tjenesteytelse/utland	2 542	-5	0	-3	27	2 561
Sum næringsliv	20 191	-30	-58	-106	250	20 247
Personkunder	39 900	-5	-36	-24	3 947	43 782
Sum utlån og fordringer på kunder	60 091	-35	-94	-130	4 197	64 029

2020 MORBANK						
Sektor/næring	Brutto utlån til amortisert kost	ECL Steg 1	ECL Steg 2	ECL Steg 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
Jordbruk og skogbruk	537	0	-2	-1	53	587
Fiske og fangst	3 434	-2	-2	0	3	3 433
Industri	2 685	-8	-6	-7	13	2 677
Bygg og anlegg	901	-3	-6	-1	6	897
Varehandel og hotell	645	-1	-2	-2	6	646
Supply/Offshore	1 488	-3	-16	-122	0	1 347
Eiendomsdrift	7 311	-7	-5	-8	186	7 477
Faglig/finansiell tjenesteytelse	844	-1	-1	0	24	866
Transport, privat/offentlig tjenesteytelse/utland	2 707	-2	-3	-5	30	2 727
Sum næringsliv	20 552	-27	-43	-146	321	20 657
Personkunder	12 578	-4	-27	-19	4 740	17 268
Sum utlån og fordringer på kunder	33 130	-31	-70	-165	5 061	37 925

2019 MORBANK						
Sektor/næring	Brutto utlån til amortisert kost	ECL Steg 1	ECL Steg 2	ECL Steg 3	Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
Jordbruk og skogbruk	502	0	-2	-2	53	551
Fiske og fangst	3 487	-1	-1	0	0	3 485
Industri	2 330	-10	-7	-8	8	2 313
Bygg og anlegg	860	-3	-5	-2	4	854
Varehandel og hotell	597	-1	-3	-1	3	595
Supply/Offshore	1 042	-1	-32	-86	0	923
Eiendomsdrift	7 435	-8	-6	-4	130	7 547
Faglig/finansiell tjenesteytelse	1 113	-1	-2	0	25	1 135
Transport, privat/offentlig tjenesteytelse/utland	2 364	-5	0	-3	27	2 383
Sum næringsliv	19 730	-30	-58	-106	250	19 786
Personkunder	9 880	-4	-30	-22	8 884	18 708
Sum utlån og fordringer på kunder	29 610	-34	-88	-128	9 134	38 494

Note 6

Utlån og innskudd fordelt geografisk

	Møre og Romsdal		Landet ellers		Utlandet		Sum	
KONSERN pr 31.12.	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Brutto utlån til kunder	57 344	50 984	9 422	12 935	360	369	67 126	64 288
Andel i %	85,4	79,3	14,1	20,1	0,5	0,6	100,0	100,0
Innskudd fra kunder	31 366	28 809	6 677	7 474	980	520	39 023	36 803
Andel i %	80,4	78,3	17,1	20,3	2,5	1,4	100,0	100,0

MORBANK pr 31.12.	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Brutto utlån til kunder	35 213	31 330	2 673	7 114	305	300	38 191	38 744
Andel i %	92,2	80,9	7,0	18,3	0,8	0,8	100,0	100,0
Innskudd fra kunder	31 392	28 830	6 677	7 474	980	520	39 049	36 824
Andel i %	80,4	78,3	17,1	20,3	2,5	1,4	100,0	100,0

Note 7

Engasjementer fordelt på risikoklasser

Kundeengasjement (EAD) fordelt etter konsernets risikoklassifisering (PD):

KONSERN 2020	0-0,5 %	0,5-2,5 %	2,5-5 %	5-99,9 %	Kredittforringede engasjement	Avsetning for forventet tap	Sum
Personkunder (PM)	47 265	1 640	273	223	83	-60	49 424
Næringslivskunder (NL)	11 737	9 125	858	921	967	-266	23 342
Sum kundeengasjement	59 002	10 765	1 131	1 144	1 050	-326	72 766

KONSERN 2019	0-0,5 %	0,5-2,5 %	2,5-5 %	5-99,9 %	Kredittforringede engasjement	Avsetning for forventet tap	Sum
Personkunder (PM)	44 546	2 063	370	315	162	-65	47 391
Næringslivskunder (NL)	11 418	8 146	1 279	1 059	814	-310	22 406
Sum kundeengasjement	55 964	10 209	1 649	1 374	976	-375	69 797

MORBANK 2020	0-0,5 %	0,5-2,5 %	2,5-5 %	5-99,9 %	Kredittforringede engasjement	Avsetning for forventet tap	Sum
Personkunder (PM)	18 304	794	164	149	83	-50	19 444
Næringslivskunder (NL)	11 652	8 756	858	921	967	-266	22 888
Sum kundeengasjement	29 956	9 550	1 022	1 070	1 050	-316	42 332

MORBANK 2019	0-0,5 %	0,5-2,5 %	2,5-5 %	5-99,9 %	Kredittforringede engasjement	Avsetning for forventet tap	Sum
Personkunder (PM)	19 241	1 048	204	167	162	-56	20 766
Næringslivskunder (NL)	11 338	7 853	1 279	1 059	814	-310	22 033
Sum kundeengasjement	30 579	8 901	1 483	1 226	976	-366	42 799

Kredittkvalitet på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer

KONSERN 2020	AAA	AA+	AA-	A-	Sum
Offentlig forvaltning	1 802	877			2 679
Kredittinstitusjoner	4 465	354	53		4 872
Øvrige finansielle foretak	960	52			1 012
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapir	7 227	1 283	53	-	8 563

KONSERN 2019	AAA	AA+	AA-	A-	Sum
Offentlig forvaltning	1 733	652	49	47	2 481
Kredittinstitusjoner	3 540	313			3 853
Øvrige finansielle foretak	604				604
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapir	5 877	965	49	47	6 938

MORBANK 2020	AAA	AA+	AA-	A-	Sum
Offentlig forvaltning	1 756	877	53		2 686
Kredittinstitusjoner	4 898	354			5 252
Øvrige finansielle foretak	960	52			1 012
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapir	7 614	1 283	53	-	8 950

MORBANK 2019	AAA	AA+	AA-	A-	Sum
Offentlig forvaltning	1 588	622	49	47	2 306
Kredittinstitusjoner	3 113	237			3 350
Øvrige finansielle foretak	604				604
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapir	5 305	859	49	47	6 260

Total kredittrisiko

KONSERN			MORBANK	
31.12.2019	31.12.2020		31.12.2020	31.12.2019
996	475	Fordringer på Norges Bank	475	996
1 088	1 166	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5 925	3 259
64 029	66 850	Utlån til og fordringer på kunder	37 925	38 494
6 938	8 563	Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	8 950	6 260
1 176	1 793	Finansielle derivater	677	586
74 227	78 847	Kredittrisiko balanseposter	53 952	49 595
1 360	1 530	Garantiansvar overfor kunder	1 530	1 360
4 845	5 134	Ubenyttede trekkfasiliteter kunder	3 654	3 470
6 205	6 664	Sum garantiansvar og ubenyttede trekkfasiliteter kunder	5 184	4 830
80 432	85 511	Total kredittrisiko	59 136	54 425

Note 8

Utlån fordelt på sikkerhetsnivå

Sikkerheter og andre risikoreducerende tiltak

I tillegg til vurdering av gjeldsbetjeningsevne, benytter konsernet ulike sikkerheter for å redusere kredittrisiko avhengig av marked og type transaksjon.

Hovedprinsippet for verdivurdering av sikkerheter er at realisasjonsverdien, slik den antas å være når banken har behov for sikkerheten, legges til grunn. Med unntak av engasjement hvor det er foretatt individuell tapsvurdering i steg 3 er sikkerhetenes verdi beregnet under forutsetning om fortsatt drift. Ved vurdering av sikkerheter tas det hensyn til estimerte salgskostnader.

I årets beregninger av forventet tap på utlån er bankens verdsettelse av sikkerhetsobjekter hensyntatt. Banken bruker IRB-systemet som en proxy for å utvikle modellen som beregner forventet tap (ECL-modellen) iht IFRS 9. I modellen er det forutsatt at banken bruker interne- og eksterne kostnader for å følge opp engasjement som går i mislighold og kostnader ved realisering av sikkerheter (LGD modellen). Selv om engasjementet har full sikkerhetsdekning vil det innebære at alle kunder har et beregnet forventet tap.

Se note 9 for ytterligere informasjon.

Hovedtyper av pant som benyttes er pant i fast eiendom (bolig/næringsbygg), garantier, kausjoner, registrerbart løsøre, varelager, driftstilbehør, konsesjoner eller avtaler om motregning. Garantier utgjør en liten del av bankens risikoeksponering og det benyttes garantister fra privatpersoner (forbrukerkausjoner), foretak (profesjonelle), garantiinstitutter og banker.

Sikkerheter oppdateres minimum årlig eller ved ny sak for personmarked. For næringslivskunder oppdateres sikkerheter ved ny sak eller engasjementsoppfølging. Verdivurdering er en del av kredittbeslutningen.

Banken foretar ikke motregning av eksponeringer i eller utenfor balansen ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko.

I tillegg til en vurdering av gjeldsbetjeningsevne og framtidig realisasjonsverdi av sikkerheter, er finansielle engasjementsvilkår (covenants) tatt inn i de fleste kredittavtaler for større næringslivskunder. Disse vilkårene er et supplement for å redusere risiko og sikre god oppfølging og styring av engasjementene.

Se note 33 for informasjon om sikkerheter som er tiltrådt.

Tabellen nedenfor viser den prosentvise fordelingen av utlån knyttet til ulike nivåer for sikkerhetsstillelse. Eksempelvis betyr linjen 0-60 % at utlån er lavere enn 60 % av sikkerhetsobjektet. Over 100 % betyr at lånebeløpet overstiger verdien på sikkerhetsobjektet. Bankens retningslinjer for verdifastsettelse av sikkerhetsobjekter er benyttet. Dette innebærer at sikkerhetsobjektene er forsiktig vurdert sett i forhold til markedsverdier.

Sikkerhetsnivå KONERN - 31.12.2020	Personkunder volum i mill	Personkunder andel i %	Næringsliv volum i mill	Næringsliv andel i %	Volum i mill totalt	Andel i % totalt
0 % - 60 %	20 101	44,09	10 498	48,75	30 599	45,58
60 % - 70 %	9 531	20,90	1 031	4,79	10 562	15,73
70 % - 80 %	8 762	19,22	4 116	19,11	12 878	19,18
80 % - 90 %	3 325	7,29	1 488	6,91	4 813	7,17
90 % - 100 %	1 413	3,10	803	3,73	2 216	3,30
Over 100 %	2 201	4,83	3 421	15,89	5 622	8,38
Usikret	259	0,57	177	0,82	436	0,65
Totalsum	45 592	100,00	21 534	100,00	67 126	100,00

Sikkerhetsnivå KONERN - 31.12.2019	Personkunder volum i mill	Personkunder andel i %	Næringsliv volum i mill	Næringsliv andel i %	Volum i mill totalt	Andel i % totalt
0 % - 60 %	17 181	39,18	10 138	49,60	27 318	42,49
60 % - 70 %	7 942	18,11	1 372	6,71	9 315	14,49
70 % - 80 %	9 314	21,24	1 898	9,29	11 212	17,44
80 % - 90 %	3 970	9,05	1 829	8,95	5 799	9,02
90 % - 100 %	2 019	4,61	1 990	9,74	4 009	6,24
Over 100 %	3 123	7,12	3 000	14,68	6 123	9,52
Usikret	298	0,68	214	1,05	512	0,80
Totalsum	43 847	100,00	20 441	100,00	64 288	100,00

Sikkerhetsmassens fyllingsgrad er en størrelse som viser nivået av overpantsettelse i forhold til utestående volum av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF).

Sikkerhetsmasse knyttet til utstedte obligasjoner i Møre Boligkreditt AS	31.12.2020	31.12.2019
Brutto utlån sikret med pant i bolig (bolighypoteklån)	28 684	25 182
Fordringer som utgjør fyllingssikkerhet	903	988
Finansielle derivat i sikringsforhold (eiendeler)	1 176	589
Finansielle derivat i sikringsforhold (gjeld)	-76	-45
Sum sikkerhetsmasse 1)	30 687	26 714
Sikkerhetsmassens fyllingsgrad i %	127,9	115,8

1) NOK 357 millioner av totale brutto utlån er på balansedagen ikke kvalifisert til den tellende sikkerhetsmasse (NOK 476 millioner i 2019).

Note 9

Tap på utlån og garantier

Metodikk for måling av forventet tap (ECL) i henhold til IFRS 9

Sparebanken Møre har utviklet en ECL-modell med utgangspunkt i konsernets IRB parametere og fordeler engasjementene i 3 steg ved beregning av forventet tap (ECL) på utlån og garantier som omfattes av nedskrivningsreglene i IFRS 9:

Steg 1: Ved førstegangs innregning og hvis kredittrisikoen ikke har økt vesentlig, skal engasjementet plasseres i steg 1 og det avsettes for 12-måneders forventet tap.

Steg 2: Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs innregning, og det ikke foreligger en tapshendelse, skal engasjementet overføres til steg 2 og det avsettes for forventet tap over hele levetiden.

Steg 3: Hvis kredittrisikoen øker ytterligere, herunder at det foreligger tapshendelser, blir engasjementet overført til steg 3 og det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Engasjementet anses for å være kredittforringet. I motsetning til steg 1 og 2 blir effektiv rente i steg 3 beregnet på netto nedskrevet engasjement (brutto engasjement redusert for forventet tap) istedenfor brutto engasjement.

Stegtildeling gjøres på avtalenivå og innebærer at to eller flere avtaler mot samme kunde kan ha ulik stegtildeling.

En økning i kredittrisiko reflekterer både kundespesifikke omstendigheter og utvikling i relevante makrofaktorer for det aktuelle kundesegmentet. Vurderingen av hva som betraktes for å være en vesentlig økning i kredittrisiko er basert på en kombinasjon av kvantitative og kvalitative indikatorer, samt «backstops» (se eget avsnitt for «backstops»).

Beregningen av forventet tap er basert på følgende prinsipper:

- Tapsnedskrivning for engasjement som ikke vurderes individuelt beregnes som nåverdien av EAD multiplisert med sannsynligheten for mislighold (PD) multiplisert med tapsgrad ved mislighold (LGD). For parameterne PD, LGD og EAD benyttes IRB-rammeverket som et utgangspunkt («proxy»), men de konverteres til å gjelde for et gitt tidspunkt og være framoverskuende, i motsetning til å gjelde for en konjunktursyklus og være konservative.
- Historisk, dagsaktuell og framoverskuende informasjon benyttes for å estimere forventet tap. Bankens datavarehus har historikk for observert PD og LGD på kredittporteføljene. Dette danner grunnlag for å lage estimater på fremtidige verdier for PD og LGD. I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre steg. For dette formålet er porteføljen til Sparebanken Møre delt inn i 4 segment (PM porteføljen og 3 bransjespesifikke NL porteføljer). Alle kunder innenfor et segment antas å være eksponert for de samme risikodriverne. Lån til PM er hovedsakelig sikret med pant i fast eiendom og volumet av usikrede lån er marginalt.
- For engasjement hvor det eksisterer tapshendelser blir det foretatt individuell vurdering av forventet tap, og disse engasjementene blir tilordnet steg 3.

Modellen som benyttes for beregning av forventet tap (ECL) følger fire steg: segmentering, migrering, fastsettelse av makrojusteringer og kalkulering av forventet tap.

Segmentering og makrojusteringer

Vurderingen av vesentlig økning i kredittrisiko og beregningen av forventet tap tar hensyn til historisk, dagsaktuell og framoverskuende informasjon. Hvert segment er gjenstand for ulike makrojusteringer.

Det er gjennomført regresjonsanalyser av endring i misligholdsandel på endring i aktuelle makrotidsserier. Regresjonsanalyser er statistiske analysemetoder for å beskrive sammenhengen mellom én eller flere uavhengige variabler (for eksempel formue, restanse/overtrekk, inntekt, likviditet o.l.) og en avhengig

variabel (mislighold). Det er tatt utgangspunkt i de etablerte subpopulasjoner i ECL-modellen og de makrotidsseriene som brukes p.t. Regresjonsanalysene er basert på bankens kundedatagrunnlag og historiske observasjoner av PD og utvalgte makroøkonomiske størrelser publisert av Statistisk Sentralbyrå og Norges Bank.

Det er utviklet fire makromodeller for bruk i ECL-modellen, en modell for personkundeporteføljen og tre bransjemodeller for næringslivsporteføljen. Følgende makroøkonomiske størrelser har vært brukt for å utvikle makrofaktorer for hhv personkunder og næringslivskunder:

Personkunder:

- Arbeidsledighet
- Konsumprisindeks
- Husholdningenes rentebelastning

Næringslivskunder:

- Pengemarkedsrente
- Euro-kurs
- Eksportmarksindikator
- Bruttoinvestering i boliger
- Arbeidsledighet

Sannsynlighet for mislighold (PD)

Sparebanken Møre benytter flere ulike modeller for å fastsette kundenes PD. Valg av modell avhenger av kundetype. PD-modeller er nøkkelkomponenter, både for å kalkulere ECL og for å vurdere hvorvidt en økning i kredittrisiko har vært vesentlig. Disse modellene tilfredsstiller kravet i IFRS 9 om at estimatet av forventet tap skal være objektivt og sannsynlighetsvektet. Sparebanken Møre har fått tillatelse til å benytte interne modeller (IRB) for fastsettelse av PD for kapitaldekningsformål. For å kunne benytte disse PD'ene for IFRS 9-formål har det blitt foretatt modifiseringer slik at PD som benyttes i IFRS 9 skal reflektere ledelsens nåværende syn på forventede konjunkturrendringer.

Tap ved mislighold (LGD)

LGD angir hvor stor prosentandel av eksponeringen banken forventer å tape hvis kunden unnlater å oppfylle sine forpliktelser, hensyntatt sikkerhetsstillelser, forventede framtidige kontantstrømmer og andre relevante forhold.

Tilsvarende som for PD, benytter Sparebanken Møre IRB LGD til kapitaldekningsberegninger. For å kunne konvertere IRB LGD til IFRS LGD har det blitt gjort modifikasjoner for å fjerne sikkerhetsmarginer for å kunne produsere objektive framskrivninger istedenfor nedgangsjusterte framskrivninger, samt for å fjerne effekten av regulatoriske gulv.

Disse modifikasjonene innebærer at LGD benyttet i IFRS 9 skal reflektere ledelsens nåværende syn og at alle LGD-estimer er objektive.

Eksponering

Eksponering er den andelen av den godkjente kreditten som er forventet å være trukket på tidspunktet for et eventuelt fremtidig mislighold. Eksponering er justert for å reflektere kontraktuelle betalinger av avdrag og renter. Andelen av utrukne bevilgninger som forventes å være opptrukket på tidspunktet for mislighold er reflektert i kredittkonverteringsfaktoren.

Vesentlig økning i kredittrisiko

Vurderingen av om det har oppstått en vesentlig økning i kredittrisiko er basert på en kombinasjon av kvantitative og kvalitative indikatorer, samt «backstops». En vesentlig økning i kredittrisiko har oppstått når en eller flere av kriteriene er tilstede:

Kvantitative kriterier

Om en økning i kredittrisiko er å anse som vesentlig bestemmes ved å sammenligne PD på rapporteringstidspunktet med PD ved første gangs innregning. Dersom PD har økt gjøres det en vurdering av om økningen er vesentlig.

Vesentlig økning i kredittrisiko etter første gangs innregning anses å ha inntrådt når enten

- PD har økt med 100 % eller mer og økningen i PD er på mer enn 0,5 prosentpoeng, eller
- PD har økt med mer enn 2,0 prosentpoeng

Det benyttes 12-måneders PD til å avgjøre om risiko har økt vesentlig.

Kvalitative kriterier

I tillegg til den kvantitative vurderingen av endring i PD gjøres det en kvalitativ vurdering av hvorvidt engasjementet har vesentlig økt kredittrisiko, for eksempel dersom engasjementet er gjenstand for særskilt overvåking.

«Backstops»

Kredittrisiko anses alltid for å ha økt vesentlig dersom følgende hendelser, «backstops», har inntruffet:

- Kundens avtalte betalinger er forfalt med mer enn 30 dager
- Kunden har fått innvilget betalingslettelse som følge av betalingsvansker, selv om denne hendelsen ikke medfører individuell tapsvurdering i steg 3.

Vesentlig reduksjon i kredittrisiko - friskmelding

En kunde migrerer fra steg 2 til 1 hvis:

- Kriteriene for migrasjon fra steg 1 til steg 2 ikke lenger er til stede, **og**
- Dette tilfredsstilles for minst 1 etterfølgende måned (totalt 2 måneder)

En kunde migrerer fra steg 3 til steg 1 eller 2 hvis kunden ikke lenger oppfyller vilkårene for migrering til steg 3:

- Kunden migrerer til steg 2 ved flere enn 30 dager med restanse/overtrekk.
- Ellers migrerer kunden til steg 1.

Kunder som ikke omfattes av ovennevnte migreringsregler antas ikke å ha vesentlig endring i kredittrisiko, og beholder stegtilhørighet fra forrige måned

Definisjon av mislighold, kredittforringet (credit-impaired) og forbearance

Et engasjement defineres som misligholdt og credit-impaired (non-performing) dersom et krav er forfalt med mer enn 90 dager og beløpet overstiger 1 000 kroner. Misligholdsdefinisjonen er lik den som benyttes i kapitaldekningsregelverket.

Et engasjement anses også for å være kredittforringet (non-performing) dersom engasjementet på grunn av svekket kredittverdighet hos debitor har blitt gjenstand for en individuell vurdering som har resultert i en livstids-ECL i steg 3. En finansiell eiendel er kredittforringet når én eller flere hendelser som har en negativ innvirkning på den finansielle eiendelens estimerte framtidige kontantstrømmer, har funnet sted. Indikasjoner på at en finansiell eiendel er kredittforringet, omfatter observerbare data om følgende hendelser:

- a) vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller låntaker,
- b) kontraktsbrudd, for eksempel mislighold eller forfalte betalinger,

En finansiell eiendel blir vurdert som misligholdt dersom låntakeren ikke betaler forfalte terminer, eller overtrekk ikke er dekt inn, maksimalt innen 90 dager

c) når låntakers långiver av økonomiske eller kontraktsmessige grunner knyttet til låntakers finansielle vanskeligheter har gitt låntaker innrømmelser som långiver ellers ikke ville ha vurdert,

d) når det blir sannsynlig at låntaker vil gå konkurs eller utsettes for en annen form for finansiell omorganisering,

e) når et aktivt marked for den finansielle eiendelen forsvinner på grunn av finansielle vanskeligheter, eller

f) kjøp eller opprettelse av en finansiell eiendel med en betydelig rabatt som gjenspeiler påløpte kredittap.

Det er kanskje ikke mulig å identifisere en enkelt separat hendelse - isteden kan den samlede virkningen av flere hendelser ha vært årsak til at finansielle eiendeler blir kredittforringet.

Det blir foretatt avsetning for garantiforpliktelser dersom det er sannsynlig at forpliktelsen vil komme til oppgjør og forpliktelsen kan estimeres pålitelig. Beste estimat er lagt til grunn ved estimering av avsetningen. Regresskrav knyttet til garanti hvor det er foretatt avsetning er balanseført som eiendel maksimalt lik avsetning.

Et engasjement er gjenstand for forbearance (betalingslettelse som følge av betalingsvansker) hvis banken innvilger endringer i engasjementsvilkårene som en følge av at skyldneren har problemer med å innfri sine betalingsforpliktelser. En performing (ikke-misligholdt) forbearance vil ligge i steg 2, mens en non-performing (misligholdt) forbearance vil ligge i steg 3.

Sensitivitetsanalyser

Makrofaktorer og vektning av scenarier er viktige inputfaktorer i bankens tapsmodell som kan bidra til vesentlige endringer i tapsestimatet og er gjenstand for stor grad av skjønn. Det er utarbeidet et rammeverk for fastsettelse av makrofaktorer og scenarier i ECL-modellen for å tilfredsstille kravet om forventningsrettede og fremadskuende estimater.

Måling av forventet kredittap for hvert trinn krever både informasjon om inntrufne hendelser og nåværende forhold, samt forventede hendelser og fremtidige økonomiske forhold. Estimering og bruk av framoverskuende informasjon krever stor grad av skjønn. Hvert makroøkonomiske scenario som benyttes, inkluderer en projeksjon i en femårsperiode. Sjøføkonom i konsernet rapporterer kvartalsvis forventet verdi på makrofaktorer som brukes i ECL-modellen for best, basis og worst case.

For basis scenariet, og som grunnlag for makrobaner, tas det utgangspunkt i prognoser fra SSB/Norges bank, supplert med egne prognoser utover dette.

Engasjement med ECL i steg 3 som er beregnet individuelt utgjør en relativt stor andel av samlet ECL. I sensitivitetsanalysen er det foretatt individuelle vurderinger av scenarier og vektinger for disse engasjementene basert på bankens beste estimat. Makrofaktorer og valg av scenarier får ingen konsekvenser for migrering mellom stegene i ECL-modellen i sensitivitetsanalysen.

Scenariene vektet med utgangspunkt i vårt beste estimat på sannsynlighet for de ulike utfallene representert. Estimaten oppdateres kvartalsvis og var slik ved vurderingene pr. 31. desember 2020. Både best- og worst case er vurdert til å inntreffe hvert 25 år. Med «best» og «worst» menes her den sterkeste og svakeste konjunkturutviklingen. Høy global gjeld og risikoen for nye økonomiske sjokk innebærer at det er større risiko for worst case enn best case. Basis-scenariet er vektet 70 % og forutsetter at det ikke oppstår vesentlige nedstengninger fremover. Dermed vil økonomien fortsette gjeninnhenting som begynte tidlig i fjor sommer. Dette innebærer en kraftig rekyl i økonomien i 2021.

Regnskapsført ECL pr 31.12.2020 er basert på en scenariovektning med 70 % vekt på basis-scenariet, 20 % vekt på worst case-scenariet og 10 % vekt på best case-scenariet (normal utvikling). Dersom man øker worst case-scenariets sannsynlighet fra 20 % til 80 % og reduserer basis scenariet til 10 % (negativ utvikling), ville dette medført en økning i tapsavsetningene på 165 mill. kroner. En tilsvarende endring av best case-scenariet (positiv utvikling) ville medført en reduksjon i tapsavsetningene på 61 mill. kroner. Utlånstapene i 2020 er primært preget av offshorenæringen, og det er fortsatt usikkerhet om fremtidsutsiktene til denne næringen. Endringer i scenariovektninger får størst konsekvens for tapsavsetninger til offshore/supply-porteføljen. For offshore-porteføljen er det gjort særskilte vurderinger med hensyn til sannsynlighet for mislighold under ulike scenarioer og tilhørende realisasjonsverdier.

Overstyring

Det gjennomføres kvartalsvis ECL-kvalitetssikringsmøter som gjennomgår grunnlag for bokføring av forventet tap. Dersom det foreligger vesentlige hendelser eller andre svakheter i modellen som vil påvirke et forventingsrett tap og som modellen ikke har hensyntatt, blir det foretatt en overstyring av relevante variabler i ECL-modellen.

Validering

Konsernet driver kontinuerlig videreutvikling og etterprøving av risikostyringssystemet og kredittinnvilgelsesprosessen for å sikre at dette holder en høy kvalitet over tid.

Det utføres en uavhengig kvantitativ og kvalitativ validering av konsernets IRB-modell og ECL-modell. Den kvantitative valideringen skal sikre at de benyttede estimer for misligholdssannsynlighet, eksponering ved mislighold og tapsgrad ved mislighold holder en tilstrekkelig god kvalitet. Det gjennomføres analyser som vurderer modellenes evne til å rangere kundene etter risiko (diskrimineringssevne), og evnen til å fastsette riktig nivå på risikoparameterne. I tillegg analyseres stabiliteten i modellenes estimer og modellenes konjunkturfølsomhet. Den kvantitative valideringen vil i enkelte tilfeller suppleres med mer kvalitative vurderinger. Dette gjelder særlig dersom tilfanget av statistiske data er begrenset.

Resultatet fra valideringsprosessene inngår arbeidet med videreutvikling av ECL-modellen.

Individuelle tapsvurderinger i steg 3

Når det foreligger indikasjoner på at et utlån er kredittforringet blir det foretatt en individuell tapsvurdering i steg 3.

Ved individuell vurdering av tap i steg 3 beregnes tapsavsetningen som forskjellen mellom balanseført verdi (hovedstol + påløpte renter på vurderingstidspunktet) og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med effektiv rente over lånets forventede levetid.

For utlån med flytende rente er diskonteringsrenten lik den effektive rente på måletidspunktet. For utlån med fastrente er diskonteringsrenten lik opprinnelig effektiv rente. For utlån med endret rentesats som følge av finansielle problemer hos debitor er det brukt effektiv rente som gjaldt før lånets rente ble endret. Ved estimering av fremtidige kontantstrømmer er eventuell overtakelse og salg av tilhørende sikkerheter hensyntatt, herunder også utgifter ved overtakelse og salg.

Avsetning for forventet tap på utlån er resultatført som tap på utlån. Nullstilling av tapsavsetning vil medføre en reversering av amortisert kost og denne reverseringen føres under tap. Estimering av fremtidige kontantstrømmer fra et utlån skal også hensynta overtakelse og salg av tilhørende sikkerheter. Ved vurdering av sikkerhetsdekning skal det foretas en kvalifisert vurdering av panteobjektets beskaffenhet og reelle omsetningsverdi hensyntatt utgifter ved overtakelse og salg. Realisasjonsverdier for ulike panteobjekter i en realisasjonssituasjon fastsettes etter beste skjønn. Tidspunkt for avvikling av utlån med tapsavsetning er basert på skjønnsmessige vurderinger og erfaringer fra tilsvarende avviklingsengasjement og konkursavviklinger.

Konstatering av tap

Når alle sikkerheter er realisert og det er utvilsomt at banken ikke får flere innbetalinger på engasjementet blir tapet konstatert. Kravet mot kunden vil likevel bestå og bli fulgt opp, med mindre det er inngått avtale om gjeldsettergivelse med kunden.

Konstatering av tap på finansielle eiendeler (delvis eller fullt) gjennomføres også når det ikke er noen forventning om å gjenvinne eiendelen, enten delvis eller i sin helhet. Dette er vanligvis tilfellet når konsernet fastslår at låntaker ikke har eiendeler eller inntekstpotensiale til å generere tilstrekkelige kontantstrømmer for å kunne betale tilbake det tapsutsatte beløpet. Vurderingen gjennomføres på individuelt nivå. Inntektsføring av tidligere konstaterte tap er inkludert i «Tap på utlån, garantier m.v.» i resultatoppstillingen. Tidligere konstaterte tap kan bli gjenstand for innfordringsaktiviteter i tråd med konsernets prosedyrer. Engasjement som er underlagt innfordringsaktiviteter utgjør pr 31.12.2020 13 mill. kroner (15 mill. kroner).

Konsekvenser av covid-19 og måling av forventet kredittap (ECL) for utlån og garantier

Bankens tapsavsetning gjenspeiler forventet kredittap etter IFRS 9. Ved vurdering av forventet kredittap er de aktuelle forholdene på rapporteringstidspunktet og forventningene til den økonomiske utviklingen hensyntatt.

Covid-19 har medført en ekstraordinær situasjon for bankens kunder. Flere av næringslivs- og

personkundene har på kort sikt fått reduserte inntekter og det er knyttet stor usikkerhet til estimering av fremtidige kontantstrømmer og gjeldsbetjeningsevne for disse kundene. På den andre siden har andre bransjer hatt en positiv økonomisk utvikling gjennom 2020.

I konsernets beregninger av forventet kreditt tap (ECL) har endringer i økonomiske forhold fått konsekvenser for makroøkonomiske scenarier og vektinger gjennom 2020. I 1. kvartal 2020 ble sannsynligheten for pessimistisk scenario økt fra 10 til 40 prosent, mens basis scenariet ble redusert fra 80 prosent til 50 prosent sannsynlighet.

I løpet av 4. kvartal er utsiktene mer positive og oversiktlige. Det er forbedringer i de makroøkonomiske forholdene. Vaksineringen av befolkningen er iverksatt. Det er svært få konkurser og misligholdet er relativt lavt. Myndighetene har kommet med nye tiltakspakker rettet mot bransjer som er hardest rammet. I tillegg har oljeprisen steget markert i løpet av 4. kvartal.

Banken innvilget betalingslettelse i 1. og 2. kvartal 2020 som følge av konsekvensene av covid-19. De aller fleste av kundene som søkte fikk innvilget 6 måneders avdragsfrihet til 2. halvår 2020. De fleste av kundene som fikk innvilget betalingslettelse, betaler nå avdrag etter opprinnelig avtale.

I forbindelse med innvilgelse av en betalingslettelse gjennomføres det en individuell og konkret vurdering av om søknaden om betalingslettelse er «forbearance» og om lånet dermed skal migrere til steg 2 (performing) eller steg 3 (non-performing) i konsernets ECL-modell.

Videre er det supplert med en mer portefølje- eller segmentbasert (hotell, turisme, reiseliv, personlig tjenesteytende næringer) tilnærming for vurdering av vesentlig økt kredittrisiko og migrering til steg 2. Dette på bakgrunn av at dagens endringer i framtidsutsikter ikke er fanget opp av ECL-modellen i tilstrekkelig grad.

De positive endringene i økonomiske forhold har ført til endring i makroøkonomiske scenarier og vektinger pr 31.12.2020 sett i forhold til 3. kvartal 2020. Sannsynligheten for pessimistisk scenario er redusert fra 40 til 20 prosent, mens basis scenariet er økt fra 50 prosent til 70 prosent sannsynlighet. Beste scenario er beholdt uendret på 10 prosent.

Tap på utlån og garantier

KONSERN			MORBANK	
2019	2020	Spesifikasjon av periodens tapskostnad	2020	2019
10	-3	Endring i ECL Steg 1	-3	12
37	-15	Endring i ECL Steg 2	-17	46
-138	-3	Endring i ECL Steg 3	-2	-139
2	25	Økning i eksisterende forventede tap i steg 3 (individuell vurdert)	25	2
155	113	Nye forventede tap i steg 3 (individuell vurdert)	113	155
12	161	Konstaterte tap dekket av tidligere tapsavsetninger i steg 3 (individuell vurdert)	161	12
-30	-165	Reversering av tidligere forventede tap i steg 3 (individuell vurdert)	-165	-30
10	44	Konstaterte tap hvor det tidligere ikke er foretatt individuell vurdering	44	10
-8	-8	Inngang på tidligere konstaterte tap	-8	-8
50	149	Tap på utlån og garantier	148	60

Endring i ECL i perioden

KONSERN 2020	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum
ECL 01.01.2020	36	99	240	375
Tilgang av nye engasjement	13	20	1	34
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	-12	-17	-6	-35
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	-3	-22	-2	-27
Migrering til steg 1	3	-22	0	-19
Migrering til steg 2	-4	27	-1	22
Migrering til steg 3	0	-1	5	4
Endring steg 3 (individuell vurdert)	-	-	-28	-28
ECL 31.12.2020	33	84	209	326
- herav forventet tap på utlån PM	6	34	20	60
- herav forventet tap på utlån NL	27	43	146	216
- herav forventet tap på garantier	0	7	43	50

KONSERN 2019	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum
ECL 01.01.2019	26	61	251	338
Tilgang av nye engasjement	15	11	1	27
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	-5	-12	-125	-142
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	2	2	0	4
Migrering til steg 1	1	-22	-1	-22
Migrering til steg 2	-3	60	-21	36
Migrering til steg 3	0	-1	8	7
Endring steg 3 (individuell vurdert)	-	-	127	127
ECL 31.12.2019	36	99	240	375
- herav forventet tap på utlån PM	5	36	24	65
- herav forventet tap på utlån NL	30	58	106	194
- herav forventet tap på garantier	1	5	110	116

MORBANK 2020	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum
ECL 01.01.2020	35	93	238	366
Tilgang av nye engasjement	12	19	3	34
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	-12	-16	-6	-34
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	-2	-24	-1	-27
Migrering til steg 1	3	-19	0	-16
Migrering til steg 2	-4	24	-1	19
Migrering til steg 3	0	-1	3	2
Endring steg 3 (individuell vurdert)	-	-	-28	-28
ECL 31.12.2020	32	76	208	316
- herav forventet tap på utlån PM	4	27	19	50
- herav forventet tap på utlån NL	27	43	146	216
- herav forventet tap på garantier	0	7	43	50

MORBANK 2019	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum
ECL 01.01.2019	23	47	250	320
Tilgang av nye engasjement	15	11	4	30
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	-4	-10	-125	-139
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	2	4	0	6
Migrering til steg 1	1	-14	-1	-14
Migrering til steg 2	-2	56	-21	33
Migrering til steg 3	0	-1	4	3
Endring steg 3 (individuell vurdert)	-	-	127	127
ECL 31.12.2019	35	93	238	366
- herav forventet tap på utlån PM	4	30	22	56
- herav forventet tap på utlån NL	30	58	106	194
- herav forventet tap på garantier	1	5	110	116

Endring i ECL i perioden gruppert på PM og NL

KONSERN 2020	Steg 1		Steg 2		Steg 3		Sum
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	
ECL 01.01.2020	5	31	36	63	24	216	375
Tilgang av nye engasjement	2	11	4	16	0	1	34
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	-1	-11	-10	-7	-4	-2	-35
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	0	-3	0	-22	0	-2	-27
Migrering til steg 1	0	3	-9	-13	0	0	-19
Migrering til steg 2	0	-4	14	13	-1	0	22
Migrering til steg 3	0	0	-1	0	5	0	4
Endring steg 3 (individuell vurdert)	-	-	-	-	-4	-24	-28
ECL 31.12.2020	6	27	34	50	20	189	326

KONSERN 2019	Steg 1		Steg 2		Steg 3		Sum
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	
ECL 01.01.2019	5	21	31	30	19	232	338
Tilgang av nye engasjement	2	13	6	5	1	0	27
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	-1	-4	-6	-6	-4	-121	-142
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	-1	3	2	0	-9	9	4
Migrering til steg 1	0	1	-12	-10	0	-1	-22
Migrering til steg 2	0	-3	16	44	0	-21	36
Migrering til steg 3	0	0	-1	0	8	0	7
Endring steg 3 (individuell vurdert)	-	-	-	-	9	118	127
ECL 31.12.2019	5	31	36	63	24	216	375

MORBANK 2020	Steg 1		Steg 2		Steg 3		Sum
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	
ECL 01.01.2020	4	31	30	63	22	216	366
Tilgang av nye engasjement	0	11	4	16	2	1	34
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	0	-12	-9	-7	-4	-2	-34
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	0	-2	-2	-22	1	-2	-27
Migrering til steg 1	0	3	-6	-13	0	0	-16
Migrering til steg 2	0	-4	11	13	-1	0	19
Migrering til steg 3	0	0	-1	0	3	0	2
Endring steg 3 (individuell vurdert)	-	-	-	-	-4	-24	-28
ECL 31.12.2020	4	27	27	50	19	189	316

MORBANK 2019	Steg 1		Steg 2		Steg 3		Sum
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	
ECL 01.01.2019	2	21	18	29	19	231	320
Tilgang av nye engasjement	2	13	6	5	4	0	30
Avgang av engasjement og overføring til steg 3 (individuell vurdering)	0	-4	-4	-6	-8	-117	-139
Endret ECL i perioden for engasjement som ikke har migrert	0	2	3	1	-1	1	6
Migrering til steg 1	0	1	-5	-9	0	-1	-14
Migrering til steg 2	0	-2	13	43	0	-21	33
Migrering til steg 3	0	0	-1	0	4	0	3
Endring steg 3 (individuell vurdert)	-	-	-	-	4	123	127
ECL 31.12.2019	4	31	30	63	22	216	366

Endring i eksponering i perioden

KONSERN 2020	Steg 1		Steg 2		Steg 3		Sum
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	
Eksponering 01.01.2020	40 384	18 868	1 380	2 284	98	878	63 892
Tilgang av nye engasjement	10 401	4 596	189	757	0	10	15 953
Avgang av engasjement	-9 062	-3 182	-299	-648	-27	-5	-13 223
Migrering til steg 1	525	914	-524	-914	-1	0	0
Migrering til steg 2	-969	-1 239	987	1 239	-18	0	0
Migrering til steg 3	-13	0	-28	-	41	0	0
Andre endringer	743	-1 410	-50	-453	18	56	-1 096
Eksponering 31.12.2020*	42 009	18 547	1 655	2 265	111	939	65 526

KONSERN 2019	Steg 1		Steg 2		Steg 3		Sum
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	
Eksposering 01.01.2019	38 786	16 417	1 900	2 073	45	1 206	60 427
Tilgang av nye engasjement	8 831	5 740	226	461	3	1	15 262
Avgang av engasjement	-7 621	-2 545	-380	-312	-15	-7	-10 880
Migrering til steg 1	1 071	1 110	-1 071	-994	0	-116	0
Migrering til steg 2	-689	-767	694	1 239	-5	-472	0
Migrering til steg 3	-27	0	-49	-3	76	3	0
Andre endringer	33	-1 087	60	-180	-6	263	-917
Eksposering 31.12.2019*	40 384	18 868	1 380	2 284	98	878	63 892

MORBANK 2020	Steg 1		Steg 2		Steg 3		Sum
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	
Eksposering 01.01.2020	11 732	18 269	692	2 290	58	918	33 959
Tilgang av nye engasjement	3 053	4 401	95	812	16	10	8 387
Avgang av engasjement	-3 802	-3 106	-166	-648	-21	-5	-7 748
Migrering til steg 1	166	896	-166	-896	0	0	0
Migrering til steg 2	-371	-1 197	379	1 197	-8	0	0
Migrering til steg 3	-4	0	-5	0	9	0	0
Andre endringer	590	-1 387	-29	-470	57	16	-1 223
Eksposering 31.12.2020*	11 364	17 876	800	2 285	111	939	33 375

MORBANK 2019	Steg 1		Steg 2		Steg 3		Sum
	PM	NL	PM	NL	PM	NL	
Eksposering 01.01.2019	12 038	15 937	1 089	1 980	39	1 203	32 286
Tilgang av nye engasjement	4 070	5 603	111	510	25	1	10 320
Avgang av engasjement	-4 133	-2 492	-252	-277	-22	-20	-7 196
Migrering til steg 1	430	1 087	-430	-971	0	-116	0
Migrering til steg 2	-255	-757	258	1 229	-3	-472	0
Migrering til steg 3	-4	0	-18	-3	22	3	0
Andre endringer	-414	-1 109	-66	-178	-3	319	-1 451
Eksposering 31.12.2019*	11 732	18 269	692	2 290	58	918	33 959

*) Tabellene over tar utgangspunkt i eksponering (inkl ubenyttede trekkfasiliteter og garantier) på rapporteringstidspunktet. Tabellene inkluderer ikke utlån vurdert til virkelig verdi. Tallene vil dermed ikke være avstembare mot balansen.

Engasjement (eksponering) fordelt på risikogrupper basert på sannsynligheten for mislighold

KONSERN 2020	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum 31.12.2020
Lav risikoklasse (0 % - < 0,5 %)	52 268	569	-	52 837
Middels risikoklasse (0,5 % - < 3 %)	7 532	2 239	-	9 771
Høy risikoklasse (3 % - <100 %)	756	1 112	-	1 868
Kredittforringede engasjement	-	-	1 050	1 050
Brutto engasjement før ECL	60 556	3 920	1 050	65 526
- Forventet tap (ECL)	-33	-84	-209	-326
Netto engasjement *)	60 523	3 836	841	65 200

KONSERN 2019	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum 31.12.2019
Lav risikoklasse (0 % - < 0,5 %)	50 157	171	-	50 328
Middels risikoklasse (0,5 % - < 3 %)	7 369	2 489	-	9 858
Høy risikoklasse (3 % - <100 %)	1 726	1 004	-	2 730
Kredittforringede engasjement	-	-	976	976
Brutto engasjement før ECL	59 252	3 664	976	63 892
- Forventet tap (ECL)	-36	-99	-240	-375
Netto engasjement *)	59 216	3 565	736	63 517

MORBANK 2020	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum 31.12.2020
Lav risikoklasse (0 % - < 0,5 %)	21 609	544	-	22 153
Middels risikoklasse (0,5 % - < 3 %)	6 942	1 567	-	8 509
Høy risikoklasse (3 % - <100 %)	689	974	-	1 663
Kredittforringede engasjement	-	-	1 050	1 050
Brutto engasjement før ECL	29 240	3 085	1 050	33 375
- Forventet tap (ECL)	-32	-76	-208	-316
Netto engasjement *)	29 208	3 009	842	33 059

MORBANK 2019	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum 31.12.2019
Lav risikoklasse (0 % - < 0,5 %)	21 951	161	-	22 112
Middels risikoklasse (0,5 % - < 3 %)	6 421	1 978	-	8 399
Høy risikoklasse (3 % - <100 %)	1 629	843	-	2 472
Kredittforringede engasjement	-	-	976	976
Brutto engasjement før ECL	30 001	2 982	976	33 959
- Forventet tap (ECL)	-34	-93	-238	-365
Netto engasjement *)	29 967	2 889	738	33 594

*) Tabellene over tar utgangspunkt i eksponering (inkl. bl.a. ubenyttede trekkfasiliteter) på rapporteringstidspunktet. Tabellene inkluderer ikke utlån vurdert til virkelig verdi. Tallene vil dermed ikke være avstembare mot balansen.

Sensitivitetsanalyse

KONSERN - 2020	Scenariovekter			Beregnet ECL (MNOK)
	Worst	Basis	Best	
Normal utvikling	20%	70%	10%	326
Negativ utvikling	80%	10%	10%	491
Positiv utvikling	10%	10%	80%	265

Forbearance fordelt på ECL steg

KONSERN/MORBANK 2020	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum
Forbearance PM	0	417	43	460
Forbearance NL	0	246	823	1 069
Sum forbearance 31.12.2020	0	663	866	1 529

Note 10

Kredittforringede engasjementer

Regnskapsprinsippene for måling av utlån er redegjort for i note 9. Forfalte engasjement og overtrekk blir løpende overvåket. Engasjement hvor det identifiseres en sannsynlig svekkelse i kundens betalingsevne, blir ansett som kredittforringet og overført til steg 3 hvor det avsettes for forventet tap i hele levetiden. Tabellen kredittforringede engasjement består av sum av misligholdte engasjement over 3 mnd. og øvrige tapsutsatte engasjement (kredittforringede engasjement uten betalingsmislighold over 3 mnd.)

Kredittforringede engasjement

Sum av engasjement med betalingsmislighold over 90 dager og øvrige kredittforringede engasjement (uten betalingsmislighold over 90 dager).

	31.12.2020			31.12.2019		
KONSERN	Sum	PM	NL	Sum	PM	NL
Brutto engasjement med betalingsmislighold over 90 dager	83	72	11	162	76	86
Brutto øvrige kredittforringede engasjement	967	39	928	814	34	780
Brutto kredittforringede engasjement	1 050	111	939	976	110	866
Tapsavsetning på engasjement med betalingsmislighold over 90 dager	18	12	6	24	19	5
Tapsavsetning på øvrige kredittforringede engasjement	191	8	183	216	5	211
Tapsavsetning knyttet til kredittforringede engasjement	209	20	189	240	24	216
Netto engasjement med betalingsmislighold over 90 dager	65	60	5	138	57	81
Netto øvrige kredittforringede engasjement	776	31	745	598	29	569
Netto kredittforringede engasjement	841	91	750	736	86	650
Brutto kredittforringede engasjement i % av utlån/garantier	1,53	0,24	4,09	1,48	0,25	3,96
Netto kredittforringede engasjement i % av utlån/garantier	1,22	0,20	3,27	1,12	0,20	2,98

MORBANK	Sum	PM	NL	Sum	PM	NL
Brutto engasjement med betalingsmislighold over 90 dager	83	72	11	162	76	86
Brutto øvrige kredittforringede engasjement	967	39	928	814	34	780
Brutto kredittforringede engasjement	1 050	111	939	976	110	866
Tapsavsetning på engasjement med betalingsmislighold over 90 dager	18	12	6	24	19	5
Tapsavsetning på øvrige kredittforringede engasjement	191	8	183	214	3	211
Tapsavsetning knyttet til kredittforringede engasjement	209	20	189	238	22	216
Netto engasjement med betalingsmislighold over 90 dager	65	60	5	138	57	81
Netto øvrige kreditforringede engasjement	776	31	745	600	31	569
Netto kredittforringede engasjement	841	91	750	738	88	650
Brutto kredittforringede engasjement i % av utlån/garantier	2,64	0,64	4,17	2,43	0,59	4,05
Netto kredittforringede engasjement i % av utlån/garantier	2,12	0,53	3,33	1,87	0,05	3,06

Kredittforringede engasjement med kvantitative opplysninger om sikkerhetsstillelse og andre kredittforbedringer

KONSERN/MORBANK

2020	Kredittforringede engasjement	Avsetning for forventet tap	Vurdert verdi sikkerheter
Personkunder (PM)	111	-20	94
Næringslivskunder (NL)	939	-189	705
Sum	1 050	-209	799

KONSERN/MORBANK

2019	Kredittforringede engasjement	Avsetning for forventet tap	Vurdert verdi sikkerheter
Personkunder (PM)	110	-24	97
Næringslivskunder (NL)	866	-216	590
Sum	976	-240	687

Note 11

Markedsrisiko

Styret i banken fastsetter de langsiktige målene for bankens risikoprofil. Disse gjøres operasjonelle gjennom de fullmakter og rammer som er delegert i organisasjonen. Sparebanken Møre styrer markedsrisiko og håndterer fullmakter, rammer og retningslinjer knyttet til finansielle instrument basert på styrevedtatte strategidokument. Strategidokumentene er underlagt periodisk gjennomgang ved at de revideres/vedtas en gang i året av styret i banken. Dokumentene skal utover dette være videreformidlet, godkjent og forstått av de operative enhetene, bankens kontrollfunksjoner og administrasjon. For å sikre en nødvendig kvalitet og uavhengighet er utviklingen av risikostyringsverktøy og utføring av risikorapporteringen organisert i en enhet uavhengig av de operative virksomhetene.

Konsernets markedsrisiko måles og overvåkes med bakgrunn i konservative rammer som fornyes og godkjennes av styret minimum årlig.

Renterisiko fremgår av note 12, valutarisiko av note 13 og finansielle derivat er beskrevet i note 25.

Note 12

Renterisiko

Renterisiko oppstår ved at konsernet kan ha ulik rentebindingstid på sine eiendeler og forpliktelser. Sparebanken Møre måler renterisikoen ved analyser som gir effekten på balansen av en renteendring på 1 prosentpoengs parallellskift i rentekurven. På denne måten kan en kvantifisere hvilken risiko banken har påtatt seg og hvilken effekt denne har på balansepostene ved endringer i markedsrenten. Analysen legger til grunn gjenværende løpetid på den rentebærende delen av balansen. Desto lenger midler bindes opp ved en plassering, jo større er det potensielle tap/gevinst ved en stigning/et fall i markedsrenten. Konsernet har en kort rentebinding og renterisikoen vurderes som lav. Tabellen nedenfor viser potensiell effekt av verdiendringer på rentebærende finansielle eiendeler og forpliktelser for konsernet ved en økning i rentenivået på ett prosentpoeng. Beregningen er foretatt basert på gjeldende posisjoner og markedsrenter pr 31. desember. De foretatte beregningene bekrefter bankens lave risikotoleranse for verdiendringer grunnet renteutviklingen.

Banken utfører også sensitivitetsberegninger i et inntjeningsperspektiv, og en potensiell resultateffekt over en 1-års periode av en renteendring på 1 prosentpoeng er for konsernet beregnet til 46 mill. kroner.

Renterisiko

KONSERN			MORBANK	
31.12.2019	31.12.2020		31.12.2020	31.12.2019
		Løpetidsbånd		
9	9	Inntil 1 mnd	-2	-1
12	2	1 - 3 mnd	16	18
7	11	3 - 12 mnd	9	6
-19	-8	1 - 5 år	2	-16
-5	-2	Over 5 år	-1	-4
4	12	Totalt	24	3
-10	-13	Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	-13	-9
-21	-11	Utlån til og fordringer på kunder med fast rente	3	-21
-77	-78	Øvrige utlån	-48	-47
73	72	Innskudd fra kunder	72	73
39	36	Utstedte obligasjoner	4	7
0	6	Øvrige balanseposter	6	0
4	12	Totalt	24	3

Note 13

Valutarisiko

Sparebanken Møre måler valutarisikoen ut fra nettoposisjonene i de ulike valutaene. Det er et hovedprinsipp at alle forretninger mot kunder omgående skal dekkes med motgående forretning i markedet slik at valutakursrisikoen reduseres til et minimum. Banken har ingen egenhandel innenfor valutainstrumenter. Alle balanseposter i utenlandsk valuta er omregnet til NOK etter midtkurser fra Norges Bank pr. 31.12. For sedler og mynter er det brukt tilnærmet kjøpskurser. Løpende inntekter og utgifter er omregnet til NOK etter kurser på det tidspunkt de oppsto. Netto realiserte og urealiserte gevinster/tap er resultatført. Den utilsiktede valutarisikoen har vært på et minimum gjennom året.

KONSERN - 2020	Totalt	Norske kroner	Valuta	Herav: USD	EUR	JPY	CHF	Øvrige
Kontanter og fordringer på Norges Bank	542	542	0					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 166	837	329	83	129	10	1	106
Utlån til og fordringer på kunder	66 850	63 927	2 923	1 208	447	12	527	729
Sertifikater og obligasjoner	8 563	7 402	1 161		687			474
Øvrige eiendeler	2 365	2 344	21	7	9		2	3
Sum eiendeler	79 486	75 052	4 434	1 298	1 272	22	530	1 312
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	2 209	2 199	10	8				2
Innskudd fra kunder	39 023	38 228	795	134	549	10		102
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	28 774	20 116	8 658		8 658			
Øvrige forpliktelser	1 570	1 564	6	2	2			2
Ansvarlig lånekapital	702	702	0					
Egenkapital	7 208	7 208	0					
Sum forpliktelser og egenkapital	79 486	70 017	9 469	144	9 209	10	0	106
Valutakontrakter			5 049	-1 149	7 938	-12	-527	-1 201
Netto valutaeksponering			14	5	1	0	3	5
Effekt ved 10 % kursendring	2							

KONSERN - 2019	Totalt	Norske kroner	Valuta	Herav: USD	EUR	JPY	CHF	Øvrige
Kontanter og fordringer på Norges Bank	1 072	1 072	0					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 088	919	169	78	47		12	32
Utlån til og fordringer på kunder	64 029	60 928	3 101	1 221	440	25	791	624
Sertifikater og obligasjoner	6 938	5 992	946		607			339
Øvrige eiendeler	1 748	1 661	87	29	47		7	4
Sum eiendeler	74 875	70 572	4 303	1 328	1 141	25	810	999
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	817	806	11	8				3
Innskudd fra kunder	36 803	36 474	329	138	169	1		21
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	28 271	20 171	8 100		8 100			
Øvrige forpliktelser	1 310	1 267	43	4	39			
Ansvarlig lånekapital	704	704	0					
Egenkapital	6 970	6 970	0					
Sum forpliktelser og egenkapital	74 875	66 392	8 483	150	8 308	1	0	24
Valutakontrakter			4 196	-1 176	7 169	-24	-803	-970
Netto valutaeksponering			16	2	2	0	7	5
Effekt ved 10 % kursendring	2							

MORBANK - 2020	Totalt	Norske kroner	Valuta	Herav: USD	EUR	JPY	CHF	Øvrige
Kontanter og fordringer på Norges Bank	542	542	0					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5 925	5 596	329	83	129	10	1	106
Utlån til og fordringer på kunder	37 925	35 002	2 923	1 208	447	12	527	729
Sertifikater og obligasjoner	8 950	7 789	1 161		687			474
Øvrige eiendeler	3 276	3 255	21	7	9		2	3
Sum eiendeler	56 618	52 184	4 434	1 298	1 272	22	530	1 312
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	3 113	3 103	10	8				2
Innskudd fra kunder	39 049	38 254	795	134	549	10		102
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5 286	5 286	0					
Øvrige forpliktelser	1 514	1 508	6	2	2			2
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	702	702	0					
Egenkapital	6 954	6 954	0					
Sum forpliktelser og egenkapital	56 618	55 807	811	144	551	10	0	106
Valutakontrakter			-3 609	-1 149	-720	-12	-527	-1 201
Netto valutaeksponering			14	5	1	0	3	5
Effekt ved 10 % kursendring	2							

MORBANK - 2019	Totalt	Norske kroner	Valuta	Herav: USD	EUR	JPY	CHF	Øvrige
Kontanter og fordringer på Norges Bank	1 072	1 072	0					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 259	3 090	169	78	47		12	32
Utlån til og fordringer på kunder	38 494	35 393	3 101	1 221	440	25	791	624
Sertifikater og obligasjoner	6 260	5 314	946		607			339
Øvrige eiendeler	3 186	3 099	87	29	47		7	4
Sum eiendeler	52 271	47 968	4 303	1 328	1 141	25	810	999
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	1 519	1 508	11	8				3
Innskudd fra kunder	36 824	36 495	329	138	169	1		21
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5 209	5 209	0					
Øvrige forpliktelser	1 291	1 248	43	4	39			
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	704	704	0					
Egenkapital	6 724	6 724	0					
Sum forpliktelser og egenkapital	52 271	51 888	383	150	208	1	0	24
Valutakontrakter			-3 904	-1 176	-931	-24	-803	-970
Netto valutaeksponering			16	2	2	0	7	5
Effekt ved 10 % kursendring	2							

Note 14

Likviditetsrisiko

Styringen av Sparebanken Møres finansieringsstruktur er fastsatt i en overordnet likviditetsstrategi som blir evaluert og vedtatt av styret minimum en gang i året. Her beskrives de mål banken har for å bevare sin finansielle styrke, og det er definert konkrete rammer på ulike områder for bankens likviditetsstyring. Likviditetsstyringen inneholder også stresstester hvor en simulerer likviditetseffekten av ulike scenarier ved å kvantifisere sannsynligheten for refinansiering fra de ulike likvidetskildene. Banken har inkludert i sin strategi å spre finansieringen på flere kilder, både hva gjelder markeder, instrumenter og løpetider, for å redusere risikoen.

For å sørge for at konsernets likviditetsrisiko holdes på et lavt nivå skal utlån til kunder i hovedsak finansieres ved kundeinnskudd, samt langsiktig verdipapirgjeld. Likviditetsrisikoen styres gjennom både kortsiktige rammer som begrenser netto refinansieringsbehov, og et langsiktig styringsmål.

Innskuddsdekningen i konsernet, beregnet inklusive overførte boliglån til Møre Boligkreditt AS, utgjorde 58,1 % ved utgangen av 2020, mot 57,2 % ved utgangen av 2019.

Gjennomsnittlig restløpetid på porteføljen av senior obligasjonslån og obligasjoner med fortrinnsrett var henholdsvis 3,2 år og 3,7 år ved utgangen av 2020, mot 1,9 år og 4,0 år ett år tidligere.

Banken har også beholdning av verdipapirer, som inngår som et ledd i den løpende likviditetsstyringen. Se ytterligere informasjon i note 22 og 24.

Tabellene nedenfor viser kontraktmessige ikke-diskonterte kontantstrømmer. Tallstørrelsene kan således ikke avstemmes mot balansen.

Likviditetsrisiko 31.12.2020

KONSERN	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på Norges Bank	542	0	0	0	0	542
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 166	0	0	0	0	1 166
Utlån til og fordringer på kunder	8 504	726	2 320	15 590	51 853	78 993
Sertifikater og obligasjoner	175	196	1 204	6 619	482	8 676
Sum eiendeler	10 387	922	3 524	22 209	52 335	89 377
Forpliktelser						
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	1 710	1	5	513	0	2 229
Innskudd fra kunder	37 437	611	985	21	0	39 054
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5	370	3 855	23 347	1 676	29 253
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner	2	1	10	55	735	803
Sum forpliktelser	39 154	983	4 855	23 936	2 411	71 339
Finansielle derivat						
Kontantstrømmer inn	2	49	237	791	234	1 313
Kontantstrømmer ut	8	74	249	721	186	1 238
Sum finansielle derivat	-6	-25	-12	70	48	75

Likviditetsrisiko 31.12.2019

KONSERN	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på Norges Bank	1 072	0	0	0	0	1 072
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 088	0	0	0	0	1 088
Utlån til og fordringer på kunder	11 298	235	1 678	15 862	48 431	77 504
Sertifikater og obligasjoner	122	406	949	5 850	650	7 977
Sum eiendeler	13 580	641	2 627	21 712	49 081	87 641
Forpliktelser						
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	318	2	10	526	0	856
Innskudd fra kunder	35 172	476	1 171	24	0	36 843
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	236	602	3 665	20 303	5 004	29 810
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner	4	2	18	96	786	906
Sum forpliktelser	35 730	1 082	4 864	20 949	5 790	68 415
Finansielle derivat						
Kontantstrømmer inn	14	62	271	941	391	1 679
Kontantstrømmer ut	26	95	359	1 219	337	2 036
Sum finansielle derivat	-12	-33	-88	-278	54	-357

Likviditetsrisiko 31.12.2020

MORBANK	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på Norges Bank	542	0	0	0	0	542
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5 925	0	0	0	0	5 925
Utlån til og fordringer på kunder	4 263	639	1 921	13 104	24 093	44 020
Sertifikater og obligasjoner	176	197	1 136	7 086	482	9 077
Sum eiendeler	10 906	836	3 057	20 190	24 575	59 564
Forpliktelser						
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	2 614	1	5	513	0	3 133
Innskudd fra kunder	37 411	611	985	21	0	39 028
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5	331	683	4 438	0	5 457
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner	2	1	10	55	735	803
Sum forpliktelser	40 032	944	1 683	5 027	735	48 421
Finansielle derivat						
Kontantstrømmer inn	2	31	131	393	124	681
Kontantstrømmer ut	4	45	147	443	130	769
Sum finansielle derivat	-2	-14	-16	-50	-6	-88

Likviditetsrisiko 31.12.2019

MORBANK	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år	Totalt
Eiendeler						
Konter og fordringer på Norges Bank	1 072	0	0	0	0	1 072
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 259	0	0	0	0	3 259
Utlån til og fordringer på kunder	7 114	235	1 601	15 550	27 346	51 846
Sertifikater og obligasjoner	121	404	471	5 641	650	7 287
Sum eiendeler	11 566	639	2 072	21 191	27 996	63 464
Forpliktelser						
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	1 020	2	10	526	0	1 558
Innskudd fra kunder	35 151	476	1 171	24	0	36 822
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4	521	83	4 818	0	5 426
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner	4	2	18	96	786	906
Sum forpliktelser	36 179	1 001	1 282	5 464	786	44 712
Finansielle derivat						
Kontantstrømmer inn	14	47	174	538	202	975
Kontantstrømmer ut	10	48	168	515	202	943
Sum finansielle derivat	4	-1	6	23	0	32

Note 15

Netto renteinntekter

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av effektiv rentemetode. Dette innebærer løpende inntektsføring av renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyrer. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid.

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes både for balanseposter som vurderes til amortisert kost, og balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet, med unntak av etableringsgebyrer på utlån til virkelig verdi som inntektsføres når de opptjenes. Renteinntekter på nedskrevne engasjementer beregnes ved bruk av effektiv rente av nedskrevet verdi. Renteinntekter på finansielle instrumenter inkluderes på linjen for "Netto renteinntekter".

Netto renteinntekter

KONSERN				MORBANK		
2020				2020		
Vurdert til virkelig verdi	Vurdert til amortisert kost	Totalt		Totalt	Vurdert til amortisert kost	Vurdert til virkelig verdi
			Renteinntekter av:			
-	7	7	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	32	32	-
91	1 755	1 846	Utlån til og fordringer på kunder	1 172	1 108	64
101	-	101	Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	105	-	105
192	1 762	1 954	Sum renteinntekter	1 309	1 140	169
			Rentekostnader på:			
-	12	12	Gjeld til kredittinstitusjoner	22	22	-
-	280	280	Innskudd fra og gjeld til kunder	280	280	-
-	370	370	Utstedte sertifikater og obligasjoner	65	65	-
-	17	17	Ansvarlig lånekapital	17	17	-
-	47	47	Andre rentekostnader	42	42	-
-	726	726	Sum rentekostnader	426	426	-
192	1 036	1 228	Netto renteinntekter	883	714	169

KONSERN			MORBANK		
2019			2019		
Vurdert til virkelig verdi	Vurdert til amortisert kost	Totalt	Totalt	Vurdert til amortisert kost	Vurdert til virkelig verdi
Renteinntekter av:					
-	17	17	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	34	34
113	2 068	2 181	Utlån til og fordringer på kunder	1 446	1 333
130	-	130	Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	132	-
243	2 085	2 328	Sum renteinntekter	1 612	1 367
Rentekostnader på:					
-	13	13	Gjeld til kredittinstitusjoner	31	31
-	396	396	Innskudd fra og gjeld til kunder	396	396
-	530	530	Utstedte sertifikater og obligasjoner	104	104
-	33	33	Ansvarlig lånekapital	33	33
-	42	42	Andre rentekostnader	41	41
-	1 014	1 014	Sum rentekostnader	605	605
243	1 071	1 314	Netto renteinntekter	1 007	762

Note 16

Netto provisjons- og andre inntekter

Garantiprovisjoner inntektsføres løpende, tilsvarende som for renteinntekter.

Alle gebyrer relatert til betalingstransaksjoner inntektsføres når transaksjonen skjer. Honorarer og gebyrer fra salg eller formidling av aksjer, aksjefond, forsikring, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskaper, inntektsføres når den inntektsgenererende aktiviteten er utført. Kundehandler med finansielle instrumenter vil generere inntekter i form av marginer og kurtasje, som inntektsføres når handelen er gjennomført. Utbytte på aksjer inntektsføres når utbyttet er endelig vedtatt.

KONSERN			MORBANK	
2019	2020		2020	2019
28	36	Garantiprovisjon	36	28
22	23	Inntekter fra forsikringssalg	23	22
11	11	Inntekter fra fondssalg/verdipapirer	11	11
36	36	Inntekter fra Aktiv Forvaltning	36	36
97	81	Inntekter fra betalingsformidling	81	97
27	23	Andre gebyrer og provisjonsinntekter	22	26
221	210	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	209	220
-26	-26	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-26	-26
20	23	Inntekter eiendomsmegling	0	0
4	4	Øvrige driftsinntekter	44	38
24	27	Andre driftsinntekter	44	38
219	211	Netto provisjons- og andre driftsinntekter	227	232

Tabellen nedenfor viser provisjonsinntekter og -kostnader omfattet av IFRS 15 brutt ned på de største hovedpostene og fordelt pr segment.

Resultat - 2020	Konsern	Annet	Næringsliv	Personmarked	Eiendomsmegling
Garantiprovisjon	36	0	36	0	0
Inntekter fra forsikringssalg	23	0	2	21	0
Inntekter fra fondssalg/verdipapirer	11	0	0	11	0
Inntekter fra Aktiv Forvaltning	36	4	18	14	0
Inntekter fra betalingsformidling	81	13	17	51	0
Andre gebyrer og provisjonsinntekter	23	4	7	12	0
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	210	21	80	109	0
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-26	-8	-1	-17	0
Inntekter eiendomsmegling	23	0	0	0	23
Øvrige driftsinntekter	4	3	1	0	0
Andre driftsinntekter	27	3	1	0	23
Netto provisjons- og andre driftsinntekter	211	16	80	92	23

Resultat - 2019	Konsern	Annet	Næringsliv	Personmarked	Eiendomsmegling
Garantiprovisjon	28	0	28	0	0
Inntekter fra forsikringssalg	22	0	1	21	0
Inntekter fra fondssalg/verdipapirer	8	3	0	8	0
Inntekter fra Aktiv Forvaltning	36	0	19	17	0
Inntekter fra betalingsformidling	86	11	16	70	0
Andre gebyrer og provisjonsinntekter	25	2	6	19	0
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	205	16	70	135	0
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-26	0	-1	-25	0
Inntekter eiendomsmegling	20	0	0	0	20
Øvrige driftsinntekter	4	4	0	0	0
Andre driftsinntekter	24	4	0	0	20
Netto provisjons- og andre driftsinntekter	219	20	69	110	20

Note 17

Netto inntekter/tap fra finansielle instrumenter

KONSERN				MORBANK	
2019	2020		Note	2020	2019
12	22	Utbytte	<u>29</u>	249	184
-24	78	Verdiendring på fastrenteutlån	<u>24</u>	103	-24
28	-77	Derivat knyttet til fastrenteutlån		-104	28
79	-600	Verdiendring på utstedte obligasjoner og sertifikater		-14	6
-77	596	Derivat knyttet til utstedte obligasjoner og sertifikater		13	-7
16	-3	Kursgevinst/-tap aksjer		-3	16
-17	-7	Kursgevinst/-tap obligasjoner		-5	-10
41	52	Valutahandel (for kunder)		52	41
16	15	Øvrige inntekter		13	15
74	74	Netto resultat fra finansielle instrumenter		303	249

Resultatførte verdiendringer på finansielle instrument i virkelig verdisikring

KONSERN				MORBANK	
2019	2020			2020	2019
73	-658	Verdisikret verdipapirgjeld med verdiendringer over resultatet		-14	3
-76	664	Finansielle derivater benyttet i sikringsbokføring		13	-7
-3	6	Totalt		-1	-4

Note 18

Lønn

KONSERN			MORBANK	
2019	2020	(Mill. kroner)	2020	2019
248	247	Lønn, feriepenger og andre kontantytelser	233	236
3	2	Honorarer styret/generalforsamling	2	3
15	0	Bonus/overskuddsdeling 1)	0	15
22	21	Pensjonskostnad (note 20)	21	22
38	38	Arbeidsgiveravgift	38	38
15	14	Arbeidsgiveravgift (finansskatt)	14	15
13	10	Andre personalkostnader	9	11
354	332	Sum lønn m.v.	317	340

2019	2020	Bemanning:	2020	2019
357	346	Årsverk pr. 31.12	335	344
358	354	Antall årsverk sysselsatt i regnskapsåret	341	345

1) Deler av bonusen (ca 50 %) for 2019 ble gitt i form av egenkapitalbevis (MORG). Egenkapitalbevisene ble kjøpt i markedet til børskurs, totalt ca 28 000 EKB.

Banken har pr. 31.12.2020 ikke forpliktelser overfor adm. direktør, medlemmer av styret eller andre ansatte til å gi spesielt vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet eller vervet, foruten en etterlønnssavtale på 6 måneder for adm. direktør. Det eksisterer ingen ordninger eller regnskapsmessige forpliktelser vedr. overskuddsdelinger, opsjoner, tegningsretter og lignende for noen av de nevnte personene. Vedrørende konsernets bonusordninger vises det til omtale i NUES-dokumentet punkt 12. Administrerende direktør har kontraktsfestet 6 måneders oppsigelsestid. Det vises for øvrig til note 20 for beskrivelse av pensjonsordninger. All lønn og annen godtgjørelse til ansatte i konsernet og nærstående parter er kostnadsført ved regnskapsårets slutt. Pensjonskostnader er regnskapsmessig kostnad for banken inkl. premiebetaling ved de ulike pensjonsordningene.

KONSERN - Lønn, annen godtgjørelse, pensjon

Lønn til adm.direktør utgjorde 2 992 032 kroner i 2020 (2019: 2 887 144 kroner). Beregnet fordel av naturalytelser utgjorde 277 805 kroner (2019: 245 082 kroner). I tillegg er det i bankens regnskap kostnadsført årets kostnader vedrørende adm. direktørs pensjonsavtale med 324 909 kroner (2019: 318 812 kroner) (jfr.note 20). Adm.direktør har en pensjonsalder på 65 år og det vil i perioden fra 65 til 67 år bli utbetalt en årlig pensjon som utgjør 70 % av sluttlønn. Forøvrig inngår adm. direktør i bankens ordinære innskuddspensjonsordning.

Lønn/honorar til tillitsvalgte organer

KONSERN (Tall i tusen kroner)	2020	2019
Generalforsamlingen	180	315
Styret *)	1 896	2 512

*) Lønn/honorar for 2019 inneholder etterbetaling for tidligere år.

Utlån, innskudd og garantier

KONSERN (Mill. kroner)	31.12.2020		31.12.2019	
	Utlån	Innskudd	Utlån	Innskudd
Generalforsamlingen	58	17	58	15
Styret	26	7	20	6
Ansatte	1 056	148	1 037	131

Utlån og andre forretningsmessige forhold til medlemmer av generalforsamlingen og styret er gitt til ordinære kundevilkår.

Det er ikke utstedt garantier for noen av medlemmene i generalforsamlingen, styret eller ansatte.

Rentesubsidiering av lån til ansatte

Fordelen av lån gitt til en rentesats som er lavere enn den rentesatsen (gjennomsnittlig 2,17 % i 2020) som gir grunnlag for fordelsbeskatning av ansatte er beregnet til 5 138 288 kroner mot 2 004 361 kroner i 2019.

Renteinntekter og rentekostnader knyttet til generalforsamling og styre

(Mill. kroner)	2020	2019
Renteinntekter	2	2
Rentekostnader	0	0

Lønn, annen godtgjørelse - MORBANK

Tall i tusen kroner	Lønn/honorar		Annen godtgjørelse	
	2020	2019	2020	2019
Generalforsamlingen				
Jan Kåre Aurdal	54	57		
Øvrige medlemmer 3)	126	258		
Sum ytelser til generalforsamlingen	180	315		
Styret				
Leif-Arne Langøy, styreleder	422	581		
Ragna Brenne Bjerkeset, styrets nestleder	208	294		
Henrik Grung	242	343		
Jill Aasen	242	254		
Ann Magritt Bjåstad Vikebakk	229	319		
Kåre Øyvind Vassdal	120	-		
Helge Karsten Knudsen, ansattes representant 1)	188	227		
Marie Rekdal Hide, ansattes representant 2)	170	168		
Tidligere styremedlem				
Roy Reite	75	328		
Sum ytelser til styret 4)	1 896	2 512	0	0
Administrerende direktør				
Trond Lars Nydal	2 992	2 887	278	245
Konsernledelsen				
Leder divisjon Personmarked Elisabeth Blomvik	1 485	1 462	141	130
Leder divisjon Næringslivsmarked Terje Krøvel	1 596	1 583	134	153
Leder seksjon Organisasjonsutvikling Kjetil Hauge 6)	1 290	1 268	87	95
Leder seksjon Treasury og Markets Runar Sandanger 5)	1 792	1 613	120	154
Leder seksjon Økonomi, Regnskap og Eiendom Idar Vattøy 6)	1 401	1 381	91	98
Leder seksjon Risikostyring og Compliance Erik Røkke 5)	1 391	1 375	116	119
Leder seksjon Forretningsstøtte Perdy Lunde	1 597	1 492	92	103
Leder seksjon Kommunikasjon og Konsernstøtte Tone S. Gjerdsbakk	1 285	1 262	118	124
Leder seksjon Kundeopplevelse Arild Sulebakk	1 308	1 276	99	104
Sum ytelser til konsernledelsen	13 145	12 712	998	1 080

Øvrige ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering

Daglig leder Møre Boligkreditt AS Ole Kjerstad	1 054	1 036	34	40
--	-------	-------	----	----

Øvrige ansatte med kontrolloppgaver

Leder avdeling Compliance Olav Heggheim	856	845	25	35
Leder avdeling Risikostyring Leif Kylling	1 040	1 031	48	48
Leder avdeling Operasjonell risiko Laila Hurlen	968	641	27	26
Personalsjef Anton Flåen	1 091	1 090	16	60

1) Ordinær lønn utgjør kr 540 196 (2019: kr 541 957).

2) Ordinær lønn utgjør kr 607 644 (2019: kr 610 492).

3) Nestleder og medlemmer av generalforsamlingen godtgjøres med kr 3 000 pr møte i 2020. Det er avholdt 1 møte i 2020.

4) Lønn/honorar for 2019 inneholder etterbetaling for tidligere år.

5) Ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering

6) Ansatte med kontrolloppgaver

Utlån

(Tall i tusen kroner)

Utlån

	31.12.2020	31.12.2019
Generalforsamlingen		
Jan Kåre Aurdal	2 057	2 458
Øvrige medlemmer (43 stk. i 2020 og 43 stk i 2019)	56 173	55 919
Styret		
Leif-Arne Langøy, styreleder	0	0
Ragna Brenne Bjerkeset, styrets nestleder	2 298	2 877
Henrik Grung	0	0
Jill Aasen	0	0
Ann Magritt Bjåstad Vikebakk	6 999	7 645
Kåre Øyvind Vassdal	7 173	-
Helge Karsten Knudsen, ansattes representant	3 660	3 568
Marie Rekdal Hide, ansattes representant	5 398	5 515
Tidligere styremedlem		
Roy Reite	0	0
Administrerende direktør		
Trond Lars Nydal	2 971	3 722
Ansatte	1 056 227	1 037 279

Utlån og andre forhold til medlemmer av styret og generalforsamlingen er gitt til ordinære kundevilkår.

Det er ikke utstedt garantier for noen av medlemmene i generalforsamlingen, styret, adm. direktør eller bankens ansatte.

Lån til adm.direktør og ansattes representant i styret er gitt til ansattevilkår.

Note 19

Driftskostnader ekskl. personal

Tabellen gir en oversikt over sentrale kostnadsposter. Øvrige kostnader er inkludert i linjen Andre driftskostnader.

KONSERN			MORBANK	
2019	2020	(Mill.kroner)	2020	2019
109	118	IT-kostnader	118	109
24	14	Telefon/Porto/Kontorrekvisita/Reisekostn./KM mm.	14	24
21	25	Markedsføringskostnader	25	21
26	22	Av- og nedskrivninger varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	27	30
24	24	Av- og nedskrivninger IFRS 16 (leieavtaler lokaler)	24	24
32	32	Lokalkostnader	46	46
-26	-26	Lokalkostnader IFRS 16 (leieavtaler lokaler)	-26	-26
16	9	Kostnader varige driftsmidler	9	16
5	5	Formuesskatt	5	5
61	75	Andre driftskostnader (inkl. honorar til ekstern revisor)	43	28
292	298	Sum andre driftskostnader	285	277

Spesifikasjon av honorar til ekstern revisor (inkl. merverdiavgift)

KONSERN			MORBANK	
2019	2020	(Tall i tusen kroner)	2020	2019
1 394	1 391	Honorar for lovpålagt revisjon	1 022	973
394	330	Honorar andre attestasjonstjenester	6	12
259	221	Honorar skatterådgivning	88	140
1 052	636	Honorar andre tjenester utenfor revisjon	618	1 001
3 099	2 578	Honorar ekstern revisor (inkl. merverdiavgift)	1 734	2 126

Note 20

Pensjon

Konsernet har to pensjonsordninger, en ytelsesbasert pensjonsordning og en innskuddsbasert pensjonsordning. Konsernet er for øvrig med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon, AFP.

Konsernets pensjonsordninger oppfyller kravene i lov om tjenestepensjon.

Ytelsesbasert pensjonsordning ved egen pensjonskasse

Den eksisterende ytelsesbaserte pensjonsordningen ble lukket for nye medlemmer pr 31.12.2009. Med virkning fra 31.12.2015 ble ytelsesordningen ytterligere lukket ved at alle ansatte født i 1959 eller senere ble overført fra ytelsespensjon til innskuddspensjon.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser knyttet til den ytelsesbaserte ordningen regnskapsføres i henhold til IAS 19.

Pensjonsforpliktelsene er vurdert av aktuar årlig, basert på forutsetninger fastsatt av banken.

Pensjonsforpliktelsene beregnes som nåverdien av fremtidige, sannsynlige pensjonsutbetalinger og bygger på økonomiske og aktuarmessige beregninger og forutsetninger. Differansen mellom beregnet påløpt forpliktelse og verdien av pensjonsmidlene er ført i balansen. Aktuarielle gevinster og tap som skyldes endrede forutsetninger eller avvik mellom forventet og faktisk avkastning på pensjonsmidlene, innregnes i andre inntekter og kostnader i utvidet resultatregnskap i den perioden de oppstår.

Diskonteringsrenten baseres på renten på foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet. Det norske markedet for obligasjoner med fortrinnsrett vurderes å inneha de egenskaper som tilsier at det kan legges til grunn i beregningen av diskonteringsrenten.

Forventet avkastning på pensjonsmidler beregnes med samme rente som er benyttet for diskontering av pensjonsforpliktelsene. Avkastning utover diskonteringsrenten innregnes i andre inntekter og kostnader i utvidet resultatregnskap.

Den delen av konsernets pensjonsordning som er ytelsesbasert gir de ansatte rett til avtalte fremtidige pensjonsytelser på differansen mellom 70 % av sluttlønn ved opptjeningsalder 67 år og beregnet ytelse fra Folketrygden, forutsatt full opptjening (30 år). Forpliktelsen omfatter 31 (2019: 42) aktive medlemmer og 285 (2019: 279) pensjonister ved utgangen av 2020.

Innskuddsbasert pensjonsordning

For innskuddsbaserte pensjonsordninger innbetales det en prosentvis andel av inntekt, avhengig av den enkelte ansattes inntektsnivå. Det er inngått avtale med DNB, og innbetalingene utgiftsføres løpende. Innskuddsordningen er vedtatt å ha innskuddssatser på 7 % for lønn i intervallet opp til 7,1 ganger folketrygdens Grunnbeløp (G) og 15 % for lønn i intervallet 7,1 til 12 G. Pensjonspremien kostnadsføres når den påløper og presenteres under Lønn m.v.

Bankens datterselskap Møre Eiendomsmegling AS har ytet innskuddsbasert pensjonsordning til sine ansatte. Tilskuddet blir fastsatt som 3 % av den ansattes lønn.

Konsernets kostnad knyttet til innskuddspensjon utgjør 14 mill. kroner i 2020 (13 mill. kroner i 2019).

Pensjonsavtale adm. direktør

Adm.direktør har en pensjonsalder på 65 år og det vil i perioden fra 65 til 67 år bli utbetalt en årlig pensjon som utgjør 70 % av sluttlønn. Forøvrig inngår adm. direktør i bankens ordinære innskuddspensjonsordning.

Avtalefestet pensjon (AFP)

AFP-ordningen er ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte som er omfattet av ordningen og som oppfyller vilkårene for AFP, kan velge å ta ut AFP fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Premien for 2020 ble fastsatt til 2,5 % av samlede utbetalinger mellom 1 G og 7,1 G til bedriftens arbeidstakere i aldersgruppen 13 til 61 år. For 2021 er premien fastsatt til 2,5 %. Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende årene. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Kostnadsførte premiebetalinger utgjør 4 mill. kroner i 2020 (4 mill. kroner i 2019).

Tallene i tabellene under er like for morbanken og konsernet.

Økonomiske og aktuariemessige forutsetninger

	Forpliktelser		Kostnader	
	31.12.2020	31.12.2019	2020	2019
Diskonteringsrente/forventet avkastning på midlene	1,50	2,30	2,30	2,80
Lønnsregulering	2,00	2,25	2,25	2,75
Pensjonsregulering	0	0	0	0
Regulering av folketrygdens grunnbeløp	1,75	2,00	2,00	2,50
Arbeidsgiveravgift	19,10	19,10	19,10	19,10
Dødelighetsrisiko mv.	K 2013BE	K 2013BE	K 2013BE	K 2013BE
Uføretariff	IR02	IR02	IR02	IR02

Pensjonskostnader i ordinært resultat	2020	2019
Nåverdi av pensjonsopptjening i året inklusive administrasjonskostnader	3	5
Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	7	8
Forventet avkastning av pensjonsmidler	-7	-9
Periodens netto pensjonskostnad fra pensjonskassen	3	4
Endring nåverdi pensjonsopptjening øvrige pensjonsordninger	-2	-1
Pensjonskostnader over bankens drift, inkl. kostnader til innskuddspensjon og AFP-ordningene	20	19
Totale pensjonskostnader	21	22

Spesifikasjon av estimatavvik i utvidet resultat	2020	2019
Endring i diskonteringsrenten	-38	-21
Endring i andre økonomiske forutsetninger	4	3
Estimatavvik på pensjonsmidler	-2	-11
Sum estimatavvik (positivt tall er inntekt og negativt tall er kostnad)	-36	-29

Totale pensjonsforpliktelser/-midler	31.12.2020	31.12.2019
Pensjonsforpliktelse	342	320
Verdi av pensjonsmidler	-315	-317
Netto pensjonsforpliktelser/-midler pensjonskassen	27	3
Netto pensjonsforpliktelser toppledere/banksjefer	30	29
Sum netto pensjonsforpliktelser/-midler	57	32

Sensitivitetsanalyse	Endring i diskonteringsrenten i %	Effekt på bruttoforpliktelsen i % pr 31.12.2020	Effekt på pensjonskostnaden i % i 2020
Sikret ordning (Pensjonskassen)	0,5	-6,1	-6,0
Sikret ordning (Pensjonskassen)	-0,5	6,6	6,6
Usikrede ordninger (øvrige ordninger)	0,5	-5,2	-5,8
Usikrede ordninger (øvrige ordninger)	-0,5	5,8	6,2

Sensitivitetsanalysen over er basert på endring i diskonteringsrenten, gitt at alle andre forutsetninger holdes konstante.

Sensitivitetsberegningen er utført ved bruk av samme metode som aktuarberegningen for beregning av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Forvaltning av Pensjonskassens midler

Sparebanken Møre har egen pensjonskasse som håndterer pensjonsytelsene ved en opptjeningsalder på 67 år.

Kapitalen skal forvaltes under hensyn til sikkerhet, risikospredning, avkastning og likviditet. Pensjonskassen skal drive kapitalforvaltningen slik at riktig oppfyllelse av forsikringsforpliktelsene sikres. Forvaltningen skal særlig ivareta sikkerhet over tid på bakgrunn av pensjonskassens langsiktige forpliktelser.

Pensjonskassen har investert i 1.950 (2.752) egenkapitalbevis utstedt av Sparebanken Møre. Utover dette har ikke Pensjonskassen investert i finansielle instrument utstedt av Sparebanken Møre eller i eiendommer som eies eller benyttes av banken.

Pensjonskassen har et innskudd i Sparebanken Møre på 56 mill. kroner i 2020 (21 mill. kroner).

Investeringsprofil pensjonsmidler	31.12.2020		31.12.2019	
	Virkelig verdi	Andel i %	Virkelig verdi	Andel i %
Aksjer	83	14,4	91	16,0
Fondsandeler	72	12,5	47	8,3
Obligasjoner/sertifikat	339	58,9	378	66,7
Bankinnskudd	82	14,2	51	9,0
Sum pensjonsmidler	576	100,0	567	100,0

Av de totale pensjonsmidlene på 576 mill. kroner (567 mill. kroner) er 315 mill. kroner (317 mill. kroner) knyttet til ytelsesordningen i Sparebanken Møre. Øvrige pensjonsmidler (eksklusiv Pensjonskassens kapitalinnskudd på 69 mill.kroner) er knyttet til utstedte fripoliser, som administreres av Sparebanken Møres Pensjonskasse.

Verdijustert kapitalavkastning i %	31.12.2020	31.12.2019
Sum pensjonsmidler	3,10	6,92

Note 21

Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring utsatt skatt.

Utsatt skatt/eiendel ved utsatt skatt er utregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld ved utgangen av regnskapsåret. Midlertidige negative og positive forskjeller som blir reversert eller kan reverseres i samme periode, er utlignet og nettoført.

Eiendel ved utsatt skatt blir regnskapsført når det er sannsynlig at konsernet vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd til å nyttiggjøre eiendelen. På hver balansedato foretar konsernet en gjennomgang av regnskapsført eiendel ved utsatt skatt og dets regnskapsførte verdi. Konsernet vil eventuelt redusere eiendelen i den grad konsernet ikke lenger kan nyttiggjøre seg den.

Betalbar skatt, utsatt skatt og eiendel ved utsatt skatt er regnskapsført over utvidet resultat i den grad dette relaterer seg til forhold som er regnskapsført over utvidet resultat. Midlertidige forskjeller, herunder tilhørende beregnet utsatt skatt knyttet til estimatavvik på pensjoner er således ført over utvidet resultat, samt betalbar skatt knyttet til verdiendring på basisspreder som er regnskapsført i utvidet resultat.

Utsatt skatt og eiendel ved utsatt skatt er målt basert på forventet fremtidig skattesats til de selskapene i konsernet hvor det har oppstått midlertidige forskjeller. Utsatt skatt og eiendel ved utsatt skatt er regnskapsført uavhengig av når forskjellene vil reverseres. Eiendel ved utsatt skatt er ført opp til nominell verdi.

Sparebanken Møre er gjenstand for finansskatt og har derfor en skattesats på 25 %, både for 2019 og 2020. Datterselskapene har imidlertid en skattesats på 22 % for både 2019 og 2020. For morbanken er dermed både betalbar skatt og utsatt skatt beregnet med en skattesats på 25 % for alle årene, mens det for datterselskapene er benyttet en skattesats på 22 %.

Hele skattekostnaden er knyttet til Norge.

Skattekostnad i resultatregnskapet

KONSERN			MORBANK	
2019	2020		2020	2019
151	111	Betalbar skatt på periodens resultat	109	88
60	56	Endring i utsatt skatt mot ordinært resultat *)	-7	65
-11	0	For mye/lite kostnadsført tidligere år	0	-3
200	167	Skattekostnad	102	150
22,0	22,8	Effektiv skattesats (skattekostnad i % av resultat før skatt)	15,4	18,5

*) Skatterapporteringen for tidligere år ble korrigert i 2019. Dette medførte en reduksjon i utsatt skattefordel og en tilsvarende reduksjon i skyldig betalbar skatt, hvorav 51 mill. kroner knyttet til datterselskapet Møre Boligkreditt AS fremdeles var utestående pr 31.12.2019.

Skattekostnad i utvidet resultat

KONSERN			MORBANK	
2019	2020		2020	2019
-7	-9	Endring i utsatt skatt som følge av estimatavvik på pensjon	-9	-7
0	1	Effekt på skatt av verdiendring på basisspreader	0	0
-7	-8	Skattekostnad i utvidet resultat	-9	-7

Spesifikasjon av forskjellen mellom regnskapsmessig og skattemessig resultat

KONSERN			MORBANK	
2019	2020		2020	2019
911	734	Resultat før skattekostnad	663	811
-27	-14	Ikke skattepliktige inntekter og ikke fradragberettigede kostnader knyttet til aksjer	-242	-199
-23	-27	Fradragberettigede renter på fondsobligasjon ført som egenkapital	-27	-23
14	10	Andre ikke skattepliktige inntekter og ikke fradragberettigede kostnader	11	25
-239	-308	Endringer i midlertidige forskjeller *)	31	-262
636	395	Skattepliktig inntekt	436	352
151	111	Skyldig betalbar skatt på ordinært resultat (25 % for morbanken og 22 % for datterselskapene)	109	88
0	0	Skyldig betalbar skatt på utvidet resultat (25 % for morbanken og 22 % for datterselskapene)	0	0
151	111	Skyldig betalbar skatt i balansen *)	109	88

*) Skatterapporteringen for tidligere år ble i 2019 korrigert. Dette medførte pr 31.12.2019 en reduksjon i utsatt skattefordel og en tilsvarende reduksjon i skyldig betalbar skatt, hvorav 51 mill. kroner knyttet til datterselskapet Møre Boligkreditt AS fremdeles var utestående.

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller og sammensetningen av utsatt skatt

KONSERN			MORBANK	
31.12.2019	31.12.2020		31.12.2020	31.12.2019
		Midlertidige forskjeller knyttet til:		
-40	-30	Driftsmidler	-37	-52
217	227	Pensjonsforpliktelser	227	217
686	974	Andre midlertidige forskjeller	347	402
863	1 171	Netto negative (-)/positive forskjeller mot ordinært resultat	537	567
-248	-284	Andel av netto pensjonsforpliktelse ført mot utvidet resultatregnskap	-284	-248
4	5	Deltakerlignede selskaper	5	4
619	892	Totale negative (-)/positive forskjeller	258	323
0	-47	Underskudd til fremføring	0	0
146	194	Balanseført eiendel (-) eller forpliktelse ved utsatt skatt (25 % for morbanken og 22 % for datterselskapene)	65	81

Avstemming av skattekostnad mot resultat før skatt

KONSERN			MORBANK	
2019	2020		2020	2019
220	175	25 % av resultat før skatt (22 % for datterselskapene)	166	203
-7	-4	Aksjer 25 % (22 %)	-61	-50
-2	-4	Andre ikke skattepliktige inntekter og ikke fradagsberettigede kostnader 25 % (22 %)	-4	1
-11	0	For mye/lite kostnadsført tidligere år	0	-3
200	167	Sum skattekostnad	102	150

Note 22

Klassifikasjon av finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres på det tidspunkt konsernet blir part i instrumentenes kontraktsmessige betingelser. En finansiell eiendel fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller selskapet overfører den finansielle eiendelen på en slik måte at risiko- og fortjenestepotensialet ved den finansielle eiendelen i det alt vesentlige blir overført. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

KLASSIFISERING OG MÅLING

Konsernets beholdning av finansielle instrument klassifiseres ved første gangs regnskapsføring i henhold til IFRS 9. Finansielle eiendeler klassifiseres i en av følgende kategorier:

- amortisert kost
- virkelig verdi med verdiendringer over resultatet

Klassifiseringen av de finansielle eiendelene er avhengig av to faktorer:

- formålet ved anskaffelsen av det finansielle instrumentet
- de kontraktsmessige kontantstrømmene til de finansielle eiendelene

Finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost

Kategoriseringen av eiendelene forutsetter at følgende krav er oppfylt:

- eiendelen er anskaffet for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer
- kontantstrømmene består utelukkende av hovedstol og renter

Alle utlån og fordringer i konsernregnskapet, men med unntak av fastrenteutlån, er vurdert til amortisert kost med utgangspunkt i forventede kontantstrømmer. Forskjell mellom opptakskost og oppgjørsbeløpet ved forfall blir amortisert over lånets løpetid.

Utlån og fordringer

Alle utlån og fordringer balanseføres til virkelig verdi ved første gangs innregning, med tillegg av direkte henførbare transaksjonskostnader for instrumenter som ikke måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Virkelig verdi ved førstegangs innregning vil normalt være lik transaksjonsprisen. Ved fastsettelse av utlånets verdi på transaksjonstidspunktet (transaksjonspris) kommer direkte transaksjonskostnader til fradrag og periodiseres over utlånets løpetid som en del av utlånets effektive rente. Utlån måles etterfølgende til amortisert kost ved anvendelse av effektiv rentemetode. Den effektive renten er den renten på inngåelsestidspunktet som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontantstrømmer over utlånets forventede levetid, til netto balanseført verdi av utlånet. Ved gjennomføring av denne beregningen estimeres kontantstrømmene, og alle kontraktsmessige vilkår ved utlånet blir tatt i betraktning.

Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost

Verdipapirgjeld, herunder verdipapirgjeld som inngår i virkelig verdisikring, lån og innskudd fra kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder, er vurdert til amortisert kost med utgangspunkt i forventede kontantstrømmer. Beholdning av egne obligasjoner føres som reduksjon av gjelden.

Finansielle instrument vurdert til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet

Konsernets beholdning av obligasjoner i likviditetsporteføljen er klassifisert til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Porteføljen holdes utelukkende for likviditetsstyring og porteføljen omsettes

for å optimalisere avkastningen innenfor gjeldende kvalitetskrav til likviditetsporteføljen. Beholdningen av fastrenteutlån er klassifisert til virkelig verdi for å unngå regnskapsmessig misforhold sett i forhold til underliggende renteswapper.

Finansielle derivater er kontrakter som er inngått for å nøytralisere en allerede aktuell rente- eller valutarisiko banken har påtatt seg. Finansielle derivater bokføres til virkelig verdi med verdiendring over resultatet, og balanseføres brutto pr. kontrakt som henholdsvis eiendel eller gjeld.

Aksjeporteføljen bokføres til virkelig verdi med verdiendring over resultatet.

Tap og gevinst som følge av verdiendringer på de eiendeler og gjeld som måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet blir regnskapsført i den perioden de oppstår.

KONSERN - 31.12.2020	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle derivater som sikringsinstrument	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Sum bokført verdi
Kontanter og fordringer på Norges Bank			542	542
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			1 166	1 166
Utlån til og fordringer på kunder	4 372		62 478	66 850
Sertifikater og obligasjoner	8 563			8 563
Aksjer og andre verdipapirer	178			178
Finansielle derivater	589	1 204		1 793
Sum finansielle eiendeler	13 702	1 204	64 186	79 092
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner			2 209	2 209
Innskudd fra kunder			39 023	39 023
Finansielle derivater	525	12		537
Verdipapirgjeld			28 774	28 774
Ansvarlige lån			702	702
Sum finansielle forpliktelser	525	12	70 708	71 245

KONSERN - 31.12.2019	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle derivater som sikringsinstrument	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Sum bokført verdi
Konter og fordringer på Norges Bank			1 072	1 072
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			1 088	1 088
Utlån til og fordringer på kunder	4 197		59 832	64 029
Sertifikater og obligasjoner	6 938			6 938
Aksjer og andre verdipapirer	194			194
Finansielle derivater	683	493		1 176
Sum finansielle eiendeler	12 012	493	61 992	74 497
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner			817	817
Innskudd fra kunder			36 803	36 803
Finansielle derivater	263	25		288
Verdipapirgjeld			28 271	28 271
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner			704	704
Sum finansielle forpliktelser	263	25	66 595	66 883

MORBANK - 31.12.2020	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle derivater som sikringsinstrument	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Sum bokført verdi
Konter og fordringer på Norges Bank			542	542
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			5 925	5 925
Utlån til og fordringer på kunder	5 061		32 864	37 925
Sertifikater og obligasjoner	8 950			8 950
Aksjer og andre verdipapirer	178			178
Finansielle derivater	648	29		677
Sum finansielle eiendeler	14 837	29	39 331	54 197
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner			3 113	3 113
Innskudd fra kunder			39 049	39 049
Finansielle derivater	509	12		521
Verdipapirgjeld			5 286	5 286
Ansvarlige lån			702	702
Sum finansielle forpliktelser	509	12	48 150	48 671

MORBANK - 31.12.2019	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Finansielle derivater som sikringsinstrument	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Sum bokført verdi
Kontanter og fordringer på Norges Bank			1 072	1 072
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			3 259	3 259
Utlån til og fordringer på kunder	9 134		29 360	38 494
Sertifikater og obligasjoner	6 260			6 260
Aksjer og andre verdipapirer	194			194
Finansielle derivater	586			586
Sum finansielle eiendeler	16 174	-	33 691	49 865
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner			1 519	1 519
Innskudd fra kunder			36 824	36 824
Finansielle derivater	241	1		242
Verdipapirgjeld			5 209	5 209
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner			704	704
Sum finansielle forpliktelser	241	1	44 256	44 498

Note 23

Finansielle instrumenter til amortisert kost

Utlån måles til virkelig verdi ved første gangs måling med tillegg av direkte transaksjonskostnader. Ved fastsettelse av utlånets verdi på transaksjonstidspunktet (transaksjonspris) kommer direkte transaksjonskostnader til fradrag og periodiseres over utlånets løpetid som en del av utlånets effektive rente. Utlån måles etterfølgende til amortisert kost ved anvendelse av effektiv rentemetode. Den effektive renten er den renten på inngåelsestidspunktet som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontantstrømmer over utlånets forventede levetid, til netto balanseført verdi av utlånet. Ved gjennomføring av denne beregningen estimeres kontantstrømmene, og alle kontraktsmessige vilkår ved utlånet blir tatt i betraktning. Virkelig verdi på instrumentene som handles i et aktivt marked er basert på omsatt kurs på balansedagen. For de finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked benyttes egne verdivurderinger basert på gjeldende markedsforhold, alternativt verdivurdering fra annen markedsaktør.

KONSERN	31.12.2020		31.12.2019	
	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi
Kontanter og fordringer på Norges Bank	542	542	1 072	1 072
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 166	1 166	1 088	1 088
Utlån til og fordringer på kunder	62 478	62 478	59 832	59 832
Sum finansielle eiendeler	64 186	64 186	61 992	61 992
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	2 209	2 209	817	817
Innskudd fra kunder	39 023	39 023	36 803	36 803
Verdipapirgjeld	28 907	28 774	28 362	28 271
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner	714	702	714	704
Sum finansielle forpliktelser	70 853	70 708	66 696	66 595

MORBANK	31.12.2020		31.12.2019	
	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi
Kontanter og fordringer på Norges Bank	542	542	1 072	1 072
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5 925	5 925	3 259	3 259
Utlån til og fordringer på kunder	32 864	32 864	29 360	29 360
Sum finansielle eiendeler	39 331	39 331	33 691	33 691
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	3 113	3 113	1 519	1 519
Innskudd fra kunder	39 049	39 049	36 824	36 824
Verdipapirgjeld	5 300	5 286	5 224	5 209
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner	714	702	714	704
Sum finansielle forpliktelser	48 176	48 150	44 281	44 256

Note 24

Finansielle instrumenter til virkelig verdi

NIVÅER

Verdsettelsen av finansielle instrumenter innplasseres i ulike nivåer basert på kvaliteten på markedsdata for den enkelte type instrument.

Nivå 1 – Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked

I nivå 1 innplasseres finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer og fondsandeler, samt obligasjoner og sertifikater på LCR-nivå 1.

Nivå 2 – Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

I nivå 2 innplasseres finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, inkludert noterte priser i ikke aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser. I kategorien inngår i hovedsak verdipapirgjeld, derivat og obligasjoner som ikke er på nivå 1.

Nivå 3 – Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata

I nivå 3 innplasseres finansielle instrumenter som ikke kan verdsettes basert på direkte eller indirekte observerbare priser. I kategorien inngår i hovedsak utlån til kunder, samt aksjer.

Tilnærming til verdivurdering av finansielle instrumenter på nivå 3 i verdsettelseshierarkiet:

Fastrenteutlån

Det har ikke vært vesentlige endringer i tilnærmingen til verdivurdering av fastrenteutlån i 2020. Virkelig verdi beregnes basert på kontraktsfestede kontantstrømmer neddiskontert med en markedsrente som er avstemt mot de priser som gjelder for tilsvarende fastrenteutlån på balansedagen. Verdiendringen fremkommer i resultatlinjen Netto resultat fra finansielle instrumenter i resultatoppstillingen. En endring i diskonteringsrenten på 10 basispunkt vil gi et utslag på ca 15 mill. kroner på fastrenteutlånene.

Aksjer

Aksjene på nivå 3 i verdsettelseshierarkiet er hovedsakelig bankens investering i Eksportfinans ASA (75 mill. kroner) og bankens eierinteresse i Vipps AS (47 mill. kroner).

Tabellene under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi.

KONSERN - 31.12.2020	Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Konter og fordringer på Norges Bank				-
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				-
Utlån til og fordringer på kunder			4 372	4 372
Sertifikater og obligasjoner	6 121	2 442		8 563
Aksjer	14		164	178
Finansielle derivat		1 793		1 793
Sum finansielle eiendeler	6 135	4 235	4 536	14 906
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner				-
Innskudd fra kunder				-
Verdipapirgjeld				-
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner				-
Finansielle derivat		537		537
Sum finansielle forpliktelser	-	537	-	537

KONSERN - 31.12.2019	Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Konter og fordringer på Norges Bank				-
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				-
Utlån til og fordringer på kunder			4 197	4 197
Sertifikater og obligasjoner	4 741	2 197		6 938
Aksjer	6		188	194
Finansielle derivat		1 176		1 176
Sum finansielle eiendeler	4 747	3 373	4 385	12 505
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner				-
Innskudd fra kunder				-
Verdipapirgjeld				-
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner				-
Finansielle derivat		288		288
Sum finansielle forpliktelser	-	288	-	288

MORBANK - 31.12.2020	Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Kontanter og fordringer på Norges Bank				-
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				-
Utlån til og fordringer på kunder			5 061	5 061
Sertifikater og obligasjoner	6 004	2 946		8 950
Aksjer	14		164	178
Finansielle derivat		677		677
Sum finansielle eiendeler	6 018	3 623	5 225	14 866
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner				-
Innskudd fra kunder				-
Verdipapirgjeld				-
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner				-
Finansielle derivat		521		521
Sum finansielle forpliktelser	-	521	-	521

MORBANK - 31.12.2019	Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Kontanter og fordringer på Norges Bank				-
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				-
Utlån til og fordringer på kunder			9 134	9 134
Sertifikater og obligasjoner	4 470	1 790		6 260
Aksjer	6		188	194
Finansielle derivat		586		586
Sum finansielle eiendeler	4 476	2 376	9 322	16 174
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner				-
Innskudd fra kunder				-
Verdipapirgjeld				-
Ansvarlige lån og fondsobligasjoner				-
Finansielle derivat		242		242
Sum finansielle forpliktelser	-	242	-	242

KONSERN - Nivå 3 utvikling	Utlån til og fordringer på kunder	Aksjer
Balanseført verdi pr 31.12.19	4 197	188
Kjøp/økning	1 204	4
Salg/reduksjon	-1 058	-17
Overført til Nivå 3	0	0
Overføring ut av Nivå 3	0	0
Gevinst/tap i perioden	29	-11
Balanseført verdi pr 31.12.20	4 372	164

MORBANK - Nivå 3 utvikling	Utlån til og fordringer på kunder	Aksjer
Balanseført verdi pr 31.12.19	9 134	188
Kjøp/økning	533	4
Salg/reduksjon	-4 619	-17
Overført til Nivå 3	0	0
Overføring ut av Nivå 3	0	0
Gevinst/tap i perioden	13	-11
Balanseført verdi pr 31.12.20	5 061	164

Aksjer, egenkapitalbevis og andeler

KONSERN/MORBANK 2020	Eierandel	Antall aksjer/ andeler	Anskaffelseskost	Bokført verdi/ markedsverdi
Eksportfinans ASA	1,3 %	3 551	46	75
Vipps AS	1,1 %	12 630	19	47
VN Norge AS	1,6 %		-	16
Solstad Offshore ASA	1,3 %	965 728	22	9
Visa Norge Forvaltning AS	0,3 %		-	6
Novela Kapital I AS	15,0 %		5	5
Sparebank 1 Søre-Sunnmøre	4,8 %	48 070	5	5
Sparebank 1 Nordvest	1,7 %	37 756		4
Øvrige			34	11
Totalt			131	178

Sertifikater og obligasjoner

KONSERN			MORBANK	
31.12.2019	31.12.2020		31.12.2020	31.12.2019
		Offentlig forvaltning		
2 444	2 675	Anskaffelsesverdi	2 628	2 270
2 481	2 732	Bokført verdi	2 686	2 307
		Kredittinstitusjoner		
3 814	4 732	Anskaffelsesverdi	5 159	3 313
3 853	4 819	Bokført verdi	5 252	3 349
		Øvrige finansielle foretak		
603	993	Anskaffelsesverdi	993	603
604	1 012	Bokført verdi	1 012	604
		Sum sertifikater og obligasjoner		
6 861	8 400	Anskaffelsesverdi	8 780	6 186
6 938	8 563	Bokført verdi	8 950	6 260

Note 25

Finansielle derivater

Finansielle derivat er kontrakter som er inngått for å nøytralisere en allerede aktuell rente- eller valutarisiko banken har påtatt seg. Finansielle derivat bokføres til virkelig verdi med verdiendring over resultatet, og balanseføres brutto pr. kontrakt som henholdsvis eiendel eller gjeld. Verdiendringer på basisswapper under sikringsbokføring som skyldes endringer i basisspreader regnskapsføres i utvidet resultat som en sikringskostnad. Den estimerte virkelige verdien av finansielle OTC-derivat justeres for motpartens kredittrisiko (CVA) eller for konsernets egen kredittrisiko (DVA).

Beregning av virkelig verdi for finansielle derivat baseres på verdivurderingsmodeller der prisen på underliggende, rente og valuta, innhentes i markedet.

Tabellen viser de finansielle derivatenes nominelle verdier og markedsverdier. Derivathandler presenteres brutto i balansen som eiendel eller gjeld avhengig av hvorvidt derivatet har en positiv eller negativ verdi.

Oversikten viser verdien av derivatkontrakter som er omfattet av motregningsavtaler eller er sikret med kontanter under Credit Support Annex (CSA). For kundeforretninger etableres det rammer basert på nødvendig formell kredittbehandling hvor det stilles tilstrekkelig sikkerhet for rammen. For bankmotparter reguleres motpartsrisikoen knyttet til endringer i markedsforhold gjennom CSA-avtaler. Sparebanken Møre stiller krav om inngåelse av CSA-avtale før derivathandel mot enhver interbankmotpart. Dette gir Sparebanken Møre sikkerhet for en gitt eksponering. Avtalen med motpart definerer når pant skal overføres mellom partene. Sparebanken Møre praktiserer kontantpant mot sine motparter. Markedsverdien av alle derivater inngått mellom Sparebanken Møre og motparten avregnes i henhold til den enkelte CSA-avtale. Pr. 31.12.2020 har Sparebanken Møre stilt kontantpant for 838 mill.kroner (200 mill. kroner). Datterselskapet Møre Boligkreditt har mottatt kontantpant for 546 mill.kroner (125 mill.kroner).

	2020			2019		
KONSERN	Nominell verdi	Eiendel	Forpliktelse	Nominell verdi	Eiendel	Forpliktelse
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler	11 331	188	328	10 127	153	121
Sum renteinstrumenter	11 331	188	328	10 127	153	121
Valutainstrumenter						
Valutabytteavtaler	1 867	-	150	1 664	51	93
Valutaterminer	8 827	440	47	5 459	479	49
Sum valutainstrumenter	10 694	440	197	7 123	530	142
Sikringsinstrumenter						
Rentebytteavtaler	4 775	300	12	3 775	357	15
Valutabytteavtaler	7 782	865	-	7 537	136	10
Sum sikringsinstrumenter	12 557	1 165	12	11 312	493	25
Sum finansielle derivater	34 582	1 793	537	28 562	1 176	288

	2020			2019		
MORBANK	Nominell verdi	Eiendel	Forpliktelse	Nominell verdi	Eiendel	Forpliktelse
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler	13 978	205	326	10 127	94	125
Sum renteinstrumenter	13 978	205	326	10 127	94	125
Valutainstrumenter						
Valutabytteavtaler	1 549	3	136	1 394	13	67
Valutaterminer	8 827	440	47	5 459	479	49
Sum valutainstrumenter	10 376	443	183	6 853	492	116
Sikringsinstrumenter						
Rentebytteavtaler	1 725	29	12	725	-	1
Valutabytteavtaler	-	-	-	-	-	-
Sum sikringsinstrumenter	1 725	29	12	725	-	1
Sum finansielle derivater	26 079	677	521	17 705	586	242

Pr 31.12.2020 ble følgende swapper benyttet i virkelig verdisikring av renterisiko.

KONSERN - 2020	Valuta	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år
Nominelt beløp	NOK				3 775	1 000
Gjennomsnittlig fast rente					2,5 %	2,8 %
Nominelt beløp	EUR				7 865	262
Gjennomsnittlig fast rente					0,2 %	2,8 %

KONSERN - 2019	Valuta	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år
Nominelt beløp	NOK				1 725	2 050
Gjennomsnittlig fast rente					1,9 %	3,8 %
Nominelt beløp	EUR				5 825	1 712
Gjennomsnittlig fast rente					0,2 %	0,4 %

MORBANK - 2020	Valuta	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år
Nominelt beløp	NOK				1 725	
Gjennomsnittlig fast rente					1,7 %	

MORBANK - 2019	Valuta	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Over 5 år
Nominelt beløp	NOK				725	
Gjennomsnittlig fast rente					2,4 %	

Forfallstidspunkt finansielle derivater, nominell verdi

KONSERN				
2020			2019	
Forfall	Rente- og valutaswapper	Termin-kontrakter	Rente- og valutaswapper	Termin-kontrakter
2020			2 084	5 196
2021	2 187	8 633	2 258	178
2022	5 199	119	4 999	37
2023	4 883	21	4 342	8
2024	3 732	11	3 409	8
2025	4 187	11	1 665	8
2026	1 200	11	1 198	8
2027	437	11	62	9
2028	1 678	7	1 614	4
2029	921	3	992	2
2030	1 112		250	
2032	219		229	
	25 755	8 827	23 102	5 458

MORBANK				
2020			2019	
Forfall	Rente- og valutaswapper	Termin-kontrakter	Rente- og valutaswapper	Termin-kontrakter
2020			1 814	5 196
2021	2 187	8 633	2 258	178
2022	1 707	119	1 585	37
2023	2 385	21	1 923	8
2024	1 172	11	928	8
2025	3 137	11	615	8
2026	1 200	11	1 198	8
2027	119	11	62	9
2028	447	7	391	4
2029	921	3	992	2
2030	3 758		250	
2032	219		229	
	17 252	8 827	12 245	5 458

Note 26

Verdipapirgjeld

Morbankens verdipapirgjeld består av obligasjonslån kvotert i norske kroner. Møre Boligkreditt AS har utstedt obligasjoner med fortrinnsrett kvotert i norske kroner og i Euro.

Innlån med flytende rente vurderes til amortisert kost. For de med fastrentebetingelser benyttes virkelig verdisikring med verdiendringer over resultatet for endringer i virkelig verdi som skyldes endringer i markedsrenten. Banken verdisikrer rente- og valutarisiko på individuelt nivå. Det eksisterer en entydig, direkte og dokumentert sammenheng mellom verdiendringer på sikringsinstrumentet og sikringsobjektet. Sammenhengen dokumenteres ved en test av sikringseffektivitet ved inngåelse av transaksjonen og gjennom sikringsforholdets løpetid. Sikringsgevinster og -tap medfører en justering i den balanseførte verdien av sikrede lån. Disse sikringsjusteringene i balanseført verdi amortiseres over gjenværende sikringsperiode ved en justering i lånets effektive rente dersom sikringen ikke lenger er effektiv, dersom sikring avbrytes eller ved annen opphør av sikring. Ved å benytte nevnte prinsipp gir det en riktig regnskapspresentasjon som er i samsvar med bankens rente- og valutastyring og reelle økonomiske utvikling.

Endringer i verdipapirgjeld

KONSERN	Balanse 31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.20
Obligasjoner og sertifikater, nominell verdi	27 660	5 821	-5 912		27 569
Opptjente renter	73			-13	60
Verdijusteringer	538			607	1 145
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	28 271	5 821	-5 912	594	28 774

MORBANK	Balanse 31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.20
Obligasjoner og sertifikater, nominell verdi	5 199	2 500	-2 438		5 261
Opptjente renter	13			-1	12
Verdijusteringer	-3			16	13
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5 209	2 500	-2 438	15	5 286

Forfallstidspunkt for forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer, nominell verdi

KONSERN				MORBANK		
NOK	Valuta	Sum	Forfall	NOK	Valuta	Sum
3 961		3 961	2021	961		961
1 800	2 363	4 163	2022	800		800
1 000	2 375	3 375	2023	1 000		1 000
4 500	2 498	6 998	2024	1 500		1 500
7 550		7 550	2025	1 000		1 000
		-	2026			
	321	321	2027			
1 000	201	1 201	2028			
19 811	7 758	27 569	Sum	5 261	-	5 261

Oversikt over kontraktsmessige ikke-diskonterte kontantstrømmer fremgår av note 14.

Note 27

Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån

KONSERN OG MORBANK

ISIN.NR.	Valuta	Låneopptak	Innløsningsrett	Rente	31.12.2020
NO0010809304	NOK	31.10.2017	2023	3 mnd NIBOR + 1,55	502
NO0010791692	NOK	03.05.2017	2022	3 mnd NIBOR + 1,46	200
Ansvarlige lån					702

ISIN.NR.	Valuta	Låneopptak	Innløsningsrett	Rente	31.12.2019
NO0010796154	NOK	15.06.2017	2022	3 mnd NIBOR + 3,25	349
NO0010856495	NOK	12.06.2019	2024	3 mnd NIBOR + 3,50	250
Fondsobligasjoner					599

Fondsobligasjonen NO0010796154 og NO0010856495 er klassifisert som egenkapital i balansen og inngår i kjernekapitalen. Basert på at banken har en ensidig rett til ikke å betale renter eller hovedstol til investorene kvalifiserer den ikke som gjeld etter IAS 32. Rentekostnadene presenteres ikke på linjen rentekostnader i resultatregnskapet, men som en reduksjon av opptjent egenkapital. Kostnadene innregnes ved betaling. Det er betalt 27 mill. kroner i renter i 2020. 27 mill. kroner av resultatet etter skatt i 2020 er dermed tilordnet fondsobligasjonseierne.

Det foreligger ingen rett til konvertering av ansvarlige lån/fondsobligasjoner til egenkapitalbeviskapital. Konsernet har ikke investeringer i ansvarlig lånekapital i andre foretak (inkl. kredittinstitusjoner) ved utgangen av 2020. Verdipapirdokument og låneavtaler er gjort tilgjengelig på bankens hjemmeside.

Endringer i ansvarlige lån

KONSERN OG MORBANK	Balanse 31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.20
Ansvarlige lån, nominell verdi	700				700
Opptjente renter	4			-2	2
Verdijusteringer	0				0
Sum ansvarlige lån	704			-2	702

Endringer i fondsobligasjoner (klassifisert som egenkapital)

KONSERN OG MORBANK	Balanse 31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.20
Fondsobligasjoner, nominell verdi	600				600
Opptjente renter	0				0
Verdijusteringer	-1				-1
Sum fondsobligasjoner (klassifisert som egenkapital)	599				599

Note 28

Innskudd fra kunder

Innskudd med avtalt flytende rente og fast rente er målt til amortisert kost. Se for øvrig note 22 for ytterligere informasjon om klassifisering og måling.

INNSKUDD FRA KUNDER	Konsern		Morbank	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Sektor/næring				
Jordbruk og skogbruk	196	187	196	187
Fiske og fangst	1 446	1 252	1 446	1 252
Industri	2 321	1 659	2 321	1 659
Bygg og anlegg	909	841	909	841
Varehandel og hotell	1 082	839	1 082	839
Eiendomsdrift	1 802	1 648	1 802	1 658
Transport, privat/offentlig tjenesteytelse	4 773	5 448	4 799	5 459
Offentlig forvaltning	822	777	822	777
Utlandet	2	5	2	5
Andre	2 304	2 462	2 304	2 462
Sum næringsliv/offentlig	15 657	15 118	15 683	15 139
Personkunder	23 366	21 685	23 366	21 685
Sum	39 023	36 803	39 049	36 824

Note 29

Datterselskap

KONSERNSTRUKTUR

Morselskap	Hjemland	Hovedvirksomhet
Sparebanken Møre	Norge	Bank

Eierinteresser i kredittinstitusjoner

Selskap	Hjemland	Hovedvirksomhet	Eierandel	Stemmeandel	Bokført verdi 2020	Bokført verdi 2019
Møre Boligkreditt AS	Norge	Finansiering	100 %	100 %	2 050	2 050

Eierinteresser i andre datterselskap

Selskap	Hjemland	Hovedvirksomhet	Eierandel	Stemmeandel	Bokført verdi 2020	Bokført verdi 2019
Møre Eiendomsmegling AS	Norge	Eiendomsmegling	100 %	100 %	9	9
Sparebankeiendom AS	Norge	Eiendomsforvaltning	100 %	100 %	12	12
Sum eierinteresser i andre datterselskap					21	21
Sum eierinteresser i datterselskap					2 071	2 071

Transaksjoner med datterselskaper

Dette er transaksjoner mellom morbanken og 100 % eide datterselskap som er foretatt på armlengdes avstand og til armlengdes priser.

Avregning av finansieringskostnader/-inntekter mellom segmentene gjøres løpende til morbankens fundingkostnad. Internrenten for dette defineres som effektiv 3 måneders NIBOR + et påslag for lang finansiering (1,46 % i 2020 og 2,33 % i 2019).

Husleie fordeles etter bruksareal på det enkelte segment basert på de samme prinsipper og til de samme priser som for morbanken, til markedsleie.

Andre tjenester (kontorrekvisita, IT-utstyr m.m.) kjøpes av det enkelte segment fra morbanken til samme pris som morbanken oppnår hos eksterne leverandører.

Det vil være transaksjoner mellom Sparebanken Møre og Møre Boligkreditt AS knyttet til overføring av utlånsportefølje til Møre Boligkreditt AS, og ved at Sparebanken Møre yter lån og kreditter ovenfor kredittforetaket. De økonomiske vilkår for overføring av lån fra Sparebanken Møre skal være til markedsverdi. Dersom det kjøpes boliglån med fast rente skal prisen justeres for over-/underkurs.

Sparebanken Møre er ansvarlig for at de lån som skal overføres til Møre Boligkreditt AS er korrekt etablert og i samsvar med de krav som er nedfelt i avtale mellom kredittforetak og morbank. I tilfelle brudd på disse krav, vil banken være erstatningsansvarlig for de tap som foretaket måtte få som følge av feilen.

Sparebanken Møre og Møre Boligkreditt AS har formalisert renteoppgjør for transaksjonsdager fra tidspunkt for overføring av portefølje av utlån til tidspunkt for oppgjør av vederlaget.

For å sikre rettidig betaling til eiere av obligasjonslån med fortrinnsrett (OMF) og tilhørende derivatavtaler, er det etablert en rullerende kredittfasilitet («Revolving Credit Facility Agreement») mellom Sparebanken Møre og Møre Boligkreditt AS. Sparebanken Møre garanterer for rettidig kupongbetaling og betalinger knyttet til derivatavtaler på utestående OMF-lån fra Møre Boligkreditt AS, samt tilbakebetaling av hovedstol på de OMF-lån som forfaller de løpende neste 12 måneder. I tillegg til den rullerende kredittfasiliteten har Møre Boligkreditt AS en rammekreditt i Sparebanken Møre med bevilget ramme på 5 mrd. kroner.

I prising av tjenester Sparebanken Møre yter overfor Møre Boligkreditt AS skilles det mellom faste og variable kostnader for kredittforetaket. Faste kostnader defineres som kostnader kredittforetaket må bære uavhengig av aktiviteten knyttet til utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett, erverv av portefølje mv. Variable kostnader defineres som kostnader knyttet til størrelse på portefølje ervervet fra Sparebanken Møre og det arbeidet som må utøves fra bankens ansatte for å levere tilfredsstillende tjenester gitt antall kunder i porteføljen.

De vesentligste transaksjonene som er foretatt og eliminert i konsernregnskapet er som følger:

MORBANK	2020	2019
Resultat		
Netto renter og kredittprovisjoner fra datterselskaper	24	10
Mottatt utbytte fra datterselskap	227	172
Forvaltningshonorar fra Møre Boligkreditt AS	41	36
Betalt husleie til Sparebankeiendom AS	14	13
Balanse pr 31.12.		
Fordring på datterselskap	4 876	2 290
Obligasjoner med fortrinnsrett	503	0
Gjeld til datterselskap	1 475	848
Konsernintern bruksrett til eiendommer i Sparebankeiendom AS	96	107
Konsernintern sikring	60	0
Akkumulert overført låneportefølje til Møre Boligkreditt AS	29 045	25 658

Note 30

Leieavtaler

Leie av forretningslokaler

Banken leier 26 av sine forretningslokaler fra eksterne utleiery, samt 2 fra bankens heleide eiendomsselskap Sparebankeiendom AS. For informasjon om kontorenes lokaliteter og areal, se note 31.

MORBANK	2020	2019
Husleie betalt til:		
Sparebankeiendom AS	16	15
Andre eksterne utleiery	11	11

Varighet leieavtaler

Leieavtaler med eksterne utleiery er i hovedsak av 5 og 10 års varighet (noen på 1 år) med 12 måneder gjensidig oppsigelsesfrist og til markedspriser. Leieavtaler med datterselskapet Sparebankeiendom AS har 10 års varighet. Leiebetalingen er markedspris.

Leieavtaler iht. IFRS 16

Konsernet implementerte IFRS 16 Leieavtaler i 2019. Den nye standarden krever at leietaker innregner eiendeler og forpliktelser for de fleste leieavtaler, noe som er en vesentlig endring fra tidligere prinsipper. Standarden påvirker konsernets bokføring av leid eiendom.

Sparebanken Møre har benyttet seg av muligheten til å ikke balanseføre leieavtaler knyttet til eiendeler av lav verdi og/eller kort levetid (under 1 år). Dette omfatter eksempelvis kontormaskiner og kaffeautomater. Benyttet diskonteringsrente tilsvarer bankens marginale lånerente og utgjør 2,04 %. Bruksrett presenteres i balansen under regnskapslinjen «Varige driftsmidler», mens tilhørende leieforpliktelse presenteres under regnskapslinjen «Andre forpliktelser».

Som en konsekvens av de nye reglene er konsernets husleiekostnad redusert med 12,8 mill. kroner i 2020 (13,6 mill. kroner), mens rentekostnaden er økt med 1,2 mill. kroner (1,4 mill. kroner) og avskrivningene er økt med 11,2 mill. kroner (12,5 mill. kroner). For morbanken er husleiekostnaden redusert med 26,4 mill. kroner i 2020 (27,0 mill. kroner), mens rentekostnaden er økt med 3,3 mill. kroner (3,7 mill. kroner) og avskrivningene er økt med 23,9 mill. kroner (24,6 mill. kroner).

Bruksrett ihht IFRS 16

KONSERN			MORBANK	
2019	2020		2020	2019
0	65	Bruksrett IB	172	0
78	0	Implementeringseffekter	0	197
0	0	Tilganger	1	0
13	12	Avskrivninger	24	25
65	53	Bruksrett UB	149	172

Leieforpliktelse ihht IFRS 16

KONSERN			MORBANK	
2019	2020		2020	2019
0	66	Leieforpliktelse IB	174	0
78	0	Implementeringseffekter	0	197
0	0	Tilganger	1	0
14	15	Leiebetalinger	26	27
1	2	Renter	3	4
66	53	Leieforpliktelse UB	152	174

MORBANK - Forfallsanalyse, udiskontert kontantstrøm

	2020
Mindre enn 1 år	26
1-2 år	25
2-3 år	23
3-4 år	21
4-5 år	20
Mer enn 5 år	49
Totalt udiskontert kontantstrøm	164

Andre vesentlige avtaler

Konsernet har outsourcet det vesentligste av driften innen IT-området. Sparebanken Møre har en avtale med TietoEVRY om levering av IT-tjenester for sin bankvirksomhet. Avtalen har en årlig fast kostnad på NOK 67 millioner kroner. Avtalen ble i desember 2018 forlenget og løper ut 2021. Sparebanken Møre viderefører samarbeidet om en komplett portefølje av bankløsninger og driftstjenester fra TietoEVRY.

TietoEVRY leverer løsninger som understøtter sentrale banktjenester som innskudd, finansiering, kort og betalingsformidling, regnskap og rapportering, meldingsdistribusjon og kundedialogtjenester, selvbetjeningskanaler og løsninger for bankkontor. I tillegg leverer TietoEVRY sikkerhetsløsninger og drift av samtlige bankløsninger og bankens infrastruktur.

Note 31

Varige driftsmidler

Anleggsmidler er vurdert til historisk kostpris inkl. direkte henførbare kostnader fratrasket akkumulerte av- og nedskrivninger. Når eiendeler blir solgt eller avhendet blir kostprisen og akkumulerte avskrivninger tilbakeført i regnskapet, og evt. gevinst eller tap fra salget/avhendingen blir resultatført. Kostprisen for anleggsmidler er kjøpsprisen, inkludert avgifter og direkte oppkjøpskostnader knyttet til å sette anleggsmiddelet i stand for bruk. Utgifter påløpt etter at anleggsmiddelet er tatt i bruk, reparasjon og vedlikehold, blir kostnadsført.

Det blir foretatt dekomponering av vesentlige varige driftsmidler for avskrivningsformål når komponentens anskaffelseskost er betydelig i forhold til total anskaffelseskost og brukstid er vesentlig forskjellig.

Avskrivning er beregnet ved bruk av lineær metode med følgende tidsprofil, hensyntatt restverdi:

Driftsmiddel	Tidsprofil avskrivning
Tomter	Avskrives ikke
Fritidseiendommer	Avskrives ikke
Bygninger	50 år
Tekniske installasjoner	10 år
Inventar	8-10 år
Biler	5 år
Kontormaskiner	5 år
IT-utstyr	3-5 år

Det foretas årlig en revurdering av resterende levetid og restverdier for hvert driftsmiddel. Ved hvert rapporteringstidspunkt vurderes hvorvidt det foreligger indikasjoner på fall i materielle eiendelers verdi. Dersom slike indikasjoner foreligger, beregnes eiendelens gjenvinnbare beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). En kontantgenererende enhet er den minste identifiserbare gruppe som genererer inngående kontantstrøm, som i alt vesentlig er uavhengig fra andre eiendeler eller grupper. Eiendelens balanseførte beløp nedskrives umiddelbart til gjenvinnbart beløp, om bokført verdi er høyest.

Tilsvarende vurderes det hvorvidt grunnlaget for tidligere nedskrivninger er til stede. Dersom grunnlaget for tidligere års nedskrivninger ikke lenger er tilstede, reverseres tidligere års nedskrivninger over resultatet. Varige driftsmidler presenteres således til historisk kost fratrasket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall.

Driftsmidler som hver for seg er av mindre betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller varig verdifall, men vurderes som grupper.

Gevinst eller tap ved salg av varige driftsmidler resultatføres løpende.

Fullt nedskrevne anleggsmidler i bruk består av inventar og kontormaskiner.

Bygninger og tomter er i sin helhet eid av bankens datterselskap, Sparebankeiendom AS. Byggene er kun beregnet til eget bruk i operasjonell drift av banken, og er derfor ikke definert som investeringseiendommer. Bygningsmassen består også av fritidsboliger som disponeres av ansatte. Byggene til bankvirksomheten er lokalisert i konsernets geografiske hjemmemarked, Nordvestlandet. Samlet kontorareal er ca. 7 500 kvm. Bare mindre deler av lokalene er ledige, og det er kun næringslokaler i byggene. Byggene er bokført til historisk kost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Det er ingen indikasjoner på verdifall i konsernets bygningsmasse.

KONSERN

31.12.2020	Sum	Bygg, inkl. tekn.install., tomter/hytter	Biler, IT og kontor- maskiner	Inventar
Anskaffelseskost 01.01	374	280	27	67
Tilgang	15	8	3	4
Avgang	2	0	0	2
Anskaffelseskost 31.12	387	288	30	69
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	203	118	26	59
Årets avskrivninger	16	12	1	3
Årets nedskrivninger	0	0	0	0
Avgang	2	0	0	2
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	217	130	27	60
Regnskapsført verdi 31.12	171	158	3	10
Lineær avskrivningstid (år)		10-50	3-5	8-10
Kostpris på fullt nedskrevne anleggsmidler i bruk	63	0	25	38

KONSERN

31.12.2019	Sum	Bygg, inkl. tekn.install., tomter/hytter	Biler, IT og kontor- maskiner	Inventar
Anskaffelseskost 01.01	372	280	27	65
Tilgang	2	0	0	2
Avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	374	280	27	67
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	185	108	24	53
Årets avskrivninger	18	10	2	6
Årets nedskrivninger	0	0	0	0
Avgang	0	0	0	0
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	203	118	26	59
Regnskapsført verdi 31.12	171	162	1	8
Lineær avskrivningstid (år)		10-50	3-5	8-10
Kostpris på fullt nedskrevne anleggsmidler i bruk	62	0	25	37

MORBANK

31.12.2020	Sum	Bygg, inkl. tekn.install.	Biler, IT og kontor- maskiner	Inventar
Anskaffelseskost 01.01	122	33	26	63
Tilgang	15	8	3	4
Avgang	2	0	0	2
Anskaffelseskost 31.12	136	41	29	66
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	97	17	25	56
Årets avskrivninger	8	3	1	3
Årets nedskrivninger	0	0	0	0
Avgang	2	0	0	2
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	103	20	26	56
Regnskapsført verdi 31.12	34	21	3	10
Lineær avskrivningstid (år)		10-50	3-5	8-10
Kostpris på fullt nedskrevne anleggsmidler i bruk	61	0	25	36

MORBANK

31.12.2019	Sum	Bygg, inkl. tekn.install.	Biler, IT og kontor- maskiner	Inventar
Anskaffelseskost 01.01	121	33	26	62
Tilgang	1	0	0	1
Avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	122	33	26	63
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	87	14	23	51
Årets avskrivninger	10	3	2	5
Årets nedskrivninger	0	0	0	0
Avgang	0	0	0	0
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	97	17	25	56
Regnskapsført verdi 31.12	26	17	1	8
Lineær avskrivningstid (år)		10-50	3-5	8-10
Kostpris på fullt nedskrevne anleggsmidler i bruk	60	0	25	35

Note 32

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler består av aktiverte kostnader knyttet til kjøp av programvare, lisenser og lignende.

Balanseførte immaterielle eiendeler regnskapsføres til kost, redusert for eventuell av- og nedskrivning. Immaterielle eiendeler avskrives lineært over forventet brukstid. Forventet brukstid er normalt fem år.

Kjøpt programvare balanseføres til anskaffelseskost med tillegg av utgifter for å bringe programvaren klar til bruk. Vurdering av nedskrivningsbehov gjennomføres årlig. Utgifter knyttet til vedlikehold av programvare og IT-systemer kostnadsføres løpende over resultatregnskapet.

KONSERN			MORBANK	
2019	2020		2020	2019
139	170	Anskaffelseskost 01.01	169	138
31	22	Tilgang	22	31
0	0	Avgang	0	0
170	192	Anskaffelseskost 31.12	191	169
97	116	Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01	115	96
19	19	Avskrivninger	19	19
0	0	Nedskrivninger	0	0
0	0	Avgang	0	0
116	135	Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	134	115
42	53	Bokført verdi 01.01	53	42
53	56	Bokført verdi 31.12	56	53
20	20	Lineære avskrivningssatser i prosent	20	20
5	5	Økonomisk levetid i antall år	5	5

Note 33

Andre eiendeler

KONSERN			MORBANK	
31.12.2019	31.12.2020		31.12.2020	31.12.2019
10	11	Overtatte eiendeler	11	10
59	69	Kapitalinnskudd i Sparebanken Møres Pensjonskasse	69	59
20	34	Øvrige fordringer	31	15
89	114	Sum andre eiendeler	111	84

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier, overtar banken i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Eventuelt avvik fra balanseført verdi av misligholdt eller nedskrevet engasjement ved overtakelsen klassifiseres som nedskrivning på utlån.

Overtatte eiendeler utgjør totalt 11 mill. kroner (10 mill. kroner i 2019). Dette består av boligeiendommer 7 mill. kroner (6 mill. kroner) og tomter 4 mill. kroner (4 mill. kroner). Disse eiendommene er i hovedsak ervervet som ledd i realisering av bankens pant. Det er ikke noe mål for Sparebanken Møre å sitte som eier av overtatte eiendommer. I de tilfeller der akseptabel pris ikke blir oppnådd, blir eiendommene forsøkt utleid.

Kapitalinnskudd i Sparebanken Møres Pensjonskasse inngår ikke som en del av pensjonsmidlene i ytelsesordningen. Dette er egenkapital som Sparebanken Møre som sponsor har skutt inn for å tilfredsstille Pensjonskassens soliditetskrav.

Note 34

Egenkapitalbevis og eierstruktur

Basisresultat pr. egenkapitalbevis (EKB) er beregnet som forholdet mellom årets resultat som tilfaller eierne av egenkapitalbevis iht. egenkapitalbevisbrøken i morselskapet 01.01, og antall utstedte egenkapitalbevis ved utgangen av året, justert for evt. emisjoner som ikke gir rett til fullt utbytte. Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis avviker ikke fra basisresultatet pr. egenkapitalbevis.

KONSERN	2020	2019
Resultat pr egenkapitalbevis (kroner) 2)	27,10	34,50
Utvannet resultat pr egenkapitalbevis (kroner)	27,10	34,50
Årets resultat som tilfaller egenkapitalbeviserne:		
Årets resultat	540	688
Egenkapitalbeviserens andel av resultatet iht EKB-brøken 1)	268	341
Veid antall EKB egenbeholdning	22 540	25 440
Antall egne EKB 31.12	22 111	25 251
Antall egne EKB 01.01	25 251	28 183
Veid gjennomsnittlig utestående EKB	9 864 414	9 861 514
Antall utestående EKB 31.12	9 864 843	9 861 703
Antall utestående EKB 01.01	9 861 703	9 858 774
Veid gjennomsnittlig antall EKB utstedt	9 886 954	9 886 954
Antall EKB 31.12	9 886 954	9 886 954
Antall EKB 01.01	9 886 954	9 886 954

1) Egenkapitalbevisbrøken som danner grunnlaget for fordeling av overskuddet til egenkapitalbeviserne er utregnet basert på tall for morbank. Brøken beregnes som summen av egenkapitalbeviskapitalen, overkursfondet og utjevningfondet, dividert på morbankens totale egenkapital eksklusive fondsobligasjoner og forslag til utbytte- og gavemidler (annen egenkapital). Egenkapitalbevisbrøken var 49,6 % både i 2020 og i 2019.

2) Resultat pr. egenkapitalbevis er beregnet som egenkapitalbeviserens andel av resultatet som tilordnes egenkapitaleierne delt på antall utstedte egenkapitalbevis ved utgangen av året, justert for emisjoner som ikke gir rett til fullt utbytte.

Egenkapitalbevis

Sparebanken Møre hadde ved utgangen av 2020 egenkapitalbevis pålydende 989 mill. kroner, fordelt på 9 886 954 egenkapitalbevis, hvert pålydende 100 kroner. Utover dette består egenkapitalbeviserens kapital av utjevningfondet på 1 768 mill. kroner og overkurs på 357 mill. kroner. Det er ingen begrensninger i stemmeretten etter vedtektene. Det eksisterer heller ikke rettigheter som kan medføre at det blir utstedt nye egenkapitalbevis.

Egne egenkapitalbevis

Pålydende av egne egenkapitalbevis er presentert i balansen på egen linje, som reduksjon til utstedte egenkapitalbevis. Kjøpspris utover pålydende er ført mot grunnfondet og utjevningfondet i henhold til historisk vedtatt fordeling. Tap eller gevinst på transaksjoner med egne egenkapitalbevis blir bokført direkte mot grunnfondet og utjevningfondet i henhold til deres innbyrdes forhold.

Kostnader ved egenkapitaltransaksjoner

Transaksjonskostnader knyttet til en egenkapitaltransaksjon blir regnskapsført direkte mot egenkapitalen.

Investorpolitikk

Sparebanken Møre har som målsetting å oppnå økonomiske resultater som gir god og stabil avkastning på bankens egenkapital. Resultatene skal sikre eierne av egenkapitalen en konkurransedyktig langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalen. Egenkapitaleiernes andel av nettoresultatet som avsettes som utbyttedmidler, tilpasses bankens egenkapitalsituasjon. Sparebanken Møres resultatdisponering skal påse at alle egenkapitaleierne sikres likebehandling.

Det eksisterer ingen særavtaler mellom banken og eiere. Styret kan ikke nekte kjøp eller salg av egenkapitalbevis utover det som fremgår av bestemmelsene i aksjeloven.

Klassifisering av utbytte

Utbytte på egenkapitalbevis og avsetning til utbyttedmidler for lokalsamfunnet klassifiseres som annen egenkapital frem til det er vedtatt av bankens generalforsamling.

Egenkapitalbeviskapital

Sparebanken Møres egenkapitalbeviskapital utgjør 988 695 400 kroner fordelt på 9 886 954 egenkapitalbevis, hvert pålydende 100 kroner.

Egenkapitalbeviskapitalen er tatt opp i ni omganger:

År	Emisjonstype	Endring i egenkapitalbeviskapital	Total egenkapitalbeviskapital	Antall egenkapitalbevis
1988	Offentlig emisjon	100,0	100,0	1 000 000
1993	Offentlig emisjon	100,0	200,0	2 000 000
1994	Offentlig emisjon	150,0	350,0	3 500 000
1996	Offentlig emisjon	100,0	450,0	4 500 000
1996	Ansatte emisjon	1,7	451,7	4 516 604
1998	Offentlig emisjon	100,0	551,7	5 516 604
1998	Ansatte emisjon	0,9	552,6	5 526 154
2008	Utbytteemisjon	42,3	594,9	5 949 153
2009	Rettet emisjon	58,5	653,4	6 534 264
2010	Fondsemissjon	130,7	784,1	7 841 116
2013	Rettet emisjon	148,6	932,7	9 327 603
2013	Reparasjonsemissjon	54,1	986,8	9 868 144
2013	Ansatte emisjon	1,9	988,7	9 886 954

Egenkapitalbevisiernes andel av resultatet

Fortjeneste pr. egenkapitalbevis beregnes ved å dividere resultatet som tilfaller eierne av egenkapitalbevisene med antall utstedte egenkapitalbevis pr. 31.12, justert for eventuelle emisjoner i løpet

av året som ikke gir rett til fullt utbytte. Egenkapitalbeviseiernes andel av resultatet tilsvarer egenkapitalbeviskapitalens, utjevningsfondets og overkursfondets andel av bankens totale egenkapital eksklusive fondsobligasjoner og forslag til utbytte- og gavemidler (annen egenkapital) ved begynnelsen av året. Ved en utvidelse av egenkapitalbeviskapitalen i løpet av året i form av en emisjon, medtas en tidsveiet andel av økningen fra og med innbetalingstidspunktet.

20 største eierne pr 31.12.2020	Antall	Andel av EKB i %
Sparebankstiftelsen Tingvoll	994 800	10,06
Cape Invest AS	863 813	8,74
Verdipapirfond Nordea Norge Verdi	390 343	3,95
Wenaasgruppen AS	380 000	3,84
MP Pensjon	339 781	3,44
Pareto AS	305 189	3,09
Verdipapirfond Pareto Aksje Norge	279 249	2,82
Wenaas Kapital AS	250 000	2,53
Verdipapirfondet Eika egenkapital	245 435	2,48
FLPS - Princ All Sec	204 728	2,07
Beka Holding AS	150 100	1,52
Lapas AS (Leif-Arne Langøy)	123 500	1,25
Forsvarets personell pensjonskasse	80 760	0,82
Stiftelsen Kjell Holm	79 700	0,81
PIBCO AS	75 000	0,76
BKK Pensjonskasse	58 828	0,60
Malme AS	55 000	0,56
U Aandals Eftf AS	50 000	0,51
Spesialfondet Borea utbytte	44 029	0,45
Storebrand Norge I Verdipapirfond	41 905	0,42
Sum 20 største	5 012 160	50,69
Totalt	9 886 954	100,00

Nøkkeltall (morbank)

	2020	2019	2018	2017	2016
Børskurs	296	317	283	262	254
Antall utstedte egenkapitalbevis	9 886 954	9 886 954	9 886 954	9 886 954	9 886 954
Egenkapitalbeviskapital (mill. kroner)	989	989	989	989	989
Egenkapitalbevisbrøk - årlig gjennomsnitt	49,6	49,6	49,6	49,6	49,6
Egenkapitalbevisbrøk 31.12	49,6	49,6	49,6	49,6	49,6
Kontantutbytte pr egenkapitalbevis	4,50	14,00	15,50	14,00	14,00
Kontantutbytte pr egenkapitalbevis i prosent av børskurs 31.12	1,5	4,4	5,5	5,3	5,5
Effektiv avkastning (prosent) 3)	-5,2	17,0	13,4	8,7	41,2
Kontantutbytte i prosent av egenkapitalbeviserernes andel av årsoverskudd 1)	16,8	43,6	54,7	51,8	48,6
Resultat pr egenkapitalbevis (kr) 1)	26,83	32,00	28,35	27,00	29,85
Bokført egenkapital pr egenkapitalbevis (kr) 1) 2)	332	320	303	289	275
P/E (børskurs/fortjeneste) 1) 4)	10,9	9,2	9,5	9,4	8,8
P/BV (børskurs/bokført egenkapital) 1) 2)	0,89	0,99	0,93	0,91	0,93

1) Fond for urealiserte gevinster er holdt utenfor beregningen (tom 2017)

2) Konserntall, inkl. avsatt utbytte

3) Beregnet som summen av årets endring i børskurs og utbetalt utbytte i året, dividert på børskurs ved utgangen av foregående år.

4) Beregnet basert på konsernets resultat

	Antall EKB		EKB kapital		Overkurs	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Endring i EKB og overkurs:						
Ordinære EKB 01.01	9 886 954	9 886 954	989	989	357	356
Endringer	0	0	0	0	0	1
Ordinære EKB 31.12	9 886 954	9 886 954	989	989	357	357
Egne EKB:						
Egne EKB 01.01	25 251	28 183	3	3		
Endringer	-3 140	-2 932	-1	0		
Egne EKB 31.12	22 111	25 251	2	3		

Utbetalt og foreslått utbytte

	Totalt beløp (Tall i tusen kroner)
Utbetalt utbytte EKB	
NOK 14,00 pr EKB i 2017	138 417
NOK 14,00 pr EKB i 2018	138 417
NOK 15,50 pr EKB i 2019	153 248
NOK 14,00 pr EKB i 2020	138 417
Foreslått utbytte	
NOK 14,00 pr EKB i 2017	138 417
NOK 15,50 pr EKB i 2018	153 248
NOK 14,00 pr EKB i 2019	138 417
NOK 4,50 pr EKB i 2020	44 491

Note 35

Transaksjoner med nærstående parter

I 2020 har Sparebanken Møre betalt honorar til følgende selskap med tilknytning til bankens styremedlemmer:

Styremedlem Ragna Brenne Bjerkeset er ansatt som prosessleder i ProtoMore Kunnskapspark. Selskapet har i 2020 fakturert Sparebanken Møre for sine tjenester, totalt 161 250 kroner (334 103 kroner).

Styremedlem Henrik Grung var frem til 1. mars 2020 partner i advokatselskapet SANDS advokatfirma DA. SANDS har i denne perioden fakturert Sparebanken Møre for juridiske tjenester, totalt 103 322 kroner (459 058 kroner).

Transaksjonene er inngått på ordinære markedsmessige vilkår som om de var gjennomført mellom uavhengige parter.

For informasjon om transaksjoner mellom morbanken og datterselskaper, se note 29. For informasjon om ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte, se note 18.

Tillitsvalgte som eier egenkapitalbevis/representerer egenkapitalbevisiere i Sparebanken Møre pr 31.12.2020

	Antall		Antall
Renate Austrheim	15 145	Jan Petter Larsen	251 339
Ragna Brenne Bjerkeset	1 450	Lars Martin Lunde	339 781
Mette Brit Bjordal	25 150	Christin Pedersen	863 813
Nils Petter Drønne	1 960	Turid Sand	1 358
Randi Walderhaug Frisvoll	20	Åsmund Skår	305 389
Paulus Giørtz	9 560	Karianne Røeberg Slagnes	1 248
Linda Rafteseth Grimstad	81	Alf Sollid	1 100
Ann Magrit Grønningsæter	2 954	Finn Moe Stene	994 800
Karoline Hansen	587	Roger Lunden Strand	110
Marie Rekdal Hide	341	Linda Strømmen	620
Rolf Hjellegjerde	5 500	Svein Arild Sættem	4 003
Elisabeth Husøy	9 273	Solfrid Teigen	1 411
Ester Sørdal Klungre	278	Ole-Viggo Tynes	109
Helge Knudsen	1 344	Ann Magritt Bjåstad Vikebakk	6 805
Ruben Kvalsvik	11	Trude Wenaas	17 500
Leif-Arne Langøy	123 500	Kaj Bang Westre	13 565
Berit Larsen	229		

Note 36

Hendelser etter balansedagen

Det har ikke oppstått hendelser etter balansedagen 31.12.2020, som vil påvirke presenterte tall vesentlig.

Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet covid-19 situasjonen. Denne usikkerheten er tatt hensyn til i beregning av forventet tap. Det vises til styrets årsberetning og informasjon i note 9.

Erklæring i henhold til verdipapirhandelloven § 5-5

Vi bekrefter at konsernets og bankens årsregnskap for perioden 1. januar til 31. desember 2020 etter vår beste overbevisning er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av konsernets og bankens eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til konsernet og banken, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet og banken står overfor.

Ålesund, 31. desember 2020

18. februar 2021

I STYRET FOR SPAREBANKEN MØRE

LEIF-ARNE LANGØY, styreleder
RAGNA BRENNE BJERKESET, styrets nestleder
HENRIK GRUNG
JILL AASEN
ANN MAGRITT BJÅSTAD VIKEBAKK
KÅRE ØYVIND VASSDAL
HELGE KARSTEN KNUDSEN
MARIE REKDAL HIDE
TROND LARS NYDAL, adm.direktør

Til generalforsamlingen i Sparebanken Møre

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Sparebanken Møres årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Sparebanken Møre per 31. desember 2020 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Sparebanken Møre per 31. desember 2020 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2020. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

1. Forventet kredittap på utlån og garantier innenfor driftssegmentet næringsliv

Det vises til Note 2 Risikostyring, Note 5 Utlån fordelt på kundegrupper, Note 9 Tap på utlån og garantier, Note 10 Kredittforringede engasjement og styrets årsberetning, avsnitt kredittrisiko.

Beskrivelse av forholdet	Vår revisjonsmessige tilnærming
Konsernets samlede forventede kredittap på utlån og garantier som ikke er kredittforringet utgjør MNOK 117 per 31.12.2020. Forventet kredittap på utlån og garantier som er kredittforringet utgjør MNOK 209 per 31.12.2020. For utlån og garantier krever IFRS 9 at konsernet beregner forventet kredittap for de neste 12 måneder for lån som ikke har vesentlig økning i kredittrisiko (steg 1), og forventet kredittap over hele lånets løpetid for lån som har vesentlig økning i kredittrisiko (steg 2). Konsernet anvender modeller for beregning av forventet kredittap i steg 1 og 2. Modellverket er komplekst og omfatter store mengder data. Samtidig innebærer beregningen at ledelsen utøver skjønn, spesielt knyttet til følgende parametere; • Sannsynlighet for mislighold (PD), • Tap ved mislighold (LGD), • Eksponering ved mislighold (EAD), • Definisjon av vesentlig økning i kredittrisiko, • Vekting av ulike fremtidsrettede scenarioer. Som IRB-bank har Sparebanken Møre utviklet egne modeller for fastsettelse av PD, LGD og EAD. Basert på disse godkjente IRB-modellene har konsernet utviklet en egen modell for beregning av forventet kredittap (ECL). For utlån og garantier hvor det er vesentlig økning i kredittrisiko og hvor det foreligger indikasjoner på at engasjementet er kredittforringet (steg 3), foretar konsernet en individuell vurdering av forventet kredittap over hele engasjementets løpetid. Fastsettelse av forventet kredittap innebærer stor grad av skjønn fra ledelsens side. Sentrale momenter i ledelsens vurderinger er: • identifisering av kredittforringede engasjementer, • forutsetninger for fastsettelsen av forventede kontantstrømmer inkludert verdsettelse av sikkerheter.	Vi har dannet oss en forståelse av konsernets definisjoner, metoder og kontrollaktiviteter for innregning og måling av forventet kredittap samt kontrollert om de er i tråd med standardens krav. Vi har også dannet oss en forståelse av hvordan ledelsen har vurdert og håndtert den økte estimeringsusikkerheten som følger av COVID-19. Vi har blant annet; • vurdert om konsernets validering av IRB-modeller og ECL-modell er utført på en faglig forsvarlig måte, • vurdert og testet om konsernets dokumentasjon av modell for beregning av forventede tap er i overensstemmelse med IFRS 9, • vurdert om ECL-modellens resultater er en god prediksjon på de erfarte tapene konsernet til slutt konstaterer, • testet fullstendighet og nøyaktighet av datagrunnlaget i ECL-modellen, • vurdert vekting av ulike scenarioer og sensitiviteten ved ulike vektinger, • etterkontrollert ECL-modellens matematiske nøyaktighet. I vårt arbeid med vurdering av valideringer og modelldokumentasjon knyttet til ECL steg 1 og 2 har vi benyttet vår spesialist. For å utfordre ledelsens skjønnsmessige vurderinger lagt til grunn i beregningene av forventet kredittap for steg 1 og 2, har vi blant annet; • vurdert og testet ledelsens kontroll med modellens beregninger, • utført analyser av sentrale nøkkeltall, • vurdert modellberegnete forventede kredittap opp mot sammenlignbare banker, • vurdert rimeligheten av ledelsens overstyringer som følge av konsekvenser av COVID-19. Vi har dannet oss en forståelse av hvordan konsernet identifiserer og følger opp engasjementer som er kredittforringet (steg 3).

Det er økt iboende risiko ved beregning av ECL pr 31.12.2020 på grunn av økt estimeringsusikkerhet som følge av COVID-19. På bakgrunn av størrelsen på brutto utlån, iboende kredittrisiko, nedskrivningenes størrelse og estimatene som ligger til grunn for ledelsens vurderinger, anser vi forventet kredittap som et sentralt forhold ved revisjonen.	Vi har testet at utvalgte nøkkelkontroller fungerer som forutsatt. For et utvalg av kredittforringede engasjementer har vi etterberegnet forventet tap samt vurdert ledelsens forutsetninger til forventede kontantstrømmer mot eksterne verdivurderinger. For å utfordre banken på hvorvidt det skulle vært andre engasjementer under individuell tapsvurdering, har vi, basert på offentlig tilgjengelig informasjon, dannet vårt eget syn på om det foreligger indikasjoner på at engasjementer i næringslivsporteføljen er kredittforringet. På grunn av den økte risikoen som følge av COVID-19 har vi hatt et særlig fokus på engasjementer innen utsatte bransjer. Vi vurderte om noteopplysninger knyttet til IFRS 9 og ECL var tilstrekkelig etter kravene i IFRS 7.
---	--

2. IT-systemer og applikasjonskontroller

Det vises til note 30 Leieavtaler, avsnitt om Andre vesentlige avtaler.

Beskrivelse av forholdet	Vår revisjonsmessige tilnærming
Sparebanken Møre er avhengig av at IT-infrastrukturen i banken fungerer som tilsiktet. Banken benytter et standard kjernesystem levert og driftet av ekstern tjenesteleverandør. God styring og kontroll med IT-systemene er av vesentlig betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og pålitelig finansiell rapportering. Videre understøtter IT-systemene regulatorisk etterlevelse av rapportering til myndigheter, noe som er sentralt for banken som konsesjonspliktig virksomhet. Systemet beregner blant annet rente på innlån og utlån (såkalte applikasjonskontroller) og bankens interne kontrollsystemer bygger på systemgenererte rapporter. På bakgrunn av IT-systemenes betydning for bankens virksomhet har vi identifisert dette området som et sentralt forhold ved vår revisjon.	I forbindelse med vår revisjon har vi opparbeidet oss en forståelse av kontrollmiljøet og testet at utvalgte generelle IT kontroller fungerer som forutsatt og understøtter viktige applikasjonskontroller. Vi har i våre kontroller hatt hovedfokus på tilgangsstyring. Uavhengig revisor hos tjenesteleverandøren har vurdert og testet internkontroller knyttet til IT systemene hos ekstern tjenesteleverandør. Vi har innhentet attestasjonsuttalelse (ISAE 3402) fra uavhengig revisor for å vurdere om tjenesteleverandøren har tilfredsstillende internkontroll på områder av vesentlig betydning for Sparebanken Møre. Vi har vurdert revisorens kompetanse og objektivitet, og vi gjennomgikk rapportene for å vurdere mulige avvik og konsekvenser for vår revisjon. Vi har bedt uavhengig revisor hos tjenesteleverandøren om å teste et utvalg standard rapporter og nøkkelfunksjonaliteter i kjernesystemet for å vurdere: om utvalgte standardrapporter fra systemet inneholder all relevant data, og

	• om nøkkelfunksjonalitetene, herunder kontroller knyttet til renteberegninger, annuiteter og gebyrer fungerer som forutsatt. Vi har forespurt ledelsen om deres evaluering og oppfølging av uavhengig revisors rapport hos tjenesteleverandørene for å påse at eventuelle funn er hensiktsmessig fulgt opp. I vårt arbeid med å forstå kontrollmiljøet, teste kontroller og gjennomgå rapportene har vi benyttet våre spesialister innen IT-revisjon.
--	--

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere

slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 18. februar 2021
KPMG AS

Svein Arthur Lyngroth
Statsautorisert revisor

Alternative resultatmål - APM

Sparebanken Møre har utarbeidet alternative resultatmål (APM) i henhold til ESMA sine retningslinjer for APM'er. Vi bruker APM'er i våre rapporter for å gi nyttig tilleggsmåling til regnskapet og i tillegg representerer dette viktige måltall for hvordan ledelsen styrer konsernet. APM'ene har ikke til hensikt å være et substitutt for regnskapstall som er utarbeidet iht IFRS og skal heller ikke tillegges mer vekt enn disse. Nøkkeltallene er ikke definert under IFRS eller annen lovgivning og er ikke nødvendigvis direkte sammenlignbare med tilsvarende nøkkeltall hos andre selskaper.

Forvaltningskapital	Definisjon	Sum eiendeler.
	Begrunnelse	Forvaltningskapital er et innarbeidet bransjespesifikt navn på sum eiendeler.
	Formel	Sum eiendeler.
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	Definisjon	Gjennomsnittlig sum eiendeler for året, beregnet som daglig gjennomsnitt.
	Begrunnelse	Nøkkeltallet benyttes i beregningen av prosentvise forholdstall for resultatpostene.
	Formel	Dette tallet fremkommer gjennom daglige beregninger i regnskapssystemet og kan ikke direkte avstemmes mot balansen.
Egenkapital-forrentning	Definisjon	Resultat for regnskapsåret i prosent av gjennomsnittlig egenkapital i året. Fondsobligasjoner klassifisert som egenkapital er holdt utenfor beregningen både i resultat og i egenkapital.
	Begrunnelse	Egenkapitalforrentning er et av Sparebanken Møres viktigste finansielle måltall og gir relevant informasjon om konsernets lønnsomhet ved at den måler driftens lønnsomhet i forhold til investert kapital. Resultatet korrigeres for renter på fondsobligasjoner som iht. IFRS er klassifisert som egenkapital, men som i denne sammenheng er mer naturlig å behandle som gjeld da fondsobligasjonene er rentebærende og ikke har rett på utbytteutbetalinger.
	Formel	$\frac{\text{Resultat for perioden} - \text{Tilordnet fondsobligasjonseierne}}{((\text{IB EK-fondsobl.-rtr FO-utbytte-gaver}) + (\text{UB EK-fondsobl.-rtr FO-utbytte-gaver}))/2}$
	Tall	31.12.2020: $(567-27) \cdot 100 / (((6.970-599-0-138-141) + (7.208-599-0-44-45))/2) = 8,6 \%$
		31.12.2019: $(711-23) / (((6.360-349-0-153-156) + (6.970-599-0-138-141))/2) = 11,7 \%$
Kostnader i % av inntekter	Definisjon	Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter.
	Begrunnelse	Dette nøkkeltallet gir informasjon om sammenhengen mellom inntekter og kostnader, og er et nyttig måltall for å vurdere konsernets kostnadseffektivitet.
	Formel	$\frac{\text{Sum driftskostnader}}{\text{Sum inntekter}}$
	Tall	31.12.2020: $630/1.513 = 41,6 \%$
		31.12.2019: $646/1.607 = 40,2 \%$
Tap i % av utlån	Definisjon	«Tap på utlån, garantier m.v.» i prosent av brutto utlån til og fordringer på kunder i begynnelsen av regnskapsperioden (annualisert).
	Begrunnelse	Nøkkeltallet angir resultatført tapskostnad i forhold til brutto utlån og gir relevant informasjon om hvor store tapskostnader konsernet har i forhold til utlånsvolumet. Dette nøkkeltallet anses å være bedre egnet som et sammenligningstall mot andre banker enn selve tapskostnaden ettersom kostnaden sees i sammenheng med utlånsvolumet.
	Formel	$\frac{\text{Tap på utlån og garantier}}{\text{Brutto utlån til og fordringer på kunder pr 1.1.}}$
	Tall	31.12.2020: $149/64.288 = 0,23 \%$
		31.12.2019: $50/60.589 = 0,08 \%$
Innskuddsdekning	Definisjon	«Innskudd fra kunder» i prosent av brutto utlån til og fordringer på kunder.
	Begrunnelse	Innskuddsdekningen gir viktig informasjon om hvordan konsernet finansierer sin virksomhet. Innskudd fra kunder representerer en viktig del av finansieringen av konsernets utlånsvirksomhet og nøkkeltallet gir viktig informasjon om konsernets avhengighet av markedsfinansiering.
	Formel	$\frac{\text{Innskudd fra kunder}}{\text{Sum brutto utlån og fordringer på kunder}}$
	Tall	31.12.2020: $39.023/67.125 = 58,1 \%$
		31.12.2019: $36.803/64.288 = 57,2 \%$

Utlånsvekst i %	Definisjon	Periodens endring i «Utlån til og fordringer på kunder» i prosent av «Utlån til og fordringer på kunder» siste 12 mnd.
	Begrunnelse	Nøkkeltallet gir informasjon om aktiviteten og veksten i konsernets utlånsvirksomhet.
	Formel	$\frac{UB \text{ Utlån til og fordringer på kunder} - IB \text{ Utlån til og fordringer på kunder}}{IB \text{ Utlån til og fordringer på kunder}}$
	Tall	31.12.2020: $(66.850 - 64.029) / 64.029 = 4,4 \%$ 31.12.2019: $(64.029 - 60.346) / 60.346 = 6,1 \%$
Innskuddsvekst i %	Definisjon	Periodens endring i «Innskudd fra kunder» i prosent av «Innskudd fra kunder» siste 12 mnd.
	Begrunnelse	Nøkkeltallet gir informasjon om aktiviteten og veksten i innskudd som er en viktig del av finansieringen av konsernets utlånsvirksomhet.
	Formel	$\frac{UB \text{ Innskudd fra kunder} - IB \text{ Innskudd fra kunder}}{IB \text{ Innskudd fra kunder}}$
	Tall	31.12.2020: $(39.023 - 36.803) / 36.803 = 6,0 \%$ 31.12.2019: $(36.803 - 34.414) / 34.414 = 6,9 \%$
Bokført egenkapital pr egenkapitalbevis	Definisjon	Summen av egenkapitalen som tilhører eierne av bankens egenkapitalbevis (egenkapitalbeviskapitalen, overkursfondet, utjevningsfondet og egenkapitalbeviserens andel av annen egenkapital, inkl. avsatt utbytte) dividert på antall utstedte egenkapitalbevis
	Begrunnelse	Nøkkeltallet gir informasjon om verdien av bokført egenkapital pr egenkapitalbevis. Dette gir regnskapsbrukeren mulighet til å vurdere rimeligheten av børskursen til egenkapitalbeviset. Nøkkeltallet er beregnet som egenkapitalbeviserens andel av egenkapitalen ved utløpet av perioden dividert på antall egenkapitalbevis.
	Formel	$\frac{(\text{Sum EKB-kapitalen} + \text{overkursfond} + \text{utjevningsfond} + \text{EKB-eiernes andel av annen EK, inkl. avsatt utbytte})}{\text{Antall utstedte EKB}}$
	Tall	31.12.2020: $(989 + 357 + 1.768 + 343 * 0,496) / 9,886954 = 332$ 31.12.2019: $(989 + 357 + 1.525 + 595 * 0,496) / 9,886954 = 320$
Pris/Bokført verdi (P/B)	Definisjon	Børskurs på bankens egenkapitalbevis (MORG) dividert med bokført egenkapital pr egenkapitalbevis for konsernet.
	Begrunnelse	Nøkkeltallet gir informasjon om den bokførte verdien per egenkapitalbevis sett opp mot børskursen på et gitt tidspunkt. Dette gir regnskapsbrukeren mulighet til å vurdere børskursen til egenkapitalbeviset.
	Formel	$\frac{\text{Børskurs pr egenkapitalbevis}}{\text{Bokført egenkapital pr egenkapitalbevis}}$
	Tall	31.12.2020: $296 / 332 = 0,89$ 31.12.2019: $317 / 320 = 0,99$

Bærekraft og samfunnsansvar

En pådriver for bærekraftig utvikling	172
Interessentdialog og vesentlighetsanalyse	174
Våre forpliktelser	178
Strategiske mål	181
Vesentlige temaer	182
▪ Økonomiske resultater	182
▪ Bidra til næringsutvikling	183
▪ Støttespiller for lokalsamfunnet	186
▪ Åpen og etisk forretningsførsel	190
▪ Ansvarlig utlånspraksis	192
▪ Likestilling og mangfold	195
▪ Kompetanse og omstilling	201
▪ Forebygge økonomisk kriminalitet og korrupsjon	203
▪ Krav til leverandører	205
▪ Klima og miljø	207
GRI-indeks	209
Energi & klimaregnskap 2020	217

En pådriver for bærekraftig utvikling

I tiden som kommer står både Norge og verdenssamfunnet overfor en betydelig omstilling for å nå klimamålene for 2030. Som regional sparebank har vi påvirkningskraft, både gjennom bankdrift og prosjektene vi engasjerer oss i. Det gir oss et ansvar og muligheter som vi tar på største alvor.

Sparebanken Møre ble etablert i 1985 gjennom en sammenslutning av en rekke lokale sparebanker. Den eldste i denne sammenslutningen var Herrøe og Røvde Sparebank, som ble etablert i 1843. Helt siden de første bankene så dagens lys, har samfunnsrollen stått sterkt i de ulike lokalsamfunnene. Det gjør den også i dag.

Sparebankmodellen har i seg selv både styrke og kraft til å bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling. Sparebanken Møre har i tillegg forpliktet seg til å være en pådriver i dette arbeidet gjennom bankens visjon om å være **den fremste pådriveren for skaperglede på Nordvestlandet. Hver dag.**

Visjonen innebærer at vi skal ta en ledende rolle i å utvikle regionen vår. Gjennom kunnskap, engasjement og et betydelig bidrag tilbake til samfunnet, skal vi skape verdier som kommer både personer, næringsliv og samfunnet til gode.

I 1987 definerte Brundtland-kommisjonen bærekraftig utvikling som en ressursbruk som imøtekommer dagens behov, uten å ødelegge mulighetene for kommende generasjoner til å få dekket sine behov.

Som en regional aktør på Nordvestlandet er vi opptatt av bærekraft, vekst og utvikling i omgivelsene som banken er en del av, og dette vil være vårt fokusområde. Vi skal også se bankens bærekraftsarbeid i et nasjonalt og globalt perspektiv.

En integrert del av strategien

I løpet av 2020 har banken både intensivert og strukturert arbeidet med bærekraft ytterligere. Det er definert bærekraftsansvarlige for alle relevante fagområder, som til sammen utgjør bankens bærekraftskomite.

For å rette innsatsen mot de områdene som er viktigst for både interessentene og bankens langsiktige verdiskaping, er det gjennomført en vesentlighetsanalyse. Basert på denne er det formulert konkrete mål som inngår i en overordnet strategi for bærekraft som er vedtatt av styret.

Bærekraft er videre løftet inn som et prioritert satsingsområde i bankens konsernstrategi for perioden 2021-2024. Den overordnede målsettingen er at **Sparebanken Møre skal være en pådriver for bærekraftig utvikling**. Målsettingen er konkretisert gjennom egne handlingsplaner og tiltak i alle bankens seksjoner/divisjoner. Arbeidet er i startfasen, og det vil være høy aktivitet på området utover i strategiperioden.

I løpet av året har bærekraft i større grad blitt implementert i bankens styrende dokumenter, og det er gjennomført kompetansehevende tiltak for hele organisasjonen. Det er også igangsatt flere interne prosesser for å implementere bærekraftshensyn i bankens drift. En nærmere beskrivelse av dette finnes under «Vesentlige temaer».

I 2020 er det også utarbeidet et grønt rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner.

Sparebanken Møre vil fortsette arbeidet med full styrke i 2021 – både i og utenfor banken. Vi skal ta vår del av ansvaret for en felles framtid gjennom å være en pådriver for bærekraftig utvikling på Nordvestlandet.

Rapporteringsstandard

Banken redegjør årlig for sitt arbeid med bærekraft og samfunnsansvar i forbindelse med årsrapporten, i henhold til regnskapslovens §3-3c. Denne stiller krav til rapportering knyttet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon i forretningsstrategier, daglig drift og i forholdet til interessenter.

For å sikre en systematisk og strukturert tilnærming, rapporterer banken i henhold til GRI-standard, Core option. Dette innebærer også rapportering av konsernets CO2-utslipp i henhold til Greenhouse Gas Protocol Initiative (GHG-protokollen).

Som følge av tilslutning til UNEP FI Principles for Responsible Banking i 2019, utarbeider banken i 2021 for første gang en selvevaluering som skal gjennomgå av en uavhengig part.

Sparebanken Møre vil i 2021 starte arbeidet med rapportering i henhold til Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD).

Sparebanken Møre skal videre følge markedspraksis samt relevante anbefalinger, herunder Euronext sin Veiledning om ESG-rapportering for utstedere. Den rapporterte informasjonen skal være presis, balansert, forståelig, sammenlignbar, rettidig og pålitelig.

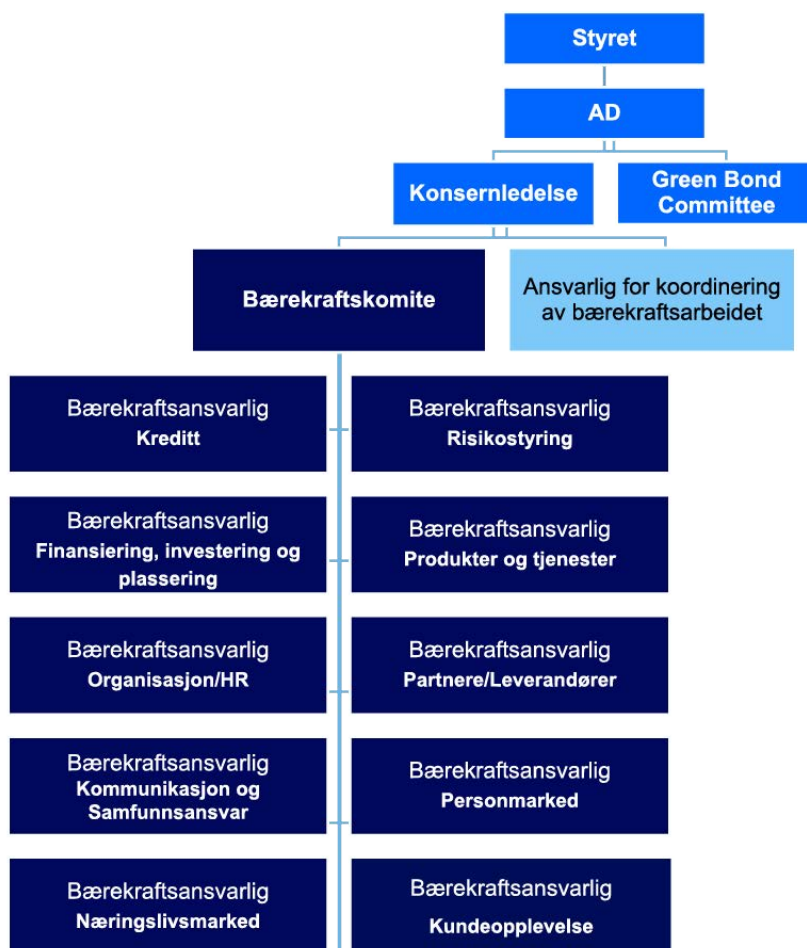
Bankens bærekraftsrapportering inngår i årsrapporten. Den vil også fungere som et selvstendig dokument som publiseres på bankens internettside.

Organisering av arbeidet

Styret har ansvar for å fastsette retningslinjer og strategi for bankens bærekraftsarbeid, mens administrerende direktør har ansvaret for implementering av strategien.

Banken har i 2020 etablert en egen bærekraftskomite, som består av 10 bærekraftsansvarlige som representerer ulike fagområder i banken. Komiteen har ansvar for utarbeidelse og oppfølging av bankens bærekraftsstrategi, og rapporterer til konsernledelsen. Komiteen vil med sin tverrfaglige organisering bidra til å bringe bærekraft ut til alle ansatte.

I tilknytning til etablering av Grønt rammeverk for utstedelse av obligasjoner, er det også etablert en Green Bond Committee som skal sikre oppfølging og etterlevelse av grønt rammeverk.

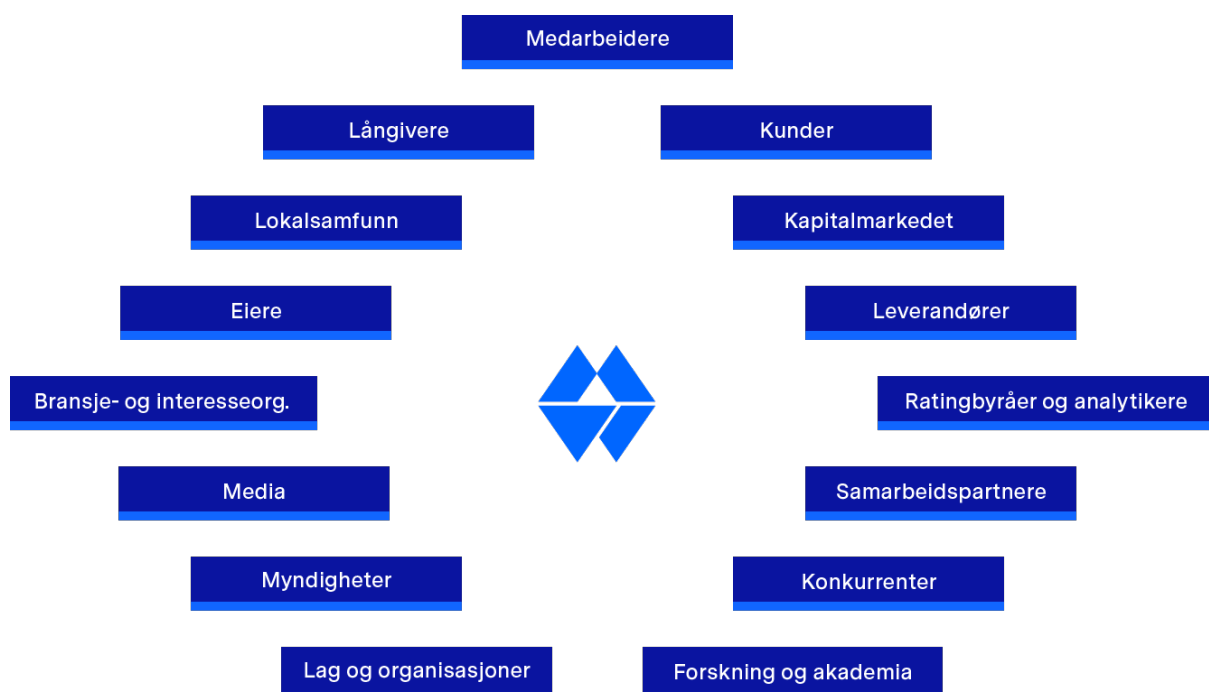

Interessentdialog og vesentlighetsanalyse

Sparebanken Møre har valgt FNs bærekraftsmål nr. 17 Samarbeid for å nå målene, som et sentralt fokusområde i bærekraftsarbeidet. Vi har en bred og sammensatt interessentgruppe, og opplever at alle gruppene i økende grad er opptatt av hvordan banken ivaretar samfunnsoppdraget sitt og hvordan vi sammen kan nå målene.

Våre interessenter

Vi har definert de viktigste interessentene våre til å være følgende:

Vesentlighetsanalyse

I 2020 har banken gjennomført en vesentlighetsanalyse for å avdekke hvilke bærekrafttemaer som er viktig for interessentene våre, og som samtidig er viktig for bankens evne til langsiktig verdiskaping. Analysen viser hvor banken kan forsterke sin positive påvirkning, og hvor den kan redusere sin negative påvirkning innen bærekraft.

I gjennomføringen av analysen ble det utarbeidet en spørreundersøkelse der ulike tema innen miljø, sosiale forhold og virksomhetsstyring (ESG) skulle rangeres (*viktig, viktigere, viktigst*). Interne respondenter representerte bankens ulike interessentgrupper i undersøkelsen, på bakgrunn av sin kjennskap til hva som er viktige områder for de ulike gruppene. Det ble utarbeidet et tilleggskap med begrepsdefinisjoner, for å sikre at respondentene hadde lik forståelse av de ulike temaene i spørreundersøkelsen.

Interessentenes svar ble deretter sett i sammenheng med bankens strategi, og det ble foretatt en vurdering av de ulike temaenes påvirkning på evnen til langsiktig verdiskaping. Temaene ble diskutert i bankens konsernledelse, og de ble også presentert for bankens styre.

Basert på en samlet vurdering er følgende 10 temaer definert som de mest vesentlige for bærekraftsarbeidet i Sparebanken Møre:

Temaer som havnet i områdene nederst og ytterst til venstre er tatt ut av matrisen. Temaene som gjenstår anses som de mest vesentlige, og rapporteres i henhold til GRI i årsrapporten.

Interessentdialog i 2020

Dialog med omgivelsene prioriteres høyt i Sparebanken Møre, og gjennom 2020 har vi hatt kontakt med interessentene våre på ulike måter. Her følger en skjematisk oppsummering av hovedtrekkene i interessentdialogen:

Interessent	Dialog/møteplass	Viktigste temaer for interessent	Relevante tiltak
Kunder	Kundemøter/ kundekontakt Kontakt med Kundeservice Sosiale medier Arrangement	Nærhet, tempo og lokalkunnskap Brukervennlige produkter og tjenester Kompetanse og omstilling Bidrag til næringsutvikling Dialog knyttet til hvordan bærekraft påvirker den enkelte bransje	Etablering/videreutvikling av digitale og selvbetjente løsninger Tett oppfølging og økonomisk rådgivning i et krevende år som følge av Covid-19 Gjennomføring av temamøter Deltakelse i vekstgarantiordning Gjennomføring av Næringsteft med ti ulike fagtemaer Tilrettelegging av informasjon for gründere på sbm.no Bærekraft er innlemmet i bankens bransjeanalyser

Interessent	Dialog/møteplass	Viktigste temaer for interessent	Relevante tiltak
Medarbeidere	Arbeidsmiljøundersøkelse Medarbeiderutvikling Lederutvikling Medarbeidersamtaler Møter med Konserntillitsutvalg	Likestilling og mangfold Attraktiv arbeidsplass Kultur for læring og utvikling Arbeidsrett og arbeidsmiljø	Nasjonal autorisasjons-ordning for finansielle rådgivere (AFR) Resultater fra arbeidsmiljøundersøkelse ble fulgt opp av alle avdelingsledere Etablering av bærekraftskomité Kompetanseheving gjennom deltakelse i ulike workshops og bærekraftsfora Gjennomføring av en rekke kurs gjennom NanoLearning Tilrettelegging for kurs og videreutdanninger
Interessent	Dialog/møteplass	Viktigste temaer for interessent	Relevante tiltak
Kapitalmarkedet, ratingbyråer og analytikere	Løpende kontakt via telefon-/videomøter Børsmeldinger og kvartalsrapporter Generalforsamling Andre arrangement i intern eller ekstern regi	Økonomiske resultater Åpen og etisk forretningsførsel Konkurransedyktig avkastning for eierne	Fokus på tett oppfølging, transparens og likebehandling Etablering av grønt rammeverk ESG-informasjon ble utvidet og gjort enklere tilgjengelig i bankens kanaler Etablering av nye IR-sider på sbm.no Gjennomføring av kvartalspresentasjoner
Interessent	Dialog/møteplass	Viktigste temaer for interessent	Relevante tiltak
Leverandører	Løpende kontakt via telefon-/video-/fysiske møter Jevnlige oppfølgingsmøter	Åpen og etisk forretningsførsel Krav til leverandører Kompetanse og omstilling Bærekraft, prinsipper, materialvalg, transport, klima	Flere partnermøter gjennom året, der bærekraft er et av flere temaer på agendaen Bærekraft inngår som vurderingskriterium når nye partnere vurderes Bærekraft er innarbeidet som eget punkt i rutiner for anskaffelse
Interessent	Dialog/møteplass	Viktigste temaer for interessent	Relevante tiltak
Samarbeids-partnere	Løpende kontakt via telefon-/video-/fysiske møter Jevnlige oppfølgingsmøter	Støtte til forskning på bærekraftstemaer Bidrag til næringsutvikling Støtte til lokalsamfunnet Åpen og etisk forretningsførsel Kompetanse og omstilling på bærekraft EU green deal og taksonomien. Bærekraftig finans	Støtte til forskningsprosjekter med Møreforskning og NTNU Samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune for å kartlegge fylket i tråd med U4SSC om bærekraftig regionsutvikling Partner i FN futurelab, og delaktig i ulike bærekraftsprosjekter Samarbeid om seminar og konferanser der bærekraft er gjennomgående tema, blant annet North West, The Next Wave, FARM osv. Deltakelse og faglige bidrag i ulike nettverksgrupper Tett samarbeid med partnere ved gjennomføring av Næringsteft Deltatt i ulike workshops med bærekraft som tema hos partnere
Interessent	Dialog/møteplass	Viktigste temaer for interessent	Relevante tiltak
Konkurrenter	Telefon-/video-/fysiske møter E-post korrespondanse	Kompetanse og omstilling Bærekraftige forretningsmodeller Bærekraftsrapportering	Samarbeid om utviklingsarbeid Utveksling av erfaring og muligheter knyttet til ulike bærekraftsforpliktelser-/initiativ Utveksling av erfaring og kunnskap gjennom deltakelse i tverrfaglige referansegrupper, blant annet i regi av Finans Norge

Interessent	Dialog/møteplass	Viktigste temaer for interessent	Relevante tiltak
Myndigheter	Deltakelse i ulike råd og utvalg Telefon-/video-/fysiske møter	Risikovurderinger i et bærekraftsperspektiv Ansvarlig utlånspraksis Antihvitvaskarbeid Forhindre korrupsjon og økonomisk kriminalitet God virksomhetsstyring Stabile og sikre IT-løsninger Personvern og informasjonssikkerhet Implementering av EUs bærekraftsregelverk	Innarbeiding av ESG-faktorer i kredittarbeidet. Innhenting av gyldig legitimasjon og løpende oppdatering av kunder Rapportering i henhold til krav og forventninger Gjennomføring av IKT-tiltaksplan Implementering av ESG-faktorer i interne overordnede retningslinjer og rammeverk
Interessent	Dialog/møteplass	Viktigste temaer for interessent	Relevante tiltak
Lag og organisasjoner (støtte gjennom allmenntilgjengelige midler)	Løpende kontakt via telefon-/video-/fysiske møter Deltakelse på arrangement	Støtte til lokalsamfunnet Kompetanse og omstilling Covid-19 konsekvenser Utenforskap og likestilling Mangfold Bærekraft i sponsoravtaler	Støtte til lag og organisasjoner, herunder også koronarelaterte støttetiltak Initiering av nyinnspilling av «Optimist» for å bidra til inntektsgivende arbeid til aktører i regional kultur- og musikkbransje Tildeling av talentstipend til 16 unge talent på Nordvestlandet
Interessent	Dialog/møteplass	Viktigste temaer for interessent	Relevante tiltak
Forskning og akademia	Løpende kontakt via telefon-/video-/fysiske møter Deltakelse på arrangement Styreverv Studieprogramråd Gjesteforelesninger	Kompetanse og omstilling Støtte til forskning Bærekraftige forretningsmodeller	Studieprogramråd NTNU Gjesteforelesning ved universitet og høyskoler Betydelig økonomisk bidragsyter til forskningsaktiviteter Hovedsamarbeidspartner for Ungt Entreprenørskap i Møre og Romsdal. Støtte til ungdoms- og studentbedrifter Aktiv bidragsyter til aktivitet i TEFT-lab
Interessent	Dialog/møteplass	Viktigste temaer for interessent	Relevante tiltak
Bransje- og interesse-organisasjoner	Løpende kontakt via telefon-/video-/fysiske møter Deltakelse på arrangement Deltakelse i nettverks-/referansegrupper	Åpen og etisk forretningsførsel Kompetanse og omstilling	Deltakelse i referansegruppe for bærekraft og klimagruppe i regi av Finans Norge. Etablering av samarbeid med «Plastfritt Hav» om plastydding i fjøra Deltager i Bærekraftsgruppen til Nordic Future Innovation.
Interessent	Dialog/møteplass	Viktigste temaer for interessent	Relevante tiltak
Media	Løpende dialog gjennom digitale og fysiske møter	Åpen og etisk forretningsførsel Kompetanse og omstilling	Fokus på åpenhet, tilgjengelighet, presis informasjon og rask respons Tips om aktuelle saker Tilrettelegging av relevant informasjon

Våre forpliktelser

FNs bærekraftsmål

Sparebanken Møre støtter opp om alle FNs 17 bærekraftsmål. Basert på innsiktsarbeid, dialog med interessentene og funn fra gjennomført vesentlighetsanalyse, har vi valgt fem bærekraftsmål (SDG-profil) som vi mener vi har særskilte muligheter til å påvirke. Dette er mål 8, 9, 11, 12 og 17. I tillegg har vi identifisert mål 3, 4, 5, 13 og 14 som delmål som vi også vil ha fokus på gjennom vår rolle både som arbeidsgiver, samfunnsaktør, investor, långiver, tilrettelegger og leverandør av finansielle tjenester. Vi vil arbeide med å forsterke positiv påvirkning og redusere negativ påvirkning innenfor disse målene.

Mål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Som regional sparebank og det største finansielle miljøet mellom Bergen og Trondheim er Sparebanken Møre en viktig kilde for finansiell informasjon og finansielle tjenester for både mennesker og næringsliv på Nordvestlandet. Vi jobber målrettet med entreprenørskap og innovasjon for å styrke verdiskapingen og sysselsetting i området vårt.

Mål 9: Innovasjon og infrastruktur

For at Nordvestlandet skal være en attraktiv region også fremover, er det viktig at vi jobber aktivt med å bygge solid infrastruktur, fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og bidra til innovasjon. Sparebanken Møre ønsker å være både en pådriver og støttespiller for slike aktiviteter.

Mål 11: Bærekraftige byer og samfunn

Helt siden starten i 1843 har Sparebanken Møre bidratt til å gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige. Dette er sentralt for både livskvalitet, innovasjonsevne, befolkningsutvikling og verdiskaping. Samfunnet vårt trenger sterke lokalmiljø for å utvikle seg, og Sparebanken Møre skal være en støttespiller for lokalsamfunnet.

Mål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

For å kunne bidra til en bærekraftig regionsutvikling, må både det offentlige, næringslivet og enkeltmennesker endre sitt forbruk. Som samfunn forbruker vi i dag mer enn det som er miljømessig bærekraftig. Sparebanken Møre vil bidra til å snu dette ved å øke kunnskap og bevissthet, stille krav til kunder og leverandører, bidra til forskning på området og selv gjøre grep i egen organisasjon. Lykkes vi med dette vil det på sikt kunne føre til økonomisk vekst, reduserte klimaendringer og økt livskvalitet.

Mål 17: Samarbeid for å nå målene

For å lykkes med bærekraftsmålene trengs det nye og sterke partnerskap. Myndigheter, næringslivet og lokalsamfunn må samarbeide for å oppnå en bærekraftig utvikling. Sparebanken Møre kan som en stor regional aktør utgjøre en forskjell. Vi vil oppmuntre til samarbeid og bidra til å knytte kunnskap og relasjoner på tvers av fag og bransjer gjennom å skape og støtte ulike møteplasser.

Finans Norge - «Veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen»

Finans Norge har utviklet et Veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen. Dette uttrykker følgende visjon:

«Finansnæringen i 2030 er lønnsom og bærekraftig. Vi finansierer, forvalter og forsikrer med kunnskap om klima. Slik skaper vi verdier og bidrar til grønn konkurransekraft».

Sparebanken Møre støtter opp om veikartet, og vil bidra i arbeidet for å nå både nasjonale og globale bærekraftsmål.

Finans Norge har også arbeids- og referansegrupper relatert til bærekraft og klimarisiko. Sparebanken Møre har vært delaktig i disse gjennom 2020.

EUs handlingsplan for bærekraftig finans

EU har utarbeidet en handlingsplan for bærekraftig finans, der EUs taksonomi er et av 10 virkemidler. For å bidra til målet om «net zero» klimautslipp innen 2050, vil Sparebanken Møre tilpasse seg og følge opp forventninger og krav som følge av dette ovenfor våre interessenter. Vi vil også ta rollen som pådriver i vårt nedslagsfelt.

EUs handlingsplan for bærekraftig finans gjenspeiler at finanssektorens rolle i utviklingen av samfunnet vil endres for å støtte agendaen for global bærekraft. Sparebanken Møre kan og vil være en viktig aktør når det gjelder å støtte og legge til rette for en bærekraftig utvikling av samfunnet. Dette innebærer innarbeidelse av klima- og miljøhensyn så vel som sosiale hensyn, respekt for menneskerettigheter og økonomisk ansvar i forretningsaktiviteter.

FNs prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet (PRB)

FNs miljøprogram (UNEP) har et partnerskap med finanssektoren kalt United Nations Environment Programme – Finance Initiative (UNEP FI). Programmet består av 6 prinsipper, som har som mål å gjøre banknæringen i stand til å ta en lederrolle i å nå bærekraftsmålene og oppfylle Parisavtalen.

Sparebanken Møre sluttet seg til UNEP FIs «Principles for Responsible Banking» i oktober 2019. Dette innebærer en forpliktelse til å implementere og gjennomføre tiltak som støtter opp om de 6 prinsippene frem til utgangen av 2023. Banken vil publisere en selvevalueringsrapport som gir informasjon om status for dette arbeidet i april 2021. Rapporten vil bli gjennomgått av uavhengig tredjepart.

UN Guidelines for Business and Human Rights / OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper

Retningslinjene handler om hvilket ansvar næringslivsaktører forventes å påta seg for mennesker, samfunn og miljø som påvirkes av virksomheten. Regjeringen forventer at alle norske selskaper forholder seg til og etterlever FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UN Guidelines for Business and Human Rights – UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Sparebanken Møre jobber for å etterleve retningslinjene, blant annet gjennom bankens Retningslinjer for Etikk og Samfunnsansvar.

Strategiske mål

Basert på bankens målsetting om å være en pådriver for bærekraftig utvikling, FNs bærekraftsmål 8, 9, 11, 12 og 17 og avdekte vesentlige temaer, har Sparebanken Møre følgende strategiske mål for strategiperioden:

Oss selv:

- Vi arbeider aktivt for å redusere egne klimautslipp (co2) med minst 25 prosent for perioden 2019 til 2025.
- Vi skal bli klimakompensert i løpet av 2022, i tråd med FNs initiativ Climate Neutral Now.
- Vi arbeider aktivt for likestilling og mangfold, og har en langsiktig ambisjon om minst 40% av hvert kjønn på alle nivå.
- Bærekraft er en integrert del av alle innovasjons- og utviklingsprosesser.
- Vi vektlegger åpenhet og transparens i vår kommunikasjon.

Kunder og leverandører:

- Vi tilbyr kundene våre bærekraftige produkter og tjenester.
- Ansatte har kompetanse til å gi kundene råd om bærekraftige valg som bidrar til omstilling og potensielle nye forretningsmuligheter.
- For næringslivskunder med kreditteksponering over terskelgrense skal det minimum årlig gjennomføres ESG-vurdering. Utvikling måles årlig.
- Vi skal utstede grønne obligasjonslån.
- Våre større leverandører skal årlig levere ESG-leverandørreklæring.

Samfunnet:

- Bærekraft er et viktig vurderingskriterium ved tildeling av samfunnsutbytte
- Bærekraft inngår som eget punkt i alle sponsoravtaler.
- Vi tar initiativ til og støtter gode bærekraftsprosjekter på Nordvestlandet
- Vi bidrar aktivt til å redusere økonomisk kriminalitet, hvitvasking og korrupsjon.

De strategiske målene dekker områder innenfor både miljø (Environmental), samfunn (Social) og styringsmessige forhold (Governance).

Vesentlige temaer

Som følge av gjennomført vesentlighetsanalyse, våre valgte bærekraftsmål og langsiktige strategi er det definert 10 temaer som er særlig viktige for både banken og interessentene våre. I dette kapitlet presenteres temaene nærmere i henhold til GRI-standarden. De mest vesentligste temaene er

- Økonomiske resultater
- Bidra til næringsutvikling
- Støttespiller for lokalsamfunnet
- Åpen og etisk forretningsførsel
- Ansvarlig utlånspraksis
- Likestilling og mangfold
- Kompetanse og omstilling
- Forebygge økonomisk kriminalitet og korrupsjon
- Krav til leverandører
- Klima og miljø

I beskrivelsene av de ulike temaene finnes informasjon om

- Hvorfor temaet er viktig
- Gjennomførte tiltak i 2020
- Planlagte tiltak fremover
- Måling og evaluering
- Ansvarlig enhet
- Viktigste styrende dokumenter
- GRI-indikatorer

Økonomiske resultater

Gode økonomiske prestasjoner er en forutsetning for bankens eksistens, og avgjørende for at vi skal kunne legge til rette for verdiskaping i området vårt. Temaet er derfor svært viktig både for banken og interessentene våre.

Vi har eiere som forventer en avkastning på investeringene sine, og vi har långivere som låner oss penger basert på bankens lønnsomhet og soliditet. Vi har videre kunder som ønsker konkurransedyktige betingelser, samtidig som våre ansatte er opptatt av en god og trygg arbeidsgiver. Gode økonomiske prestasjoner er også viktig for at vi skal kunne støtte samfunnet rundt oss gjennom bankens samfunnsengasjement.

De økonomiske målsettingene for strategiperioden 2020-2024 er en egenkapitalavkastning som overstiger 11 prosent, og en kostnadsandel i prosent av inntekter som er lavere enn 40 prosent. Målet er også et lavere tapsnivå enn gjennomsnittet blant norske banker.

Det finnes detaljert informasjon om temaet «Økonomiske resultater» i bankens årsrapport, se henvisninger i GRI-indeks.

Bidra til næringsutvikling

Banken er en betydelig bidragsyter til regional næringsutvikling og verdiskaping. Gjennom både samfunnsengasjement (gründerprogram, støtte til møteplasser og konseptet Næringsteft), og gjennom ordinær utlånsvirksomhet, deltakelse i vekstgarantiordningen og ulike kompetansehevende tiltak skal vi bidra til bærekraftsmål 8 om økonomisk vekst, mål 9 om innovasjon og infrastruktur og mål 11 om bærekraftige byer og lokalsamfunn.

Nordvestlandet har et konkurransedyktig næringsliv, og mange av bedriftene er ledende innen sine bransjer. Bankens næringslivsrådgivere er lokale, og har spesialisert seg innenfor enkeltbransjer. Dette har vi gjort for å forstå behov, og for å kunne være aktive samtalepartnere i bedriftens utvikling. Samtidig ønsker banken å skape møteplasser der bedrifter innenfor ulike bransjer og fagmiljøer møtes. Dette motiverer og er utviklende for innovasjon og samarbeid.

Et viktig arbeid for banken er også å bidra til å skape nye bedrifter. Gjennom programmet Næringsteft mobiliserer vi bredt for å motivere til knoppskyting og skape nye levedyktige bedrifter. I 2020 startet gjennomføring av den fjerde runden av Næringsteft, og totalt 484 bedrifter har vært deltagere i programmet siden oppstart i 2017. Dette har skapt nye arbeidsplasser gjennom flere selskaper på Nordvestlandet.

Gjennomførte tiltak i 2020

Sparebanken Møre har ca. 6300 aktive næringslivskunder fordelt på 3 geografiske enheter og 6 forskjellige bransjer. I 2020 har våre 49 rådgivere på næringsliv invitert og hatt samtale med ca. 3000 kunder. I tillegg har vi egen kundeservice for næringsliv som er i daglig dialog med kundene.

Tett dialog med kundene har vært ekstra viktig gjennom 2020, for å være en støttespiller for kundene knyttet til konsekvensene av Covid-19. Som et strakstiltak for kundene innførte vi forenklet søknad om avdragsfritak for å lette situasjonen i en fase der mye var usikkert for bedriftene. Vi hadde tett dialog og oppfølging av kunders utnyttelse av de ulike statlige tiltakene som ble etablert. Det var viktig for oss å være en god sparringspartner for bedriftene når de sto i en svært uoversiktlig situasjon, og vi jobbet derfor svært tett opp mot bedriftene i regionen gjennom hele 2020. Både med en-til-en samtaler, men også med jevnlig nyhetsbrev, artikler og webinar.

Program for gründere, investorer og vekstbedrifter

Næringsteft er en kompetansereise og konkurranse i regi av Sparebanken Møre for gründere i tidlig fase på Nordvestlandet. I 2019/2020 var 99 bedrifter med i programmet. For 2020/2021 var det 64 bedrifter med. Selv om dette er en reduksjon fra foregående år, er vi godt fornøyd med antallet bedrifter som deltar i årets program som ble et rent digitalt program som følge av Covid-19. Gjennom å gi disse entreprenørene tilgang til mentorer fra akademia, offentlig virkemiddelapparat, etablert næringsliv og investormiljø, gis de muligheter til å utvikle seg med større kraft og fart enn de kanskje hadde hatt mulighet til på egenhånd. Programmet treffer på bærekraftsmål 8 om økonomisk vekst, og bærekraftsmål 9 om innovasjon og infrastruktur. I tillegg legges det opp til å bygge nettverk og samarbeid på tvers av bedriftene i tråd med bærekraftsmål 17 om samarbeid. Gjennomgående skal bærekraft være en integrert del av forretningsideen til bedriftene som er med i NÆRINGSTEFT.

Sammen med Innovasjon Norge, PIR Invest, DNB og Startup Norway har vi arrangert kurset Angel Challenge for investorer som ønsker å investere i oppstartsbedrifter. Her møtes tidlig fase-vekstbedrifter og lokale investorer. Ved å øke tilgangen på risikovillig kapital i tidlig fase, samt engasjere en større bredde blant investorene, øker også mulighetene for flere bedrifter til å vokse. Samtidig legger vi til rette for at en større andel av den lokale kapitalen kan investeres i nytt lokalt næringsliv. I 2020 var 12 gründerteam med på dette kompetanseprogrammet, noe som har resultert i flere nye partnerskap. I dette programmet samarbeider gode krefter for å bidra til utvikling av regionen i tråd med bærekraftsmål 8, 9 og 17.

Det er også gjennomført Scale up-program for 20 vekstbedrifter i samarbeid med Protomore Kunnskapspark AS. Dette programmet har hovedsakelig vært forbeholdt gründere i Romsdal/ Nordmøre. Programmet hjelper bedrifter å vokse ved å bidra med kompetanse og mentoring.

Møteplasser

Næringsrelaterte møteplasser er viktig for å inspirere til innovasjon, samarbeid og bærekraftig omstilling. Møteplasser blir svært relevante når de spisses inn mot enkeltbransjer. Sparebanken Møre har gjennom 2020 bidratt til Midsundkonferansen – Fiskeri, The Next Wave - Marine næringer, FARM - Landbrukskonferanse, IDC - Industridesign konferanse og Byggebørsen - Eiendom, Bygg og Anlegg for å nevne noen. I 2020 har flere av disse hatt ekstra fokus på hvordan bransjene påvirkes av bærekraft, og hvordan omstilling kan skje. Flere av disse har gjennomført tilpassede opplegg som følge av covid-19.

Innovasjon Norges Vekstgarantiordning

Innovasjon Norge har siden 2017 testet vekstgarantiordningen i samarbeid med utvalgte banker. Sparebanken Møre ble tatt opp i programmet i 2018, og fikk da en ramme på 50 mill. kroner som var øremerket kapital til vekstbedrifter i tidlig fase på Nordvestlandet. Sparebanken Møre fikk i 2020 økt bevilgningen med 125 mill. kroner. 26 bedrifter har mottatt lån i Sparebanken Møre gjennom Vekstgarantiordningen siden 2018.

Samarbeid

I tillegg har vi samarbeid med blant annet klyngeprogrammet NCE Blue Legasea. Prosjektet har tre delprosjekter som bidrar til utviklingen av den marine/biomarine næringen, bærekraftig utvikling, økt verdiskaping og næringsrelatert møteplass. Økt og utvidet samarbeid med Næringsforeningene i fylket har også resultert i bransjerelaterte aktiviteter. Sparebanken Møre engasjerer seg også i foreningenes styrer.

Planlagte tiltak

Vi fortsetter med programmet Næringsteft, og 4. runde avsluttes i mars 2021. Da annonseres de tre finalistene og vinneren av 1 million kroner. Frem til da er 64 bedrifter med i kompetansereisen som denne gang gjennomføres i digital versjon som følge av covid-19. Ny runde av NÆRINGSTEFT planlegges med oppstart høsten 2021.

Angel Challenge-programmet lokalt vurderes videreført høsten 2021. Scale Up-programmet i samarbeid med ProtoMore vurderes videreført fra 2022.

I tråd med bærekraftsmål 17 er bidrag til møteplasser og konferanser viktig for utviklingen av regionen, og for kompetansedeling og nettverksbygging både innad og på tvers av bransjene. Støtte og samarbeid om disse konferansene er viktig og planlegges gjennomført høsten 2021.

Samarbeidet med klyngeprogrammet NCE Blue Legasea fortsetter i 2021, et klyngeprogram som er tilrettelagt for å drive en bærekraftig utvikling av marine produkter i Norge. Programmet jobber mot bærekraftsmål 2, 3, 9, 12, 14 og 17.

Det vil gjennomføres fagseminarer for bedriftskunder innen aktuelle temaer. Dette vil være en kombinasjon av digitale og fysiske arrangement. Det sterke og gode samarbeidet med næringsforeningene fortsettes og utvides til å inkludere flere felles aktiviteter.

Vekstgarantiordningen viser seg å være et godt tilbud og treffer vekstbedriftene godt. Vi har ambisjoner om å videreføre denne ordningen i samarbeid med Innovasjon Norge for en ny periode.

Måling og evaluering

Vi opplever god interesse og deltagelse på arrangementene våre. I tillegg gjør vi alltid evalueringer og tar med oss de tilbakemeldinger vi får fra deltagere og samarbeidspartnere i det videre arbeidet. Vårt mål med aktivitetene er at det skal bidra til næringsutvikling i regionen. Økt kunnskap om bærekraft, innovasjon og omstillingsevne har derfor vært viktige element

Ansvarlig enhet

Divisjon Næringslivsmarked og divisjon Kommunikasjon og Konsernstøtte, avd. Kommunikasjon og Samfunnsansvar

Styrende dokumenter

- Møre 2024 (konsernstrategi)
- Retningslinjer for bruk av samfunnsutbytte
- Kredittrisikostrategi

GRI indikatorer

103-1, 103-2, 103-3, SBM-N1, SBM-N2

Støttespiller for lokalsamfunnet

Sparebanken Møre har engasjert seg sterkt i arbeidet med å bygge attraktive og bærekraftige lokalsamfunn gjennom en årrekke. I tillegg til bankens sponsoravtaler med et hundretalls klubber i regionen, yter Sparebanken Møre støtte til små og store prosjekter i regionen gjennom tildeling av samfunnsutbytte.

Det er bankens eierstruktur som gjør utdelingen av samfunnsutbytte mulig. Sparebanken Møre har to grupper av eiere; egenkapitalbevisiere og lokalsamfunnet, og bankens utbyttepolitikk legger til grunn at gruppene skal likebehandles. Ettersom lokalsamfunnene i Møre og Romsdal eier ca. 50 prosent av Sparebanken Møre, fases halvparten av bankens utdelte overskudd tilbake til regionen gjennom samfunnsutbytte til allmennyttige formål. Som følge av dette er banken en betydelig bidragsyter til gode tiltak innen kultur, idrett, nærmiljø, infrastruktur, kompetanse og næringsutvikling på Nordvestlandet. Banken har valgt å dele samfunnsutbyttet inn i konseptene TEFT-midler, TEFT-stipend og NÆRINGSTEFT.

Gjennomførte tiltak i 2020

Sponsorområdet

Sparebanken Møre er en stor sponsor på Nordvestlandet, og vi har avtaler med rundt 120 store og små samarbeidspartnere innen idrett og kultur i nedslagsfeltet vårt. Alle nye sponsoravtaler som er inngått i 2019 og 2020 har et eget avsnitt som omhandler bærekraft der vi vektlegger bærekraftig økonomistyring, tiltak for likestilling og mangfold og reduksjon av klima- og miljøutslipp i vår oppfølging. Fotballklubbene AaFK og MFK som vi forlenget nye generalpartneravtaler med i 2020, har også en tilsvarende forpliktelse. Dette handler om samarbeid på bærekraftprosjekter ovenfor øvrige partnere og lokalsamfunnet til klubbene. Et resultat av fokus fra banken over flere år.

TEFT-midler

Lag og organisasjoner i Møre og Romsdal kan søke om TEFT-midler til allmennyttige formål. For regnskapsåret 2020 ble det avsatt 141 mill. kroner til samfunnsutbytte, og totalt mottok banken 1622 søknader, hvorav 1144 ble innvilget (70 %). Av disse gikk ca. 10% til direkte covid-relaterte prosjekter. Selv om antall fysiske arrangementer er betydelig mindre i 2020 som følge av covid, er antallet søknader er omtrent på samme nivå som tidligere. Vi erfarer at mange aktører har tatt i bruk digitale løsninger for å komme ut til sine målgrupper. Banken er gjennom dette en viktig støttespiller for utviklingen av bærekraftige lokalsamfunn. I tillegg omhandler mange av prosjektene tiltak relatert til god helse og livskvalitet, like muligheter, god utdanning, mindre ulikhet og utenforskap.

Søknadene favner bredt, og det søkes blant annet om støtte til nærmiljøtiltak som bygging og utbedring av turstier, bygging av gapahuker og andre trivselsskapende tiltak knyttet til turmål i regionen. Idrettslagene søker om støtte til vedlikehold og nybygg av anlegg og utstyr, samt om støtte til gjennomføring av arrangement. Kulturorganisasjoner søker i stor grad om støtte til gjennomføring av arrangement og til innkjøp av instrument, kostymer og tilsvarende. Banken har tidligere støttet organisasjoner som driver med ulike former for hjelpearbeid innad i fylket, og i 2020 formaliserte vi flere slike større samarbeid med mellom annet Kirkens Bymisjon, Røde Kors Hjelpekorps og Kirkens SOS. Dette gjorde vi for å hjelpe de som faller utenfor, samt støtte de som setter fokus på fysisk helse og utenforskap.

Eksempler på bærekraftsprosjekter som Sparebanken Møre har støttet siste året:

- **Bærekraftsmåling av kommuner med programmet U4SSC**

Gjennom sommeren og høsten 2020 har alle kommuner i Møre og Romsdal blitt målt på en rekke bærekraftsindikatorer i tråd med FN-programmet for smart og bærekraftig regionsutvikling (United for Smart and Sustainable Cities - U4SSC). Dette er første fylket i Norge der alle kommunene får en slik

kartlegging, som bidrar til et godt bilde av hvilke bærekraftsutfordringer- og muligheter som finnes i regionen.

- **Jakta på bærekraftsmetoden**

En forlengelse av samarbeidet med FNs framtidslab og KPI målingene av kommunene i Møre og Romsdal er prosjektet «Jakta på bærekraftsmetoden». Sparebanken Møre har bidratt både økonomisk og med faglige ressurser til dette prosjektet. Dette er et pilotprosjekt som gjennomføres i Møre og Romsdal med mål om å øke samhandlingen mellom det offentlige, academia og næringslivet for å få fart på bærekraftig utvikling. Prosjektet har hatt spesielt fokus på sirkulær økonomi, utjevning av forskjeller og avfall.

- **Sparebanken Møre er partner for FN Futurelab Ålesund**

Laben er etablert i Ålesund, og er den andre framtidslaben for utvikling av bærekraftige byer og lokalsamfunn i tråd med FN-programmet for smart og bærekraftig regionsutvikling (United for Smart and Sustainable Cities - U4SSC). Den første laben er etablert i Wien. FN Futurelab Ålesund har partnere fra en rekke ulike bransjer, og fra ulike deler av Norge. Målet er at laben skal fungere som et økosystem for grønn omstilling. Sparebanken Møre sitter i samarbeidsrådet sammen med øvrige partnere, og er også utvalgt sammen med 6 andre til å utgjøre Framtidsrådet.

- **Egeninitiert prosjekt - Plastkonto'n**

Sparebanken Møre støtter alle former for rydding av marin forsøpling som utføres av privatpersoner i lag og foreninger. Gjennom konseptet Plastkonto'n etablerte vi senhøsten 2020 en egen ordning for fjørerydding. Alle som fylte en konteiner med marint avfall fikk 16 000 kroner i betaling til den frivillige organisasjonen som organiserte de ulike ryddeprosjektene. Totalt ble det samlet inn 5500 kg marint avfall i Plastkonto-prosjektet i 2020.

- **Rydding av marint avfall**

Roer Martin Helseth har gjennomført opplæring av ungdommer i fridykking med rydding av marint avfall som formål med støtte fra banken. Vi har også videreført samarbeidet med Sommerfesten på Giske knyttet til innsamling av havplast som ble startet i 2019. Prosjektet handlet om å kjøpe festivalpass med innlevert havplast, og traff både på klimamål og mål om å redusere utenforskap. Prosjektet fikk i 2019 stor nasjonal og internasjonal oppmerksomhet, og inspirerte mange andre aktører til å gjøre det samme. I 2020 utgjorde dette 2200 kg med marint avfall.

- **15 mill. kroner til PET-skanner**

I april 2020 bidro Sparebanken Møre med 15 millioner kroner til innkjøp av en PET-skanner ved Ålesund Sykehus. Foreninga Sjukehuset Vårt startet en kronerulling i 2019, og hadde som mål å samle inn 30 millioner kroner til formålet. Mot slutten av 2020 var målet nådd, og totalt kom det inn 36 millioner kroner fra lokalt næringsliv og privatpersoner. Bidraget fra Sparebanken Møre var sterkt medvirkende til realiseringen.

- **250 nettbrett til sykehjem og døgnbemannede omsorgsboliger**

Som følge av covid-19 ble det tidlig innført besøksforbud på sykehjem og omsorgsboliger. Mange eldre mistet mulighet til å være fysisk sammen med pårørende over en lang periode. Sparebanken Møre kjøpte inn 250 nettbrett som ble delt ut til sykehjem og omsorgsboliger for å styrke pårørendekontakten. Dette ble gjort i samarbeid med Utviklingssenteret for hjemmetjenester og sykehjem i Møre og Romsdal (USHT) og Arena for Læring om Velferdsteknologi (ALV), som også vil forske på hvordan nettbrettbruken har betydning for pårørendekontakt.

- **Møre og Romsdal Røde Kors**

Våren 2020 tok Sparebanken Møre kontakt med Møre og Romsdal Røde Kors, og ønsket i forbindelse med covid-19 å støtte arbeidet som spesielt hjelpekorpsene gjorde i regionen. Som et resultat av dette ble det kjøpt inn 13 hjertestartere, 4 whiteboard-kart til blant annet redningsoppdrag og 4 nettbrett til bruk i deres daglige arbeid.

- **Et løft for kvinnefotballen i fylket**

Gjennom dialog og samarbeid med Sunnmøre Fotballkrets, Nordmøre og Romsdal Fotballkrets, Molde FK og AaFK Fortuna, har Sparebanken Møre vært en viktig samtalepartner og premissgiver for kvinnefotballen i fylket. For perioden 2019-2021 bidro vi med 8 millioner kroner til denne satsingen, og det er gjennomført tiltak både i krets, breddeklubber og toppklubber. Tiltaket skal bidra til å utligne forskjeller, og treffer blant annet på bærekraftsmål 5 om likestilling og mål 10 om mindre ulikhet.

Samarbeid med akademia og forskning

- **TEFT-Lab**

TEFT-lab er et forskningssamarbeid med NTNU i Ålesund, og et knutepunkt for forskning og utvikling innen tjenesteinnovasjon, entreprenørskap, finans og teknologi. Her utforsker vi mulighetene det teknologiske skiftet byr på, og deltar aktivt i utdanning, forskning, nyskaping og formidling i skjæringspunktet økonomi og teknologi. I TEFT-lab er det samlet 7 PHD kandidater, hvorav 1 næringstipendiat fra Sparebanken Møre. I tillegg er 15 forskere ved NTNU knyttet til forskningsmiljøet i TEFT-lab.

- **Støtte til forskningsprosjekter ved NTNU**

Sparebanken Møre har i 2020 støttet to forskningsprosjekter ved NTNU Ålesund relatert til klimaendringer i havet. Det første prosjektet benytter «big data» og maskinlæring til å modellere plast i havet i Møre og Romsdal, mens det andre prosjektet, «Mikrofisk», har et tredelt mål. Forskning på miljøgifter og mikroplast i fisk er det ene, mens åpning av universitetet mot barn og unge og formidling av kunnskap til disse gjennom aktiv deltagelse i et reelt forskningsprosjekt er det andre. I tillegg skal man utforske hvilke rådata barn og unge kan samle for analyser av miljøgifter og mikroplast i fisk.

- **Undervisning i personlig økonomi og entreprenørskap**

Som hovedsamarbeidspartner for Ungt Entreprenørskap Møre og Romsdal bidrar vi til økt kompetanse innen personlig økonomi for elever både i grunnskolen og på videregående skole. Hvert skoleår får nærmere 3000 elever opplæring gjennom programmene Økonomi og Karrierevalg og Sjef i eget liv. Rundt 50 autoriserte finansielle rådgivere bidrar med undervisning i skolene. Som følge av covid-19 ble de fleste gjennomgangene som var planlagt i 2020 utsatt til 2021. Sparebanken Møre er også med som veileder og jury knyttet til entreprenørskapsprogrammene til Ungt Entreprenørskap

- **Øke interessen for realfag**

Gjennom støtte til etablering av Newtonrom og flere skaper-verksteder, samt First Lego League - verdens største teknologiturnering for barn, ønsker vi også å bidra til læreglede og kompetanse knyttet til realfag. Vi er i tillegg jevnlig ute i skolene med foredrag om både samfunnsøkonomi og makroøkonomi.

Næringsteft

NÆRINGSTEFT er en kompetansereise og konkurranse for gründere, med mål om å bidra til et større mangfold av gründere og vekstbedrifter i regionen. For 2020 er 64 gründerteam med. Se ellers utdypende informasjon om Næringsteft i temaavsnittet «Bidrag til næringsutvikling».

TEFT-stipend

Unge talenter er gode forbilder for menneskene rundt seg, og gjennom TEFT-stipendet gir vi ungdommer muligheten til å satse videre på sitt talent innen kategoriene idrett, kultur og åpen klasse. Stipendet var i 2020 på 50 000 kroner, og 15 ungdommer fikk tildelt totalt 750.000 kroner. Vi opplever at stipendet har stor betydning for mottakernes utvikling, og vi har tett dialog med blant annet kretsene i fylket i juryarbeidet. Mottakerne selv uttrykker stor glede av å bli sett, og formidler at dette gir motivasjon til videre arbeid utover stipendet. Siden starten i 2007 har mer enn 350 lokale talenter mottatt TEFT-stipend. Eksempler på tidligere mottakere er Sigrid Raabe, Karsten Warholm og Sebastian Foss Solevåg.

Planlagte tiltak

Sparebanken Møre planlegger å videreføre en rekke av tiltakene som er nevnt over, og vurderer også fortløpende nye tiltak som er direkte relatert til prioriterte bærekraftsmål. Vi vektlegger også prosjekter der flere aktører jobber sammen for å nå målene.

Som følge av avlyste gjennomganger i skolene i 2020, vil det etableres en digital versjon som kan gjennomføres i 2021. Slik kan vi sikre at elevene ikke går glipp av verdifull kompetanse.

Ansvarlig enhet

Seksjon Kommunikasjon og Konsernstøtte ved avdeling Kommunikasjon og Samfunnsansvar har ansvar for strategi, oppfølging og rapportering.

Måling og evaluering

Bærekraft er tema i møter med bankens sponsorater. Disse gjennomføres minimum en gang per år.

For samfunnsutbytte gjennomføres det halvårlig rapportering til styret. Alle prosjekter som tildeles midler er gjenstand for evaluering både underveis og i forkant av evt. forlengelse av støtte. For de større prosjektene er det tett dialog, og Sparebanken Møre er også selv delaktig i flere av prosjektene.

Viktigste styrende dokumenter

- Møre 2024 (konsernstrategi)
- Retningslinjer for bruk av samfunnsutbytte
- Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar
- Rutiner for sponsorarbeid

GRI indikator

103-1,103-2,103-3,413-1,SBM-L1

Åpen og etisk forretningsførsel

Sparebanken Møres virksomhet er avhengig av tillit fra både kunder, offentlige myndigheter og samfunnet for øvrig. Banken jobber derfor systematisk og målrettet for å sikre dette gjennom høy etisk standard, og åpenhet rundt intensjoner, standpunkt, aktiviteter og fremtidsutsikter.

Sparebanken Møre skal utvise profesjonalitet og dyktighet i alle ledd. Det gjelder både for konsernets forretningsdrift og for handlemåten til hver enkelt. Alle medarbeidere og tillitsvalgte skal opptre med aktsomhet, redelighet og saklighet, og avstå fra handlinger som kan svekke tilliten til konsernet. Ledere og tillitsvalgte har et særlig ansvar og skal fremstå som gode eksempler for andre.

Gjennomførte tiltak i 2020

Sparebanken Møre har forpliktet seg til å følge «God skikk ved rådgivning og annen kundebehandling», en bransjenorm forvaltet av FinAut. Alle ansatte i kundeposisjon har gjennomgått dette og det vil være et obligatorisk kurs for nyansatte. I tillegg vil dette ha fokus både i opplærings- og kontrolløyemed. Bankens Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar gir føringer for hvordan bankens medarbeidere skal opptre og håndtere forhold knyttet til etiske vurderinger, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, likestilling, sosiale forhold, det ytre miljøet og bekjempelse av hvitvasking og korrupsjon. Det er arbeidet med en oppdatering av retningslinjene i 2020. Retningslinjene er også gjennomgått for alle nyansatte.

Det er videre etablert Retningslinjer for identifisering og håndtering av interessekonflikter. Hensikten med retningslinjene er å beskrive de organisatoriske og administrative prosedyrene for å identifisere, forhindre og håndtere interessekonflikter når finansielle tjenester tilbys eller andre aktiviteter utføres i Sparebanken Møre.

Som børsnotert konsern, er det viktig for Sparebanken Møre å sikre at markedsaktører får korrekt, tydelig, relevant og samtidig informasjon. Banken har egne retningslinjer for rapportering av finansiell og annen investorinformasjon, og i 2020 er bankens IR-sider videreutviklet for å sikre enkel tilgang til aktuell informasjon relatert til virksomhetsstyring, kursutvikling og finansielle resultater.

I 2020 er det videre gjennomført en oppdatering av bankens internettsider, for å sikre at de skal være i tråd med nye forventede krav til Universell Utforming fra EU. Vi har startet arbeidet med oppgradering av nett- og mobilbanken, som tilpasning til kriterier i EUs webdirektiv. Målet med dette arbeidet er å gjøre sidene mer brukervennlig både for de med nedsatt funksjonsevne (syn, hørsel), men også for alle andre kunder som benytter seg av våre sider.

Internt ønsker Sparebanken Møre å legge til rette for en åpen ytringskultur. Det er viktig at ulovlige og kritikkverdige forhold og andre avvik avdekkes og følges opp så tidlig som mulig. Sparebanken Møre har oppdatert «Rutine for intern varsling» i 2020 og det er gjennomført NanoLearning for alle ansatte.

Sparebanken Møre er videre tilsluttet UNEP FI Principles for Responsible Banking (PRB), som bidrar til åpenhet gjennom jevnlig rapportering av status innen forhold knyttet til ESG.

Planlagte tiltak

I 2021 skal banken jobbe med videreutvikling av bankens rapportering av bærekraft og samfunnsansvar. Som følge av bankens tilslutning til UNEP FIs Principles for Responsible Banking, skal Sparebanken Møre publisere en selvevaluering som inneholder status for arbeidet i april. Informasjonen skal gjennomgå av en uavhengig tredjepart og gjøres tilgjengelig på bankens internettsider.

En oppdatert versjon av Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar skal forelegges bankens styre i 1. kvartal 2021. Dokumentet skal deretter gjennomgå for alle ansatte via NanoLearning og gjøres tilgjengelig på bankens internettsider. Det vil også gjennomføres en NanoLearning i forhold til «Retningslinjer for

identifisering og håndtering av interessekonflikter» for alle ansatte i 2021. Påminnelser sendes ut for å sikre så høy gjennomføringsgrad som mulig.

Måling og evaluering

Det gjennomføres jevnlig kompetanseoppdateringer innen etikk for alle ansatte i Sparebanken Møre. I tillegg er retningslinjene tema i årlig medarbeidersamtale. For alle finansielle rådgivere innen personmarked, næringsliv og kundeservice som skal gjennom autorisasjonsordningen, er etikk også en del av den årlige og obligatoriske oppdateringen.

Ansvarlig enhet

Kravet om åpen og etisk forretningsførsel gjelder for alle ansatte i Sparebanken Møre. Seksjon Organisasjonsutvikling har ansvar for dokumentet «Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar i Sparebanken Møre».

Viktigste styrende dokumenter

- Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar
- Retningslinjer for identifisering og håndtering av interessekonflikter
- Retningslinjer for rapportering av finansiell og annen investorinformasjon
- Rutine for intern varsling
- Overordnet bærekraftsstrategi

GRI indikatorer;

103-1, 103-2, 103-3, 417-2, 417-3, 418-1

Ansvarlig utlånspraksis

Å gi lån til personkunder og næringslivskunder er bankens kjernevirksomhet. Vår langsiktige lønnsomhet er avhengig av at kundene våre tar ansvarlige valg. Som långiver har vi påvirkningskraft til å bidra til bærekraftige initiativer og løsninger. ESG-vurderinger i dette arbeidet vil også være viktig fra et risikostyringsperspektiv.

Bankens kredittrisikostrategi vektlegger at kundens kredittverdighet skal sees i et langsiktig perspektiv. Sparebanken Møre skal fremstå med høy etisk standard, og skal ikke bli forbundet med aktiviteter, kunder eller bransjer som har et tvilsomt renommé. Sparebanken Møre er åpen for alle typer kunder innenfor definerte markedsområder, og vil ikke diskriminere kunder basert på alder, kjønn, nasjonalitet, religion eller sivil status.

Flere bedrifter som banken har utlån til, driver virksomhet som vil ha påvirkning på miljøet. Gjennom kredittgivingen har banken indirekte påvirkningsmuligheter på det ytre miljøet. Sparebanken Møre skal ikke yte finansiering til kunder:

- med virksomhet innen tobakk, pornografi, kontroversielle våpen eller til selskaper med vesentlig virksomhet innen kull og oljesand
- vi har grunn til å tro ikke følger bankens etiske retningslinjer eller som på andre måter driver virksomhet som strider med allmennhetens oppfatning av god etisk atferd
- har opptrådt uredelig overfor banken eller det er kjent at har opptrådt uredelig overfor andre aktører eller hvor det er kjent at selskapet eller eiere har vært involvert i kriminell virksomhet
- som driver i strid med offentlige lover, forskrifter og pålagte miljøkrav

Gjennomførte tiltak i 2020

Sparebanken Møre har en utlånsportefølje som fordeles ca. 70 % til personkunder og 30 % til næringslivsmarkedet. Næringslivsporteføljen er bredt differensiert innenfor næringen handel/tjenesteytende, industri, marin, eiendom og offshore/supply. Selv om næringslivsporteføljen kun utgjør 30 % av bankens totale utlånsportefølje, er det mot næringslivskundene banken vil ha størst påvirkningskraft mht. bærekraft/ESG.

I 2020 har vi for alvor satt bærekraft på agendaen internt i banken mht. kredittgiving for næringslivskunder. Året er benyttet til kompetanseheving og bevisstgjøring, og temaet har blant annet blitt en del av bankens bransjestrategier. I tillegg ble det på tampen av året satt i gang et prosjekt for å etablere retningslinjer og krav til ESG-vurderinger i forbindelse med kredittgiving på næringsliv. Det utvikles et eget vurderingsverktøy for dette arbeidet som skal bidra til å kartlegge bankens kunder mht. ESG. Analyser og vurderinger skal dokumenteres og inngå i beslutningsgrunnlaget ved innvilgelse eller årlige engasjementsgjennomganger av kredittengasjement. Alle dimensjonene (ESG) vil bli inkludert, men hovedfokus vil likevel være på våre kunders påvirkning (positivt og negativt) på miljø og klima. Dette arbeidet vil fortsette utover i 2021.

Vi har god dialog med egne kunder i forbindelse med finansiering, slik at de i sin virksomhet ikke forringer miljøet, bryter menneskerettigheter eller arbeidstakerrettigheter, og at de jobber for antikorrupsjon og åpenhet. Målet er å unngå skade på mennesker, samfunn og miljø. Dette vil bli ytterligere styrket i 2021, gjennom bl.a. implementering av ESG-vurderinger i kredittvurderingene som skal ivareta krav fra blant annet PRB og OECD.

Vi har i 2020 etablert vårt første grønne rammeverk. Det grønne rammeverket innebefatter både Sparebanken Møre og det heleide datterselskapet Møre Boligkreditt AS. Midler under det grønne rammeverket vil bli anvendt til å finansiere og/eller refinansiere lån knyttet til energieffektive boliger og næringsbygg, fornybar energi, samt lån til miljøeffektive og sirkulær økonomisk tilpassede produkter og tjenester og prosesser innenfor havbruksnæringen. Swedbank har bidratt i utarbeidelsen av rammeverket, Multiconsult har levert sin tekniske rapport og rammeverket har en uavhengig vurdering av Sustainalytics.

Situasjonen med covid-19 og nedstengingen av Norge i mars førte til at mange bedrifter og personmarkeds kunder sto i en usikker situasjon. Flere bedrifter måtte stenge dørene eller opplevde at kundene uteble noe som resulterte i sviktende omsetning og for noen også permittering av ansatte. Flere sto brått overfor usikre fremtidsutsikter. Som et strakstiltak innførte banken nettbasert søknad om avdragsfritak på lån for kunder som sto i en slik situasjon. Dette gav rask effekt for de som hadde behov for det. I tillegg ble renteendringer fremskyndet for å lette situasjonen for kundene. Kundene ble fulgt tett opp, og gjennom ulike tiltak, en-til-en samtaler, nyhetsbrev, artikler og webinar hadde vi fokus på å være gode støttespillere i en krevende situasjon.

Banken har i 2020 etablert en bærekraftskomite, hvor kredittmiljøet er representert ved kredittsjef, leder for næringsliv stab samt fra personmarked stab.

Planlagte tiltak

Vi vil fortsatt ha fokus på opplæring og kompetanseheving for ansatte som jobber med kreditt i banken.

Næringsliv

For næringslivsmarkedet vil bærekraftsarbeidet øke i styrke gjennom 2021. Ovennevnte prosjekt hvor det skal etableres retningslinjer og krav til ESG-vurderinger vil ferdigstilles og implementeres i løpet av første halvår. Målsettingen er at alle utlånskunder med engasjement over et terskelnivå skal være gjenstand for en ESG-risikovurdering gjennom et sett av spørsmål og vurderinger som gjøres opp mot den enkelte kunde. Vurderingsskjemaet vil ha en generell og en bransjespesifikk del. Bransjelederne og rådgivere er delaktig i utarbeidelse av vurderingsskjemaet. ESG-vurderingen skal resultere i en scoring av kunden, og ved høy risiko vil det bli satt krav til kunden om å etablere tiltak/handlinger som reduserer ESG-risikoen. Bankens vil følge opp disse tiltakene opp mot kunden. ESG-vurderingen skal oppdateres årlig, men med hyppigere oppfølging ved høy risiko. Vi kan oppleve at bankens kunder har ulikt kompetansenivå rundt disse problemstillingene, og det er derfor viktig med en tett og god dialog med kundene.

I forbindelse med implementering av ESG-vurderinger av bankens næringslivskunder (utlån), vil det bli gjennomført en ytterligere og omfattende spisset opplæring. Økt kunnskap om vurdering av klimarelatert risiko vil være fokus.

Bankens bransjestrategier vil også bli ytterligere spisset mht. ESG og klimarisikovurderinger i løpet av 2021.

Personmarked (PM)

For personmarked er bærekraftig finans et eget emne i autorisasjonsordningen. Alle rådgivere på personmarked er autoriserte eller i et autoriseringsløp. Alle må dermed gjennomføre en bærekraftsmodul i sine kunnskapsprøver og i kunnskapsoppdateringene videre. Det vil også tilbys flere opplæringsmoduler i bærekraftsrelaterte emner gjennom Møreskolen i 2021. Flere av disse som obligatoriske moduler.

Personmarked vil i 2021 fokusere på å øke sin bærekraftskompetanse som skal komme kundene, samfunnet og banken til gode ved å utøve god kunderådgivning og bærekraftig engasjement. Vi vil jobbe for at bærekraft skal være en naturlig del av kundesamtalen. Vi skal gi kundene gode råd som bidrar til at de kan ta gode og bærekraftige valg, om det gjelder oppgradering av bolig eller plassering av midler. Personmarked skal videre tilby grønne investeringsvalg samt utvikle og lansere grønne lån.

Personmarked skal oppfordre til lokal handel, benytte samfunnsutbytte på en smart og bærekraftig måte, drive opplæring og ansvarliggjøring av kunder, skoleelever og samfunnet rundt oss. Å sørge for at kundene har god oversikt og kontroll med eget forbruk er også en viktig oppgave for banken.

Banken tilbyr i dag flere produkter og tjenester med sosial profil for kundene.

- Studentlån (forbrukslån til studieformål med lavere pris)
- Depositumskonto
- Førstehjemslån
- Møre Ung boliglån (rimeligere boliglån for kunder mellom 18-33 år)
- Mastercard ung (kredittkort for kunder mellom 18-33 år med lavere kredittgrense og strengere nedbetalingsregler)

Samlet tall for denne porteføljen var ved utgangen av 2020 tett under 11 milliarder kroner, ca. 24 % av PM-porteføljen.

I tillegg har kundene på personmarked egen personlig rådgiver som årlig følger opp kunden med totalrådgivning. Våre rådgivere på personmarked er autorisert i hele bredden (investering og sparing, skadeforsikring, personforsikring og kreditt).

Måling og evaluering

I Sparebanken Møre er det fordelt kundeansvarlige på 80 % av kundene, og disse skal følges opp av kundeansvarlig med samtale minst en gang årlig. I tillegg er det ekstra tett oppfølging av de mer risikoutsatte engasjementer på næringsliv.

Gjennom 2020 har det vært tett oppfølging som følge av covid-19, for å bistå i den utfordrende og uavklarte situasjonen som har vært. Dette har gitt oss god kunnskap om situasjonen for både personmarked- og næringslivskundene våre.

Når vi i 2021 starter med gjennomføring av ESG-vurderinger av næringslivskundene, vil vi kunne si enda mer om status for disse og identifisere hvilke tiltak som bør iverksettes på både kort og lang sikt.

Ansvarlig enhet

Seksjon Risikostyring og Compliance ved avdeling kreditt.

Viktigste styrende dokumenter

De vesentligste styringsdokumentene for ansvarlig utlånspraksis er kredittrisikostrategi og kreditthåndboken. Kredittrisikostrategien revideres årlig. Målrammer i strategien og status for kredittrisiko følges bl.a. opp gjennom bankens månedlige risikorapporter. Kreditthåndboken oppdateres/revideres løpende.

GRI indikator

103-1, 103-2, 103-3, FS7, FS8

Likestilling og mangfold

Dette avsnittet om likestilling og mangfold og påfølgende avsnitt om kompetanse og omstilling utgjør i fellesskap bankens rapportering på aktivitets- og redegjørelsesplikten.

Med likestilling menes likeverd, like muligheter og like rettigheter. Mangfold på arbeidsplassen innebærer at vi gjenspeiler samfunnet vi er en del av.

I Sparebanken Møre skal likestilling og mangfold være en integrert og naturlig del av vår personalpolitikk. Alle skal ha like muligheter, og dette skal gjenspeiles i våre rutiner for arbeidsmiljø, rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, tilrettelegging, utvikling og forfremmelser. Et diversifisert arbeidsmiljø bidrar til bedre beslutningsprosesser, økt innovasjon og bedre kundeopplevelser. I et eksternt perspektiv ønsker vi påvirke gjennom å stille krav til leverandører, kunder og samarbeidspartnere.

Banken har nulltoleranse for alle former for diskriminering, inkludert verbal, fysisk og seksuell trakassering, diskriminering på bakgrunn av kjønn, graviditet, foreldrepermisjon eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, alder, språk, religion, livssyn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, seksuell orientering eller fysisk funksjonsevne. Vi er også opptatt av å ha gode og lett tilgjengelige rutiner for varsling.

Av totalt 369 medarbeidere i banken ved utgangen av 2020 var det 223 kvinner (60,43 %) og 146 menn (39,57 %). Tabellen under viser kjønnsfordeling per stillingsnivå, oppgitt i % (GRI 405 -1):

Andel kjønn fordelt på stillingsnivå	Kvinner	Menn
Nivå 1	0,00 %	100 %
Nivå 2	33,33 %	66,67 %
Nivå 3	45,45 %	54,55 %
Nivå 4	43,68 %	56,32 %
Nivå 5	72,67 %	27,33 %
Nivå 6	57,14 %	42,86 %
Totalt	60,43 %	39,57 %
Andel i bankens styre	50,00 %	50,00 %

I 2020 er dette alderssammensetning fordelt på stillingsnivå, oppgitt i % (GRI 405-1).

	30 år og under	31-50 år	51 år og over
Nivå 1	0,0 %	0,3 %	0,0 %
Nivå 2	0,0 %	0,8 %	1,6 %
Nivå 3	0,0 %	5,7 %	9,8 %
Nivå 4	0,0 %	11,9 %	11,9 %
Nivå 5	3,3 %	24,7 %	21,7 %
Nivå 6	3,8 %	3,0 %	1,6 %
Totalt	7,0 %	46,3 %	46,6 %

Tabellen under viser kvinners lønn i % av menns ved 100 % stilling fordelt på stillingsnivå (GRI 405-2).

	Andel kvinner	Lønn i forhold til menn*
Nivå 1 AD	0,00 %	0,00 %
Nivå 2 ADLG	33,33 %	98,27 %
Nivå 3	45,45 %	98,56 %
Nivå 4	43,68 %	86,73 %
Nivå 5	72,67 %	92,66 %
Nivå 6	57,14 %	91,88 %
Totalt	60,43 %	82,36%**

* Kvinners lønn i prosent av menns lønn viser gjennomsnitt ved 100 % stilling

** Den viktigste årsaken til differansen mellom kvinner og menns totale lønn er kjønnsfordelingen per stillingsnivå; med størst andel menn på nivå 1-4, og størst andel kvinner på nivå 5-6.

Gjennomsnittslønn	Andel kvinner	NOK*
Menn	39,57 %	678 083
Kvinner	60,43 %	558 504
Totalt	100,00 %	605 817

*Gjennomsnitt ved 100% stilling

Sparebanken Møre skal legge til rette for uttak av lovfestede permisjoner og ønsker å fremme en jevnere fordeling av familie- og yrkesarbeidet blant foreldre. Tabellen under viser uttak av foreldrepermisjon i samlet antall dagsverk og i % av eget kjønn (GRI 401-3).

Uttak av foreldrepermisjon	Samlet antall dagsverk	I prosent av eget kjønn
Menn	401	1,03 %
Kvinner	1 960	3,47 %
Totalt	2 361	2,47 %

Sparebanken Møre skal gjennom systematisk HMS-arbeid, god ledelse og godt arbeidsmiljø bidra til lavt jobbrelatert sykefravær. Vi har over tid hatt lavt legemeldt sykefravær som i 2020 var på 3,86 %. Tabellen under viser legemeldt sykefravær i samlet antall dagsverk og i % av eget kjønn.

Sykefravær	Samlet antall dagsverk	I prosent av eget kjønn
Menn	419	1,42 %
Kvinner	3 267	6,34 %
Totalt	3 686	3,86 %

Det ble rekruttert 19 nye medarbeidere i banken i 2020 (GRI 401-1 a).

Nyansatte	Under 30	30-50	50 +
Personmarked	8	7	0
Næringsliv	0	1	0
Seksjon	1	1	1
Totalt	9	9	1

Det var 16 medarbeidere som sluttet i banken i 2020 (GRI 401-1 b).

Sluttet	Under 30	30-50	50 +
Personmarked	0	5	4
Næringsliv	0	1	0
Seksjon	0	2	4
Totalt	0	8	8

Sparebanken Møre skal legge til rette for muligheten for redusert arbeidstid ved helsemessige, sosiale eller velferdsmessige årsaker. I 2020 hadde vi 39 av totalt 369 medarbeidere med redusert stilling. Det var også 18 midlertidig ansatte i banken. Tabellen under viser ansettelser fordelt på kontraktstype for banken og for Møremegling (GRI-102-8).

Ansettelseskontrakt/ ansettelsestype	Morbank	Møremegling
Fast heltidsansatte	330	11
Fast deltidsansatte	39	1
Totalt fast ansatte (inkl. permisjoner og sykmeldte)	369	12
Midlertidig ansatte	18	0

Gjennomførte tiltak i 2020

I forbindelse med strengere krav knyttet til aktivitets- og redegjørelsesplikten har alle personalpolitiske dokumenter og prosedyrer blitt gjennomgått for å avdekke risiko for trakassering og diskriminering. Enkelte tiltak er enten iverksatt eller planlagt iverksatt i 2021. Det er også gjennomført en kartlegging av deltidsansatte, hvorpå ingen av bankens ansatte har rapportert at de arbeider deltid ufrivillig. Nedenfor

vises en oversikt over våre generelle personalpolitiske prosedyrer, og hvilke tiltak som er gjennomført i løpet av 2020.

Arbeidsmiljø

Sparebanken Møre ønsker å legge til rette for arbeidsplasser skapt av interesserte og engasjerte medarbeidere. Vi er opptatt av et godt arbeidsmiljø gjennom personalpolitiske tiltak, involvering og utvikling av medarbeiderne og reflekterte tilbakemeldinger. Gode tilbakemeldinger på dette og høy medarbeidertilfredshet vil i neste omgang gjenspeiles i en oppfatning av oss som en attraktiv arbeidsgiver.

Årlig måler vi medarbeidernes tilfredshet og kartlegger både arbeidsmiljø, engasjement, ledelse og kommunikasjon samt risikokulturen i Sparebanken Møre. Resultatene gir oss en forståelse av hva vi som organisasjon er gode på og hvor vi kan bli bedre. For 2020 fikk vi en AMU-score på 8,3 på en skala fra 1-10, noe som vi mener gjenspeiler et veldig godt arbeidsmiljø. I tillegg viser resultatene at våre ansatte i meget stor grad vil anbefale Sparebanken Møre som arbeidsplass.

Rekruttering

Sparebanken Møre har utarbeidet og benytter en rekrutteringsprosess basert på DNV-sertifisert modell. Prosessen skal hensynta arbeidsmiljølovens og diskrimineringslovens krav. Det innebærer blant annet at det ikke er lov til å diskriminere søkere på grunnlag av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, familieplanlegging, nedsatt funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Intervjumaler som benyttes av Personalavdelingen hensyntar disse forhold.

Lønns- og arbeidsvilkår

Godtgjørelser i Sparebanken Møre skal bidra til konsernets måloppnåelse og fremme ønsket adferd.

Videre skal godtgjørelser være et virkemiddel for god styring og kontroll med konsernets risiko, motvirke uønsket risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter.

Ansatte i Sparebanken Møre får sin godtgjørelse fastsatt ved individuelle avtaler, kollektive avtaler (tariffavtaler) eller ved administrativ beslutning. Sparebanken Møre har etablert hovedprinsipper for konsernets belønningsstrategi.

Gjennom bankens årlige lønnsvurdering skal vi jobbe for å minske lønnsgapet mellom kvinner og menn. I tillegg til å belønne gode prestasjoner var det i lønnsoppgjøret i 2020 fokus på utjevning av større lønnsforskjeller. Det ble også innført helseforsikring som standard for alle ansatte.

Disse kan ordningene kan inngå i Sparebanken Møres godtgjørelser (GRI 401 -2):

- Fast lønn
- Variabel engangsgodtgjørelse basert på leveranser og prestasjoner
- Bonus
- Pensjonsordning
- Personalforsikringer
- Felles goder

Forfremmelse og utviklingsmuligheter

Sparebanken Møre skal legge til rette for karriereutvikling både mot ledelse- og fagorientering og skal ha fokus på begge karriereveier. Det gjennomføres kvartalsvis gjennomgang av stedfortredere og mulige etterfølgere av ledende ansatte. Dette arbeidet skal hensynta bredde i organisasjonen. Videre gjennomføres en årlig gjennomgang av organisasjonen med stedfortredere og mulige etterfølgere i bankens godtgjørelsesutvalg.

Det gjennomføres minimum fire oppfølgingssamtaler årlig, hvorav den ene er en medarbeidersamtale. Arbeidsmiljøundersøkelsen viste at 95 % av de spurte gjennomførte medarbeidersamtaler i løpet av 2020 (GRI 404-3). I informasjon som gis ansatte i forbindelse med medarbeidersamtaler ble det i 2020 fremhevet at familieplanlegging, sykefravær, varsel om trakassering, etnisitet, religion, livssyn og politisk ståsted ikke skal kunne føre til forskjellsbehandling i forbindelse med forfremmelser og utviklingsmuligheter.

Tilrettelegging og Balanse arbeidsliv og familie

Sparebanken Møre arbeider for å være en inkluderende arbeidsplass for medarbeidere i alle aldersgrupper og livsfaser. Banken jobber med helseforebyggende tiltak og stimulerer til fysisk aktivitet blant annet gjennom et aktivt bedriftsidrettslag-SMIL samt støtte til egen trening. Det skal legges til rette for tilpasning av arbeidsplass og arbeidsinnhold når helse eller andre årsaker tilsier det.

Sparebanken Møre skal tilrettelegge for en god bedriftshelsetjeneste. Årlig rapporterer leverandør av bedriftshelsetjenester eventuelle forbedringsområder med hensyn til arbeidssituasjon/ergonomi på organisasjonsnivå. Som et supplement til bedriftshelsetjenesten har Sparebanken Møre også inngått avtale om psykologbistand med ekstern aktør.

Sparebanken Møre skal tilrettelegge for en god balanse mellom arbeidsliv og familie. Ansatte som er i foreldrepermisjon i minimum 5 måneder har krav på å gå opp minst ett lønnstrinn ved gjeninntreden. Formålet med denne bestemmelsen er å sikre at arbeidstakere som er ute i foreldrepermisjon over lengre tid ikke sakker akterut lønsmessig, og å motivere til uttak av lengre permisjon.

Vi har fleksitidsordning og praktiserer det vi omtaler som «fleksibilitet begge veier». Det er også mulighet for å arbeide hjemmefra når forholdene tilsier det. Totalt sett skal Sparebanken Møre i begrenset grad basere virksomheten på overtidarbeid. Vi har gode sosiale ordninger som bedriftsidrettslag, gode personalforsikringer og firmahytter/leiligheter som ansatte med familie kan benytte seg av.

Varsling

Sparebanken Møre ønsker å legge til rette for en åpen ytringskultur. Et godt ytringsklima er viktig for arbeidsmiljøet, den enkeltes trivsel og for at virksomheten skal kunne drives på best mulig måte. Det er viktig at ulovlige og kritikkverdige forhold og andre avvik avdekkes og følges opp så tidlig som mulig. Sparebanken Møre har fokus på at ansatte skal føle seg trygge på at det å ta opp kritikkverdige forhold er en naturlig del av den enkeltes ansvar på arbeidsplassen.

Sparebanken Møre har gode varslingsrutiner som skal legge til rette for en trygg og forsvarlig varsling. Ansatte har en lovfestet rett etter arbeidsmiljøloven til å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen, og i enkelte tilfeller har ansatte også en lovfestet plikt til å varsle, herunder ved mistanke om mobbing, trakassering eller diskriminering. Varslingsrutinene er gjort tilgjengelig for alle ansatte via intranett. Alle ansatte får også jevnlig opplæring i våre varslingsrutiner via e-læringskurs. Det ble ikke mottatt varsler eller rapportert om tilfeller av diskriminering i 2020 (GRI 406-1).

Planlagte tiltak

Gjennomgangen av personalpolitiske dokumenter og prosedyrer gir et totalinntrykk av at Sparebanken Møre har gode retningslinjer, prinsipper og standarder som ivaretar hensynet til mangfold, likestilling og ikke-diskriminering. Disse vil derfor naturlig nok videreføres som styrende for vår personalpolitikk fremover.

Vi ser likevel at vi har forbedringsområder som tas med videre i planer for neste år. Sparebanken Møre har per i dag ingen egne retningslinjer for arbeidet med likestilling og mangfold, og det er derfor et planlagt tiltak å utarbeide egne retningslinjer for dette i løpet av 2021. Retningslinjene skal både legge føringer for internt arbeid og for arbeidet mot leverandører, kunder og samarbeidspartnere.

Arbeidsmiljø

Sparebanken Møre ønsker å arbeide for å beholde det gode arbeidsmiljøet i virksomheten, og det er i 2021 satt mål om at vi skal beholde den høye medarbeidertilfredsheten og den høye lojaliteten blant medarbeidere.

Sparebanken Møre har tradisjon for å involvere ansatte i implementering av bankens strategi gjennom utarbeidelse av egne avdelingsplaner med tilhørende medarbeider- eller lederavtaler. Det er for 2021 etablert et mål om at ansatte i større grad også skal involveres i selve utformingen bankens strategi.

Rekruttering

Kjønnsfordelingen mellom kvinner og menn viser at det er størst andel kvinner på nivå 5 (73 %), og størst

andel menn på nivå 2 (67 %). Sparebanken Møre ønsker å ha en jevnere kjønns sammensetning, og har derfor en langsiktig ambisjon om at det skal være minst 40 % av hvert kjønn på alle nivå i banken.

Det vil også være et eget prosjekt knyttet til mangfold i rekrutteringssammenheng. Formålet er å oppfordre flere søkergrupper til å søke på ledige stillinger i banken slik at vi i større grad kan fremme inkludering og speile mangfoldet i befolkningen.

Intervjumaler som benyttes av Personalavdelingen hensyntar arbeidsmiljølovens og diskrimineringslovens krav. Det vil i 2021 i tillegg være tydeligere informasjon om spørreforbudet til alle bankens ansatte som deltar i rekrutteringsprosessen.

Lønns- og arbeidsvilkår

I tillegg til å belønne gode prestasjoner vil det også i 2021 være økt fokus på utjevning av større lønnsforskjeller.

Forfremmelse og utviklingsmuligheter

For å kunne oppnå utjevning av lønnsforskjeller på de ulike nivåene i banken er det en ambisjon om at det skal være minst 40 % av hvert kjønn på lister for etterfølgere. Det er også foreslått i bankens strategi at ansattes karriereplaner og utvikling av talenter skal følges opp mer systematisk og enhetlig i konsernet.

Tilrettelegging og Balanse arbeidsliv og familie

I COVID-19 undersøkelsen svarer over 80 % av de ansatte som har hatt hjemmekontor at de ønsker en videreføring av denne muligheten for økt fleksibilitet i arbeidshverdagen. Sparebanken Møre vil i 2021 utarbeide retningslinjer for bruk av hjemmekontor i en normalsituasjon. Retningslinjene skal sørge for økt fleksibilitet i arbeidshverdagen, samtidig som den ivaretar sikker og effektiv drift av banken.

Måling og evaluering

Kjønnsfordeling og lønnsforhold per stillingsnivå, uttak av foreldrepermisjon, sykefravær, antall deltids- og midlertidig ansatte, antall varsler og resultat av arbeidsmiljøundersøkelsen følges opp årlig. Utjevning av kjønnsfordeling per nivå er en viktig strategisk målsetning for banken, og det vil derfor være et ekstra fokus på dette ved årlig evaluering av tiltak.

Ansvarlig enhet

Tiltak for likestilling og mangfold initieres og følges opp av Personalavdelingen. Større endringer i rettigheter som berører bankens ansatte skal godkjennes av ledelsen og tillitsvalgte, og eventuelt behandles av godtgjørelsesutvalget og besluttet av styret i banken.

Godtgjørelsesutvalget er valgt av og blant styrets medlemmer og skal bidra til grundig og uavhengig behandling av saker som gjelder godtgjørelser til ledende ansatte mv. i banken. Det er også etablert ansettelsesutvalg i henhold til hovedavtale mellom Finans Norge og Finansforbundet. Utvalget behandler lønns- og arbeidsvilkår ved ansettelser samt årlig vurdering av medarbeideres lønnsvilkår.

Begge de to omtalte utvalg skal ivareta hensynet til likestilling og ikke-diskriminering knyttet til lønns- og arbeidsbetingelser.

Styrende dokumenter

Viktigste styrende dokument er Arbeidsmiljøloven og Likestillings- og diskrimineringsloven. I tillegg styres vilkår for ansatte av hovedavtalen mellom Finans Norge og Finansforbundet. De viktigste interne styringsdokumenter er Bedriftsavtalen som er inngått mellom ledelsen og de tillitsvalgte i Sparebanken Møre, Personelhåndboken, Retningslinjer for godtgjøringsordningen og Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar, i tillegg til bankens strategi.

GRI indikatorer;

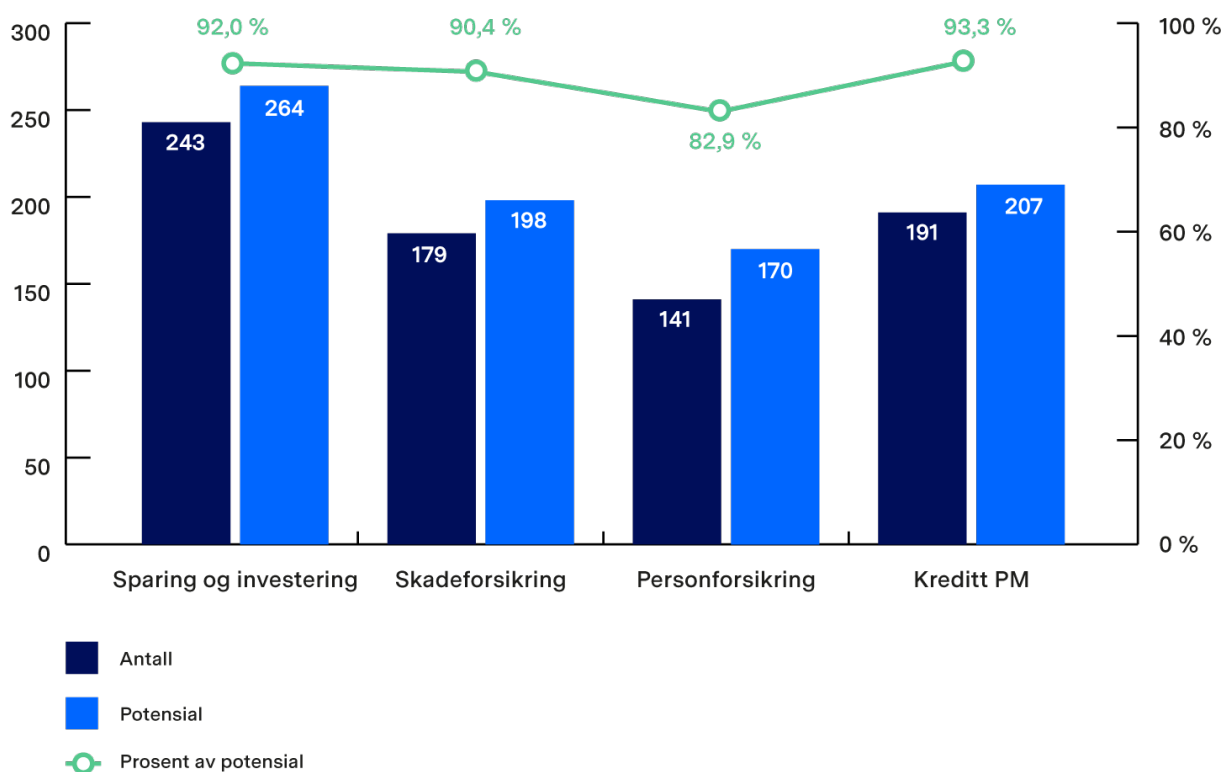
102-8, 103-1, 103-2, 103-3, 401-1, 401-2, 401-3, 405-1, 405-2, 406-1

Kompetanse og omstilling

Kompetanse og omstilling skal bidra til god virksomhetsstyring, høy kvalitet i rådgivningen, samt at banken møter endringer i kundedadferd, regulatoriske endringer og endringer i konkurransesituasjonen på en god og effektiv måte.

Gjennomførte tiltak i 2020

Ansatte i kundeposisjon autoriseres innen ulike fagområder definert av FinAut. Banken har 243 medarbeidere som er autoriserte innen sparing og investering, 179 autoriserte i skadeforsikring, 191 autoriserte i kreditt og 141 autoriserte på personforsikring. Kunnskap vedlikeholdes gjennom årlige oppdateringsprøver, og det er gjennomført 900 prøver i 2020.

18 nyansatte startet i et autorisasjonsløp i 2020. Det er etablert fadderordning med erfarne rådgivere som gir en god start i rådgiverrollen.

I 2020 ble det gjennomført 46 opplæringstiltak, m.a. 17 morgenmøter på Skype for å nå ut til alle ansatte i vår desentraliserte kontorstruktur. Aktuelle tema har vært ustrukturert data, CRM, digitale kundeflater, personalforsikringer og bærekraft. Korte e-læringer har vært gjennomført hver måned innen informasjonssikkerhet, AHV og HMS. Rådgiverne på personmarked har gjennomført et treningsopplegg innen pensjon, og alle ansatte har gjennomført læringsmodul for bærekraft. Det har vært gjennomført formidlingskurs med teori og praktisk trening på case tilpasset egen arbeidssituasjon.

Banken har egne utviklingsprogram for ledere og medarbeidere, med en praktisk tilnærming til hver enkelt sin arbeidshverdag og hva de trenger og ønsker å utvikle seg på. Tema innen ledelse og kommunikasjon er en del av programmet. Tre ledelsesverdier er implementert i organisasjonen. For å nå våre målsettinger er vi

avhengige av ledere som *inspirerer* medarbeiderne til å nå sine mål, *utvikler* slagkraftige team og medarbeidernes kompetanse og trygghet, og *presterer* gjennom sine ansatte ved hjelp av tett oppfølging og tydelige tilbakemeldinger.

I 2020 ble det gjennomført medarbeiderutvikling med en fysisk samling, etterfulgt av en digital samling. Som følge av koronapandemien fikk bankens ledere egen informasjon om håndtering av hjemmekontor og ledelse på avstand. Det er også gjennomført webinar om psykisk helse som et tilbud til hele organisasjonen, med god respons.

Kompetanseutvikling i spesialist- og fagroller styres målrettet mot læringsarenaer som konferanser, workshops og studier/videreutdanninger. I løpet av en 5 årsperiode har 24 ansatte deltatt i et høyere studieløp med støtte fra banken, bl.a. et doktorgradsstipendiat i Industriell økonomi og teknologiledelse, samt studiekontrakt på studiet «Bærekraft som konkurransefortrinn». Kjønnsfordelingen blant de som har tatt videreutdanning er 70 % kvinner og 30 % menn.

Planlagte tiltak

Kompetanseplan for 2021 tar utgangspunkt i nye kompetansekrav basert på viktige fremtidskompetanser. Ledelsesutvikling, opplæringsprogram, bærekraft, læringsmiljø og teamarbeid vil være viktige. Sentrale basiskompetanser er digitale ferdigheter og definerte personlige egenskaper. Det vil fortsatt være behov for økt kompetanse innen rådgivning på arv, skatt og pensjon. Lovgivning og reguleringer er en saksforutsetning vi må ta høyde for.

Autorisering i egen rolle er et krav ved nyansettelser, og mange nyansatte skal gjennom et studieløp i opptil fire autorisasjonsordninger. De som allerede er autoriserte skal gjennom en årlig kompetanseoppdatering. Autoriseringer er et løpende og prioritert arbeid også i 2021.

Måling og evaluering

Kompetansearbeid styres av styringsgruppen i Møreskolen gjennom vedtak av årlig kompetanseplan og oppfølging i styringsgruppemøter. Avdeling Compliance gjør en gjennomgang og rapporterer til FinAut årlig. AD sin ledergruppe og bankens styre evaluerer og vedtar kompetansebudsjett og strategi innen organisasjonsutvikling.

Kompetansearbeidet synliggjøres og måles ved bruk av Møreskolens årshjul. Dette er et praktisk oppfølgingsverktøy for initiering og gjennomføring av kompetansetiltakene. Kompetansearbeidet måles også gjennom oppnådde autoriseringer og gjennomførte kompetanseoppdateringer, e-læringer og andre kompetansetiltak. Det tas ut rapporter på gjennomføring av sentrale kompetansetiltak.

Ansvarlig enhet

Kompetanseutvikling gjennomføres i regi av bankens egen Møreskole. Den har en styringsgruppe som består av overordnede ledere som bistår i kompetansearbeidet og prioriterer målrettede kompetansetiltak.

Styrende dokumenter

Bankens strategi innen organisasjonsutvikling legger føringer for kompetansefokus. Kompetansearbeidet styres gjennom årlig kompetanseplan basert på utviklingsbehov innen prioriterte kompetanseområder. Kompetanseoppdateringene i de fire ordningene styres av FinAut og oppdaterte fagplaner hvert år. Dette følges opp av intern bedriftsansvarlig. Videreutdanninger reguleres i egne studiekontrakter.

GRI indikatorer;

103-1, 103-2, 103-3, 402-1, 404-1, 404-2, 404-3

Forebygge økonomisk kriminalitet og korrupsjon

Bekjempelse av økonomisk kriminalitet, herunder hvitvasking av penger tjent på kriminell virksomhet eller finansiering av terrorvirksomhet, er et krevende og viktig arbeid. Det er en del av finansnæringens samfunnsoppdrag å sørge for at ikke næringen utnyttes til ulovlige forhold gjennom tjenestene og produktene våre, og som finansinstitusjon er vi underlagt en rekke lover og krav knyttet til motarbeidelse av korrupsjon og andre typer økonomisk kriminalitet som bedragerier, arbeidslivskriminalitet og hvitvasking.

Dette er et område som har høy prioritet i Sparebanken Møre. Vi har mål om å redusere økonomisk tap for samfunnet, banken og bankens kunder, og alle interessentene våre skal ha tillit til at vi har høy kompetanse og trygge tjenester og løsninger

Sparebanken Møre skal selv fremstå med høy etisk standard, og vi har nulltoleranse for interne misligheter. Vi skal ikke bli forbundet med aktiviteter, kunder eller bransjer som har tvilsomt rennommé.

Vi erfarer daglig bedragerier, kriminalitet og rask forflytning av utbytte. Dette gjør at vi gjennom vårt arbeid må være årvåkne og følge med for å forhindre at både banken og kundene blir utsatt for svindel og bedrageri.

Gjennomførte tiltak i 2020

Arbeidet med å bekjempe økonomisk kriminalitet krever høy kompetanse, og gjennom 2020 er det gjennomført et omfattende arbeid med bankens retningslinjer og opplæring i disse for ansatte. Opplæringen gjennomføres bl.a. i forum, i avdelingsmøter og via elektroniske verktøy. Covid-19-pandemien har preget 2020, og regjeringens støtte- og kompensasjonsordninger kan framstå fristende for kriminelle. Banken har utført ekstra kontroller knyttet til kunder som har benyttet disse ordningene.

I 2020 har banken også styrket innsatsen på området gjennom etablering av en ny avdeling for Økonomisk kriminalitet. Avdelingen har et helhetlig ansvar for identifisering og håndtering av risikobildet. Sparebanken Møre har også utnevnt en egen hvitvaskingsansvarlig.

Sparebanken Møre registrerer hendelser innen internt og eksternt bedrageri. I 2020 er det ikke registrert hendelser knyttet til internt bedrageri, mens det er registrert 394 hendelser innen eksternt bedrageri. Banken har et stabilt nivå i antall svindelsaker, hvor kunder blir lurt eller forsøkt lurt. Banken hjelper kunder som tar kontakt om svindel.

Videre er det gjennomført interne risikovurderinger bl.a. for hvitvasking og terrorfinansiering og operasjonell risiko, med tilhørende risikoreducerende tiltak. Disse er bredt forankret i banken og gir gode diskusjoner og bidrag til ansattes kompetanse og årvåkenhet. Risiko for internt bedrageri og korrupsjon ble vurdert, men vurdert som ikke betydelig. Banken har ikke avdekket tilfeller av korrupsjon i 2020.

Planlagte tiltak

Banken vil prioritere sitt arbeid mot hvitvasking og terrorfinansiering i samarbeid med myndighetene. I tilknytning til etablering av egen avdeling for Økonomisk kriminalitet vil vi ytterligere styrke og samordne arbeidet på svindelhåndtering. Vi vil i 2021 fortsette arbeidet med å bevisstgjøre ansatte i dette viktige tema, og ulike opplæringstiltak vil bli videreført og iverksatt. Det er et kontinuerlig arbeid for å forebygge svindel og uønskede kriminelle aktiviteter.

Måling og evaluering

Arbeidet følges tett og rapporteres av ansatte, bankens ledelse, interne og eksterne revisorer og Finanstilsynet.

Det gjennomføres årlige interne evalueringer ved revisjon av retningslinjer og rutiner, og periodisk uavhengige evalueringer av områdets etterlevelse av styringssystemet utført av revisorer eller tilsyn.

Ansvarlig enhet i banken.

Seksjon Forretningsstøtte ved avdeling for økonomisk kriminalitet.

Viktigste styrende dokumenter

Aktiviteter styres gjennom lovverk, retningslinjer og rutiner som skal hindre at vi blir benyttet til korrupsjon, hvitvasking, skatteunndragelse eller terrorfinansiering. De viktigste interne dokumentene er følgende:

- Retningslinjer for arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering
- Tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering ved etablering og utvidelse av kundeforhold
- Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar

GRI indikatorer;

103-1,103-2,103-3, 205-2, 205-3

Krav til leverandører

Sparebanken Møre skal være en totalleverandør av de beste finansielle tjenestene og ha de beste partnerne, og banken har valgt en Contract Banking-strategi. Denne gir fleksibilitet til å velge drift og utvikling av tjenester i egen regi, eller sammen med partnere der det anses for å være det beste alternativet.

Totalt har Sparebanken Møre 150 små og store faste leverandører, noe som innebærer at banken har kraft til å skyve utviklingen i riktig retning gjennom å påvirke hvordan de ulike aktørene tar ansvar for bærekraftig utvikling og verdiskapning. Gjennom å stille krav, følge opp og samarbeide skal vi sikre at våre leverandører og samarbeidspartnere følger norsk lov og anerkjente normer for samfunnsansvar, samt forpliktende internasjonale avtaler og konvensjoner.

Varer og tjenester som leveres til Sparebanken Møre skal være fremstilt under forhold som er forenlige med kravene nedfelt i bankens retningslinjer for etikk og samfunnsansvar. I dag følges dette opp i dialog med våre leverandører. Her ønsker vi å formalisere oppfølgingen vår ytterligere, slik at kundene skal kunne stole på at banken har kontroll på hele verdikjeden, også der vi benytter samarbeidspartnere for å levere produkter og tjenester.

Når det gjelder bankens fondsleverandører, er det tett dialog mellom banken og ulike aktørene gjennom året. Sparebanken Møre forvalter ikke fond selv, men leverer fond til kundene gjennom leverandørene Alfred Berg Kapitalforvaltning, DNB Asset Management og Holberg Fondsforvaltning. Bankens bidrag til at fondsforvalterne kan påvirke de ulike selskapene til å levere god langsiktig avkastning, i tillegg til å sikre bærekraftig utvikling. Våre fondsleverandører har signert følgende forpliktelser

- Holberg - UNPRI, FNs prinsipper for ansvarlige investeringer
- Alfred Berg - Samfunnsansvarlige investeringer (SRI)
- DNB - UN PRI, FNs prinsipper for ansvarlige investeringer

Gjennomførte tiltak i 2020

I 2020 har det blitt arbeidet med innarbeiding av krav og holdninger relatert til bærekraft. Det er etablert rutiner og retningslinjer som sikrer at bærekraft kartlegges og vurderes i anskaffelsesprosessen for IKT løsninger, og bærekraft er ett av åtte kriterier som legges til grunn når banken vurderer nye samarbeidspartnere.

Det er gjennomført partnernøter med alle bankens fondsleverandører, der alle presenterte gjennomførte tiltak og definerte mål for bærekraftige investeringer. Vi har også inngått avtaler med nye fondsleverandører, Storebrand Asset Management og SKAGEN, som lanseres i løpet av 1. kvartal 2021. Disse har jobbet målrettet og systematisk med bærekraft i mange år, noe som var en sentral faktor i totalvurderingen. De har også signert UN PRI.

Bærekraft har stått høyt på agendaen i oppfølging av også andre leverandører. Ved anskaffelse av fysiske produkter stilles følgende miljøkrav:

- Leverandørene skal i størst mulig grad benytte produkter som kan gjenbrukes
- Produktene skal ha en livssyklus med lav miljøpåvirkning
- Unødvendig emballasje skal unngås
- Leverandører skal aktivt arbeide for å minimere den negative påvirkningen av det ytre miljø
- Det skal velges fraktalternativer som gir lav miljøpåvirkning

Planlagte tiltak

I 2021 har banken et klart mål om å fremskaffe enda bedre oversikt over hvordan de viktigste leverandørene jobber med ulike ESG-områder. Bankens vil stille krav til at leverandører av produkter og tjenester skal levere egenerklæring, hvor de redegjør for sitt arbeid innenfor miljø, sosiale forhold og virksomhetsstyring.

Det vil også utarbeides metoder og verktøy for å kunne følge opp leverandører fra et ESG-perspektiv.

Alle bankens fondsleverandører vil i løpet av 2021 merke sine fond i tråd med EU-krav som definerer hva som kan merkes som bærekraftig. Når dette er på plass vil banken også merke sine fond, for å legge til rette for at kundene kan ta gode, informerte valg for seg og sine investeringer.

Ansvarlig enhet i banken

Seksjon Forretningsstøtte er ansvarlig for system, produkt- og tjenesteleverandør. Seksjon Treasury og Markets har ansvar for partnere for fremmed- og egenkapital, samt risikoavdekking.

Måling og evaluering

Retningslinjene er gjenstand for årlig evaluering, blant annet er Retningslinjer for Etikk og Samfunnsansvar under revidering ved årsskiftet. Arbeidet måles i dag gjennom dialog med våre leverandører og kunder.

Viktigste styrende dokumenter

- Møre 2024 (konsernstrategi)
- Rutine for anskaffelse av IKT-systemer
- Partnervurdering
- Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar

GRI indikatorer;

103-1, 103-3, 103-2, 308-1

Klima og miljø

Som et ansvarlig finanskonsern har Sparebanken Møre et aktivt forhold til miljø- og klimautfordringen. Konsernet har en overordnet målsetting for bærekraftsarbeidet gjennom å «være en pådriver for bærekraftig utvikling». Det forplikter konsernet til å bidra i omstillingsarbeidet som kreves av samfunnet for å nå klimamålene for Norge fastsatt i Paris-avtalen. Sparebanken Møre har mål om å bli et klimakompensert konsern innen utgangen av 2022, i tråd med FNs initiativ Climate Neutral Now. I tillegg skal vi stille krav til både kunder, leverandører og samarbeidspartnere. Slik kan vi bidra til å nå uttalte klimamål, både direkte og indirekte.

For å redusere miljøbelastningen både bruker og investerer vi i teknologi, blant annet for å redusere behovet for reisevirksomhet. Ansatte skal ha kompetanse til å selv ta miljøvennlige valg, og påvirke interessentene våre til å gjøre det samme.

Gjennomførte tiltak i 2020

Sparebanken Møre utarbeider energi- og klimaregnskap basert på den internasjonale standarden A Corporate Accounting and Reporting Standard som er utviklet av The Greenhouse Gas Protocol Initiative - GHG- protokollen. Klimaregnskapet viser tonn CO₂ som er direkte og indirekte utslipp relatert til konsernet, og det gis informasjon om blant annet klimagassutslipp som følge av forbruk fra reiser, avfallshåndtering og energiforbruk.

I 2020 intensiverte banken bærekraftsarbeidet betydelig, og det er etablert konkrete mål for å redusere klimagassutslippet i egen drift. Blant annet ble det tegnet strømvifte med opprinnelse garanti for flertallet av bankens kontorer. Flere resirkuleringsstasjoner på kontorene er satt ut i løpet av året, dette arbeidet vil fortsette i 2021.

Sparebanken Møre har modernisert flere kontor i 2020, og arbeidet har vært gjennomført av en bevisst holdning til miljøvennlige materialvalg og gjenbruk av møbler i tråd med bærekraftsmål 12 om ansvarlig forbruk og produksjon. Blant annet har vi trukket om 36 sofaer fremfor å kjøpe nye. Arbeidet er utført av en lokal aktør (LK Hjelle), og saken har skapt ringvirkninger gjennom å inspirere andre.

Klimaregnskapet for 2020 viser 38,6 % reduksjon fra 2019 til 2020, hovedsakelig grunnet covid-19 og noen mindre miljøtiltak. Konsernet hadde et utslipp på 185,2 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂) i 2020. Klimagassutslippene hadde følgende fordeling i 2020:

Fordeling av klimagassutslipp i 2020	
Scope 1, direkte utslipp:	3,5 %
Scope 2, indirekte utslipp:	65,2 %
Scope 3, andre indirekte utslipp:	31,3 %

Planlagte tiltak

Bankens klimaregnskap gir kunnskap om ulike kilders påvirkning på det ytre miljø. Dette gir et godt og viktig utgangspunkt for å utarbeide en plan for reduksjon. Vi vil i løpet av 2021 identifisere hvordan vi kan redusere klimautslippene våre ytterligere, og det vil utarbeides en konkret tiltaksplan, i tråd med kravene i Climate Neutral Now.

I 2021 vil vi også starte ESG-evaluering av vår næringslivsportefølje. Dette vil være et viktig verktøy for å identifisere og redusere klimarisiko i den eksisterende porteføljen, samt kartlegge hvilke sektorer og prosjekter som bidrar til omstilling og nye inntjeningsmuligheter. Vi vil også stille tydeligere ESG-krav til våre leverandører. På lengre sikt vil vi også følge kravene i TCFD.

Vi har innarbeidet bærekraftsprinsipper i alle våre nye sponsoravtaler, et av disse omhandler en bevisst holdning og tiltak for å redusere klimautslippene fra idrettslagenes aktivitet. Vi vil følge opp dette med tiltak for å øke kompetansen for lag/organisasjoner gjennom 2021 og 2022.

Ved oppgradering av ytterligere kontor vil gjenbruk og miljøvennlig materialvalg i tråd med bærekraftsmål 12 om ansvarlig forbruk og produksjon og bærekraftsmål 13 om klimaendringer være fokus.

Ansvarlig enhet

Avd. Regnskap, avd. Eiendomsforvaltning, avd. Personal og avd. Kommunikasjon og samfunnsansvar har ansvaret for bankens klimaregnskap.

Bankens bærekraftskomite har ansvar for å utarbeide konkret tiltaksplan for å redusere bankens CO₂-utslipp. De ulike tiltakene skal spesifiseres med ansvarlig avdeling.

Måling og evaluering

Det er for 2020 etablert et klimaregnskap i tråd med The Greenhouse Gas Protocol Initiative - GHG-protokollen for Sparebanken Møre. Siden 2020 er sterkt påvirket av covid-19, vil vi se på grunnlaget fra 2019 når vi vurderer hvilke tiltak som kan bidra til å redusere klimautslippene ytterligere.

Viktigste styrende dokumenter

- Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar
- Overordnet bærekraftsstrategi

GRI indikatorer

103-1, 103-2, 103-3, 305-1, 305-2, 305-3, 305-4, 305-5, 307-1

GRI-indeks

Global Reporting Initiative (GRI) er den ledende standarden for bærekraftrapportering. GRI-retningslinjene består av prinsipper, veiledning og resultatindikatorer som kan brukes av selskaper til å måle og rapportere på økonomiske, miljømessige og sosiale forhold.

Sparebanken Møre rapporterer i henhold til GRI-standard, «core option» fra og med regnskapsåret 2020. Mer informasjon om GRI finnes på globalreporting.org

Generell informasjon

GRI-indikator	Beskrivelse	Bærekraftsmål (SDG)	SBMs rapportering	Kommentar/ direkte rapportering
Organisasjonsprofil				
102-1	Navn på virksomheten		Sparebanken Møre	
102-2	De viktigste produktene og tjenestene		Årsrapport – Årsberetning 2020 – avsnitt «Virksomhetens art» Årsrapport – Eierstyring og selskapsledelse – avsnitt «Virksomhet»	
102-3	Lokalisering av virksomhetens hovedkontor		Årsrapport – Årsberetning 2020 – avsnitt «Virksomhetens art» og Note 1 «Generelle opplysninger»	
102-4	Antall land der virksomheten har virksomhet		Årsrapport – Årsberetning 2020 – avsnitt «Virksomhetens art» og Note 1 «Generelle opplysninger»	
102-5	Eierskap og juridisk selskapsform		Årsrapport – Årsberetning 2020 – avsnitt «Virksomhetens art» og Note 1 «Generelle opplysninger» Årsrapport – Eierstyring og selskapsledelse	
102-6	Beskrivelse av de markedene virksomheten opererer i		Årsrapport – Årsberetning 2020 – avsnitt «Virksomhetens art» og Note 1 «Generelle opplysninger»	
102-7	Virksomhetens størrelse og omfang		Årsrapport – Hovedtall Årsrapport – Årsberetning 2020	
102-8	Totalt antall ansatte etter ansettelsestype, ansettelseskontrakt og region, fordelt på kjønn		Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – Likestilling og mangfold	Antall ansatte per kontraktstype er ikke brutt ned på region. Datterselskap Møremegling er ikke inkl i disse tallene for 2020.

102-9	Beskrivelse av selskapets leverandørkjede		Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – Krav til leverandører	
102-10	Vesentlige endringer i løpet av rapporteringsperioden som gjelder størrelse, struktur eller eierskap			Ingen vesentlige endringer
102-11	Beskrivelse av om og hvordan man anvender «føre-var»-prinsippet i organisasjonen		Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – «Våre forpliktelser», «Åpen og etisk forretningsførsel» og «Ansvarlig utlånspraksis»	
102-12	Eksterne initiativer, chartre eller prinsipper for det økonomiske, miljømessige eller samfunnsmessige området som organisasjonen støtter eller har gitt sin tilslutning til	SDG 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – Våre forpliktelser	
102-13	Medlemskap i bransjeorganisasjoner eller andre sammenslutninger, og nasjonale/internasjonale lobbyorganisasjoner	SDG 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – Våre forpliktelser	Finans Norge
Strategi				
102-14	Uttalelse fra adm. direktør	SDG 3, 8, 11 og 17	Årsrapport – «Viktige verdier har blitt styrket»	
Etikk og integritet				
102-16	Organisasjonens verdier, prinsipper, standarder og normer for adferd	SDG 5, 8, 11, 12, 13, 16 og 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – Våre forpliktelser Retningslinjer for etikk og samfunnsansvar på bankens nettsider.	
Styring og kontroll				
102-18	Organisasjonens styringsstruktur, herunder øverste myndighet og komiteer som er ansvarlige for beslutninger på økonomiske, miljømessige og samfunnsmessige temaer		Årsrapport – Eierstyring og selskapsledelse – avsnitt «Generalforsamling», «Valgkomiteer», «Styre, sammensetning og uavhengighet» Årsrapport – Organisasjon og ledelsesstruktur Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – avsnitt «Organisering av arbeidet»	
Interessentdialog				
102-40	Interessentgrupper som virksomheten er i dialog med	SDG 17	Årsrapport – Interessentdialog og vesentlighetsanalyse	
102-41	Prosent medarbeidere som er dekket av kollektive tariffavtaler	SDG 8		96,5% av medarbeidere er dekket av kollektive tariffavtaler
102-42	Beskrivelse av hvordan virksomheten velger relevante interessenter	SDG 17	Årsrapport – Interessentdialog og vesentlighetsanalyse	

102-43	Tilnærming til interessentsamarbeid, inkludert hvor ofte interessentene involveres fordelt på type og interessentgruppe	SDG 17	Årsrapport – Interessentdialog og vesentlighetsanalyse	
102-44	Viktige temaer og spørsmål som er blitt tatt opp gjennom dialog med interessenter og selskapets respons	SDG 17	Årsrapport – Interessentdialog og vesentlighetsanalyse	
Rapporteringspraksis				
102-45	Oversikt over alle enhetene som omfattes av virksomhetens årsregnskap eller tilsvarende dokumenter		Årsrapport – Årsberetning 2020 – avsnitt «Virksomhetens art» og Note 1 «Generelle opplysninger»	
102-46	Definering av rapportens innhold og eventuelle avgrensninger og implementering av rapporteringsprinsippene		Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – avsnitt «En integrert del av strategien», «Rapporteringsstandard» og «Vesentlighetsanalyse»	
102-47	Oversikt over alle tema som er identifisert som vesentlige		Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – Interessentdialog og vesentlighetsanalyse – avsnitt «Vesentlighetsanalyse»	
102-48	Endring av historiske data fra tidligere rapporter			Sparebanken Møre rapporterer i henhold til GRI for første gang i årsrapport for 2020.
102-49	Vesentlige endringer fra forrige rapport med hensyn til innholdets omfang, avgrensning av rapporten eller målemetoder			Sparebanken Møre rapporterer i henhold til GRI for første gang i årsrapport for 2020.
102-50	Rapporteringsperiode			2020
102-51	Dato for utgivelse av forrige rapport			mars 2019
102-52	Rapporteringsfrekvens		Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – avsnitt «Rapporteringsstandard»	Årlig
102-53	Kontaktperson for spørsmål vedr. rapporten eller innholdet			Cecilie Myrstad cecilie.myrstad@sbm.no
102-54	Rapporteringsnivå			GRI standard, nivå «Core»
102-55	GRI-indeks		Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – GRI-indeks	
102-56	Gjeldende praksis for ekstern verifikasjon av rapporteringen		Rapporten er ikke eksternt verifisert.	Rapportering i henhold til Principles for responsible banking offentliggjøres i april. Denne gjennomgås av uavhengig part.

Spesifikk informasjon

GRI-indikator	Beskrivelse	Bærekraftsmål	SBMs rapportering	Kommentar/ direkte rapportering
Ansvarlig utlånspraksis				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	SDG 8, 9, 12, 13, 14 og 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer - Ansvarlig utlånspraksis	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	SDG 8, 9, 12, 13, 14 og 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer - Ansvarlig utlånspraksis	
103-3	Evaluering av styringssystemet	SDG 8, 9, 12, 13, 14 og 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer - Ansvarlig utlånspraksis	
FS7	Pengeverdien av produkter og tjenester designet for å levere en spesifikk sosial fordel for hver virksomhetslinje fordelt på formål.	SDG 8, 9, 12, 13, 14 og 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer - Ansvarlig utlånspraksis	
FS8	Pengeverdien av produkter og tjenester som er utformet for å gi en spesifikk miljøfordel for hver virksomhetslinje fordelt på formål.	SDG 8, 9, 12, 13, 14 og 17		Sparebanken Møre har p.t. ikke produkter med miljøkriterier, men dette vil komme i 2021
Forebygge korrupsjon og økonomisk kriminalitet				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig tema	SDG 4, 8, 16, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Forebygge korrupsjon og økonomisk kriminalitet	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig tema	SDG 4, 8, 16, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Forebygge korrupsjon og økonomisk kriminalitet	
103-3	Evaluering av styringssystemet	SDG 4, 8, 16, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Forebygge korrupsjon og økonomisk kriminalitet	
205-2	Kommunikasjon og opplæring i retningslinje og prosedyrer knyttet til anti-korrupsjon.	SDG 4, 8, 16, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Forebygge korrupsjon og økonomisk kriminalitet	
205-3	Bekreftede korrupsjonshendelser og tiltak	SDG 4, 8, 16, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Forebygge korrupsjon og økonomisk kriminalitet	
Krav til leverandører				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig tema	SDG 8, 9, 12, 13	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Krav til leverandører	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig tema	SDG 8, 9, 12, 13	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Krav til leverandører	
103-3	Evaluering av styringssystemet	SDG 8, 9, 12, 13	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Krav til leverandører	

308-1	Nye leverandører som ble screenet ved hjelp av miljøkriterier	SDG 8, 9, 12, 13	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Krav til leverandører	To nye fondsleverandører, Storebrand Asset Management og SKAGEN.
Kompetanse og omstilling				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig tema	SDG 4	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Kompetanse og omstilling	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig tema	SDG 4	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Kompetanse og omstilling	
103-3	Evaluerings av styringssystemet	SDG 4	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Kompetanse og omstilling	
402-1	Minimum oppsigelsestid angående driftsendringer	SDG 4	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Kompetanse og omstilling	Følger gjeldende lovverk
404-1	Gjennomsnittlig timer med trening per år per ansatt	SDG 4	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Kompetanse og omstilling	
404-2	Programmer for oppgradering av ansattes ferdigheter og overgangsprogrammer	SDG 4	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Kompetanse og omstilling	
404-3	Andel ansatte som får regelmessige prestasjons- og karriereutviklingsanmeldelser	SDG 4	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Kompetanse og omstilling	
Likestilling og mangfold				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig tema	SDG 1, 3, 5, 8, 10	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Likestilling og mangfold	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig tema	SDG 1, 3, 5, 8, 10	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Likestilling og mangfold	
103-3	Evaluerings av styringssystemet	SDG 1, 3, 5, 8, 10	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Likestilling og mangfold	
405-1	Mangfold av styringsorganer og ansatte	SDG 1, 3, 5, 8, 10	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Likestilling og mangfold	
405-2	Forhold mellom grunnlønn og godtgjørelse for kvinner til menn	SDG 1, 3, 5, 8, 10	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Likestilling og mangfold	
406-1	Hendelser med diskriminering og korrigerende tiltak	SDG 1, 3, 5, 8, 10	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Likestilling og mangfold	
Bidra til næringsutvikling				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig tema	SDG 8, 9, 13, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Bidra til næringsutvikling	

103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig tema	SDG 8, 9, 13, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Bidra til næringsutvikling
103-3	Evaluering av styringssystemet	SDG 8, 9, 13, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Bidra til næringsutvikling
SBM-N1	Antall deltagere i NT programmet	SDG 8, 9, 13, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Bidra til næringsutvikling
SBM-N2	Antall lån til gründere som følge av Vekstgarantiordningen, og rammen som er tilgjengelig.	SDG 8, 9, 13, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Bidra til næringsutvikling
Støttespiller for lokalsamfunnet			
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig tema	SDG 3, 4, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Støttespiller for lokalsamfunnet
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig tema	SDG 3, 4, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Støttespiller for lokalsamfunnet
103-3	Evaluering av styringssystemet	SDG 3, 4, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Støttespiller for lokalsamfunnet
413-1	Operasjoner med lokalsamfunnets engasjement, konsekvensanalyser og utviklingsprogrammer	SDG 3, 4, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Støttespiller for lokalsamfunnet
SBM-L1	Støtte til min 5 prosjekter som bidrar til en konkret bærekrafts problemstilling	SDG 3, 4, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Støttespiller for lokalsamfunnet
SBM-L2	Antall søknader om samfunnsutbytte	SDG 3, 4, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Støttespiller for lokalsamfunnet
SBM-L3	Antall rådgivere i personlig økonomi og antall studenter som har deltatt på programmene.	SDG 3, 4, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Støttespiller for lokalsamfunnet
Klima og miljø			
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig tema	SDG 12, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Klima og miljø
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig tema	SDG 12, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Klima og miljø
103-3	Evaluering av styringssystemet	SDG 12, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Klima og miljø

305-1	Direkte (scope 1) GHG utslipp	SDG 12, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Klima og miljø – Vedlegg «Klimaregnskap»	
305-2	Indirekte energi (scope 2) GHG utslipp.	SDG 12, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Klima og miljø – Vedlegg «Klimaregnskap»	
305-3	Andre indirekte (scope 3) GHG utslipp.	SDG 12, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Klima og miljø – Vedlegg «Klimaregnskap»	
305-4	GHG utslippsintensitet – målt opp mot antall ansatte	SDG 12, 13, 14, 17	Årsrapport – Vedlegg «Klimaregnskap»	
305-5	Reduksjon av GHG utslipp.	SDG 12, 13, 14, 17	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Klima og miljø – vedlegg «Klimaregnskap»	
307-1	Manglende overholdelse av miljølover og forskrifter	SDG 12, 13, 14, 17		Ingen rapporterte tilfeller av brudd på miljølover og forskrifter.
Åpen og etisk forretningsførsel				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig tema	SDG 4, 16	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Åpen og etisk forretningsførsel	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig tema	SDG 4, 16	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Åpen og etisk forretningsførsel	
103-3	Evaluering av styringssystemet	SDG 4, 16	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – Åpen og etisk forretningsførsel	
417-2	Hendelser med manglende overholdelse av informasjon om produkter og tjenester og merking.	SDG 4, 16		Ingen rapporterte tilfeller av brudd som følge av krav om merking.
417-3	Hendelser med manglende overholdelse av markedsføringskommunikasjon.	SDG 4, 16		Ingen rapporterte tilfeller av brudd som følge av markedsføring.
418-1	Begrunnede klager angående brudd på personvern og tap av kundedata	SDG 4, 16		Ingen brudd som har ført til konsekvenser for banken.
Økonomiske resultater				
103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig tema	SDG 8 og 9	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar - Vesentlige temaer – «Økonomiske resultater» og «Støttespiller for lokalsamfunnet» Årsrapport – Årsberetning 2020 – avsnitt «strategi og mål», «Egenkapital og utbytte»	

103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig tema	SDG 8 og 9	Årsrapport – Årsberetning 2020 – Risiko- og kapitalstyring
103-3	Evaluerings av styringssystemet	SDG 8 og 9	Årsrapport – Årsberetning 2020 – Risiko- og kapitalstyring – avsnitt «Internkontroll knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen», «Rapportering av internkontroll» og «Intern revisjon»
201-1	Direkte økonomisk verdi generert og distribuert	SDG 8 og 9	Årsrapport – Hovedtall konsern Årsrapport – Resultat
203-1	Investeringer i infrastruktur og andre tjenester	SDG 8 og 9	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – Vesentlige temaer – «Støttespiller for lokalsamfunnet» og «bidra til næringsutvikling» Årsrapport – Årsberetning 2020 – «Forretningsområder» og «Forskning og utvikling»
Medarbeidere			
401-1	Nyansettelser og ansattes turnover.	SDG 5 og 10	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – Vesentlige temaer – Likestilling og mangfold
401-2	Fordeler gitt til heltidsansatte som ikke blir gitt til midlertidige eller deltidsansatte	SDG 5 og 10	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – Vesentlige temaer – Likestilling og mangfold
401-3	Foreldrepermisjon.	SDG 5 og 10	Årsrapport – Bærekraft og samfunnsansvar – Vesentlige temaer – Likestilling og mangfold

Energi & klimaregnskap 2020

Sparebanken Møre

Hensikten med denne rapporten er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere sitt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør organisasjonen i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere seg selv over tid.

Rapporten omfatter alt av registrert datagrunnlag relatert til klimagassutslipp for Sparebanken Møre.

Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stammer både fra eksterne og interne kilder, og blir omregnet til tonn CO₂-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden "A Corporate Accounting and Reporting Standard", som er utviklet av "the Greenhouse Gas Protocol Initiative" - GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-I er basert på denne.

Rapporteringsår Energi og GHG-utslipp

Utslippskilde	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp tCO ₂ e	Utslippsandel
Transport total				30.4	6.4	3.5 %
Bensin		-	liters	-	-	-
Diesel (NO)		2,915.4	liters	30.4	6.4	3.5 %
Stasjonær forbrenning total				-	-	-
Lett fyringsolje		-	liters	-	-	-
Scope 1 total				30.4	6.4	3.5 %
Elektrisitet total				2,890.6	118.5	64.0 %
Elektrisitet Nordisk miks		2,890,607.0	kWh	2,890.6	118.5	64.0 %
Fjernvarme/kjøling Nordiske lok. total				468.2	2.2	1.2 %
Fjernvarme Ålesund		468,220.0	kWh	468.2	2.2	1.2 %
Scope 2 total				3,358.8	120.8	65.2 %
Avfall total				-	12.8	6.9 %
Residual waste, incinerated		24,650.0	kg	-	12.4	6.7 %
Paper waste, recycled		14,909.0	kg	-	0.3	0.2 %
Glass waste, recycled		-	kg	-	-	-
Metal waste, recycled		2,800.0	kg	-	0.1	-
Organic waste, recycled		-	kg	-	-	-
Plastic waste, recycled		-	kg	-	-	-
EE waste, recycled		2,920.0	kg	-	0.1	-
Tjenestereiser total				-	45.2	24.4 %
Taxi		-	km	-	-	-
Hotel nights, Europe		77.0	nights	-	1.8	1.0 %
Km-godtgj.bil(NO)		212,282.0	km	-	29.7	16.0 %
Mileage all. el car Nordic		-	km	-	-	-
Continental/Nordic, RF	Norden	4,458.0	pkm	-	0.7	0.4 %
Continental/Nordic, RF	Europa	8,063.0	pkm	-	1.3	0.7 %
Intercontinental, RF	Interkontinental	-	pkm	-	-	-
Domestic, RF	Innenland	47,946.0	pkm	-	11.7	6.3 %
Innkjøpt papir total				-	-	-
Paper waste, recycled		-	kg	-	-	-
Scope 3 total				-	58.0	31.3 %
Total				3,389.2	185.2	100.0 %
KJ				12,201,139,684.8		

Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret

Kategori	Enhet	2020
Elektrisitet markedsbasert	tCO ₂ e	32.7
Scope 2 markedsbasert	tCO ₂ e	34.9
Total markedsbasert	tCO ₂ e	99.4

Klimaregnskap

I løpet av 2020 hadde Sparebanken Møre et total klimagassutslipp på 185,2 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Sammenlignet med 2019 er dette en reduksjon på 38,6%. Årsaken til denne reduksjonen skyldes hovedsakelig Covid-19 pandemien som har herjet i Norge fra mars 2020 til slutten av året. Med hjemmekontor og reiserestriksjoner har utslippene til Sparebanken Møre dermed gått ned.

Klimagassutslippene fordeler seg på følgende måte for 2020:

Scope 1: 6,4 tCO₂e (3,5%)

Scope 2: 120,8 tCO₂e (65,2%)

Scope 3: 58 tCO₂e (31,3%)

KPI

Utslipp per årsverk er redusert med 38,3% fra 2019 til 2020. I samme periode er antall årsverk redusert med 0,5% og totale utslipp redusert med 38,6%.

Scope 1

Transport: Forbruk av drivstoff for egneide og leasede biler. Utslipp fra drivstoff i 2020 var 6,4 tCO₂e. Det er en økning på 23,1% fra 2019.

Scope 2

Elektrisitet: Målt forbruk av elektrisitet i eide og leide bygg for Sparebanken Møre. Tabellen over viser klimagassutslipp fra elektrisitet utregnet ved bruk av den lokasjonsbaserte utslippsfaktoren Nordisk miks. Bankens kontorer hadde et forbruk på 2 890,6 MWh i løpet av 2020, noe som tilsvarer et utslipp på 118,5 tCO₂e. I løpet av 2019 hadde Sparebanken Møre et elektrisitetsforbruk på 2 881,9 MWh. Banken har dermed økt sitt elektrisitetsforbruk med 0,3% fra 2019 til 2020. Dette tilsvarer en økning i utslipp på 5,4%. Samtidig har utslippsfaktoren Nordisk miks økt med 5,1% i perioden.

Klimagassutslipp beregnet med markedsbasert faktor finnes i tabellen "Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret" over. Praksisen med å presentere utslippene fra elektrisitetsforbruk med to ulike utslippsfaktorer er videre forklart under Scope 2 i Metode og kilder. Sparebanken Møre kjøpte opprinnelsesgarantier (OG/REC) for deler av sitt forbruk av elektrisitet i 2020, og utslipp med markedsbasert metode er beregnet til 34,9 tCO₂e. Utslippsfaktoren Nordisk residualmiks er brukt i beregningen.

Fjernvarme: Forbruk av fjernvarme i eide og leide bygg. Banken brukte 468,2 MWh fjernvarme i sine kontorer i løpet av 2020. Dette tilsvarer et utslipp på 2,2 tCO₂e. Dette er en reduksjon på 68,1% fra 2019.

Scope 3

Forretningsreiser: De totale utslippene fra forretningsreiser (flyreiser, hotellovernattinger og kilometergodtgjørelse) for 2020 var 45,2 tCO₂e. Til sammenligning var utslipp fra forretningsreiser i 2019 162,3 tCO₂e. Covid-19 hadde en sentral faktor i redusert reiseaktivitet i løpet av 2020.

Flyreiser: Antall reiste personkilometer (pkm) fordelt på innenlandsreiser og reiser i Norden og Europa for øvrig. I løpet av 2020 reiste de ansatte i Sparebanken Møre 47 946 pkm innenlands med fly, noe som er 171 340 færre pkm enn i 2019. Videre foretok de ansatte reiser i Norden og Europa for øvrig i 2020 tilsvarende 12 521 pkm. Dette er en reduksjon på 85 916 pkm sammenlignet med 2019. Totale utslipp fra flyreiser i 2020 er 13,7 tCO₂e, noe som tilsvarer en reduksjon på 80,8% fra forrige år.

Hotellovernattinger: Antall netter på hotell ble redusert fra 1670 netter i 2019 til 77 netter 2020. Dette tilsvarer en utslippsreduksjon på 95,5%.

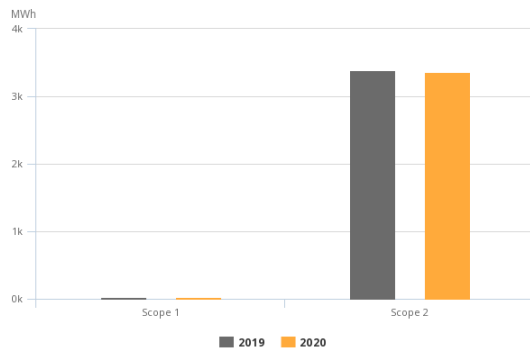
Kilometergodtgjørelse: Bruk av privat bil i tjeneste rapportert i kilometer kjørt. Totale klimagassutslipp fra kilometergodtgjørelse var 29,7 tCO₂e i 2020. Antall kilometer kjørt ble redusert fra 2019 til 2020 med 42%.

Avfall: Rapportert avfall i kg fordelt på ulike avfallsfraksjoner, samt behandlingsmetode (resirkulert, til forbrenning og energigjenvunnet). Rapportere avfallsfraksjoner i løpet av 2020 var restavfall til forbrenning, papiravfall til resirkulering, metallavfall til resirkulering og elektronisk avfall til resirkulering. Totalt avfall i løpet av 2020 var 45279 kg. Klimagassutslipp fra avfall tilsvarer 12,8 tCO₂e i 2020 og er en reduksjon på 14,7% sammenlignet med 2019.

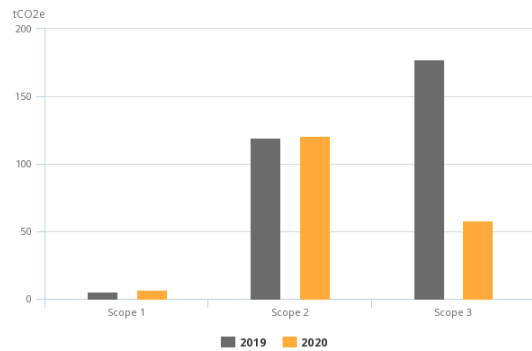
Årlige klimagassutslipp

Kategori	Forklaring	2018	2019	2020	% endring fra forrige år
Transport total		-	5.2	6.4	23.6 %
Bensin		-	-	-	-
Diesel (NO)		-	5.2	6.4	23.6 %
Stasjonær forbrenning total		-	-	-	-
Lett fyringsolje		-	-	-	-
Scope 1 total		-	5.2	6.4	23.6 %
Elektrisitet total		-	112.4	118.5	5.4 %
Elektrisitet Nordisk miks		-	112.4	118.5	5.4 %
Fjernvarme/kjøling Nordiske lok. total		-	6.9	2.2	-67.3 %
Fjernvarme Ålesund		-	6.9	2.2	-67.3 %
Scope 2 total		-	119.3	120.8	1.3 %
Avfall total		-	15.0	12.8	-14.7 %
Residual waste, incinerated		-	14.7	12.4	-15.7 %
Paper waste, recycled		-	0.3	0.3	17.0 %
Glass waste, recycled		-	-	-	-
Metal waste, recycled		-	-	0.1	35.9 %
Organic waste, recycled		-	-	-	-
Plastic waste, recycled		-	-	-	-
EE waste, recycled		-	-	0.1	239.5 %
Tjenestereiser total		-	162.3	45.2	-72.1 %
Taxi		-	-	-	-
Hotel nights, Europe		-	39.6	1.8	-95.4 %
Km-godtgj.bil(NO)		-	51.3	29.7	-42.0 %
Mileage all. el car Nordic		-	-	-	-
Continental/Nordic, RF	Norden	-	1.1	0.7	-34.6 %
Continental/Nordic, RF	Europa	-	14.5	1.3	-91.4 %
Intercontinental, RF	Interkontinental	-	-	-	-
Domestic, RF	Innenland	-	55.9	11.7	-79.0 %
Innkjøpt papir total		-	-	-	-
Paper waste, recycled		-	-	-	-
Scope 3 total		-	177.3	58.0	-67.3 %
Total		-	301.8	185.2	-38.6 %
Prosentvis endring		-	100.0 %	-38.6 %	

Årlig energiforbruk(MWh) Scope 1 & 2

Årlige klimagassutslipp per Scope

Årlige markedsbaserte utslipp

Kategori	Enhet	2018	2019	2020
Elektrisitet markedsbasert	tCO ₂ e	-	3.3	32.7
Scope 2 markedsbasert	tCO ₂ e	-	10.1	34.9
Total markedsbasert	tCO ₂ e	-	192.7	99.4
Prosentvis endring		-	100.0 %	-48.4 %

Årlige nøkkeltall og klimaindikatorer

Navn	Enhet	2018	2019	2020	% endring fra forrige år
Scope 1 + 2 utslipp (tCO ₂ e)		-	124.5	127.2	2.2 %
Totale utslipp(S1+S2+S3) (tCO ₂ e)		-	301.8	185.2	-38.6 %
Totalt energiforbruk Scope 1+2 (MWh)		-	3,408.9	3,389.2	-0.6 %
Sum energiforbruk per lokasjon (MWh)		-	3,386.7	3,358.8	-0.8 %
Sum kvadratmeter(m ²)		-	-	-	100.0 %
Sum kWh/m ²		-	-	-	-
kgCO ₂ e (S1+S2+S3) / Årsverk		-	813.4	501.9	-38.3 %
Årsverk	Antall årsverk	-	371.0	369.0	-0.5 %

Metodikk og kilder

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD). Analysen i denne rapporten er utført iht. "A Corporate Accounting and Reporting Standard Revised edition", én av fire regnskapsstandarter under GHG-protokollen. Standarden omfatter følgende klimagasser, som omregnes til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, NF₃, HFK og PFK gasser.

Denne analysen er basert på operasjonell kontroll aspektet, som dermed definerer hva som skal inngå i klimaregnskapet av en organisasjons driftsmidler, så vel som fordeling mellom de ulike scopene. I metoden skilles det mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Hvis operasjonell kontrollmetoden benyttes så inkluderes utslippskilder som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier. Man rapporterer dermed heller ikke over utslippskilder som man eier, men ikke har kontroll (f.eks. det er leietaker som rapporterer strømforbruket i scope 2, ikke utleier).

Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 Obligatorisk rapportering inkluderer alle utslippskilder knyttet til driftsmidler der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide, leiede eller leasede kjøretøy, oljekjeler etc.). Videre inkluderes eventuelle direkte prosessutslipp (av de seks klimagassene).

Scope 2 Obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder f.eks. for bygg som man leier og ikke nødvendigvis eier. Utslippsfaktorene som benyttes i CEMAsys for elektrisitet er basert på nasjonale brutto produksjonsmikser fra International Energy Agency's statistikk (IEA Stat). Den nordiske miksfaktoren dekker produksjonen i Sverige, Finland, Norge og Danmark og reflekterer det felles nordiske markedsområdet (Nord Pool Spot). I forhold til utslippsfaktorer på fjernvarme benyttes enten faktisk produksjonsmikser basert på innhentet informasjon fra den enkelte produsent, eller gjennomsnittsmikser basert på IEA statistikk (se kildehenvisning).

I januar 2015 ble GHG Protokollens (2015) nye retningslinjer for beregning av utslipp fra elektrisitets-forbruk publisert. Her åpnes det for todelt rapportering av elektrisitetsforbruk.

I praksis betyr det at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringen er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak (fysisk), og på den annen siden å vise effekten av å inngå kjøp av fornybar elektrisitet gjennom opprinnelsesgaranti (markert). Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Fysisk perspektiv (lokasjonsbasert metode): Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon innenfor et spesifikt område. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en mikse av energibærere, der de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Disse klimagassene reflekteres gjennom utslippsfaktoren og fordeles dermed til hver enkelt forbruker.

Markedsbasert perspektiv: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøpt elektrisitet kommer fra kun fornybare kilder, som gir en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh.

Elektrisitet som ikke er knyttet til opprinnelsesgarantier får en utslippsfaktor basert på produksjonen som er igjen etter at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt. Dette kalles *residual mikse*, og er normalt signifikant høyere enn den lokasjonsbaserte faktoren.

Scope 3 Frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer eller tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som foregår utenfor deres kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3 rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av

ulike råstoff etc.

Generelt bør et klimaregnskap inkludere nok relevant informasjon slik at det kan brukes som beslutningsstøtteverktøy for virksomhetens ledelse. For å få til dette er det viktig å inkludere de elementer som har økonomisk relevans og tyngde, og som det er mulig å gjøre noe med.

Referanser:

[Department for Business, Energy & Industrial Strategy](#) (2019). Government emission conversion factors for greenhouse gas company reporting (DEFRA)

IEA (2019). CO2 emission from fuel combustion, International Energy Agency (IEA), Paris.

IEA (2019). Electricity information, International Energy Agency (IEA), Paris.

IMO (2019). Reduction of GHG emissions from ships - Third IMO GHG Study 2014 (Final report). International Maritime Organisation, <http://www.iadc.org/wp-content/uploads/2014/02/MEPC-67-6-INF3-2014-Final-Report-complete.pdf>

IPCC (2014). IPCC fifth assessment report: Climate change 2013 (AR5 updated version November 2014). <http://www.ipcc.ch/report/ar5/>

AIB, RE-DISS (2019). Reliable disclosure systems for Europe – Phase 2: European residual mixes.

WBCSD/WRI (2004). The greenhouse gas protocol. A corporate accounting and reporting standard (revised edition). World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 116 pp.

WBCSD/WRI (2011). Corporate value chain (Scope 3) accounting and reporting standard: Supplement to the GHG Protocol corporate accounting and reporting standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 149 pp.

WBCSD/WRI (2015). GHG protocol Scope 2 guidance: An amendment to the GHG protocol corporate standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 117 pp.

Referanselisten over er ikke komplett, men inneholder de viktigste referansene som benyttes i CEMAsys. I tillegg vil det være en rekke lokale/nasjonale kilder som kan aktuelle, avhengig av hvilke utslippsfaktorer som benyttes.

